

Jhl

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

*Wyd. Ekonomij i Roln. Politechniki
Polna 3*

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.

RYNEK, L. 945.

TELEFONY: KRÓLHUTA 636-640 I KATOWICE 972.

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU

Z KOPALNÍ KRÓL' BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

Bilans netto na dz. 1 stycznia 1932 r.

STAN CZYNNY

	zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji	19,070.060'88
2. Waluty zagraniczne	84.776'78
3. Papiery wartościowe własne	108,080.019'54
4. Akcje i udziały	7,494.299'00
5. Papiery procentowe funduszu rezerwowego listów zastawnych i obligacji meljorac. P. B. R.	8,150.097'95
6. Skup kuponów i wylosowanych papierów wartościow.	25,192'00
7. Weksle zdyskontowane	103,452.442'46
8. Weksle protestowane	4.600.768'01
9. Pożyczki, zabezpieczone weksłami i innymi dokument.	122,805.533'31
10. Pożyczki towarowe	18,294.802'69
11. Dostawcy towarów (zadatki)	675.481'74
12. Dłużnicy za nabyte grunty	13,420.391'53
13. Rozrachunek z Rządem	39,782.433'74
14. Różni dłużnicy	13,151.074'64
15. Towary	110.387'33
16. Należności w dochodzeniu sądowem	10,741.678'49
17. Wątpliwi dłużnicy	2,164.840'53
18. Pożyczki w listach zastawnych i obligacjach meljoracyjnych	338,051.006'00
19. Należności wstępne z pożyczek emisyjnych w listach zastawnych	153.853'00
20. Raty pożyczek emisyjnych	26,407.830'43
21. Kupony od wylosowanych listów zast. i obl. mel. P. B. R.	3,142'52
22. Rezerwa zbożowa	39,873.129'05
23. Majątki własne w parcelacji	26,123.785'68
24. Nieruchomości	10,122.557'01
25. Ruchomości	3,211.341'00
26. Sumy przechodnie	790.577'40
27. Koszty handlowe roku przyszłego	55.598'70

916,897.101'41

1. Fundusze administrowane	426,109.505'91
2. Inkaso	644.920'94
3. Dłużnicy z tytułu udzielonych gwarancyj	15,522.356'50
4. Depozyty obce	108,971.347'09
	<u>1,468,145.232'45</u>

STAN BIERNY

	zł
1. Kapitał zakładowy	130,000.000'00
2. Ogólny fundusz rezerwowy	15,919.124'13
3. Fundusze rezerwowe listów zast. i oblig. meljoracyjnych P. B. R.	15,890.465'10
4. Fundusz specjalny rezerwowy na pokrycie wątpliwych należności	2,200.000'09
5. Inne rezerwy specjalne	1,565.890'16
6. Fundusze zasiłkowe na cele naukowe i społeczne	95,224'05
7. Amortyzacja	2,216.941'81
8. Lokaty terminowe skarbowe	88,197.000'00
9. Układy	33,720.884'38
10. Rachunki czekowe	26,400.761'48
11. Redyskonto	88,222.437'63
12. Banki „Nostro” zagraniczne	44,732.943'00
13. Emisja listów zastawnych i oblig. meljor.	338,051.006'00
14. Wylosowane listy zastawne i oblig. meljoracyjne w obiegu	3,155.532'00
15. Fundusz umorzenia	7,914'01
16. Kupony płatne w obiegu	12,438.122'92
17. Raty przedterminowe pożyczek emisyjnych	29,621'42
18. Wierzyciele z tytułu nabytych majątków	2,061.820'14
19. Zadatki i wpłaty na nabyte grunty	36,996'07
20. Dostawcy towaru	1,886.950'21
21. Rozrachunek z Rządem	40,009.067'82
22. Różni wierzyciele	13,326.768'99
23. Sumy przechodnie	2,003.746'68
24. Przejściowe pozostałości kredytowe różnych rachunków	2,769.620'41
25. Fundusz obrotowy reformy rolnej	1,496.074'12
26. Wpływy z tytułu pożyczek b. Banków Ziemskich Państw Zaborczych	21,593.610'42
27. Zobowiązania za przyjęte wierzytel. b. Banków Ziemskich Państw Zaborczych	1,066.290'15
28. Procenty i prowizje 1932 r.	940.252'57
29. Sumy do dyspoz. Skarbu z fund. administrow.	22,135.402'62
30. Czysty zysk za 1931 r.	4,118.633'12

916,897.101'41

1. Fundusze administrowane (stan dotacji Skarb.)	426,109.505'91
2. Różni za inkaso	644.920'94
3. Wierzyciele z tytułu udzielonych gwarancyj	15,522.356'50
4. Różni za depozyty obce	108,971.347'69
	<u>1,468,145.232'45</u>

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE

D O S T A R C Z A :

S A L E T R Ę A M O N O W A

S A L E T R Ę S O D O W A Ą P R Z E M Y S Ł O W A Ą

S A L E T R Ę S O D O W A Ą R A F I N O W A N A Ą

S A L E T R Ę P O T A S O W A Ą R A F I N O W A N A Ą

S A L M I A K K R Y S T A L I C Z N Y

S A L M I A K S U B L I M O W A N Y

W Ę G Ł A N A M O N U

K W A Ś N Y W Ę G Ł A N A M O N U

K W A S A Z O T O W Y

C H E M I C Z N I E C Z Y S T Y

W O D Ę A M O N I A K A L N A Ą

C H E M I C Z N I E C Z Y S T A

A M O N I A K S K R O P L O N Y

S O D Ę K A L C Y N O W A N A Ą,

T Y L K O N A E K S P O R T

T L E N -:- -:- A Z O T

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

SPÓŁKA AKCYJNA "AZOT" W JAWORZNIE

D O S T A R C Z A :

WAPNO CHLOROWANE * POTAŻ ŻRĄCY * POTAŻ
KALCYNOWANY (WĘGLAN POTASU) * ŻELAZOCJANKI —
potasowy, sodowy i wapniowy * CHLOREK POTASU 99·5 — 100%

O R A Z

SOLNIT do konserwacji mięsa i ŚRODKI OWADO- i GRZYBOBÓJCZE

„ROBUR” ZWIĄZEK KOPALŃ GÓRNOŚLĄSKICH

KATOWICE, UL. POWSTAŃCÓW 49

Tel. — Katowice: Międzymiastowe 2627 do 2630.
Miejscowe 2631 do 2634. Adres telegr.: „ROBUR — Katowice“

D O S T A R C Z A :

pierwszorzędnego węgla kamiennego z własnych kopalń:

GOTTHARD, PAWEŁ, LITHANDRA, WAWEL, WOLFGANG, HR. FRANCISZEK,
EMINENCJA, POKÓJ, ŚLĄSK, NIEMCY, DONNERSMARCK, BLÜCHER, EMMA,
ANNA, RÖMER, CHARLOTTE, HILLEBRAND, ARTUR I MENZEL (WIREK)

pierwszorzędnego koksu z własnych koksowni:

EMMA, WOLFGANG, POKÓJ I GOTTHARD

pierwszorzędnych brykietów z własnych brykietowni:

EMMA I RÖMER

Roczne wydobycie wynosi około 40% ogólnego wydobycia Górnego Śląska

Własne urządzenie portowe w Gdyni pod firmą: „POLSKAROB” Polsko-Skandynawskie Towarzystwo Transportowe; Sp. Akc. w Gdyni

Z A S T Ę P S T W A W K R A J U :

„SILEMIN”, Sp. z ogr. odp., Warszawa, Mazowiecka 2,

„POLSKIE TOW. HANDLOWE”, Sp. Akc., Kraków, Sławkowska 1,

„SILESIA”, Tow. z ogr. por., Poznań, Gwarna 8,

„SILESIANA”, Sp. z ogr. odp., Lwów, Legjonów 1,

„SCHLAAK & DĄBROWSKI”, Tow. z o. p., Bydgoszcz, Bernardyńska 5,

„KONSORCJUM”, Sp. z ogr. odp., Łódź, Przejazd 62.

LIGNOZA

SPÓŁKA AKCYJNA

WSZELKIE MATERJAŁY WYBUCHOWE I ŚRODKI
ZAPALCZE ORAZ PAPIERY DRZEWNE I BEZ-
DRZEWNE RÓŻNYCH GATUNKÓW

FABRYKI:

W KRYWAŁDZIE, POW. RYBNICKI, W PNIOWCU,
POW. TARNOGÓRSKI, W STARYM BIERUNIU,
POW. PSZCZYŃSKI

GENERALNA DYREKCJA: KATOWICE, UL. DWORCOWA 13
TELEF.: 1355, 1520, 2958

OSTATNIE WYDAWNICTWA
TYG. „**POLSKA GOSPODARCZA**”

STANISŁAW WŁODARKIEWICZ

ŚLĄSK NIEMIECKI PO PODZIALE

KAZIMIERZ SOKOŁOWSKI

D U M P I N G

ZMIANY Nr. 2
TARYFY CELNEJ

(STAN OBECNY)

Do nabycia w Administracji (Elektoralna 2) i we wszystkich księgarniach

MARKI FABRYCZNE
krajowych walcowni blachy cynkowej

"BLACHA CYNKOWA"

BIURO SPRZEDAŻY POLSKICH WALCOWNI CYNKU

SP. Z OGR. POR.

KATOWICE

MARJACKA 11

WYJĄTKOWO NISKA CENA!

Wszelkie wskazówki i wyjaśnienia techniczne bezpłatnie

Prosimy o zapytania

Prosimy o zapytania

AMERYKA

JEST NAJWIĘKSZYM
RYNKIEM NA ŚWIECIE

AMERYKAŃSKO-POLSKA

IZBA HANDLOWA

W STANACH ZJEDNOCZONYCH
149 East 67th Street New York City

POŚREDNICZY W NAWIĄZYWANIU
STOSUNKÓW HANDLOWYCH
POMIĘDZY AMERYKĄ A POLSKĄ

KUPCZE I PRZEMYSŁOWCZE POLSKII!
po przybyciu do Nowego Yorku
UDAJ SIĘ ZARAZ DO IZBY

ROZMÓWISZ SIĘ TAM PO POLSKU, OTRZYMASZ
WSKAZÓWKI I POMOC BIUROWĄ ZADARMO!
KORESPONDENCJA W JĘZYKU POLSKIM

W POLSCE

załatwiał swe sprawy przez

Polsko - Amerykańską Izbę Handlową

Warszawa, Nowy Świat 72, tel. 26-62

TYGODNIK HANDLOWY

niezbędny jest dla
przemysłowców
i hurtowników,

o ile chcą oni

dotrzeć do kupców
lub znać stan handlu

Numery okazowe na żądanie wysyła
ADMINISTRACJA „TYGODNIKA HANDLOWEGO”
Warszawa, ul. Szkolna 10, tel. 692-86

STARACI

dostarczają

WICZ

SOPOCKO 32

DRZWI

PŁYTOWE SOSNOWE

WARSZAWA

WARECKA 15

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI
WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
DRUGA STRONA BUDŻETU — C. P.	537	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	552
KONTYNGENTY ZAKAZOWE I CELNE — DR. T. ŁY- CHOWSKI	539	Bilans pięcioletniej działalności Polskiej Agencji Morskiej — Dr. Sz. Ruch w porcie gdańskim w marcu 1932 r. — A. R.	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		KRONIKA BIEŻĄCA:	
GÓRNICTWÓ I PRZEMYSŁ:		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	553
GÓRNICTWÓ WĘGLOWE	543	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH.	554
HUTNICTWÓ ŻELAZNE	545	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Huty żelazne a zakłady przetwórcze — Inż. Wł. Kuczewski		PODATKI I OPŁATY	554
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	546	KREDYT	555
ROLNICTWÓ	547	RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	555
Zmiana zwrotu cel przy wywozie bekonów i szynek oraz przetworów mięsnych — M. P.		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
HANDEL:		ZAGADNIENIE NADDUNAJSKIE W ŚWIETLE BILAN- SÓW HANDLOWYCH — W. JASTRZĘBOWSKI	557
HANDEL ZAGRANICZNY	547	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
HANDEL WEWNĘTRZNY	547	OGÓLNE	561
Akcja pomocy dla handlu — M. Sz. Ruch cen w marcu 1932 r.		ANGLJA	561
TARGI I WYSTAWY	549	STANY ZJEDNOCZONE AM.	562
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	550	NIEMCY	562
RYNEK AKCYJNY	551	WĘGRY	562
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO	551	BULGARJA	563
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	551	WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	563
		SPRAWY CELNE ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO W PAŃSTWACH ZAGRANICZNYCH	563
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	564

DRUGA STRONA BUDŻETU

O STATNI zjazd izb samorządu gospodarczego wy-
kazał m. in. wielkie zainteresowanie i uświa-
domienie sfer gospodarczych co do sytuacji
budżetowej i walutowej Państwa. Prezes Związku
Izb Przemysłowo-Handlowych, P. Min. Klarner,
w swoim ciekawym referacie podkreślił z naciskiem,
że „utrzymanie równowagi budżetu Państwa poczy-
tujemy (t. j. izby — Red.) za nieodzowny warunek
stabilizacji stosunków gospodarczych”, a mówiąc na-
stępnie o walucie, zaakcentował, że „nieodzownym
czynnikiem wszelkich racjonalnych poczynań w dzie-
dzinie gospodarczej jest stałość waluty krajowej”.
Przytoczenie już choćby tych dwóch ustępów prze-
mówienia tak wybitnego przedstawiciela samorządu
gospodarczego wystarcza dla stwierdzenia, jak dalece
sprawy równowagi budżetu państwowego i stabili-

zacji waluty leżą na sercu całemu życiu gospodar-
czemu. A opinie te doznały jeszcze wzmocnienia
w ostatecznych rezolucjach zjazdu.

Niestety, sfery gospodarcze, zabierając głos w spra-
wach budżetu i waluty, czy to na wymienionym
zjeździe samorządu gospodarczego, czy przy innych
okazjach, mają przed oczyma głównie tylko jedną
stronę budżetu państwowego, a mianowicie, stronę
wydatków, luźno tylko o stronie wpływów wspomi-
nając. I w czasie wspomnianego zjazdu izb gospo-
darczych mówione było o „nieodzowności osiągnię-
cia przez Państwo na stałe daleko idącego ograni-
czenia wydatków, poprzez zasadnicze uproszczenie
i zmniejszenie zakresu pracy administracji publicz-
nej”, a potem znów w rezolucji P. Pos. Hołyńskiego
o „dostosowaniu budżetu Państwa, budżetów samo-

rządów i wszelkiego rodzaju ubezpieczeń do zdolności płatniczej obywateli oraz utrzymania równowagi w budżecie Państwa". Wybitnie, widzimy więc, została wysunięta jedna strona budżetu — wydatków — z wyraźnym określeniem jej granic górnych, równowagą w budżecie" i „zdolnością płatniczą obywateli", nie dano natomiast wyrazu temu, jakie są „zdolności płatnicze obywateli", jaką granicą winny być one określone; nic także nie było o tem mówione, jakie być winno minimum wpływów budżetowych, t. j. tej drugiej — ważniejszej — strony budżetu. Zjazd samorządu gospodarczego pozostawił pod adresem budżetu Państwa dezyderat tylko co do kompresji i oszczędności.

Mając na uwadze kryzys gospodarczy i ciężkie jego skutki, rozumiemy troskę przedstawicieli życia gospodarczego o zmniejszenie ciężarów publicznych i rozumiemy presję w kierunku kompresji budżetu. Musimy wszakże zwrócić uwagę na to, że dla zachowania równowagi budżetu — oprócz kompresji wydatków — potrzebne jest przede wszystkim określone quantum wpływów, czyli płatności obywateli.

Jeśli idzie o kompresje budżetowe, to nie potrzebujemy przypominać decyzji i energii Rządu na tej drodze. Postawiwszy sobie w programie równowagę budżetu, Rząd nie zaniedbał niczego, co mogłoby się do utrzymania tej równowagi przyczynić. Zarówno pozycje wydatków personalnych, jak i rzeczowych, uległy częstokroć bardzo radykalnemu obcięciu — a i nadal Rząd czuwa nad budżetem z niesłabnącą uwagą i energią. Nie należy wszakże zamykać oczu na środki, które wpłynąć powinny na zwiększenie się wpływów skarbowych.

Wszelkoniem ujął to zagadnienie w swoim przemówieniu w Warszawskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej P. Minister St. Starzyński, który podniósł, że — jeżeli nasze położenie gospodarcze korzystnie odbija na tle kryzysu światowego — to jest to przede wszystkim wynikiem celowej i energicznie prowadzonej akcji oszczędnościowej Rządu.

„Osiągniwszy jednak pewne minimum potrzeb — mówił P. Minister Starzyński — nie można kłaść całego nacisku tylko na tę dziedzinę, lecz główną uwagę należy poświęcić stronie dochodowej budżetu państwowego" i terminowemu uiszczaniu bieżących należności podatkowych oraz wyrównaniu zaległości płatniczych.

Dla ułatwienia sytuacji podatników Ministerstwo Skarbu poczyniło bardzo znaczne ulgi w podatku przemysłowym, które dają duże preferencje zwłaszcza tym podatnikom, którzy zechcą we właściwych terminach zaległości i bieżące raty podatkowe uiścić, a więc z tych ulg skorzystać. W interesie tedy własnym każdego podatnika leży, aby jak najprędzej i najakuratniej z obowiązku podatkowego się wywiązał.

Niezależnie od tego, Ministerstwo Skarbu będzie — jak oświadczył P. Min. Starzyński — nadal realizowało zasady, wyrażone w noweli do ustawy o podatku obrotowym, wymagające rozporządzeń wykonawczych i okólników interpretacyjnych. Ryczałt został już wprowadzony w życie, scalenie podatku obrotowego dla niektórych artykułów wejdzie w życie od dn. 1 lipca r. b., rozporządzenie o ksiązkach handlowych już staje się aktualnem.

Powyższe oświadczenia P. Min. Starzyńskiego, złożone w stosunku do przemysłu i handlu, jak również dalekoidące ulgi podatkowe, przyznane już w stosunku do rolnictwa — świadczą, że Rząd — mimo trudnej sytuacji skarbowej — poczynił znaczne ułatwienia, aby podatnicy mogli wywiązywać się ze swych obowiązków względem Skarbu w sposób najmniej dla nich uciążliwy.

Przyznane ulgi winny wpłynąć na zwiększenie wpływów podatkowych i winny zachęcić podatników do terminowego uiszczania bieżących rat podatkowych i spłaty powstałych w poprzednich okresach zaległości.

Prowadząc energiczną akcję oszczędnościową w gospodarce państwowej, popierając różnemi środkami eksport — a przede wszystkim drogą niskich cen i premij — i czyniąc dalekoidące ulgi podatkowe — Rząd stwarza dla życia gospodarczego ułatwione warunki w kierunku stosowania — na wzór Państwa — oszczędności w gospodarce prywatnej i tą drogą zwalczania grozących tej gospodarce niebezpiecznych skutków kryzysu. Przemysł musi tak samo zdecydowanie wstąpić na drogę oszczędności i kompresji administracyjnych, jak to uczynił Rząd. [Wszystkie pozycje kalkulacji wytwórczej i handlowej muszą być z całą bezwzględnością zanalizowane, a tą drogą muszą być wydatki zrównoważone z wpływami; jest to jedyna droga dla każdego przedsiębiorstwa, aby wytrzymać napór kryzysu i aby móc spełnić swój obowiązek płatniczy względem Państwa.

Rząd spełnia swój obowiązek względem obywatela, zachowując drogą znacznych ofiar równowagę budżetu przez restrykcje wydatkowe, a obywatel musi spełnić swój obowiązek względem Skarbu, uiszczając terminowo podatki i przyczyniając się przez to do równowagi budżetu, bo utrzymując na odpowiednim poziomie drugą stronę budżetu — stronę wpływów. A tem zadanie to łatwiejsze, że zostały poczynione wspomniane wyżej ulgi.

Organizacje gospodarcze i zainteresowane sfery winny rozwinać całą energię w tym kierunku, aby uświadomić podatników co do istniejących ulg i co do korzyści, wynikających z terminowego uiszczania rat podatkowych.

Leży to w interesie całego naszego życia gospodarczego.

C. P.

KONTYNGENTY ZAKAZOWE I CELNE

MIĘDZYNARODOWA polityka handlowa przedstawia obecnie — w obliczu coraz ostrzejszych zarządzeń protekcjonistycznych, stosowanych w ochronie własnego rynku przez poszczególne państwa — obraz wysoce interesujący. Cechą charakterystyczną jej jest dwulicowość formalna niejako, z jaką próbuje rozwiązać zagadnienie autarchii poszczególnych gospodarstw narodowych z wymaganiami eksportowymi tychże samych gospodarstw. Wydawałoby się, iż w samym założeniu takiego zamiaru leży *contradictio in adiecto*. Jeśli decyduje się na protekcjonizm w stosunku do rynku własnego, trzeba pogodzić się z myślą o znalezieniu się wobec takiegoż protekcjonizmu w innych państwach, stanowiących dla danego gospodarstwa narodowego rynki eksportowe. Formalna dwulicowość, z jaką polityka handlowa poszczególnych państw usiłuje pogodzić te dwa sprzeczne ze sobą cele, polega na używaniu różnych środków dla osiągnięcia jednego i drugiego. Dla eksportu ważne jest przede wszystkim, aby w stosunku do danego rynku eksportowego pozostała w mocy umowa handlowa, wiążąca kraj pochodzenia z krajem przeznaczenia. Dla ochrony rynku własnego trzeba zatem użyć środków, bądź niezależnych zupełnie od stypulacji umowy handlowej, bądź dozwolonych przez nią milcząco lub *expressis verbis*. Tu leży, zdaniem naszym, główna przyczyna rozpowszechnienia się w ostatnim okresie wzmoczonego protekcjonizmu międzynarodowego, systemu zakazów przywozu i kontyngentów.

Oczywiście, nie sposób uznać przyczynę tę za jedyną i wyłączną. W wielu państwach (zwłaszcza o tradycjach wolnohandlowych) protekcjonizm celny, jako posiadający cechy stałej ochrony przemysłu, a nie środka „kryzysowego” i przejściowego, jest wysoce niepopularny. Ponadto w szeregu dziedzin obecny spadek cen wymagałby dla zahamowania przywozu zbyt wysokiej ochrony celnej, przyczem często ochrona taka, równająca się zupełnej prohibicji, mijalaby się z celem, którym jest ograniczenie tylko, a nie zakazanie przywozu danego towaru. System reglamentacji czy kontyngentowania przywozu, o ile tylko jest dość elastyczny, może w okresie przejściowym odpowiedzieć o wiele lepiej swemu celowi niż wysoka stawka celna, z natury rzeczy sztywna negocjacyjnie i odbijająca się zawsze w mniejszej lub większej mierze na poziomie cen krajowych, a przez to wnosząca perturbacje do samego organizmu gospodarczego kraju.

Przechodząc do ustalenia metod i klasyfikacji ich, jeśli chodzi o zakazy przywozu i kontyngentowanie, musimy naprzód stwierdzić, na czym polega różnica pomiędzy tem, co się potocznie nazywa „wprowadzeniem zakazu przywozu” i tem, co ostatnio nazywać poczęto „kontyngentowaniem przywozu”. Różnica jest dość istotna.

Zakazy przywozu nie są zjawiskiem nowym. W szeregu krajów istnieją one (aczkolwiek w ograniczonej liczbie) od końca wojny nieprzerwanie. Treścią ich jest bezwzględny zakaz administracyjny wprowadzania w granice celne danego państwa pewnego określonego dokładnie towaru. Wyjątki od tej zasady, a mianowicie zobowiązanie się, (wzgl. uchwała autonomiczna)

do wpuszczenia w ramach danego zakazu pewnej określonej ilości towaru zakazanego, są właśnie kontyngentami.

Cóż to jest natomiast kontyngentowanie przywozu, które specjalnie rozwinęło się dopiero w ostatnich miesiącach? Jest to nie zakazanie, ale ustalenie wysokości przywozu danego towaru z poszczególnych krajów na podstawie pewnego określonego kryterium. Kontyngent w tym wypadku nie jest wyjątkiem, ale zasadą, opartą na jawnej przesłance faktycznej. Stąd pomiędzy dwoma systemami zachodzą znaczne rozbieżności.

W ramach zakazów przywozu klauzula największego uprzywilejowania obowiązuje tylko w zakresie ograniczonym, chyba że w traktacie handlowym *explicite* postanowiono coś innego. Mianowicie, w wypadku zakazania przywozu danego towaru państwo zakazujące zobowiązane jest tylko w zasadzie do udzielenia kontyngentów jakiemuś kontrahentowi traktatowemu, skoro powoła się on na fakt, iż jakież traktacie państwo kontyngenty takie otrzymało. Co do wysokości kontyngentów jednak obowiązuje wyłącznie zasada wzajemności.

Przy zakazach przywozu istnieje zatem dowolność w traktowaniu poszczególnych kontrahentów, o ile niema specjalnych klauzul traktatowych. Przy kontyngentowaniu przywozu natomiast obowiązuje zasada odmienna. Następuje ono wówczas, gdy państwo określa z góry, iż w danym okresie czasu wpuszczone będzie w jego granice celne tyle i tyle danego towaru, przyczem ilość ta (stanowiąca zazwyczaj przeciętny przywóz lub pewien określony jego procent z kilku ostatnich lat) będzie proporcjonalnie rozdzielona pomiędzy poszczególnych dostawców danego towaru — w stosunku do ich rzeczywistego przywozu w okresie, stanowiącym podstawę obliczenia kontyngentu. Tutaj zatem wszelka dowolność traktowania poszczególnych kontrahentów jest wyłączona. System zatem jest jawny, sztywny (trudny do zmiany przez rokowania), a mimo pozornej „sprawiedliwości” częstokroć wysoce krzywdzący, zważywszy, iż wybór okresu czasu, mającego stanowić podstawę obliczeniową, zależy już od państwa, wprowadzającego kontyngentowanie. Niemniej jednak nazewnątrż uchodzi on za „zgodny z KNU” — właśnie z uwagi na proporcjonalność kontyngentów dla poszczególnych państw — chociaż, jak wspomnieliśmy, teoria i praktyka reglamentacji powojennej wcale nie wymaga, aby KNU miała koniecznie stosować się do kontyngentów.

Przejdźmy teraz z kolei do szczegółów (każdego z obu systemów).

Podstawą prawną wydania czy to zakazu przywozu czy zarządzenia o kontyngentowaniu jest, oczywiście, autonomiczny akt woli danego państwa. Niemniej jednak, jak wspomnieliśmy, poszczególne traktaty handlowe częstokroć narzucają w tej mierze zobowiązania konwencyjne. Z reguły powojenne traktaty handlowe zawierają klauzulę o niekrępowaniu wzajemnym obrotu pomiędzy obu kontrahentami żadnymi administracyjnymi zakazami z wyjątkiem wypadków „klasycznych”, a więc względu na bezpieczeństwo i spokój w państwie, względów zdrowotnych (tutaj

właśnie jest podstawa osławionego po wojnie dyskryminowania wywozu poszczególnych państw ze względu „weterynaryjnych”) i t. d. i t. d. O ile traktat handlowy zawierany jest przez państwo lub państwa, posiadające już w pewnej mierze obowiązujący system zakazów przywozu, który pragną utrzymać mimo traktatów, wstawia się zazwyczaj formułę, iż zakazy te będą utrzymane „tylko tak długo, jak długo sytuacja wyjątkowa będzie tego wymagała”.

Ta ostatnia formuła przybiera niejednokrotnie inną formę w traktatach państw, nie posiadających zakazów przywozu, albo w traktatach takich, które regulują same obrót w zakresie istniejących zakazów przywozu (układy kontyngentowe w traktatach). Mówi się tam, mianowicie, obok wymienienia „klasycznych” wypadków możliwości wprowadzenia zakazu, również i o wypadku, kiedy państwo mimo zobowiązania swego o niewprowadzaniu zakazów przywozu odzyskuje swą swobodę działania, o ile w grę wchodzi jego „najżywotniejsze interesy” (*intérêts vitaux*). Wówczas może ono wprowadzić jakiegokolwiek zakazy, aby tylko na przeciąg czasu, w którym istotnie interesy te są zagrożone. To ostatnie jest, oczywiście, tylko *pium desiderium*, nieopartem żadną sankcją traktatową.

Ta „klauzula katastrofowa” stała się w ostatnim okresie główną podstawą prawną reglamentacji przywozu, zastosowanej przez poszczególne państwa europejskie. Klauzula ta daje nie tylko absolutną swobodę państwu, które nie miało zakazów przywozu, do wprowadzenia ich, i to w dowolnej mocy czy dowolnym zakresie, ale nawet podważyć może istniejące już układy kontyngentowe, o ile państwo jakieś miało dotychczas „zwykłe” (niekatastrofowe) zakazy przywozu. Dlatego też zdarza się b. często, iż zakazuje się przywozu na podstawie klauzuli o „najżywotniejszych interesach” takiego towaru, który dotychczas już był i tak zakazany do przywozu. Zakaz bowiem na podstawie „klauzuli katastrofowej” stawia pod znakiem zapytania poprzednie konwencyjne zobowiązania kontyngentowe i daje możliwość zredukowania ich lub zawieszenia zupełnie — bez potrzeby naruszania umowy handlowej, w skład której wchodzi.

Nie wchodząc w dalsze szczegóły prawnotraktatowe, zajmiemy się obecnie techniką samych zakazów i kontyngentowania. Tutaj właśnie najsilniej zaznacza się różnica pomiędzy jednym i drugim systemem wspomnianych zarządzeń protekcyjnych. Wydając zakaz przywozu, państwo może mieć zamiar odcięcia przywozu danego towaru zupełnie (prohibicja). O ile czyni to na podstawie „klauzuli katastrofowej”, albo wogóle posiada uprawnienia do postąpienia tak na podstawie zastrzeżeń w swych traktatach handlowych — zakaz taki nie pociąga za sobą żadnych skutków w dziedzinie jego umów handlowych z zagranicą. Teraz powstaje już tylko „Machtfrage”: czy wobec interwencji zainteresowanych uda się utrzymać odporność państwa i zakaz będzie działał bezwzględnie, czy też zaczną się w nim wyłomy. Z reguły trzeba się liczyć z drugą ewentualnością i dlatego wydawanie bezwzględnych zakazów przywozu stosowane jest jako zarządzenie kryzysowe (inna rzecz jest np. w wypadku zakazu przywozu „klasycznego”, jakim jest zakaz przywozu wyrobów, podlegających w danym kraju monopolowi) bardzo rzadko. Przeważnie państwo, wydając zakaz przywozu, liczy się od razu z koniecznością

udzielenia poszczególnym dotychczasowym importerom pewnych kontyngentów. Tutaj jednak ma całkowitą swobodę wyboru. Może jednemu z nich dać więcej, innemu — mniej, a innemu — wcale. Kontyngenty tutaj są z reguły tajne, nie podlegają KNU, a nawet KNU w wielu wypadkach (zwłaszcza przy kontyngentach, udzielonych na podstawie tajnej klauzuli) nie działa nawet na sam obowiązek udzielenia jakiegokolwiek kontyngentu (ta kwestja jest jednak sporna). W każdym razie system jest wybitnie giętki i doskonale nadający się wskutek tego dla celów polityczno-handlowych, a mianowicie dla wywalczenia drogą wprowadzania zakazów i udzielania od nich kontyngent w ustępstwach na rzecz własnego wywozu, znajdującego trudności na obcych rynkach.

System ten posiada natomiast jedną niedogodność: jako wybitnie negocjacyjny, nie działa on skutecznie w dziedzinie potrzeb gospodarczych rynku wewnętrznego. Jest rzeczą stwierdzoną ponad wszelką wątpliwość, iż najbardziej ostre zakazy przywozu i najbardziej skrupulatnie wyliczane od nich kontyngenty po pewnym czasie „rozpychają się” — w związku ze skłonnością sfer decydujących do udzielania ustępstw od zakazów przywozu wzajemian za korzyści na rzecz własnego wywozu, skąd reglamentacja przywozu w tem pojęciu, w jakim ją powyżej przedstawiliśmy, działa skutecznie tylko przez kilka miesięcy (chyba, iż w stosunku do pewnego kraju stosowana bywa jako zupełna niemal prohibicja), dla ofensywy wywozowej natomiast nadaje się ona doskonale.

Zupełnie inne ma skutki reglamentacja proporcjonalna, czyli, jak ją potocznie nazywają, kontyngentowanie przywozu. Tutaj взгляд na rynek wewnętrzny odgrywa rolę dominującą. Państwo, wprowadzając kontyngentowanie przywozu, z reguły (są wyjątki) nie zamierza wcale używać swego zarządzenia jako środka presji na państwa zainteresowane w celu uzyskania za pośrednictwem własnych ustępstw od wprowadzonych zakazów korzyści dla własnego wywozu. Kontyngentowanie ma na celu ograniczenie przywozu danego towaru, przyczem zgóry wiadomo, jaka ilość towaru tego ma być dopuszczona. Kontyngentowanie jest jawne, a więc ogólna kwota dopuszczalnego przywozu zostaje ogłoszona, czy to bezpośrednio (ilościowo), czy też pośrednio — jako prawo każdego państwa importującego do przywiezienia odpowiedniej ilości danego towaru. Ponieważ jednak wyraźne ogłoszenie, ile każde z zainteresowanych państw może przywieźć na swój kontyngent, wymaga jakiegoś uzasadnienia, wprowadza się zazwyczaj kryterjum w postaci określenia tego prawa jako wypływającego z dotychczasowego przywozu każdego państwa na dany rynek (przeciętna przywozu lub ułamek przeciętnej przywozu za pewien określony okres czasu). To ma zapobiec niezadowoleniu któregoś z zainteresowanych, iż przydzielony mu kontyngent jest zbyt niski. KNU działa tutaj „proporcjonalnie”, a mianowicie nie na ilości, przydzielone efektywnie poszczególnym państwom, ale na ich prawo do wykorzystania określonej części ich własnego przywozu w pewnym okresie. Ta formalna równość traktowania doprowadza często (jak zaznaczyliśmy to już powyżej) do bardzo silnych niesprawiedliwości, a w każdym razie uniemożliwia wprost traktowanie jakiegokolwiek zainteresowanego

na zasadzie wzajemności, t. j. w zależności od warunków, jakie sam on stwarza dla wywozu państwa, wprowadzającego kontyngentowanie.

System ten jest, jak powiedzieliśmy, w zasadzie absolutnie sztywny, a więc nie dopuszcza rokowań. Zdarzają się wyjątki, o ile ustawodawstwo danego kraju specjalnie dopuszcza rozszerzanie (naogół tajne, a więc nie podlegające KNU) poszczególnych kontyngentów. W innych wypadkach uzyskanie wyższego kontyngentu jest o tyle trudne, że pociąga to odrazu zmianę całej podstawy obliczenia kontyngentów i odpowiednie powiększenie ich dla innych państw, które w tym wypadku uzyskują korzyści tylko na podstawie KNU, a więc nieodpłatnie. Kontyngentowanie, jak widzimy, jest systemem ściśle defensywnym, obliczonym na autarchję gospodarczą i poświęcającym interesy własnego wywozu.

W ramach tych dwóch głównych systemów mieści się cały szereg bardziej lub mniej różniących się od pierwowzorów odmian i systemów reglamentacji przywozowej i kontyngentowania. Nietylko system każdego niemal państwa różni się od systemu innego, ale, co więcej, jedno państwo posiada czasami w zależności od interesów swych w stosunku do obrotu poszczególnych grup towarowych różne systemy reglamentacyjne. Wynikają z tego — w miarę wzrastania liczby państw, reglamentujących przywóz — niezmiernie skomplikowane kombinacje, z których niejednokrotnie trudno znaleźć właściwe wyjście.

Częściowo tylko mogą zaradzić temu układy kontyngentowe, które wchodzi coraz częściej w użycie jako umowy, uzupełniające normalne traktaty handlowe pomiędzy poszczególnymi państwami. Umowa taka z reguły stara się zapobiec wszelkim ewentualnym niespodziankom, jakie mogłyby wyniknąć z uwagi na istniejące w danym kraju zakazy przywozu, a w wielu wypadkach — ma na celu rozszerzenie udzielonych przez państwo reglamentujące kontyngentów autonomicznych (wzgl. uzyskanie wogóle kontyngentu — o ile wcale nie był w drodze autonomicznej przyznany). Umowa kontyngentowa jest zatem zawsze tajna i KNU nie ma możliwości się na nią rozciągać. Stanowi ona układ, oparty o najczystszej wody wzajemność konwencyjną, gdyż kontyngenty — w przeciwieństwie do szeregu korzyści i ustępstw normalnego traktatu handlowego — stanowią wartości dokładnie wymierne i umożliwiające przeto dokładne bilansowanie układu. O ile zgóry zatem nie uda się narzucić przeciwnej stronie tezy, iż układ powinien pozostawiać saldo dodatnie na korzyść jednej ze stron, to pozostaje jako jedyna możliwość zawarcia niezrównoważonego układu kontyngentowego taktyka udzielania kontyngentów w tych pozycjach, gdzie zgóry wiadomo, iż z przyczyn obiektywnych (upadek siły nabywczej, silna konkurencja innych krajów i t. d.) kontyngent taki nie będzie prawdopodobnie wyzyskany. Oczywiście, nie może być to nigdy absolutnie pewne.

Układ kontyngentowy oprócz wyliczenia samych kontyngentów zawiera jeszcze zazwyczaj i inne postanowienia. Do takich należy często zobowiązanie się jednej ze stron do niewprowadzania zakazu przywozu lub kontyngentowania w jakiejś pozycji przywozu, która dotąd nie jest jeszcze reglamentowana, a która przedstawia specjalną wagę dla wywozu drugiej strony. Zobowiązań takich może być dowolna liczba, przyczem zdarza się (rzadko naogół w dzi-

sięjszych niepewnych czasach), iż jedna ze stron zobowiąże się wogóle do niewprowadzania wobec drugiej żadnych zakazów przywozu, a jeżeli wprowadzi, to na podstawie klauzuli wspomnianej musi udzielić odrazu i nieodpłatnie dowolnie wysokich kontyngentów stronie drugiej.

Układ kontyngentowy w przeciwieństwie do normalnego traktatu handlowego nie podlega jako tajny żadnej ratyfikacji ciąż ustawodawczych i posiada znacznie krótsze terminy obowiązywania i wypowiedzenia. Z reguły zawierany jest on obecnie na 2—3 miesiące, przyczem w każdej chwili można go na miesiąc naprzód wypowiedzieć. Po terminie jego obowiązywania może on zostać milcząco przedłużony, o ile stypulacje jego nie przewidują innego wyjścia. Ponadto jednak w ostatnich czasach — wobec zmieniających się błyskawicznie sytuacji — nawet takie gwarancje zostały uznane za zbyt małe. Dodaje się zatem częstokroć jeszcze klauzulę, mocą której każda ze stron ma prawo w każdej chwili zmniejszyć dowolnie udzielone w układzie drugiej stronie kontyngenty, pozostawiając, rozumie się, stronie w ten sposób poszkodowanej możliwość analogicznego zarządzenia. W ten sposób układ kontyngentowy jest narzędziem niezmiernie kruchym, które w każdej chwili może ulec zupełnej zmianie. Jest on paljatywem dla dzisiejszej autarchji gospodarczej, ale paljatywem, pozbawionym w zarodku wszelkich możliwości reformatorskich na dalszą metę.

Mówiąc o kontyngentach reglamentacyjnych i o umowach, ich dotyczących, musimy na zakończenie dodać kilka słów o najnowszym bodajże systemie tych kontyngentów, a mianowicie o kombinacji reglamentacji przywozu z... reglamentacją dewizową. Kraje, które wprowadziły u siebie ten środek "ochrony bilansu płatniczego, mają niezmiernie ułatwione zadanie reglamentowania przywozu — bez wprowadzenia jakiegokolwiek zakazu przywozu. Wystarczy poprostu, iż instytucja emisyjna, w której koncentruje się zazwyczaj przydział dewiz, nie będzie przydziałała dewiz na import z danego kraju, lub będzie je przydziałała w ilościach zupełnie niedostatecznych — bez umożliwienia państwu zainteresowanemu jakiegokolwiek interwencji. W dzisiejszych czasach ten środek jest niewątpliwie najnowszy — i najbardziej charakterystyczny dla epoki, w której żyjemy.

Obok omawianych powyżej kontyngentów zakazowych występują w ostatnich czasach na widownię coraz to silniej t. zw. kontyngenty celne (niskocłowe). Kontyngent taki polega, jak wiadomo, na zezwoleniu (autonomicznie lub na podstawie układu) przez dane państwo na przywóz określonego towaru po ciele niższym (niższym od normalnego — autonomicznego), ale tylko w ilości zgóry określonej. Jest to zatem niżka celna, ograniczona do ilościowego kontyngentu. Nie zawsze kontyngent celny odgrywa rolę zarządzenia protekcyjnego, jakkolwiek w ostatnich czasach coraz to bardziej nabiera on takiego charakteru. Znane są np. kontyngenty dla ograniczenia przywozu jakiegoś produktu specjalnego, wytwarzanego tylko przez państwo pochodzenia (stąd — brak jakiegokolwiek szkody dla państw trzecich), ale mogącego w kraju przeznaczenia konkurować z produktami podobnymi. Dziś wchodzi coraz to bardziej w życie właściwa postać kontyngentu celnego, pojętego jako specjalny rodzaj ograniczenia przywozu — narówni z normalnym kontyngentem zakazowym,

Kontyngent celny jest, oczywiście, jawny. Stąd — podlega on bez żadnej wątpliwości działaniu KNU. W obecnych czasach, kiedy, jak widzieliśmy zresztą z opisu kontyngentów zakazowych, zasada największego uprzywilejowania coraz silniej ustępuje zasadzie wzajemności, kontyngent celny, udzielony jakiemś państwu wzamian za wzajemne ustępstwa, ma tylko wówczas sens, o ile w jakikolwiek sposób ogranicza się prawa trzecich, które mogłyby upoważnić ich do skorzystania z kontyngentu tego na podstawie KNU. Dlatego też zapanowało przedewszystkiem najzupełniejsze pomieszanie pojęć i zasad w zakresie oddziaływania KNU na takie kontyngenty.

Zasadą normalną było, iż na podstawie KNU państwo trzecie uzyskuje taki sam (ilościowo) kontyngent celny, co państwo, które kontyngent ten uzyskało w układzie czy w drodze zarządzenia autonomicznego. Ten system bywa i dziś używany, ale przedewszystkiem wówczas, gdy państwo, uzyskujące dla przywozu na dany rynek kontyngent celny, jest najmniejszym dostawcą towaru danego na ten rynek i kiedy (co jest zresztą zrozumiałe) odpowiednio do jego stosunkowo niewielkiego dotychczasowego przywozu określa mu się ramy kontyngentu. Dla państwa tego jest to niewątpliwa korzyść, gdyż cały swój wywóz będzie lokowało odtąd na danym rynku po niższym ciele, albo po ciele dotychczasowym (kiedy cło autonomiczne ulega wyższości). Za tę korzyść państwo, udzielające kontyngentu celnego, każe sobie niewątpliwie zapłacić. Transakcja na podstawie wzajemności jest gotowa. Chodzi obecnie o możliwość wydatne wyeliminowanie tych państw trzecich, które na podstawie KNU miałyby prawo do korzystania z tego ustępstwa. Eliminacja jest łatwa, zważywszy, iż na podstawie teorii o kontyngencie równym, zniżka, przypadająca im z KNU, obejmuje tylko nieznaczną część dotychczasowego ich przywozu, rozdrabniając resztę nawet na kraje, które dotychczas wogóle nie przywoziły wcale. Te naskutek zniżki kontyngentowej zyskają najczęściej, na drugim miejscu zyska kraj, uzyskujący kontyngent w wysokości swego dotychczasowego przywozu, tracą zaś wszyscy więksi importerzy. Co więcej zaś — w przeważającej ilości wypadków zmniejsza się przez to przywóz ogólny, co daje jeszcze korzyść dodatkową samemu państwu kontyngentującemu.

Zachodzi więc pytanie, czy nie jest słuszniejszy kontyngent celny proporcjonalny, a mianowicie taki, który na podstawie KNU daje prawo do korzystania ze zniżki celnej nie w tym samym rozmiarze co państwo, uzyskujące kontyngent, ale w stosunku proporcjonalnym do poprzedniego przywozu państwa tego i państwa, korzystającego z kontyngentu na podstawie KNU. Tutaj, rozumie się, dla ograniczenia przywozu wystarcza tylko dać kontyngent celny państwu, najczęściej dotąd przywożącemu. Wówczas dla innych państw przypadają kontyngenty proporcjonalnie zmniejszone, co w pewnych wypadkach równa się wprost pozbawieniu jednego lub więcej z nich dobrodziejstw, wynikających z KNU. Jeszcze

wyraźniejszą dyskryminacją jest udzielenie kontyngentu celnego nie na konkretną ilość towaru, ale na jakiś ułamek poprzedniego przywozu (podobnie jak w obliczaniu kontyngentów zakazowych przy systemie kontyngentowania przywozu).

Cechą najbardziej istotną obecnego stanu rzeczy jest, jak wskazaliśmy, zupełne pomieszanie pojęć, jak właściwie należy stosować kontyngenty celne. Nie tylko poszczególne państwa stosują różne systemy kontyngentów celnych, ale zdarza się nieraz, iż jedno państwo stosuje kilka systemów — w zależności od tego, jak w danym wypadku wygodniej mu jest postąpić. Klasycznym przykładem takiej dwoistości jest znana sprawa nierogacizny w zeszłorocznych traktatach handlowych Austrii z Węgrami i Jugosławją, gdzie w jednym zastosowana została zasada kontyngentu „ułamekowego”, w drugim zaś — kontyngentu „fixe”, a więc równego. Kombinacja obu tych systemów daje w rezultacie najfatalniejsze stanowisko na rynku austriackim — Polsce.

W założeniu samem kontyngentu celnego tkwić musi, zdaniem naszym, moment dyskryminacji jednego kontrahenta na korzyść drugiego. Kontyngent „proporcjonalny”, który jakoby ma uniemożliwić sztywne stosowanie ilościowej zniżki celnej do każdego z konkurentów na danym rynku — bez względu na jego możliwości wywozowe — nie posiada właściwie realnych możliwości stosowania. Opieranie się na faktycznym przywozie w latach poprzednich — poza zupełną dowolnością w wyborze okresu, a więc możliwością jednostronnej dyskryminacji już w tym punkcie — posiada jeszcze tę niedogodność, iż przecież faktyczny przywóz do danego kraju nic nie ma wspólnego z rzeczywistą zdolnością wywozową poszczególnych konkurentów w zakresie danego produktu. Trzebaby zatem obliczać kontyngenty celne na podstawie zdolności wywozowej każdego z konkurentów, a to zaprowadziłoby już niewątpliwie zdaleko.

Kontyngenty zakazowe i kontyngenty celne mimo zgola różnego oddziaływania na międzynarodowy obrót posiadają jednak w stosunku do niego ten sam niszczący wpływ. Z punktu widzenia ściśle gospodarczego można je jeszcze w obecnym okresie zrozumieć, kiedy stosowane są przez państwa dłużnicze, skąd odpływa kapitał i które pozbawione są wszelkiego jego dopływu naskutek kryzysu zaufania. Wówczas mechaniczne ograniczenie przywozu i stosowanie zasady „do ut des” w zakresie kontyngentów ma jeszcze jakieś uzasadnienie. O ile jednak stosuje się to w krajach, posiadających dodatnie salda obrotów niewidzialnych z zagranicą, a więc, kiedy się mechanicznie uniemożliwia płacenie amortyzacji i procentów od kredytów towarami państw dłużniczych, kontyngentowanie przywozu musi być uznane za szkodliwy objaw psychozy okresu kryzysowego, a, co gorsza, za zjawisko, które musi z konieczności bardzo silnie pogłębić przeciwieństwa gospodarcze pomiędzy krajami, a przez to — i sam kryzys.

Dr. T. Lychowski

ŻYCIE GOSPODARCZE

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

GÓRNICTWO WĘGLOWE

PRZEMYSŁ WĘGLOWY W STYCZNIU 1932 R.—

Wydobycie węgla kamiennego w styczniu 1932 r. w porównaniu z grudniem 1931 r. oraz ze styczniem 1931 r. przedstawiało się następująco:

Rejony	W stosunku:			
	do grudnia 1931		do stycznia 1931	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	331.019	14'27	579.701	22'56
Dąbrowski	102.994	16'03	133.479	19'83
Krakowski	36.715	16'64	33.613	15'45
Ogółem:	470.728	14'97	746.793	21'59

Jak wynika z powyższego zestawienia, w miesiącu sprawozdawczym pomimo większej o 1 ilości dni roboczych wydobyte znacznie spadło pod wpływem kurczącej się stale pojemności rynku wewnętrznego oraz spadku wywozu w związku z dalszymi ograniczeniami importu polskiego węgla przez rozmaite państwa. W związku ze spadkiem ogólnego wydobycia przeciętne dzienne wydobyte przy 24 dniach roboczych spadło o 25.381 t i wynosiło 113.035 t.

Zapasy węgla kamiennego na zwalach kopalnianych wskutek większego wydobycia niż ogólny zbyt łącznie z zużyciem własnym uległy dalszemu wzrostowi i wynosiły z końcem miesiąca 2.729.385 t.

Zmiany w zbycie krajowym i eksporcie w styczniu w stosunku do listopada ilustruje poniższe zestawienie:

Rejony	Zbyt w kraju		Eksport	
	tonn	%	tonn	%
Śląski	149.131	14'04	164.852	17'44
Dąbrowski	45.197	13'33	39.751	18'75
Krakowski	28.744	17'09	135	12'86
Ogółem:	223.072	14'22	204.738	17'68

Spadek zapotrzebowania krajowego został wywołany głównie zmniejszeniem się popytu na sortymenty opałowe wskutek wyjątkowo łagodnej zimy oraz nagromadzeniem w jesieni znacznych zapasów węgla przez hurtowników i konsumentów. Rów-

nież zapotrzebowanie na węgiel dla celów przemysłowych, wobec dalszego ograniczania produkcji, względnie sezonowego wstrzymania ruchu w niektórych zakładach, uległo znacznemu zmniejszeniu. Spadek zapotrzebowania najsilniej uwidocznił się w przemyśle hutniczym, a w mniejszym stopniu w rolniczym, ceramicznym, a także koksowym i włókienniczym. Dostawy węgla dla kolei również spadły dość poważnie, głównie pod wpływem zmniejszonego ruchu przewozowego na kolejach oraz dużych rezerw węglowych, nagromadzonych w miesiącach poprzednich.

Wydobycie węgla kamiennego — w styczniu 1932 r.

Rejony węglowe	Styczeń	
	1 9 3 2	1913=
	tonny	100
Śląski	1.989.369	74'18
przec. dzienna	82.890	76'75
Dąbrowski	539.515	94'94
przec. dzienna	22.480	97'25
Krakowski	183.963	112'01
przec. dzienna	7.665	115'91
Ogółem:	2.712.847	79'45
przec. dzienna	113.035	82'07

Co się tyczy sytuacji na rynkach zagranicznych, to eksport węgla w styczniu w porównaniu z grudniem spadł dość znacznie i wynosił 953.318 t. Ten znaczny spadek wywozu w okresie zimowym tłumaczy się dalszym wyczerpywaniem dostaw na ilości, zakontraktowane jeszcze przed spadkiem funta szterlingów, przy jednoczesnym wstrzymywaniu się zarówno importerów, jak i eksporterów, od zawierania poważniejszych kontraktów z bardziej odległymi terminami dostawy, wreszcie powszechną depresją na europejskich rynkach węglowych.

Obrot węgla kamiennego, koksu, brykietów i węgla brunatnego — w styczniu 1932 r. (w tonnach)

REJONY WĘGLOWE	Pozostałość z poprzed. miesiąca	Wydobyte (produkcja)	Do dyspozycji ¹⁾	R O Z C H Ó D								Pozostałość na zwłokach na następn. miesiąc
				Z B Y T			Z U Ż Y C I E			Ogółem		
				W kraju	Zagranicę	Razem	Nacele własne	Deputaty robot. urzęd.	Razem			
W ę g i e l k a m i e n n y												
Śląski	1.773.947	1.989.369	3.761.454	912.940	780.182	1.693.122	173.291	34.124	4.726	212.141	1.905.263	1.856.191
Dąbrowski	735.384	539.515	1.274.294	293.814	172.221	466.035	60.221	12.469	2.154	74.844	540.879	733.415
Krakowski	127.345	183.963	311.308	139.432	915	140.347	24.773	5.553	856	31.182	171.529	139.779
Ogółem:	2.636.676	2.712.847	5.347.056	1.346.186	953.318	2.299.504	258.285	52.146	7.736	318.167	2.617.671	2.729.385
K o k s												
Śląski	177.075	89.863	266.714	64.279	13.928	78.207	249	21	—	270	78.477	188.237
B r y k i e t y												
Śląski	781	21.573	22.369	20.195	900	21.095	—	8	—	8	21.103	1.266
W ę g i e l b r u n a t n y												
Zawiercki	—	2.912	2.912	2.407	—	2.407	195	199	18	412	2.819	93

¹⁾ Z uwzględnieniem przypisów i skreśleń przy sprawdzaniu zapasów oraz obrotu między kopalniami.

Zbyt węgla kamiennego — w styczniu 1932 r.
(według odbiorców)

Rodzaj odbiorców	S t y c z e ń			
	1932		1931	
	tonn	%	tonn	%
I.—Przemysł				
Metalurgiczny:				
żelazny	59.343	4'41	125.418	7'13
innych metali	52.797	3'92	83.443	4'74
Koksiarnie	127.904	9'50	168.837	9'59
Brykieciarnie	21.301	1'58	29.313	1'67
Gazownie	28.002	2'08	33.568	1'91
Górnicy (kopalnie rud i kopalnie, nie mające węgla własnego) ¹⁾	4.165	0'31	12.654	0'72
Naftowy	8.504	0'63	12.817	0'73
Solny	14.474	1'08	13.550	0'77
Cementowy, ceramiczny oraz cegielniane i wapienniki	18.874	1'40	27.644	1'57
Obróbczy (metalowy i inny)	9.325	0'69	12.414	0'70
Chemiczny	34.604	2'57	41.516	2'36
Garbarski i przetworów zwierzęcych	2.446	0'18	2.669	0'15
Rolniczy (przetwórczy rolny, browary, młyny i gorzelnie)	53.404	3'97	86.343	4'91
Cukrowniczy	8.307	0'62	15.994	0'91
Papierniczy	21.701	1'61	26.809	1'52
Włókienniczy	50.270	3'74	61.363	3'49
Inne gałęzie	126.418	9'39	166.732	9'48
Razem przemysł¹⁾:	641.839	47'68	921.084	52'35
II.—Inni odbiorcy				
Koleje żelazne	315.387	23'43	336.152	19'10
Żegluga	40	—	20	—
Institucje miejskie (oprócz gazowni)	39.234	2'91	44.015	2'50
Wojskowość	6.478	0'48	6.302	0'36
Institucje państw.	10.923	0'81	11.222	0'64
Opał domowy	179.558	13'34	206.471	11'74
Pośrednicy	152.727	11'35	234.249	13'31
Razem inni odbiorcy²⁾:	704.347	52'32	838.431	47'65
Ogółem w kraju:	1.346.186	100'00	1.759.515	100'00

Liczbę czynnych kopalń węgla kamiennego w styczniu ilustruje następujące zestawienie:

Rejony	Grudzień 1931		Styczeń 1932	
	1931	1931	1932	1932
Śląski	47	53	47	
Dąbrowski:				
głębokie	18	18	18	
plytkie	9 27	11 29	9 27	
Krakowski	8	8	8	
Ogółem:	82	90	82	

W związku ze znacznym spadkiem zapotrzebowania węgla na rynkach wewnętrznym i zagranicznych pomimo większej liczby dni roboczych (24 wobec 23), liczba wszystkich dniówek odrobionych spadła w styczniu 1931 r. w porównaniu

z grudniem r. ub. do 1.958.415, t. j. o 246.573 (11'18%)¹⁾. Z liczby tych dniówek zmniejszyła się liczba dniówek zwykłych odrobionych o 231.084 (10'82%), wynosząc 1.903.841, liczba dniówek nadliczbowych spadła do 54.574, t. j. o 15.489 (22'11%), i stanowi 2'87% w stosunku do liczby dniówek zwykłych odrobionych.

Liczba wszystkich dniówek opuszczonych w styczniu w porównaniu z poprzednim miesiącem wzrosła o 319.510 (87'21%), wynosząc 685.884. Do zwiększenia się liczby tych dniówek, przyczynił się wzrost liczby dniówek opuszczonych z przyczyn niezależnych od robotnika (świętówek) o 356.150 (178'26%) do 555.937.

Liczba robotników przeciętnie zatrudnionych wynosiła w styczniu 107.905, czyli w porównaniu z grudniem spadła o 847 (0'78%). Na jednego przeciętnie zatrudnionego robotnika przypada w styczniu dniówek zwykłych odrobionych 17'64 wobec 19'63 w grudniu, dniówek nadliczbowych 0'51 wobec 0'64 i dniówek opuszczonych 6'36 wobec 3'37 w poprzednim miesiącu.

Przeciętne wydobycie na jedną robotniko - dniówkę spadło w styczniu i wynosiło: w rej. śląskim 1.528 kg wobec 1.576 kg w grudniu, w rejonie dąbrowskim 1.091 kg wobec 1.158 kg i w rej. krakowskim 1.134 kg wobec 1.244 kg, przeciętnie dla całego Państwa 1.385 kg wobec 1.444 kg, czyli spadło o 59 kg.

Eksport węgla kamiennego — w styczniu 1932 r.

K R A J E	S t y c z e ń			
	1932		1931	
	tonn	%	tonn	%
I.—Rynki licencyjne				
Austria	127.617	13'39	175.428	14'72
Czechosłowacja	72.087	7'56	70.419	5'91
Jugostawia	545	0'06	2.388	0'20
Niemcy	179	0'02	183	0'01
Węgry	2.300	0'24	25.520	2'14
II.—Rynki, objęte konwencją eksportową				
Dania	189.295	19'86	208.200	17'47
Norwegia	92.818	9'74	103.339	8'67
Szwecja	204.261	21'43	200.235	16'80
Estonia	4.076	0'43	7.405	0'62
Finlandja	4.967	0'52	14.149	1'19
Łotwa	22.995	2'41	28.268	2'37
Litwa	12.615	1'32	11.550	0'97
Kłajpeda	6.350	0'67	615	0'05
Islandja	5.505	0'58	1.000	0'08
Belgia	13.405	1'41	14.480	1'21
Francja	56.202	5'89	98.804	8'29
Holandja	13.793	1'44	2.086	0'17
III.—Inne rynki europejskie				
Włochy	76.941	8'07	96.451	8'09
Szwajcaria	7.160	0'75	11.554	0'97
Rumunia	1.450	0'15	3.572	0'30
Hiszpania	—	—	5.680	0'48
Z. S. R. R.	—	—	3.651	0'31
Portugalia	—	—	50	—
IV.—Rynki pozaeuropejskie				
Egipt	—	—	6.975	0'58
Algier	6.507	0'68	1.860	0'16
Turcja Azjatycka	450	0'05	—	—
V.—Węgiel okrętowy				
Razem zagran.:	941.651	98'78	1.164.757	97'71
VI.—W. M. Gdańsk	11.667	1'22	27.285	2'29
Ogółem:	953.318	100'00	1.192.042	100'00

¹⁾ Szczegółowe dane, dotyczące stanu zatrudnienia, wydajności pracy i zarobków robotniczych, publikuje kwartalnik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej „Praca i Opieka Społeczna”

¹⁾ Bez zużycia na cele techniczne kopalń

²⁾ Bez zużycia na deputaty.

Przeciętny całkowity zarobek dorosłego mężczyzny na jedną dniówkę opłaconą nieznacznie spadł i wynosił w styczniu: w rej. śląskim \bar{x} 10'67 wobec \bar{x} 10'82 w grudniu, w rej. dąbrowskim \bar{x} 9'17 wobec \bar{x} 9'35 i w rej. krakowskim \bar{x} 8'46 wobec \bar{x} 8'55.

Przeciętny miesięczny dochód dorosłego mężczyzny w styczniu znacznie spadł, z powodu mniejszej liczby dniówek odrobionych i wzrostu liczby świętówek, wynosząc: w rej. śląskim \bar{x} 193'70 wobec \bar{x} 221'66 w grudniu, w rej. dąbrowskim \bar{x} 173'35 wobec \bar{x} 197'99 i w rejonie krakowskim \bar{x} 163'92 wobec \bar{x} 182'36.

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W KWIECNIU 1932 R. przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

K r a j e	K w i e c i e ń			M a r z e c		K w i e c i e ń	Wzrost (+) lub zmniejszenie (-) w stos. do marca 1932
	1929	1930	1931	1 9 3 2	1 9 3 2		
Rynki licencyjne	383	205	242	172	180		+ 8
Austria	235	132	152	117	124		+ 7
Czechosłowacja	75	49	47	53	54		+ 1
Jugosławia	15	6	6	1	1		—
Węgry	58	18	37	1	1		—
Rynki, objęte konwencją eksport.	594	521	668	376	504		+ 128
Dania	161	98	121	108	77		— 31
Norwegia	54	39	47	69	87		+ 18
Szwecja	226	224	263	115	184		+ 69
Estonia	—	1	7	—	1		+ 1
Finlandja	27	37	36	1	22		+ 21
Łotwa	39	64	40	6	27		+ 21
Litwa	1	2	5	7	4		— 3
Kłajpeda	9	1	6	1	2		+ 1
Islandja	2	5	5	6	—		— 6
Belgia	3	5	23	21	15		— 6
Francja	64	45	106	34	71		+ 37
Holandja	8	—	9	8	14		+ 6
Inne rynki europejskie	103	56	89	120	101		— 19
Włochy	78	34	58	104	85		— 19
Szwajcaria	11	11	11	14	14		—
Rumunia	10	6	6	2	2		—
Z. S. R. R.	4	5	14	—	—		—
Rynki pozaeuropejskie	9	3	8	17	11		— 6
Algier	5	—	8	11	11		—
Palestyna	—	—	—	1	—		— 1
Brazylja	4	3	—	—	—		—
Egipt	—	—	—	3	—		— 3
Syrja	—	—	—	2	—		— 2
Węgiel okrętowy	89	73	71	23	29		+ 6
Razem zagranicę: 1.178	858	1.078	708	825	+ 117		
W. M. Gdańsk	26	18	23	21	15		— 6
Ogółem: 1.204	876	1.101	729	840	+ 111		
Przeładunek węgla w portach:							
w Gdańsku	461	380	494	221	284		+ 63
w Gdyni	218	213	320	261	332		+ 71
Razem: 679	593	814	482	616	+ 134		

Eksport węgla kamiennego w kwietniu, przy tej samej ilości dni roboczych co w marcu, wzrósł o 111 tys. t. do 840 tys. t.

Wzrost dotyczył obu rejonów eksportujących, przyczem z rej. śląskiego wywieziono 731 tys. t., t. j. o 76 tys. t. więcej, a z rej. dąbrowskiego 108 tys. t., czyli o 35 tys. t. więcej w porównaniu z marcem; wywóz z rej. krakowskiego utrzymał się na poziomie marca i wynosił ok. 1 tys. t.

Na rynki licencyjne wywieziono w kwietniu o 8 tys. t. więcej niż w marcu, przyczem wzrost eksportu dotyczył głównie Austrii.

Wywóz na rynki, objęte konwencją eksportową, zwiększył się o 128 tys. t., przyczem poważnie wzrósł eksport do Szwecji

i Francji, a w mniejszej mierze na Łotwę, do Finlandji i Norwegji. Wzmożenie się wywozu do Francji tłumaczy się zwiększeniem wysyłkami węgla w miesiącu sprawozdawczym z rej. dąbrowskiego na poczet przyznaných kontyngentów na luty i marzec, które to kontyngenty nie zostały we właściwym czasie wykorzystane wskutek strajku w przemyśle węglowym tego rejonu. Natomiast znaczniejszemu spadkowi uległ eksport do Danji w związku z projektami wprowadzenia ostrej reglamentacji dewizowej.

W eksporcie na inne rynki europejskie nastąpił jedynie spadek wywozu do Włoch o 19 tys. t. w porównaniu z miesiącem poprzednim, eksport zaś do pozostałych krajów, objętych tą grupą, utrzymał się na poziomie marca.

Wywóz węgla okrętowego w kwietniu w porównaniu z marcem wzrósł o 6 tys. t. Eksport do W. M. Gdańska spadł o 6 tys. t.

Udział wymienionych rynków w ogólnym eksporcie polskiego węgla w kwietniu w porównaniu z miesiącem poprzednim przedstawiał się następująco (w %):

	Marzec	Kwiecień
Rynki licencyjne	23'59	21'43
Rynki, objęte konwencją eksportową	51'58	60'00
Inne rynki europejskie	16'46	12'02
Rynki pozaeuropejskie	2'33	1'31
Węgiel okrętowy	3'16	3'45
W. M. Gdańsk	2'88	1'79

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła w kwietniu przy 26 dniach roboczych ok. 32 tys. t., zatem o ok. 4 tys. t. więcej niż w marcu. Wysyłka ta z rej. śląskiego wynosiła ok. 28 tys. t., czyli o ok. 3 tys. t. więcej w porównaniu z marcem, a z rej. dąbrowskiego ok. 4 tys. t., a zatem o ok. 1 tys. t. więcej niż w miesiącu poprzednim.

Przeładunek węgla w portach w miesiącu sprawozdawczym wzrósł o 134 tys. t., z czego na Gdańsk przypada 63 tys. t., a na Gdynię 71 tys. t.

HUTNICTWO ŻELAZNE

KONFERENCJA HUTNICZA. — W dn. 9 b. m. odbędzie się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu konferencja w sprawach organizacji przemysłu hutniczego żelaznego i jego postulatów gospodarczych. W konferencji, której przewodniczyć będzie Pan Minister Zarzycki, wezmą udział przedstawiciele Rządu i przemysłu hutniczego.

HUTY ŻELAZNE A ZAKŁADY PRZETWÓRCZE. — Istnienie w hutach wydziałów dalej posuniętej obróbki oddawna jest uważane za rzecz zewszecmiar pożądaną: uszlachetniając wytwory, huty podnoszą pieniężną wartość obrotu oraz jednocześnie uniezależniają się od wahań konjunktur na rynku wytworów hutniczych.

To też w ostatnim dziesięcioleciu w hutach polskich powstał szereg nowych wydziałów przetwórczych; nie wszystkie jednak ziściły pokładane w nich nadzieje, aczkolwiek większość rozwija się doskonale, świadcząc tem samem o celowości związków, zawartych z hutami.

Młotownie i prasownie, walcownie obręczy i kół, walcownie zimne i ciągarnie, walcownie rur tak zgrzewanych, jak wyciąganych (bez szwu) oddawna kojarzy się z powodzeniem z wielkimi piecami, stalowniami oraz walcowniami żelaza i stali, czyli z hutami w ścisłem tego słowa znaczeniu, albowiem wymienione wydziały uszlachetniające przerabiają wlewki surowe lub walcowane (młotownie i prasownie—ale nie kuźnie — walcownie obręczy, kół i rur) wzgl. wytwarzają pewne gatunki żelaza i stali, których wyrób z różnych względów winien być prowadzony przy niskich temperaturach (walcownie zimne i ciągarnie). Osobne miejsce zajmują wytwórnie blachy cynowanej i cynkowej, denek i innych wywalców z blachy, istniejące zwykle przy walcow-

niach blachy cienkiej i będące naturalnym uzupełnieniem tak zwanej wykończalni.

Inaczej całkiem wygląda wytwarzanie w hutach np. odlewów żeliwnych i staliwnych, konstrukcyj żelaznych, naczyń blaszanych, łopat, pił, kos i sierpów, młotków, wiertel, pocisków, wagonów kolejowych, maszyn i ich części, śrub, nakrętek, nitów i t. d., czyli towarów, które tyle mają wspólnego z hutą, że za tworzywo dla nich służą wytwory różnych stopni i faz postępowania metalurgiczno-kuźniczego, których zbyt, ułatwiony przez dalszą przeróbkę, przynosi pewne korzyści hutom.

Jednak organizacja wytwórczości i sprzedaży wszystkich ostatnio wymienionych towarów bardzo poważnie odbiega od norm, ustalonych w praktyce hutniczej, co nie wymaga — zdaniem moim — wyjaśnień i dowodów prawdy.

Nie dziw tedy, że w hutach, które nie doceniają różnic, zachodzących pod względem organizacyjnym — powiedzmy — między wytwórczością odlewów staliwnych a wytopem stali na wlewki, praca wydziałów dalej posuniętej obróbki nietylko nie przynosi korzyści, lecz — przeciwnie — często staje się źródłem strat materialnych tem więcej dziwnych, że żelazo i stal zalicza się w hutach wydziałom uszlachetniającym przeważnie po koszcie własnym, a więc znacznie taniej, niż płać za tworzywa zakłady, do hut żelaznych nie należące i z niemi terytorjalnie niezwiązane. Nawet w tych przypadkach, gdy wydział uszlachetniający huty wykazuje zyski, zawiążeć znacznie więcej swemu położeniu geograficznemu w stosunku do źródeł zaopatrywania się w żelazo i węgiel, a bardzo często też niskim cenom zaliczeniowym na wytwory hutnicze, które przez dalszą przeróbkę uszlachetnia, niż organizacji wytwórczości oraz zbytu.

Przypuśćmy, że huta posiada odlewnię staliwa martinowskiego o miesięcznej wytwórczości 1.000 t i o miesięcznym obrocie zł 600 tys., która daje zł 30 tys. zysku miesięcznie, co stanowi zł 30 od tonny odlewu, albo ok. zł 20 od tonny stali płynnej, albo ok. zł 18 od tonny tworzyw, czyli surówki martinowskiej i żelastwa. Jak wiadomo, zysk w wysokości zł 30/t może powstać jako następstwo dobrej organizacji odlewni staliwa (niskiej ilości braków, wysokiej wydajności pracy formierzy, małych strat czasu robotników pomocniczych, dobrego scharmonizowania wszystkich wchodzących w grę czynników wytwórczych i t. d.), albo wskutek niskich płac robotniczych i urzędniczych, nareszcie w wyniku tego, że huta zalicza odlewni staliwa niskie ceny za surówkę własnego wytopu oraz za odpadki walcowniciane, będące pierwszorzędem tworzywem stalownianem. Jednocześnie inna stalownia, znajdująca się — powiedzmy — w Warszawie, przy tej samej wytwórczości 1.000 t miesięcznie daje te same zł 30 tys. zysku na miesiąc, mimo że za surówkę martinowską franco piec martinowski płaci o zł 25, a żelastwo zaś o zł 20 na tonnie drożej niż huta śląska (zakładamy, że udział surówki we wsadzie w obu przykładach pozostaje stały), mimo że płace robotnicze w Warszawie i na Śląsku (zrobmy to przypuszczenie) są jednakowe. W takim razie odlewnia staliwa w Warszawie musi posiadać lepszą organizację wytwórczości, skoro przy droższych tworzywach stalownianych daje zysk równy zyskowi odlewni śląskiej, rozporządzającej tańszymi tworzywami stalownianymi.

Przypuszczenie co do lepszych, osiągniętych przez stalownię warszawską, cen sprzedażnych pominąłem celowo.

Stąd widać, jak zgubnie na wyniki pieniężne przedsiębiorstwa może oddziaływać wadliwy system cen zaliczeniowych, który — ze swej strony — jest następstwem wadliwej organizacji przedsiębiorstwa.

I odwrotnie, gdybyśmy byli wyodrębnili w samodzielna, od huty niezależną jednostkę organizacyjną wszystkie znajdujące się w hucie wydziały dalej posuniętej obróbki, wyjąwszy jednak młotownię, prasownię, walcownię kół, obręczy i rur oraz walcownię zimną i ciągarnię, wychodząc chociażby już z tego założenia, że zakłady przetwórcze cechuje wysoki udział robocizny w kosztach własnych wytworów, podczas gdy robocizna w kosztach własnych wytworów hutniczych nie przekracza 30% — wówczas moglibyśmy je traktować jako zakłady, nabywające tworzywa po cenach, zbliżonych do rynkowych, i osiągające niski koszt wytworów nie zapomocą niskich cen zaliczeniowych na wytwory hutnicze, lecz zapomocą wysiłku organizacyjnego kierownictwa technicznego oraz zespołu pracowników fizycznych i umysłowych.

Wyodrębnianie w hucie wydziałów dalej posuniętej obróbki w samodzielna jednostkę administracyjną jest konieczne jeszcze z tego powodu, że — podczas gdy ceny rynkowe na wytwory hutnicze należą przeważnie do grupy t. zw. cen regulowanych (przez kartele i syndykaty) — ceny na wyroby przemysłu przetwórczego kształtują się przeważnie pod wpływem wolnego współzawodnictwa i z natury swej są znacznie niższe od cen regulowanych, nie mogą więc zabezpieczać takich zysków, przy których wszelkie, nawet największe, błędy kierownictwa w oczach akcjonariuszy stają się zasługami.

W przemyśle zaś przetwórczym kierownictwo zakładu, które nie stoi na wysokości zadania, zysków wykazać nie potrafi nawet i wtedy, gdy będzie zaliczało sobie wytwory własnej huty po koszcie własnym „uprzywilejowanym”.

Jest rzeczą wielce charakterystyczną, że jednocześnie z wydziałami dalszej obróbki w hutach żelaznych, źle zorganizowanych i nieudolnie prowadzonych, straty wykazują również walcownie blachy cienkiej, mimo korzystnych, regulowanych przez kartel cen sprzedażnych.

Na tem polega tajemnica niepowodzeń niektórych wydziałów uszlachetniających w hutach żelaznych mimo — zdawałoby się — wszelkich danych dla ich prosperacji.

Inż. Wł. Kuczewski

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

ZMNIEJSZENIE URUCHOMIENIA W PRZĘDZALNIACH. — Na podstawie uchwały zarządu kartelu przedzalniczków bawełnianych stopień uruchomienia w przedzalniach w najbliższym okresie 4-tygodniowym, t. j. od dn. 16/V do dn. 12/VI, został zmniejszony z 40 dotychczasowych godzin pracy tygodniowej do 36 godzin. Uchwała ta pozostaje w związku ze zbliżającym się okresem ciszy międzysezonowej, który znamionuje spadek obrotów i wydatne zmniejszenie zapotrzebowania na przędzę bawełnianą wobec zakończenia okresu produkcji tkanin dla potrzeb sezonu wiosenno-letniego. Wyrazem takiego kształtowania się sytuacji na rynku przędzy bawełnianej jest wzrost zapasów przędzy, który w okresie ostatnich 4 tygodni wyraził się poważną liczbą ok. 250 tys. kg.

K.

DEZYDERATY PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO. — W dn. 29/IV Pan Minister Przem. i Handlu Dr. F. Zarzycki przyjął na audjencji delegację Zarządu Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem. Delegacja poruszyła szereg aktualnych zagadnień, związanych z obecną sytuacją przemysłu włókienniczego. W pierwszym rzędzie poruszona została sprawa tegorocznych dostaw dla wojska, przy których zamierzone jest częściowe zastąpienie wyrobów bawełnianych lnianami. Kwestja ta łączy się ze sprawą poparcia produkcji lnu. Przedstawiciele przemysłu oświadczyli, iż włókiennictwo łódzkie docenia w zupełności ze względów państwowych konieczność przeprowadzenia tego rodzaju prób. Z uwagi jednak na poważne koszty tych doświadczeń i niedostateczne przystosowanie fabryk w Polsce do produkcji towarów z lnu, gatunek wykonanych towarów może się okazać nieodpowiednim. Z tego też względu przemysł łódzki wysunął pod adresem czynników miarodajnych prośbę,

aby próby te były dokonane narazie z niewielką ilością 10—15% całych zamówień. W zależności od wyników tych prób mogłyby być podjęte dalsze decyzje. W ten sposób przemysł bawełniany byłby przygotowany na to, iż co rok produkcja jego w zakresie zamówień wojskowych byłaby mniejsza o 10—15%, które to ilości towarów bawełnianych byłyby zastąpione przez towary lniane.

Następnie delegacja poruszyła sprawę podwyższenia cen chloru wapnia o 15%, produkowanego w Państwowej Fabryce w Mościcach. Chlorek wapnia odgrywa bowiem ważną rolę przy produkcji towarów włókienniczych, gdzie stosowany jest do bieleńia tkanin. Wreszcie poruszono na audjencji szereg aktualnych zagadnień, sprawę anonimowego przemysłu, monopolu importu bawełny i t. d.

M. K.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

ZMIANA ZWROTU CEŁ PRZY WYWOZIE BEKONÓW I SZYNEK ORAZ PRZETWORÓW MIĘSNYCH.

— W dn. 30/IV 1932 r. upłynął termin obowiązywania rozporządzenia z dn. 18/I 1932 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie bekonów i szynek. Rozporządzenie to ustanawiało na okres przejściowy zwrot ceł w wysokości zł 25 za 100 kg bekonów i szynek, zamiast zł 20, które obowiązywały poprzednio. Podwyżka ta motywowana była niezwykle trudnym położeniem na rynku angielskim, wywołanem przez spadek walut angielskiej i skandynawskich, spadkiem cen na bekony i bardzo intensywną konkurencją bekonu duńskiego, zalewającego w nadmiernych ilościach rynek angielski. Obecnie sytuacja ustabilizowała się; aczkolwiek zawiera ona w sobie jeszcze sporo momentów niebezpieczeństwa, w każdym jednak razie nie przedstawia się już tak czarno, jak to wyglądało z końcem r. ub.

Nowe rozporządzenie, które weszło w życie z dniem 1/V 1932 r. i obowiązywać będzie do dn. 31/VII 1932 r., przewiduje powrót do dawnej stawki zwrotu ceł, a więc zł 20 za 100 kg bekonów i szynek peklowanych, zatrzymując zł 25 dla szynek wędzonych i w hermetycznym opakowaniu.

W związku z ustaleniem przez Polski Związek Bekonowy

maksymalnej zdolności przetwórczej dla fabryk bekonowych następuje od dn. 1/V r. b. zmiana zaświadczeń Min. Przemysłu i Handlu na zwrot ceł przy wywozie bekonów. Zaświadczeniu wydawane będą tylko na określone zgóry ilości, odpowiadające maksymalnej zdolności przetwórczej każdej z fabryki bekonów.

W związku z wysłaniem zagranicę przetworów mięsnych peklowanych, powstających przez krajanie na części bekonu, powstała konieczność rewizji rozporządzenia z dn. 28/VIII 1931 r. w sprawie zwrotu ceł w wysokości zł 25. Aby nie stawiać części pokrajane go bekonu w warunkach lepszych niż bekonu całego, została obniżona stawka zwrotu ceł na przetwory mięsne peklowane również do zł 20 za kg, zatrzymano natomiast w dalszym ciągu stawkę zł 25 za 100 kg innych przetworów mięsnych, jak wędzonych karczków, boczków, kielbas, konserw mięsnych oraz słoniny i szmalcu. Nowe rozporządzenie w sprawie zwrotu ceł przy wywozie przetworów mięsnych weszło w życie również dn. 1/V 1932 r.

Oba rozporządzenia — w sprawie bekonów i szynek oraz przetworów mięsnych — podpisane zostały dn. 29/IV 1932 r. i ogłoszone w „Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 383 i 384.

M. P.

HANDEL

HANDEL ZAGRANICZNY

SITUACJA W EKSPORCIE BEKONÓW. — Początek maja r. b. zaznaczył się w eksporcie bekonów tendencją do wzmoczenia produkcji i wywozu pod wpływem nowej sytuacji, jaka się wytworzyła na jedynym rynku odbiorczym, jakim jest Anglja. Mianowicie dn. 28/IV duński przemysł bekonowy, dostarczający 70% całkowitego zapotrzebowania Anglii w zakresie bekonów, ogłosił lokaut, w wyniku długotrwałego konfliktu z pracownikami, przyczem większość bekoniarni wstrzymała zakupy surowca i uboje jeszcze przed ogłoszeniem lokautu. Wobec tego przewidywane jest w pierwszym tygodniu maja znacznie słabsze obestanie rynku angielskiego przez towar duński. Polski eksport bekonów, zajmujący na rynku angielskim drugie miejsce po Danji, posiada specjalnie odpowiednie warunki potemu, aby wytworzoną lukę w pokryciu zapotrzebowania Anglii zastąpić swoim towarem. Prawdopodobnie ta sytuacja w eksporcie bekonów odbija się na wzmoczeniu produkcji i eksportu polskich bekonów. Czasu trwania tej pomyślnej konjunktury nie da się absolutnie dokładnie określić, gdyż zatarg w duńskim przemyśle bekonowym posiada dość głębokie tło polityczne oraz gospodarcze w postaci kryzysu w rolnictwie duńskim, przyczem likwidacja ostrych objawów przesilenia mimo interwencji Rządu duńskiego może potrwać pewien czas.

ORGANIZACJA POLSKO-WĘGIERSKIEJ WYMIANY HANDLOWEJ. — Dn. 27 b. m. w Stowarzyszeniu Kupców Polskich odbyło się posiedzenie organizacyjne sfer, zainteresowanych w handlu z Węgrami, w sprawie powołania do życia nowej organizacji rozrachunkowej w handlu polsko-węgierskim, która ułatwiłaby pokonanie obecnych trudności dewizowych na Węgrzech w drodze tworzenia form handlu zamiennego oraz dopomogła do ściągnięcia z Węgier zamrożonych należności polskich eksporterów za wywieziony towar w kwocie, dochodzącej do zł 10 milja. W wyniku tego posiedzenia importerzy

z Węgier zgłosili zainteresowanie w kierunku współpracy z nowopowstałą organizacją rozrachunkową eksporterów pod nazwą „To-Han-Za”, która będzie odbywała na przyszłość rolę prywatnej centrali dla handlu polsko-węgierskiego. Wspomniana organizacja współpracuje ściśle z analogiczną organizacją, powołaną do życia na Węgrzech. Jest to pierwszy w Polsce wypadek częściowego rozwiązania trudności, wynikających z wprowadzenia ograniczeń w obrocie dewizami na rynku odbiorczym, przez powołanie do życia organizacji prywatnej bez udziału czynników państwowych.

KONTROLA EKSPORTU ARTYKUŁÓW HODOWLANIENNYCH. — Dn. 4/V r. b. odbyła się w Państwowym Instytucie Eksportowym konferencja w sprawie kontroli eksportu artykułów hodowlanych. Celem konferencji było uzgodnienie polityki poszczególnych zainteresowanych resortów w tym zakresie oraz powzięcie wniosków w aktualnych sprawach kontroli wywozu pod kątem dostosowania się do nowych wymagań sytuacyjnych na rynkach odbiorczych. Jako główny przedmiot obrad wysunęła się sprawa udziału w czynnej kontroli poszczególnych organizacji branżowych oraz syndykatów eksportowych. Poza przedstawicielami Państwowego Instytutu Eksportowego oraz Dep. Handlowego Min. Przemysłu i Handlu w konferencji wzięli udział delegaci: Biura Ekonomicznego Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Skarbu.

ZMIANA ZWROTU CEŁ PRZY WYWOZIE BEKONÓW I SZYNEK ORAZ PRZETWORÓW MIĘSNYCH — p. wyżej.

HANDEL WEWNĘTRZNY

AKCJA POMOCY DLA HANDLU. — W dn. 30/IV r. b. odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem Pana Ministra F. Zarzyckiego kolejna konferencja

komisji, powołanej do współpracy z kupiectwem w zakresie realizacji programu pomocy dla handlu. Na konferencji tej przy udziale przedstawicieli Min. Pracy i Opieki Społecznej rozważane były sprawy ustawodawstwa pracy oraz reformy ubezpieczeń społecznych.

W zakresie ustawodawstwa pracy konferencja wysunęła tezy, głoszące, że należałoby:

1) ustalić dla przedsiębiorstw handlowych 48-godzinny tydzień pracy, a w każdym razie znieść krępujący przepis o zatrudnieniu pracowników handlowych koniecznie w sobotę w ciągu 6 godzin;

2) umożliwić zatrudnienie pracowników handlowych w okresach sezonowych dłużej niż 8 godzin dziennie;

3) znacznie obniżyć dotychczasowe stawki wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych;

4) ustalić zasadę, że w wypadkach wypowiedzenia pracy można udzielić pracownikowi urlopu w okresie wypowiedzenia;

5) ustalić zasadę, że przypadające do wypłaty za czas urlopowy wynagrodzenie pracowników, pobierających wynagrodzenie procentowe (komiwojażerowie, akwizytorzy i t. p.) ustala się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia ostatnich 12 miesięcy.

Powyższe tezy zostaną rozpatrzone i w miarę możliwości uwzględnione przy rewizji ustawodawstwa pracy, która dokona się przy współudziale zainteresowanych sfer gospodarczych. Co się tyczy reformy ubezpieczeń społecznych, to komisja, przyjmując za podstawę odnośnych prac nowelizacyjnych przygotowany ostatnio przez Min. Pracy i Opieki Społecznej projekt scaleniowej ustawy o ubezpieczeniu społecznym, uznała za konieczne:

1) ograniczyć zakres osób, podlegających przymusowemu ubezpieczeniu, do kategorii tych, którzy we własnym zakresie, ze względu na swą słabość gospodarczą, zabezpieczyć się nie mogą, przyczem jako kryterium kwalifikacyjne służyć powinna suma zarobków;

2) ograniczyć zakres świadczeń zwyczajnych (obowiązkowych), udzielanych przez zakłady ubezpieczeń społecznych do pokrywania tylko tych ryzyk, których niepokrycie spowodować musiałoby ujemne skutki nietylko dla dotkniętych niemi jednostek, ale i pośrednio dla całego społeczeństwa, przyczem zakres pokrycia winien być minimalny, tak, aby zawsze część ryzyka obciążała jednostkę;

3) uzależnić stosowanie świadczeń nadzwyczajnych od: a) stanu finansowego instytucji ubezpieczeń społecznych (bez podwyższania minimalnych stawek), b) chociażby częściowej odpłatności tych świadczeń;

4) poddać rewizji ubezpieczenia od wypadków w handlu.

Na tle interpretacji obowiązującego ustawodawstwa uznano za wskazane:

1) zobowiązać instytucje ubezpieczeń społecznych do niestosowania rozszerzającej interpretacji przy orzekaniu o obowiązku ubezpieczeniowym osób, pracujących w handlu nie na podstawie stosunku służbowego lub roboczego (t. zw. zawody „niepracownicze” lub wątpliwe co do swego charakteru, jak np. przedstawiciele handlowi, agenci, komiwojażerowie);

2) zobowiązać instytucje ubezpieczeń społecznych do rygorystycznego przestrzegania przepisów ustawy o konieczności

posiadania odpowiedniego cenzusu wykształcenia, jako warunku zaliczenia pracowników sklepowych i ekspedjentów do kategorii pracowników umysłowych;

3) wyjaśnić kasom chorych, że za chałupników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, należy uważać tylko tych pracowników, którzy nie są uznani za samodzielnych rzemieślników w myśl ustawodawstwa podatkowego i którzy nie są zobowiązani do wykupywania świadectw przemysłowych;

4) zalecić kasom chorych liberalne stosowanie art. 4 ustawy o ubezpieczeniu na wypadek choroby odnośnie zwalniania od obowiązku ubezpieczenia dyrektorów, prokurentów i innych osób, zajmujących kierownicze stanowiska w przedsiębiorstwach prywatnych.

Ponadto stwierdzono, że sprawa likwidacji zaległości w instytucjach ubezpieczeń społecznych oraz sprawa polityki handlowej kas chorych winny być jeszcze dokładnie zbadane i omówione na specjalnie poświęconej temu zagadnieniu konferencji. W tym celu Pan Minister F. Zarzycki wyznaczył najbliższą konferencję komisji na dzień 6 maja r. b.

M. Sz.

RUCH CEN W MARCU 1932 R. — W marcu r. b. obroty handlowe wykazały prawie we wszystkich branżach spadek i normalne w tym okresie ożywienie sezonowe w wielu gałęziach, jak np. w handlu żelazem, artykułami dla rolnictwa, artykułami włókienniczymi i t. p. — nie dało się w tym roku prawie zauważyć. W związku z tem obroty w marcu r. b. utrzymywały się na poziomie naogół o 30–50% niższym niż przed rokiem, co powodowało dalsze pogorszenie sytuacji finansowej kupiectwa. W II połowie marca obroty uległy, coppers, przejściowemu zwiększeniu w związku z okresem przedświątecznym, ale zaznaczyło się to głównie tylko w branży spożywczo-kolonjalnej. Ujawniona w poprzednich miesiącach tendencja do tranzakcyj gotówkowych uległa w marcu wzmocnieniu, co wpływało też hamująco na obroty.

Zapotrzebowanie kredytu na cele obrotowe mało w dalszym ciągu jednocześnie z kurczeniem się obrotów, ale popyt na kredyty na cele regulacji poprzednich zobowiązań i sezonowy popyt na kredyty ze strony rolnictwa wywierał poważny nacisk na rynek pieniężny. Instytucje kredytowe prowadziły wciąż politykę ostrej selekcji zarówno kredytobiorców jak i materiału wekslowego. Wypłacalność uległa naogół pogorszeniu, zwłaszcza ze strony rolnictwa.

Zdolność nabywczą ludności rolniczej była w dalszym ciągu bardzo słaba wobec bardzo ciężkiej sytuacji finansowej, na którą nie mogła już mieć poważniejszego wpływu zwyżka cen zbóż, tem bardziej, że jednocześnie poważnie obniżyły się ceny produktów hodowlanych.

Siła nabywczą ludności miejskiej kurczyła się wciąż — zarówno ze względu na ograniczenia w zatrudnieniu, jak i na coraz szerzej stosowane niżki płac, wreszcie ze względu na ogólny spadek obrotów handlowych.

Możliwość zbytu zagranicą zmniejszają się z dnia na dzień nietylko ze względu na konjunkturny spadek chłonności rynków odbiorczych, ale przedewszystkiem ze względu na coraz to nowe zakazy importowe, kontyngentowania, zwyżki ceł, reglamentacje dewizowe, uniemożliwiające uzyskanie pokrycia i t. d.

Ceny, które w lutym przejściowo zatrzymały się w swym ruchu niżkowym (detałiczne pozostały bez zmiany, hurtowe wzrosły), w marcu w dalszym ciągu niżkowały, mianowicie ceny hurtowe o 0,9%, detałiczne o 0,5%.

Ruch wskaźników cen hurtowych — ogólnego, jak i poszczególnych grup towarowych — ilustruje następujące zestawienie:

	Wskaźnik ogólny	Artykuły rolne	W t e m:				W t e m:					
			rodz. spożywcze	Artykuły przemysł.	drzewo	artykuły włókienn.	węgiel	metale	różne	Artykuły kolonialne		
			roślinne	zwierzęce								
			W s k a ź n i k									
			1927 = 100									
III 1930	85.0	70.1	61.3	84.9	97.5	108.0	84.6	121.0	94.6	103.1	101.1	
II 1931	72.1	58.2	52.6	67.7	83.9	80.4	66.8	121.0	85.5	93.1	90.2	
III "	72.5	59.8	57.1	64.8	83.4	76.9	68.4	121.0	83.7	92.3	84.1	
X "	66.3	55.6	56.6	55.3	75.3	65.9	54.9	121.2	79.9	88.0	73.6	
XI "	68.2	60.3	64.2	56.4	74.5	68.8	53.1	121.2	79.8	86.1	73.6	
XII "	66.4	57.2	62.4	51.8	74.0	66.7	52.4	121.2	80.1	85.9	73.5	
I 1932	63.9	51.8	57.8	45.4	74.4	71.2	52.7	121.2	80.5	84.6	76.4	
II "	64.6	54.5	59.3	49.5	73.0	64.3	52.6	121.2	79.2	83.6	77.2	
III "	64.0	54.1	62.3	45.6	72.2	60.4	52.5	121.2	79.0	82.5	77.2	

Ceny artykułów rolnych wykazują ostatnio znaczne wahania: przez grudzień i styczeń spadały (szczególnie silnie w styczniu), w lutym wykazały poważny wzrost, w marcu zaś znów — co prawda bardzo słaby — spadek (o 0·7%).

Spadek cen artykułów rolnych został wywołany jedynie spadkiem cen spożywczych produktów zwierzęcych, który wyniósł 7·9%, dzięki czemu wskaźnik cen tej grupy powrócił prawie do rekordowo niskiego poziomu ze stycznia r. b. Zniżkowały, mianowicie, ceny nabiału, zwłaszcza jaj; co prawda w okresie przedświątecznym ceny masła i jaj podniosły się, ale pod koniec miesiąca ponownie spadły, głównie w związku ze spadkiem eksportu wskutek złej konjunktury na rynkach zagranicznych i stosowanych przez zagranicę różnych ograniczeń przywozu. Ceny bydła i trzody, zwłaszcza tej ostatniej, wykazały lekką tendencję wzrostu.

Ceny krajowych roślinnych produktów spożywczych, które już w lutym zwyżkowały (o 2·6%), w marcu podniosły się znacznie silniej (o 5·1%), osiągając poziom, prawie już równy grudniowemu. Zwyżkę wykazały ceny zbóż i przetworów — pod wpływem wyczerpywania się zapasów oraz zwiększonego pod koniec miesiąca zapotrzebowania młynów, a także w związku ze złym narazie stanem ozimim. Najsilniej wzrosły ceny żyta, następnie pszenicy, przyczem zwyżkowy ruch cen zbóż odbywał się wbrew tendencji cen światowych, które zwłaszcza w II połowie miesiąca zniżkowały.

Ceny artykułów przemysłowych, zniżkujące nieprzerwanie (z wyjątkiem jedynie stycznia r. b.) już od bardzo długiego czasu, wykazały i w marcu spadek, wynoszący mianowicie 1·1%.

Zniżkowały ceny we wszystkich grupach towarowych prócz węgla, którego ceny pozostały w dalszym ciągu niezmiennione.

Najsilniej spadły ceny drzewa — o 6·0%, a mianowicie wobec braku jakiegokolwiek ożywienia na krajowym rynku drzewnym. Spadały zarówno ceny drzewa surowego jak i tarcicy (przy bardzo słabym uruchomieniu tartaków), a utrzymały się jedynie ceny drzewa opałowego.

Zniżka cen materiałów włókienniczych o 0·1% nastąpiła dzięki niższej cenie bawełny oraz cen przędzy i tkanin wełnianych; ceny przędzy bawełnianej i wyrobów bawełnianych wykazywały tendencję zwyżkową — w związku z sezonowym ożywieniem na rynku.

W grupie metali — przy niezmiennionych jeszcze cenach żelaza (zniżka cen nastąpiła dopiero w kwietniu) oraz przy ustabilizowanych przejściowo cenach cynku i ołowiu — nastąpiła jedynie zniżka ceny cyny, co dało w efekcie spadek wskaźnika cen tej grupy o 0·3%.

W grupie „różnych” artykułów przemysłowych spadek cen wyniósł 1·3% (w lutym 1·2%). Odbywał się tu dość szeroki spadek cen: obniżyły się ceny artykułów budowlanych, a więc cegły i wapna, w dalszym ciągu spadały ceny skór — zarówno surowych (choć skóry cielęce i końskie podrożały), jak i wyprawionych, zniżkowały ceny chemikalij, jak kwasu siarkowego, benzolu, terpentyny i t. p.

Ceny kolonialnych produktów spożywczych, które w 2 pierwszych miesiącach roku zwyżkowały, w marcu pozostały niezmiennione.

Ruch cen w ciągu roku, t. j. od marca 1931 r. do marca 1932 r., wykazał zniżkę ogólnego poziomu cen o 11·7%, przyczem ceny artykułów rolnych spadły o 9·5%, a ceny artykułów przemysłowych — znacznie silniej, bo o 13·4%. Nastąpiła więc poprawa w rozwartości nożyc. Biorąc na uwagę poszczególne grupy towarowe, widzimy olbrzymią dysproporcję w ruchu cen, który przy ogólnej silnej tendencji zniżkowej odbywa się wysoce nierównomiernie w poszczególnych dziedzinach gospodarczych i grupach towarowych, co wpływa wybitnie ujemnie na rozwój procesów konjunkturalnych i utrudnia stworzenie warunków, umożliwiających gospodarstwu przejście w fazę poprawy. Mianowicie, w grupie artykułów przemysłowych ceny węgla w ciągu roku nawet podniosły się o 0·2%, ceny metali obniżyły się tylko o 5·6%, i to jedynie dzięki światowemu spadkowi cen metali nieżelaznych, a przy utrzymywaniu jeszcze cenach żelaza; natomiast jednocześnie ceny drzewa obniżyły się o 21·5%, ceny materiałów włókienniczych o 23·2% i ceny „różnych” o 10%. Jeśli chodzi o artykuły rolne, to tu ruch cen w ciągu roku wykazuje przesunięcie się ostrza kryzysu rolnego z działu roślinnego na dział hodowlany; mianowicie ceny roślinnych produktów spożywczych wzrosły o 9·1%, a ceny produktów zwierzęcych obniżyły się o 29·6%. Grupa artykułów kolonialnych wykazała zniżkę cen o 8·2%.

Ceny detaliczne, które — po dłuższym okresie zniżki — w lutym pozostały niezmiennione, w marcu obniżyły się znowu, jak to wykazuje poniższe zestawienie:

Wskaźnik cen¹⁾

(1927 = 100)

	II 1932	III 1932	III 1931
Wskaźnik ogólny	79·3	78·9	90·9
Artykuły rolne	68·0	67·5	80·2
„ przemysł.	89·9	89·6	101·4
Żywność	70·4	69·9	81·9

Jak widzimy, spadek cen dotknął w silniejszym stopniu artykuły rolne (które w lutym zwyżkowały) niż artykuły przemysłowe (które bez przerwy spadają); wskaźnik cen grupy rolnej obniżył się o 0·8%, grupy zaś przemysłowej o 0·3% (w lutym o 1·2%). W grupie artykułów rolnych żywnościowych zniżkowały ceny nabiału, a więc: mleka, masła i jaj, oraz w dalszym ciągu ceny mięsa i słoniny; natomiast ceny produktów roślinnych zwyżkowały, mianowicie ceny chleba, mąki, kaszy, ziemniaków i t. p.

Ruch cen detalicznych w ciągu roku, t. j. od marca 1931 r. do marca 1932 r., wykazuje spadek cen o 13·2%, a więc większy od spadku cen hurtowych (oczywiście, wobec zupełnie odmiennych podstaw wskaźników porównanie może mieć tu tylko znaczenie orientacyjne). Silniej spadły ceny artykułów rolnych (o 15·8%) niż ceny artykułów przemysłowych (o 11·6%), a więc odwrotnie jak przy cenach hurtowych.

Koszty utrzymania (w Warszawie) — po minimalnej zwyżce w lutym — w marcu obniżyły się o 1%. Zniżka ta powstała dzięki spadkowi kosztów odzieży i obuwia, podczas gdy inne grupy kosztów zmian nie wykazały. W ciągu roku koszty utrzymania spadły o 9·3%.

TARGI I WYSTAWY

PRZEMÓWIENIE PANA MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU NA TARGACH POZNAŃSKICH. — Otwierając XI Targi Poznańskie, Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. F. Zarzycki wygłosił następujące przemówienie:

„Targi Poznańskie mają już ustaloną markę. Dówód na to, że cieszą się w Polsce powszechnym uznaniem i powszechnym wzięciem, a i zagranicą odnosi się do Targów Poznańskich wyjątkowo życliwie.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że obecne Targi zorganizowano w czasie wielkiej depresji gospodarczej, że wzięto na siebie wielki wysiłek i duże ofiary, ażeby w ten sposób przeciwdziałać szerzącemu się defetyzmowi i ażeby podzielać ożywczo na osłabione życie gospodarcze.

Widzę w tym fakcie dowód, że Poznań i Wielkopolska nie chcą ulegać depresji i że wierzą niezłomnie w pomyślną przyszłość gospodarczą Polski oraz że są gotowe niejedną jeszcze zrobić ofiarę, ażeby przyczynić się waleń do odrodzenia ekonomicznego Polski.

Ciężki okres przeżywanego kryzysu wkłada na nas obowiązek zwiększenia aktywności wogóle, a handlowej w szczególności, by nie pozwolili zamrzeć słabo pulsującemu życiu gospodarstwu. Obowiązek ten musimy spełnić tem bardziej, że nie wolno nam zmarnować tego olbrzymiego dorobku, który mamy za sobą, a który trzeba było rozpoczynać prawie od zera na powojennych zgłiszczach i gruzach życia gospodarczego w Polsce. Powoli stajemy się przeciw przedmiotem podziwu nawet u wrogów, że jednakże mimo niebywałego w dziejach kryzysu i bez obecnej

¹⁾ W Warszawie.

pomocy potrafilismy dotychczas uchronić od zniszczenia najistotniejsze fundamenty naszego życia gospodarczego.

Ze potrafimy w kraju u siebie wyprodukować prawie wszystko, co nam do życia własnego potrzebne, o tem musi wiedzieć każdy obywatel w Polsce. Kto nie wie i nie wierzy, niech przyjdzie na Targi i niech się przekona. Niech raz już padnie ta niewiara we własne ręce i we własny wysiłek.

Ale naszym obowiązkiem jest także umieć ten bezspornie dobry polski towar należycie rozreklamować i należycie sprzedać. Prężność polskiego handlu musi się zaznaczyć wyraźnie i w kraju i zagranicą, i to pomimo znanych dużych trudności finansowych. Dobry polski towar musi dotrzeć do najbardziej zapadłych zakątków Rzeczypospolitej, musi też dotrzeć i do dalszych krajów zamorskich.

Pod tym względem Targi Poznańskie, zorganizowane ze znaną wielkopolską dokładnością, sumiennością i starannością, spełniają wybitną rolę. Temi ożywiony myślami życzę Targom Poznańskim, ażeby walnie przyczyniły się do odrodzenia naszego życia gospodarczego, oraz otwieram XI Międzynarodowe Targi Poznańskie".

OTWARCIE XI MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW W POZNANIU.

— Na uroczystość otwarcia XI Międzynarodowych Targów w Poznaniu przybył do Poznania w dn. 1 maja r. b. Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. Ferdynand Zarzycki. w otoczeniu wyższych urzędników swego resortu, w skład którego wchodził PP.: Marjan Kandel — Dyr. Departamentu Przemysłowego, Marjan Turski — Dyr. P. I. E., T. Sągajłto — Nacz. Wydz. Handlu Wewn. i Radca J. Barański. Po przywitaniu Pana Ministra przez władze, przedstawicieli miasta i Dyрекcję Targów oraz po krótkim odpoczynku w salach recepcyjnych dworca, przeszedł Pan Minister wraz ze swem otoczeniem od Dworca Zachodniego do sali reprezentacyjnej Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego, w której w międzyczasie zebrali się przedstawiciele sfer gospodarczych, reprezentanci państw obcych, Prezydium miasta i Dyрекcja Targów.

Uroczystość rozpoczęła się o godz. 9:30 rano przemówieniem P. Prezydenta m. Poznania Cyryla Ratajskiego, który wygłosił przemówienie w języku polskim i francuskim, transmitowane przez radio. Mówca podkreślił doniosłą rolę Targów, które mają przeciwdziałać obecnej depresji i przyczynić się do zwalczania deficytu gospodarczego. Targi te mają ułatwić wyjście z kryzysu i ożywić zamarte życie gospodarcze. Następnie Prezydent Ratajski powitał zebranych przedstawicieli władz i wyraził radość, że oprócz prywatnych wystawców stawiły się urzędowe reprezentacje kilku państw, jak Belgii, Jugosławii, Rumunii oraz Unji Południowo-Afrykańskiej i Konga Belgijskiego. Następnie w imieniu Rządu zabrał głos Pan Minister Przemysłu i Handlu Ferdynand Zarzycki, którego przemówienie podajemy osobno. Następnie Pan Minister przeciął wstęgę o barwach narodowych ku wejściu na teren targowy, poczem orkiestra odegrała hymn narodowy.

Zwiedzanie targów trwało około 3 godzin. Pośród licznie zebranych gości obecni byli m. in. PP.: Dr. Kazimierz Papée, Komisarz Gen. R. P. w Gdańsku, Sekretarz Wysokiego Komisarza Ligi Narodów w Gdańsku Serego Alighieri, Dyr. Żegluga Polskiej Rummel, Poseł brazylijski w Warszawie de Barros-Pimentel, Prezes Rady Portu w Gdańsku Benziger, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie Cz. Klarner, Wojewoda Raczyński, Nacz. Dyr. Stoczni Gdańskiej Prof. Dr. Inż. L. Noé, Inż. A. Krahelski, Dyr. Państwowego Monopoli Spirytusowego.

O godz. 2 pp. Pan Minister zaszczylił swą obecnością śniadanie, wydane przez Prezydenta miasta P. C. Ratajskiego.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 16 do 30 kwietnia r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	16—22/IV		23—30/IV		Wzrost %
	zł	\$	zł	\$	
Pszenica					
Warszawa . . .	30'57	3'43	31'50	3'54	3'0
Poznań . . .	28'10	3'15½	28'37½	3'18½	0'9
Lwów . . .	29'67	3'33	30'62	3'44	3'2
Przeciętna . .	29'44½	3'30½	30'16	3'39	2'4
Żyto					
Warszawa . . .	28'35	3'18½	28'87½	3'24	1'8
Poznań . . .	27'35	3'07	27'87½	3'13	1'9
Lwów . . .	26'45	2'97	28'00	3'14½	5'8
Przeciętna . .	27'38	3'07½	28'25	3'17	3'1
Owies					
Warszawa . . .	25'87½	2'90½	25'87½	2'90½	—
Poznań . . .	21'75	2'44	21'82	2'45	0'3
Lwów . . .	27'27½	3'04½	27'12½	3'04½	—
Przeciętna . .	24'91	2'80	24'94	2'80	0'1
Jęczmień browarowy					
Warszawa . . .	25'50	2'85½	25'50	2'86½	—
Poznań . . .	25'08	2'81½	25'48	2'86	1'5
Lwów . . .	25'75	2'89	25'75	2'89	—
Przeciętna . .	25'44	2'85½	25'57½	2'87	0'5
Jęczmień zwykły					
Warszawa . . .	24'25	2'72	24'25	2'72	—
Poznań . . .	22'85	2'56½	23'10½	2'59½	1'0
Lwów . . .	19'00	2'13	21'00	2'36	10'5
Przeciętna . .	22'03	2'47½	22'78	2'56	3'4

— Okres sprawozdawczy (od 25 do 30 kwietnia) minął na rynkach zbóż chlebowych przy tendencji spokojnej, naogół nieco mocniejszej. Ceny nie ulegały poważniejszym wahaniom, w porównaniu zaś z notowaniami końcowymi z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, niewielką poprawę uzyskały: na giełdzie warszawskiej pszenica oraz mąka pszenna i żytnia (zł 1'00 za 100 kg), na giełdzie poznańskiej jęczmień przemiałowy i browarowy oraz otręby żytnie, na giełdzie zaś gdańskiej pszenica, żyto oraz otręby żytnie, natomiast jęczmień wykazuje pewne osłabienie. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja dość mocna, dając w rezultacie tygodniowym niewielkie wzmocnienie cen.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 31'50 — 32'00 (31'00 — 31'50), — zbierana 31'00 — 31'50 (30'50 — 31'00), żyto 28'75 — 29'00 (28'50 — 29'00), jęczmień brow. 25'00 — 26'00 (25'00 — 26'00), — przemiałowy 24'00 — 24'50 (24'00 — 24'50), owies jednolity 26'00 — 27'00 (26'00 — 27'00), — zbierany 25'00 — 25'50 (25'00 — 25'50), mąka pszenna luksusowa 50'00 — 55'00 (49'00 — 54'00), — pszenna 4/0 45'00 — 50'00 (44'00 — 49'00), — żytnia pytłowa 44'00 — 46'00 (44'00 — 45'00), — sitkowa 33'00 — 35'00 (33'00 — 34'00), — razowa 33'00 — 35'00 (33'00 — 34'00), otręby pszenne szale 18'00 — 18'50 (18'00 — 18'50), — pszenne średnie 17'75 — 18'25 (17'75 — 18'25), — żytnie 18'00 — 18'50 (18'00 — 18'50).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 28'25 — 28'50 (28'25 — 28'50), żyto 27'75 — 28'00 (27'75 — 28'00), jęczmień brow. 25'00 — 26'00 (24'75 — 25'75), — przemiałowy 64 do 66 kg 22'25 — 23'25 (22'00 — 23'00), — 68 kg 23'25 — 24'25 (23'00 — 24'00), owies 21'75 — 22'25 (21'50 — 22'00), mąka pszenna 65½-owa wraz z workiem 42'50 — 44'50 (42'50 — 44'50), — żytnia 65½-owa wraz z workiem 41'25 — 42'25 (41'25 — 42'25), otręby pszenne grube 16'50 — 17'50

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

(16:50 — 17:50). — pszenne średnie 15:50 — 16:50 (15:50 — 16:50). — żytnie 17:75 — 18:00 (17:25 — 17:50).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica czerwona 17:25 — 17:50 (16:00), żyto 17:10 (16:25 — 16:30), jęczmień najprzedniejszy 15:00 — 16:00 (15:50 — 16:00). — średni 14:75 — 15:40 (14:80 — 15:50), — pastewny 14:50 (14:50), owies najlepszy 14:00, otręby pszenne 11:00 (11:00). — żytnie 11:00 (10:75).

TŁUSZCZE I OLEJE

— Rynek tłuszczu i olejów wykazuje małe ożywienie, z jednej strony wskutek niewielkiego zapotrzebowania, z drugiej zaś w związku z ograniczeniami kredytowymi. Tendencja na ogół spokojna.

Łódź. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg: olej jadalny Soja 160:00, olej jadalny rzepakowy rafinowany 150:00, — arachidowy 210:00, — sezamowy 225:00, — rzepakowy surowy 90:00, — kokosowy 175:00.

Lublin. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco skład: olej lniany 100:00 — 120:00, siemię lniane 37:00 — 39:00, makuchy lniane 30:00 — 35:00.

Wilno. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco skład: olej lniany 115:00, makuchy lniane 26:00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 25 do 30 kwietnia 1932 r.

Okres sprawozdawczy nie przyniósł poważniejszych zmian w sytuacji, panującej od dłuższego czasu na giełdzie warszawskiej; transakcje dotyczyły nadal niemal wyłącznie akcji Banku Polskiego, pozostałe zaś notowane były sporadycznie.

Dla akcji Banku Polskiego panowała nadal tendencja słaba; kurs ich wykazuje poważniejszą niżkę w porównaniu z notowaniami

waniami końcowymi okresu poprzedniego — zł 6:00 na akcji. W grupie przedsiębiorstw metalurgicznych notowano akcje Ostrowca — po kursie o ok. 28% niższym od notowań z pierwszych dni kwietnia, oraz akcje Lilpopa, które utrzymały się na dotychczasowym poziomie; akcje te z dn. 30 kwietnia r. b. notowane są bez kuponów za 1931 r., wartości 10%. Z dn. 25 kwietnia akcje Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu notowane są bez kuponu za 1931 r., wartości zł 2:00 od akcji 30-złotowej.

Na giełdach prowincjonalnych transakcje były na ogół niewielkie i ograniczały się niemal wyłącznie do akcji Banku Polskiego; tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 30/IV
Bank Polski	zł 100	79:00	73:00	73:00
Lilpop	zł 25	15:00	15:00	— ¹⁾
Ostrowiec — serja B I—III em.	zł 50	22:00	21:00	22:00

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego): Bank Polski — 80:50 (82:00—78:50).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Chodorów — 95:00 — 94:00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 80:00 — 78:00 (80:00 — 78:00).

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

ULGI CELNE. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr 37, poz. 385, ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 25/IV 1932 r. o ulgach celnych na sandacze, szczupaki, leszcze i stynki.

Mocą tego rozporządzenia wprowadzono ulgi celne w następującej wysokości w stosunku procentowym do cła normalnego, autonomicznego: na sandacze i szczupaki—35%, na leszcze—50%, na stynki (Osmerus eperlanus L.) — 20%, przy czym każdorazowe zastosowanie ulgi uzależniono od pozwolenia, wydanego przez Ministerstwo Skarbu.

Rozporządzenie weszło w życie dn. 1/V 1932 r. z terminem mocy obowiązującej do dn. 30/VI 1932 r. włącznie.

W tym samym numerze „Dz. Ust. R.P.” pod poz. 386 ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 25/IV 1932 r. o dalszym przedłużeniu

mocy obowiązującej rozporządzenia z dn. 7/VII 1931 r. o ulgach celnych na klipfiszę suszoną i makrele świeże (w lodzie).

Moc obowiązująca rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 7/VII 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 64, poz. 525), którym zostały wprowadzone ulgi celne na klipfiszę suszoną w wysokości 9%, a na makrele świeże (w lodzie) w wysokości 23% cła normalnego, autonomicznego, była już raz przedłużona rozporządzeniem z dn. 27/X 1931 r., ogłoszonym w „Dz. Ust. R. P.” Nr. 96, poz. 733; świeżo ogłoszone rozporządzenie, które weszło w życie dn. 1/V 1932 r., przedłuża ją nadal do dn. 31/XII 1932 r. włącznie.

A. Z.

ZMIANA ZWROTU CEL PRZY WYWOZIE BEKONÓW I SZYNEK ORAZ PRZETWORÓW MIĘSNYCH — p. str. 547.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

WYNIKI FINANSOWE EKSPLOATACJI P. K. P. W IV KWARTALE 1931 R. ¹⁾ przedstawiają się w porównaniu z IV kwartałem 2 lat poprzednich w sposób następujący (w tys. zł):

	1931	1930	1929
KOLEJE NORMALNOTOROWE			
Dochody:			
Przewóz osób	63.287,8	79.445,2	87.058,0
„ bagażu	3.136,3	4.047,6	4.834,3
„ towarów	218.341,8	258.367,2	304.001,7
„ poczty	3.068,7	4.289,3	3.297,6
Razem dochody z przewozów:	289.198,6	346.149,3	399.191,4
Inne dochody	21.935,2	27.075,6	29.252,4
Ogółem dochody:	311.133,8	373.224,9	428.443,9

Wydatki:

Eksploatacja kolei	277.663,2	341.928,6	348.848,9
Zaliczki gwarancyjne	24,4	667,3	94,9
Żegluga powietrzna	1.762,6	—	—
Ogółem wydatki:	279.450,2	342.595,9	348.943,8

KOLEJE WĄSKOTOROWE

Dochody:			
Przewóz osób	264,5	384,6	499,3
„ bagażu	11,6	14,8	15,7
„ towarów	2.806,9	3.793,4	4.952,1
Razem dochody z przewozów:	3.183,0	4.192,8	5.467,1
Inne dochody	560,3	552,3	698,7
Ogółem dochody:	3.743,3	4.745,1	6.165,7

¹⁾ Dane za III kwartał 1931 r. — p. zesz. 11/1932, str. 316.

¹⁾ Bez kuponu za 1931 r.

Wydatki

Eksploatacja kolei . .	3.770'6	5.000'7	5.133'1
WYDATKI NADZWYCZAJNE			
Inwestycje	21.130'6	54.621'6	63.353'0
Żegluga powietrzna . .	838'6	—	—
Razem:	21.969'2	54.621'6	63.353'0

Zestawienie powyższe wskazuje, iż wszystkie bez wyjątku rubryki dochodów zarówno na kolejach normalnotorowych, jak

i wąskotorowych, uległy znacznemu zmniejszeniu w porównaniu z wynikami eksploatacji za ten sam okres 1930 r., a tembardziej 1929 r. Zmniejszenie dochodów na kolejach normalnotorowych stanowi w porównaniu z 1929 r. 27%, a w porównaniu z 1930 r. 18%.

Ponieważ jednak równocześnie uległy redukcji i wydatki — w porównaniu z wydatkami 1929 r. o 20%, przeto wyniki bilansują się bez deficytu. Redukcja ta odbiła się przedewszystkiem na dziale inwestycji, które też skurczyły się z 63'4 miljn. w 1929 r. do 21'1 miljn.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

BILANS PIĘCIOLETNIEJ DZIAŁALNOŚCI POLSKIEJ AGENCJI MORSKIEJ.

— Omawiając sytuację portów i żeglugi polskiej w 1931 r., prasa gdańska, jak i niemiecka, podkreśla bardzo mocno rozwój działalności Polskiej Agencji Morskiej (P. A. M.) oraz niebezpieczeństwo, jakie powstaje dla niemieckich bądź gdańskich przedsiębiorstw maklerskich z powodu znacznego rozrostu działalności polskiego maklera. Również z dużym zainteresowaniem, a jednocześnie z pochlebną oceną, dotychczasowa działalność P. A. M. spotyka się ze strony kół żeglugowych i kupiectwa innych państw, prowadzących z Polską handel morski.

Przyczyn tego zainteresowania poza pobudkami, wynikającymi z utrzymywania bezpośrednich stosunków z P. A. M., bądź mającymi swe źródło w sprzeczności interesów polskiego przedsiębiorstwa i jego konkurentów, należy szukać również w istotnym uznaniu dla nadzwyczaj szybkiego i pomyślnego jego rozwoju, którego dobitną miarą może być stwierdzenie, że powstałe dopiero w połowie 1926 r. (oddział w Gdańsku w 1928 r.) przedsiębiorstwo w ostatnich paru latach wysunęło się już na czołowe miejsce wśród przedsiębiorstw maklerskich, zatrudnionych na polskim wybrzeżu. W Gdańsku P. A. M. zajmuje w 1931 r. pierwsze miejsce, usuwając na plan dalszy starą gdańską firmę Behnke & Sieg, która miejsce to zajmowała przez szereg ostatnich lat; jeśli chodzi o obrót tonnażowy, P. A. M. w 1931 r. ustępował jedynie firmie „Polskarob”, która, zresztą, w ścisłym tego słowa znaczeniu nie jest firmą maklerską, a tylko agenturą koncernu Robura, obsługującą wszystkie statki, przychodzące po węgiel, sprzedany przez ten koncern zagranicę.

Zadaniem P. A. M., jak, zresztą, każdego przedsiębiorstwa maklerskiego, jest pośrednictwo morskie i załatwianie wszystkich związanych z tem czynności. W szczególności do jej zadań należy ułatwianie eksporterom otrzymanie tonnażu dla przewozu towarów masowych i drobnicowych (frachtowanie), załatwianie formalności portowych nadchodzących i wychodzących statków (klarowanie), wreszcie ułatwianie eksporterom sprzedaży towarów na warunkach c. i. f.

O ogólnym rozwoju działalności P. A. M. świadczą przede wszystkim stale wzrastające liczby wyklarowanego tonnażu, w dalszej zaś kolejności liczby zafrachtowanego towaru. Uwzględnienie na pierwszym miejscu klarowania jest uzasadnione z tego powodu, że liczby wyklarowanego tonnażu obejmują zarówno tonnaż, zafrachtowany przez P. A. M., jak też i tonnaż, powierzony P. A. M. przez eksporterów, importerów i armatorów do odprawy.

Liczby wyklarowanego tonnażu w ostatnich latach obejmuje następujące zestawienie:

Rok	Ilość statków	Tonn D. W.	Wskaźnik
1927	214	390.630	100
1928	419	928.000	238
1929	732	1.816.000	465
1930	1.011	2.279.000	583
1931	1.615	ok. 3.600.000 (1.394.357 nrt)	902

Należy dodać, że odmienny sposób obliczenia obrotu tonnażowego w 1931 r. spowodowany został faktem znacznego zwiększenia się liczby odprawianych statków towarowo-pasażerskich, przy których podawanie tonn D. W. nie jest przyjęte i nie daje, zresztą, dokładnego obrazu. Ogółem w 1931 r. P. A. M. ekspedjował w eksporcie i w imporcie w obu portach polskich przeszło 2 miljn. towarów.

Liczby frachtowania, dokonanego przez P. A. M. w poszczególnych latach jej istnienia, przedstawiają się, jak następuje:

Rok	Ilość podróży	Tys. tonn	Wskaźnik
1927 . .	147	364	100
1928 . .	195	502	138
1929 . .	252	739	203
1930 . .	242	665	183
1931 . .	261	729	200

Porównywując wskaźniki rozwoju liczb klarowania i frachtowania, stwierdzić musimy, że w zakresie tej ostatniej czynności rozrost działania P. A. M., chociaż mniej silny i wykazujący pewne wahania, jest jednak istotny i świadczy o zwinności i ruchliwości przedsiębiorstwa. W chwili obecnej P. A. M. jest gotów dostarczyć zawsze tonnażu na przewóz ładunków masowych do wszystkich portów świata, ponadto obsługuje on następujące linie regularnej żeglugi: linie bałtycką i rotterdamką P.P. „Żegluga Polska”, obie linie Polsko-Bryt. T-wa Okrętowego do Anglii oraz linie Gdynia-Ameryka.

Ciekawe są bilansowe wyniki Polskiej Agencji Morskiej (w zł):

Rok	Zysk netto	Kapitał zał.
1926 . . .	5.066 45	20.000
1927 . . .	4.214 64	200.000
1928 . . .	strata 29.463 34	„
1929 . . .	40.689 59	„
1930 . . .	30.633 37 ¹⁾	350.000
1931 . . .	92.179 79	„

Na zakończenie podamy jeszcze parę uwag o sytuacji P.A.M. w 1931 r. Rok ten, jak wynika z wyżej przedstawionych liczb, był niewątpliwie rokiem pomyślnym dla przedsiębiorstwa zarówno w dziedzinie obrotu tonnażowego, jak frachtowania oraz wyników finansowych. Przedsiębiorstwo w roku tym rozszerzyło swoją działalność, nawiązując szereg nowych stosunków z armatorami oraz firmami frachtującymi w kraju i zagranicą. Podstawą działalności przedsiębiorstwa były, podobnie, jak i w latach ubiegłych, towary masowe, w szczególności węgiel. Na podkreślenie w r. ub. zasługuje pozyskanie do obsługi ładunków eksportowych drewna i cukru, poza tem zwiększenie się ładunków szyn i cynku oraz nawozów sztucznych.

Wreszcie, mówiąc o kilkuletniej działalności Polskiej Agencji Morskiej, nie można pominąć milczeniem jej zasług nad wykształceniem polskiego personelu pracowników maklerskich.

Dr. Sz.

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM W MARCU 1932 R. —

Ruch portowy w marcu nieznacznie różnił się od lutego, zwłaszcza jeżeli chodzi o ruch okrętowy. Był on natomiast znacznie mniejszy aniżeli w marcu r. ub. Zawinęły do portu 334 okręty o poj. 204.591 nrt (193.027 nrt)²⁾, opuściło port 320 okrętów o poj. 195.423 nrt (204.916 nrt). Natomiast w marcu 1931 r. pojemność okrętów przy wejściu wyniosła 294.138 nrt, przy wyjściu 268.778 nrt. Ponieważ w poprzednich miesiącach r. b. ruch okrętowy był mniejszy aniżeli w r. ub., ruch w całym I kwartale jest znacznie mniejszy: w r. b. pojemność okrętów, które zawinęły do portu i port opuściły, wyniosła 1.330.105 nrt w porównaniu z 1.689.085 nrt w tym samym okresie r. ub., czyli że ruch okrętowy zmniejszył się o 21%.

¹⁾ Zmniejszenie się zysku w 1930 r. uwywołane zostało odmienną konstrukcją bilansu za oba lata oraz wypłaceniem w 1930 r. sum, zaliczonych w 1929 r. na zysk. Uwzględniając powyższe okoliczności, otrzymujemy jako faktyczne liczby zysku w 1929 r. sumę zł 26.846 21, w 1930 r. zł 48.176 75.

²⁾ W nawiasach podane są liczby za miesiąc poprzedni.

Narodowość statków, które odwiedziły w marcu port gdański, była następująca:

	Przybyło:		Odeszło:	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	19	21.620	20	20.364
Niemcy	124	44.769	119	40.705
Finlandja	5	2.142	1	408
Estonja	9	4.909	10	5.290
Łotwa	13	17.610	14	17.127
Litwa	1	392	—	—
Grecja	60	27.071	56	24.704
Norwegja	13	7.323	13	9.488
Danja	60	29.028	55	29.591
Anglja	7	13.021	7	9.607
Holandja	6	3.940	7	4.640
Belgia	1	1.092	1	1.092
Francja	6	7.268	9	10.796
Portugalia	1	3.805	1	3.805
Włochy	3	8.753	3	8.413
Grecja	6	11.848	4	9.384
Razem:	334	204.591	320	195.423

Na 16 bander, reprezentowanych w ruchu portowym, bandera polska zajmuje 4-te miejsce za Niemcami, Danją, Szwecją, wyprzedzając Łotwę, Anglię, Grecję, Francję i pozostałe. W marcu w ruchu bander nastąpiły ciekawe przesunięcia. Bandera niemiecka, która od szeregu miesięcy ustępowała pierwsze miejsce Szwecji i Danji, zajęła znowu pierwsze miejsce i to wyprzedzając bandery, z nią konkurujące, bardzo znacznie. Po raz pierwszy od czasu powstania samodzielnej bandery gdańskiej, nie figuruje ona zupełnie w gdańskim ruchu portowym. Wreszcie na wzmiankę zasługuje fakt braku bander egzotycznych w rodzaju Węgier, Panamy i t. d.; stoi to prawdopodobnie w związku ze zniesieniem prohibicji w Finlandji.

Obrót towarowy w marcu wyniósł 357.629 t, w porównaniu do 390.943 t w lutym r. b. oraz do 557.562 t w marcu r. ub. Jak widzimy, marzec wykazuje znaczny spadek obrotów. Niezależnie od ogólnego zmniejszenia się obrotów w r. b. ze względu ogólnie gospodarczych, spadek przeładunku w marcu, w porównaniu zwłaszcza do lutego r. b., spowodowany został w głównej mierze strajkiem w zagłębiu dąbrowskim, który trwał do połowy marca.

W I kwartale r. b. obrót towarowy wyniósł 1.347.072 t w porównaniu z 1.738.179 t w analogicznym okresie r. ub. Obroty były więc mniejsze o 391.107 t, a więc o 22%. Import cofnął się z 142.011 t do 87.542 t, a eksport z 1.596.168 t do 1.259.530 t. Procentowy spadek był znacznie większy przy imporcie, ilościowy, decydujący o sumie obrotów, przy eksporcie. Naogół jednak zamknięcie liczbowe obrotów I kwartału nie można uważać jeszcze za najgorsze, zwłaszcza jeżeli się przyjmie pod uwagę oddziaływanie strajku górników. W najbliższym czasie spodziewać się można pewnego wzrostu przeładunku w porcie gdańskim, gdyż już w kwietniu — według danych tymczasowych — przeładowano 422 tys. t, a więc o 64 tys. t więcej niż w marcu.

Ruch towarowy w marcu przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Przywóz	Wywóz
Artykuły spożywcze i kolonialne	4.684	60.172
Produkty zwierzęce i wyroby	1.130	1.148
Drzewo i wyroby	462	57.230
Materiały budowlane	139	615
Węgiel, oleje mineralne i t. d.	11.524	197.350

Metale, rudy i wyroby	11.895	1.564
Chemikalja	2.204	4.350
Papier	501	1.144
Materiały i surowce włókiennicze	1.448	69
Razem:	33.987	323.642

Przywóz w marcu przedstawiał się bardzo skromnie. Od sumy ogólnej odjąć należy 11 tys. t, przypadające na węgiel, a więc na artykuł, nie posiadający żadnego znaczenia w imporcie. W przywozie grupy artykułów żywnościowych większą pozycję stanowią sędzie — 2.782 t. Import chemikalij przez port gdański utracił całkowicie swoje znaczenie w związku z zakazami przywozu nawozów sztucznych; importuje się przez Gdańsk obecnie wyłącznie wysokowartościowe tłuszcze, oleje i garbniki w niewielkich ilościach. W grupie rud i metali główną pozycję — 10.478 t — stanowią rudy żelazne. Są one tylko częściowo przewożone włąb kraju, a raczej do Czechosłowacji, częściowo zaś składowane w porcie gdańskim.

W eksporcie wywóz węgla wyniósł tylko 197.350 t. Zaznaczyliśmy wyżej, że przyczynił się do tego strajk w zagłębiu dąbrowskim. W kwietniu — według danych tymczasowych — eksport węgla przez Gdańsk wyniósł już 283.895 t. Poważnie przedstawiał się eksport artykułów żywnościowych. Z ogólnej sumy przypada na cukier 24.186 t, na zboże 29.349 t. Eksport tej grupy w pierwszym kwartale r. b. przekroczył analogiczną liczbę w r. ub. Eksport drzewa, jak dotychczas, w porównaniu z r. ub. nie wykazuje większych zmian, utrzymując się również na poziomie ponad 50 tys. t miesięcznie.

Ruch pasażerski w marcu charakteryzują następujące liczby: przyjechało 66 oób (w tem 59 z Londynu, 7 z Hull), wyjechało 22 osoby (w tem do Kopenhagi 19, do Londynu 3).

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Na czołowych rynkach powrotnych ruch w ub. tygodniu znacznie się skurczył; brak zapotrzebowania tonnażu na rynkach czarnomorskim i dunajskim stwarza ogromnie niekorzystną sytuację dla armatorów, wysyłających transporty węgla na morze Śródziemne. Liczba unieruchomionego tonnażu światowego wynosi 13.316.000 gr. tonn.

Rynek La Platy wykazywał zmniejszenie zainteresowania tonnażem natychmiastowym; ogółem zakontraktowano 29 statków o łącznym tonnażu 191.000 t. Płacono stawki następujące: za średniego typu statki przy załadunku w kwietniu/maju sh 18/6 do portów Anglii i Kontynentu, przy załadunku w maju sh 19/3. Za większe statki z San Lorenzo do Antwerpii i Rotterdamu po sh 18 na kwiecień i maj, a sh 17/3 na maj. Północno-amerkański rynek zbożowy był bardzo mało ożywiony.

Rynki Dalekiego Wschodu wykazywały zastój w dalszym ciągu. Jedyne notowano pewne ożywienie na rynkach frachtowych australijskich, stawki jednak znikowały; z portów południowych płacono sh 27, z zachodnich sh 26, 25 6 i 25 do portów Anglii, Kontynentu i morza Śródziemnego, zależnie od pojemności i pozycji.

Na czarnomorskim rynku frachtowym z portów południowej Rosji zakontraktowano kilka statków pod rudę z Poti do Stanów Zjedn. Am. po \$ 2:75 na czerwiec, do Porsgrund po sh 12/6 na maj, oraz pod węgiel z Marjupola do Antwerpii lub Rotterdamu po sh 9/6.

W eksporcie węgla angielskiego panuje dalsza depresja, stawki w kierunku portów morza Śródziemnego zlekka zwyżkowały wobec stanowiska armatorów, którzy nie zgadzali się na akceptowanie niskich ostatnich stawek w związku z trudnościami przy kontraktowaniu tonnażu powrotnego.

Na rynku Gdynia/Gdańsk stawki pozostały bez zmian.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

Częściowe zniesienie grup zarobkowych w ubezpieczeniu na wypadek choroby — rozp. z dn. 27/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 376 — szczeg. p. zesz. 18, str. 514).

Obniżenie kar za zwłokę przy egzekucjach należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych — rozp. z dn. 27/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 377 — szczegóły p. zesz. 18, str. 521).

Ulgi przy spłacie należności instytucji kredytowo-osadniczych b. państw zaborczych — rozp. z dn. 27/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 378 — szczeg. p. zesz. 18, str. 521).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Określenie kompetencji władz górniczych w zakresie nadzoru nad kotłami parowymi — rozp. Ministra Przem. i Handlu z dn. 31/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 379).

Zmiany w Statucie Państwowego Banku Rolnego — rozp. Ministra Reform Roln. i Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dn. 12/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 380).

Ulgowe cło od przywozu jabłek — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 15/IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 382).

Zwrot ceł przy wywozie bekonów i szynek — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 22 IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 383 — szczegóły p. str. 547).

Zwrot ceł przy wywozie niektórych przetworów mięsnych — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 22 IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 384 — szczegóły p. str. 547).

Ulgi celne na sandacze, szczupaki, leszcze i stynki — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 25 IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 385 — szczeg. p. str. 551).

Dalsze przedłużenie rozp. o ulgach celnych na klipfiszę suszoną i makrele świeże — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 25 IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 386 — szczeg. p. str. 551).

Ustalenie cen sprzedażnych wyrobów państwowego Monopoli Spirytusowego — rozp. Ministra Skarbu z dn. 27 IV 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 37, poz. 387).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

7 maja:

— **Zakł. Przemysłowe „Jaeger i Ziegler”, S. A.** — o godz. 17 w lok. S-ki w W-wie, Rymarska 10.

10 maja:

— **„Zakł. Ceramiczne”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki we Lwowie, Akademicka 23.

— **„Lignoza”, S. A.** — o g. 11½ w lok. S-ki w Katowicach, Dworcowa 13.

11 maja:

— **Fabr. Odlewów Żel. i Narzędzi Roln. oraz Warsztaty Mech. „Ostrówek”, S. A.** — o g. 15 w lok. S-ki w Ostrówku.

12 maja:

— **„Francusko-Polskie T-wo Kolejowe”, S. A.** — o g. 16 w lok. S-ki w Paryżu, Avenue de l'Opéra 28.

14 maja:

— **„Karpalit”, S. A. dla Fabrykacji Kart do Gry, Wyr. Papierowych i Przemysłu Litograf.** — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Zielona 20.

17 maja:

— **„I Połskie T-wo Kąpieli Morskich”, S. A.** — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Krak.-Przedm. 20/22.

— **„Akcyjny Bank Hipoteczny”, S. A.** — o g. 10 w lok. S-ki we Lwowie.

— **S. A. Handlu Ziemiopłodami „K. Grabowski i S-ka”,** — o g. 11 w lok. B-ku Zachodniego w Poznaniu, 27 Grudnia 1.

— **„Esge”, S-ka Gruntowa i Budowlana, S. A.** — o g. 19 w lok. S-ki w Krakowie, Kochanowskiego 2.

— **„Częstochowska Fabr. Guzików, dawn. J. i St. Grosman” S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki w Częstochowie, Ogrodowa 66.

18 maja:

— **„Warszawskie T-wo Ubezpieczeń”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Jasna 4.

— **Przemysł Chemiczny „Boruta”, S. A.** w Zgierzu — o g. 18 w B. G. K. w W-wie, Al. Jerozolimskie 1.

— **„Gazy Ziemne”, S. A. dla Przemysłu Naftowego** — o g. 11½ w lok. S-ki we Lwowie, Akademicka 7, III p.

— **„Kieleckie T. A. Sztucznych Nawozów i Innych Przetworów Chemicznych w Kielcach”** — o g. 19 w B. G. K. w W-wie, Al. Jerozolimskie 1.

— **„Goodyear Tire & Rubber Company of Poland”, S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Moniuszki 10.

— **„Podlaska Wytwórnia Samolotów”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Natolińska 13.

— **„Bank Północny”, S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, pl. Żel. Bramy 1.

— **„Syndykat Rolniczy w Hrubieszowie”, S. A.** — o g. 10 w Hrubieszowie, 3 Maja 10.

19 maja:

— **Polskie T-wo Handlu i Przemysłu Futrzanego „Futro”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Młocińska 3.

— **„Hurtownia Aptekarzy Polskich”, S. A.** — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Długa 46.

— **Zjednoczone Browary Warszawskie pod f. „Haberbusch i Schiele”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Krochmalna 59.

— **T-wo Przemysłowo-Handlowe „Block-Brun”, S. A.** — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Marszałka Focha 2.

— **„Warszawskie T-wo Kopalń Węgla i Zakł. Hutniczych”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Jasna 1.

— **Przemysł Włókienniczy „Karol Steinert”, S. A.** — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 276.

— **„Elektrownia Bielsko-Biała”, S. A.** — o g. 11 w lok. S-ki w Bielsku, Batorego 13a.

20 maja:

— **Fabr. Maszyn i Odlewnia „Lwówek”, S. A.** w likw. — o g. 17 w lok. f. „S. A. Przeds. Techn. Zaborowski i S-ka” w W-wie, Trębacka 10.

— **T-wo Kopalń Węgla „Flora”, S. A.** — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Senatorska 30.

— **„Hotel Bristol w Warszawie”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Krak.-Przedm. 42/44.

— **„Ganz”, Zakł. Elektryczne i Mech. w Polsce”, S. A.** — o g. 10 w lok. S-ki w W-wie, Kopernika 4/6.

— **„S. A. Sukiennej Manufaktury Leonhardt. Woelker i Girbardt w Łodzi”,** — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Leonhardta 1.

— **T-wo Fabr. Portland-Cementu „Łazy”, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Przeskok 4.

— **„Fabr. Konserw Zygmunta Ruckera”, S. A.** — o g. 12 w lok. S-ki we Lwowie, Żółkiewska 173.

— **„Wapniarnia Miasteczko”, S. A.** w Poznaniu — o g. 16 w lok. S-ki w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 13.

21 maja:

— **T. A. Kolei Lokalnej Twardogóra-Nowe, pow. Świecie, Pomorze** — o g. 12 w biurze Kolei w Nowem.

— **„S. A. Przemysłowa Markus Kohn w Łodzi”** — o g. 17 w lok. S-ki w Łodzi, Łąkowa 5.

— **Fabr. Obić Papierowych i Papierów Kolorowych „J. Franaszek”, S. A.** — o g. 20 w lok. S-ki w W-wie, Wolńska 41.

— **Polska S. A. „Pharma” Magister Bolesław Jawornicki** — o g. 18 w lok. S-ki w Krakowie, Długa 46/48.

— **„A. Piasecki”, Fabr. Czekolady, S. A.** — o g. 17 w lok. S-ki w Krakowie, Wrocławska 17.

— **S. A. Przemysłu Bawelnianego „B. Freidenberg” w Łodzi** — o g. 11 w lok. S-ki w Łodzi, Kilińskiego 210.

— **„Bank Amerykański w Polsce”, S. A.** — o g. 12 w lok. Banku w W-wie, Królewska 3.

— **Zakł. Przemysłowe „Eternit”, S. A.** — o g. 14 w lok. S-ki w W-wie, Czackiego 14.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

ULGI PRZY NABYWANIU ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH W ZWIĄZKU Z WALKĄ Z BEZROBOCIEM. — W uzupełnieniu okólnika z dn. 21/XII 1931 r. L. D. V. 10714/4/31 — Min. Skarbu na podstawie art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dn. 15/VII 1925 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dn. 27/I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 17, poz. 110) okólnikiem z dn. 27/IV 1932 r.

L. D. V. 18220/4/32 upoważniło izby skarbowe (Śląski Urząd Wojewódzki) do udzielania ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych w tych wypadkach, gdy w okresie od dn. 1/IV 1932 r. do dn. 1/VII 1932 r. będzie miało miejsce powiększenie ilości zatrudnionych robotników w poszczególnych przedsiębiorstwach przemysłowych.

Powyższe ulgi będą udzielane przy ścisłym przestrzeganiu warunków, zastrzeżonych we wspomnianym okólniku L. D. V. 10714/4/31.

KREDYT

BANKI PRYWATNE W I KWARTALE 1932 R. —

Sytuacja banków prywatnych, które wyszły w 1931 r. obroną ręką z depresji, w jakich się znalazły naskutek bezpośrednich i pośrednich skutków zaburzeń na zagranicznych rynkach pieniężnych, zwłaszcza zaś austriackim i niemieckim — uległa w I kwartale r. b. wyraźnej poprawie. Równocześnie z pewnym odprężeniem sytuacji na zagranicznych rynkach pieniężnych (zanik paniki bankowej, ożywienie giełdowe, tanienie pieniądza), które zostało w marcu nieco zachwiane przez załamanie się koncernu Kreugera — nastąpiło również lekkie odprężenie na rynku krajowym, wyrażające się w przyplywie kapitałów obcych do instytucji kredytowych, i w minimalnej, co prawda, poprawie na rynku papierów wartościowych.

Łączny bilans banków na ultimo I kwartału r. b. wykazuje w porównaniu z bilansem na ultimo 1931 r. jeszcze pewien ubytek kapitałów obcych, lecz w gruncie rzeczy sprowadza się on do bardzo nieznacznej kwoty, jeśli się weźmie na uwagę, że w bilansie na dz. 31/III zostały wyłączone 3 banki, znajdujące się w likwidacji, mianowicie: Śląski Bank w Katowicach, Śląski Bank Eskontowy w Bielsku i Szwajcarsko-Polski Bank Kapitalizacyjny w Warszawie. Powstrzymanie odpływu kapitałów obcych z banków prywatnych jest dowodem uspokojenia wkladców i zaniku tendencji tezauryzacyjnych; jest ono wyrazem powrotu wkładów, wycofanych w r. ub. ze względów pozagospodarczych, niewątpliwie bowiem jednocześnie odbywał się w I kwartale r. b. odpływ wkładów — rezerw i oszczędności — na bieżące potrzeby finansowe przedsiębiorstw oraz cele konsumpcyjne; wskazuje ono wreszcie na zmianę jednostronnego ostatnio ruchu wkładów w kierunku banków państwowych i kas oszczędności, a przedewszystkiem P. K. O. Są to więc oznaki jakby zanikania obudzonej w r. ub. pod wpływem przykładów zagranicznych pewnej nieufności do banków.

Liczbowo obraz ruchu kapitałów obcych w bankach przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	31/XII 1931	31/III 1932	Banki w likwid. 31/I 1932
Wkłady	521.2	496.3	8.9
Rachunki bieżące	208.9	208.6	2.0
Banki Loro	93.6	94.7	0.1
Banki zagran. Nostro	221.3	220.0	5.8 ¹⁾
Razem:	1.045.0	1.019.6	

Jak widzimy, rachunki bieżące, salda korespondentów Loro i korespondentów zagranicznych Nostro wykazują w I kwartale r. b. już tendencję wzrostu, a lekki spadek wykazują jeszcze tylko wkłady właściwe. Co do tych ostatnich — to ruch ich (według poszczególnych rodzajów wkładów) — przedstawiał się następująco (w miljn. zł):

	31/XII 1931	31/III 1932 ²⁾
Wkłady:		
terminowe	268.3	254.1
à vista	165.6	163.2
na książeczki wkładkowe i asygnaty	87.3	79.1

Jak widzimy, wkłady à vista, mające (podobnie jak i lokaty w rachunkach bieżących) charakter rezerwy gotówkowej, nie wykazują już spadku wobec konjunkturalnego i sezonowego spadku zapotrzebowania, a obniżyły się jeszcze nieco wkłady terminowe i oszczędnościowe, co w dużej mierze wiąże się z finansowaniem bieżących czyto okolicznościowych zakupów konsumpcyjnych. Należy pamiętać, że spadek wkładów był faktycznie mniejszy — wobec nieuwzględnienia we wkładach w dn. 31/III 1932 r. wkładów banków w likwidacji, które w dn. 31/I r. b. wynosiły zł 89 miljn.

Różnice, wynikające z wyłączenia z bilansu łącznego banków likwidowanych, muszą być brane stale na uwagę przy rozpatrywaniu działalności banków w I kwartale r. b. Rzucają się one też w oczy przy pozycji kapitałów własnych, które w I kwartale r. b. zmniejszyły się z zł 322.2 miljn. do zł 314.0 miljn.; faktycznie nastąpił wzrost, bo jednocześnie odpady kapitały banków likwidowanych w wys. zł 11.3 miljn.; wzrost dotyczy kapitałów rezerwowych, które w dn. 31/III osiągnęły poziom zł 70.7 miljn.

Operacje czynne były w I kwartale r. b. w dalszym ciągu prowadzone przez banki z dużą wstrzemięźliwością, selekcja kredytobiorców i materiału wekslowego była wciąż bardzo ostra, a że w związku z dalszym kurczeniem się obrotów go-

spodarczych zapotrzebowanie kredytowe na te cele zmalało, spadały i kredyty banków, które nie chciały zaspakajać zapotrzebowania finansowego (zwłaszcza ze strony rolnictwa).

Liczbowo obraz ruchu kredytów bankowych przedstawia się następująco (w miljn. zł):

	31/XII 1931	31/III 1932	Banki w likwid. 31/I 1932
Weksle zdyskontowane	527.7	485.5	2.8
Rachunki bieżące (salda debetowe)	655.9	641.0	18.5
w tem:			
1) zabezpieczone	452.5	444.3	.
2) niezabezpieczone	203.4	196.7	.
Pożyczki terminowe	56.9	55.8	0.0

Jak widzimy, w I kwartale r. b. spadały właściwie tylko kredyty dyskontowe (o ok. 7%), a w bardzo słabym stopniu również i pożyczki terminowe.

Pozycja weksli protestowanych wykazuje w łącznych bilansach banków stałą tendencję wzrostu; w I kwartale r. b. podniosła się ona z zł 48.9 miljn. do zł 52.2 miljn. Ponieważ weksle protestowane w bankach likwidowanych stanowią zł 1.6 miljn., wzrost ogólny jest tu odpowiednio wyższy.

Redyskonto weksli wobec silnego kurczenia się portfelu wekslowego banków w liczbach absolutnych stale spadało, ale udział procentowy redyskonta w sumie portfela poważnie wzrastał — wobec sytuacji, jaką dla banków stwarzał odpływ kapitałów obcych. W I kwartale r. b. redyskonto kurczy się w dalszym ciągu — z zł 267.5 miljn. do zł 243.9 miljn. względnie zł 243.7 miljn. bez banków likwidowanych, przyczem do tego stopnia, że nieco obniżył się jednocześnie stosunek redyskonta do portfela — z 50.7% do 50.5%.

Banki, które zabiegały przez cały 1931 r. — głównie ze względu na nastroje psychiczne wkladców — o jak największą płynność oraz wysokie pogotowie kasowe, utrzymywały tę tendencję w dalszym ciągu i w I kwartale r. b.

Płynne aktywa, a więc kasa i sumy do dyspozycji, waluty (których zapas w ciągu I kwartału zmniejszył się do zł 13.3 miljn.), portfel wekslowy netto oraz banki Nostro — oraz zobowiązania i ich wzajemny stosunek — przedstawiały się następująco:

	31/XII 1931	31/III 1932
Płynne aktywa — miljn. zł	480.7	395.9
Zobowiązania — miljn. zł	1.045.0	1.019.6
Stożek płynności — %	41.2	38.8

A więc stopień płynności w I kwartale r. b. nieco zmalał; zmniejsza ta okazałaby się bardzo niewielka, jeśliby z rachunku wyłączyć banki w likwidacji.

Pogotowie kasowe banków wykazuje również w I kwartale lekki spadek, mianowicie stosunek kasy, walut i banków Nostro do zobowiązań obniżył się z 16.3% do 15.1%; spadek nastąpił głównie wskutek obniżenia się rezerw kasowych.

Koszty handlowe banków wykazały w I kwartale r. b. silną zniżkę, mianowicie wyniosły zł 17.1 miljn., gdy w tymże okresie r. ub. zł 22.8 miljn.

Zmniejszeniu jednak uległy i dochody banków z procentów i prowizyj — wobec znacznego ograniczenia operacji bankowych. Stanowiły one w I kwartale r. b. zł 17.0 miljn., gdy w I kwartale 1931 r. zł 30.5 miljn., a przeciętnie kwartalnie w 1931 r. zł 23.4 miljn. Rentowność więc banków w I kwartale r. b. (gdy zestawimy koszty handlowe i dochody banków) przedstawia się wyraźnie niekorzystnie.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 25 do 30 kwietnia 1932 r.

— Okres sprawozdawczy minął przy tendencji dla walut dość spokojnej, przynosząc w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego nieznaczne tylko różnice kursowe. Nieco wyżej cenione były belgi, liry włoskie, floreny holenderskie oraz guldeny gdańskie; bez zmiany pozostał kurs dolarów i koron czeskosłowackich, zmniejszały zaś franki francuskie i szwajcarskie oraz funty szterlingów — te ostatnie nieco silniej (zł 0.86 na £ 1). Poza tem notowane były kursy koron szwedzkich i norweskich, od dłuższego czasu nienotowane na giełdzie.

¹⁾ Salda kredytowe banków Nostro — i krajowych i zagranicznych.

²⁾ Bez banków w likwidacji.

Zainteresowanie dolarami gotówkowymi nie było zbyt wielkie przy tendencji spokojnej — kurs ich wykazuje niewielkie wahania, kończąc okres sprawozdawczy na poziomie zł 8'89 za $\text{\$}$ 1. Również w obrotach prywatnych nastąpiła niewielka zwyzka — do zł 8'8925 — 8'89 za $\text{\$}$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut utrzymywała się bez większych zmian na dotychczasowym poziomie.

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 30 IV
Dolary St. Zjedn.	$\text{\$}$ 1	8'905	8'902	8'904
" " " teleg.	$\text{\$}$ 1	8'91	8'907	8'909
Funty szterlingi	£ 1	33'25	32'45	32'50
Franki francuskie	100 fr.	35'11	35'07	35'08
				-35'07
Franki szwajcarskie	100 fr.	173'25	173'00	173'00
Belgi	100 blg.	124'85	124'80	124'80
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'37	26'36	26'37
Liry włoskie	100 lir.	46'00	45'85	46'00
Floreny holenderskie	100 fl.	361'15	360'95	361'10
Guldeny gdańskie	100 guld.	174'85	174'70	—
Korony szwedzkie	100 kr.	164'76	163'50	—
Korony norweskie	100 kr.	165'50	165'50	—

Dla papierów lokacyjnych państwowych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja nieco słabsza, kursy zaś kształtowały się zniżkowo. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego 3% Pożyczka Budowlana ceniona była o zł 0'50 niżej, 4% Pożyczka Dolarowa o zł 0'85, 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki o zł 3'00, 5% Pożyczka Konwersyjna o $\frac{1}{2}\%$, 5% Pożyczka Konwersyjna Kolejowa o $\frac{1}{2}\%$, 6% Pożyczka Dolarowa o 1%, 7% Pożyczka Stabilizacyjna o ok. 2% (tak drobniejsze, jak i grubsze odcinki). Bez zmiany pozostał kurs seryj 4% Pożyczki Inwestycyjnej, 10% Pożyczki Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych.

Dział listów zastawnych cieszył się nadal niezbyt wielkim zainteresowaniem; przy słabszej tendencji kursy większości notowanych papierów kształtowały się zniżkowo, wykazując w poszczególnych wypadkach straty do 1—1 $\frac{1}{2}\%$. Z listów zastawnych w walucie obcej notowano 7% L. Z. T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie 1928 r., które po dość silnych wahaniami obniżyły się o 2 $\frac{3}{4}\%$.

W mało ożywionym dziale obligacji obracano tylko VIII i IX 6% Obligacjami Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r. po kursie o $\frac{3}{4}\%$ wyższym.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 30 IV
		w zł		
3% Pożyczka Budowlana	zł 50	38'13	37'50	—
4% " Dolarowa	$\text{\$}$ 5	49'50	48'25	—
4% " Inwestycyjna	zł w zł . 100	90'50	88'00	88'00
4% " " serje	zł w zł . 100	96'00	96'00	-88'25
		w $\%$ nominalu		
5% " Konwersyjna	zł	38'50	38'25	—
5% " Konwers. Kol.	zł	32'00	32'00	—
6% " Dolarowa	$\text{\$}$	56'50	56'00	56'00
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	$\text{\$}$	58'00	50'75	50'75
				-53'25
				-51'25
				-60'00 ²⁾
10% Pożyczka Kolejowa	fr. w zł .	101'00	100'00	—
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł . 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł . 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	zł w zł . 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł . 1924	94'00	94'00	94'00
8% " " " " " "	zł w zł . 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " " "	zł w zł . 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " " "	zł w zł . 1924	94'00	94'00	94'00

8% Obl. Bud. " " "	zł w zł . 1927	93'00	93'00	93'00
4 $\frac{1}{2}\%$ L. Z. T-wa Kred. Ziems.	zł	38'75	37'00	37'50 ¹⁾
8% " " " " " "	zł	50'00	50'00	—
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems. w Warszawie 1928 r.	$\text{\$}$ w zł .	59'00	55'25	—
4 $\frac{1}{2}\%$ L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	zł	47'25	47'25	—
5% " " " " " "	zł	50'00	50'00	—
8% " " " " " "	zł	61'50	59'00	59'00
				-60'00 ¹⁾
				-59'50
8% " " " " " Częstoch.	zł	54'00	54'00	—
8% " " " " " Kielc	zł	52'00	52'00	—
10% " " " " " Lublina	zł	59'00	57'00	—
8% " " " " " Łodzi	zł	60'00	59'50	60'00
8% " " " " " Piotrkowa	zł	54'50	53'50	—
10% " " " " " Radomia	zł	59'50	59'50	—
VIII i IX 6% Obl. Pożyczki Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł	33'75	33'75	—

ZŁOTY ZAGRANICA

	1932	Gdańsk ²⁾	Berlin ²⁾	Wiedeń ²⁾	Paryż ²⁾	Zurych ²⁾
25/IV	57'17—57'29	47'20—47'40	79'41—79'89	284'50	57'70	—
26 "	57'15—57'27	" " " "	" " " "	—	57'65	—
27/ "	57'14—57'25	" " " "	" " " "	285'50	—	—
28/ "	57'19—57'32	" " " "	" " " "	—	57'70	—
29/ "	57'29—57'41	" " " "	" " " "	—	57'75	—
30/ "	57'31—57'43	" " " "	" " " "	—	57'70	—
	1932	London ³⁾	Praga ²⁾	New-York ²⁾	Amsterdam ²⁾	
25/IV	33'00	377'875—379'875	—	—	—	
26 "	32'50	" " " "	—	—	—	
27/ "	" " " "	" " " "	—	—	—	
28/ "	32'75	378'20—380'20	—	—	—	
29 "	" " " "	" " " "	—	—	—	
30/ "	32'50	377'875—383'875	—	—	—	

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH⁴⁾

	11—16 IV	18—23 IV	25—30 IV
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New-York			
6% dolarowa	55 $\frac{1}{2}$ —48—53 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{1}{2}$ —54—54 $\frac{1}{2}$	56—55—55
1920	(29.000)	(7.000)	(13.000)
8% Dillon.	58 $\frac{3}{4}$ —48—54	54 $\frac{3}{4}$ —52 $\frac{1}{4}$ —52 $\frac{1}{8}$	52 $\frac{3}{4}$ —51 $\frac{1}{2}$ —51 $\frac{1}{4}$
1925	(184.000)	(100.000)	(71.000)
7% stabilizac.	54 $\frac{3}{4}$ —46—52	53 $\frac{1}{2}$ —51 $\frac{1}{2}$ —51 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{1}{2}$ —48 $\frac{1}{2}$ —49 $\frac{1}{2}$
1927	(286.000)	(158.000)	(257.000)
7% Warszawy	40—36 $\frac{1}{2}$ —40	40—39 $\frac{1}{2}$ —39 $\frac{1}{2}$	36 $\frac{3}{4}$ —36—36
1928	(58.000)	(39.000)	(28.000)
7% śląska	39 $\frac{1}{2}$ —36—36	39 $\frac{3}{4}$ —39—39 $\frac{3}{4}$	36 $\frac{3}{4}$ —36 $\frac{3}{4}$ —36 $\frac{3}{4}$
1928	(43.000)	(33.000)	(62.000)
London			
7% stabilizac.	76'00—69'50	69'89—62'89—	62'76—57'76—59'76
1927	—70'50	—63'89	—
Zurich			
7% stabilizac.	57'00—50'00	54'00—52'00	—
1927	—52'00	—53'00	—
Paryż			
7% stabilizac.	68'63—60'19	67'91—63'57	—
1927	—	—	—
Mediolan			
7% włoska	96'00—96'00	96'40—96'00	96'20—96'00
1924	—96'00 (25)	—96'20 (100)	—96'10 (100)

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Dotyczy odcinków po 100.

¹⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

²⁾ Za zł 100.

³⁾ Za £ 1.

⁴⁾ Kursy — w $\%$ nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

ZAGADNIENIE NADDUNAJSKIE W ŚWIETLE BILANSÓW HANDLOWYCH

GRUPA PAŃSTW Europy Południowej, t.j. Austria, Czechosłowacja, Jugosławia, Rumunia, Węgry, Bułgaria i Grecja, dotknięta jest trudnościami obecnego kryzysu w sposób niewątpliwie wyjątkowo silny; w szczególności we wchodzących w skład tej grupy państwach sukcesyjnych sytuacja jest bardzo poważna. Nie wdając się w zbyt szczegółowe omawianie sytuacji gospodarczej wymienionych 5 państw naddunajskich, stwierdzić możemy, że najdobitniejszy wyraz znajduje ona w strukturze ich bilansów płatniczych, opartych w bardzo silnym stopniu na bilansach handlowych, a równoważonych przez dopływ kapitałów zagranicznych. Oczywiście, tego rodzaju ustrój bilansu płatniczego sam przez się nie musi bynajmniej nasuwać obaw. Powstają one dopiero wówczas, gdy zważymy, że w strukturze gospodarczej tych państw, a zwłaszcza ich aparatu produkcyjnego, istnieją pewne anomalje, powodujące, że kredyty zagraniczne, dosyć hojną ręką udzielone, tonęły niejako bez śladu, nie tworząc wartości produkcyjnych, które — przynajmniej narazie — mogłyby służyć do normalnej obsługi zaciąganych długów. Nie badając nawet przyczyn tego stanu rzeczy, a priori zaznaczyć należy, że leżeć one muszą również po stronie kredytodawców, a mianowicie w obciążeniu pożyczek stopą procentową zbyt wysoką, nie odpowiadającą rentowności tamtejszej produkcji, co ma zastosowanie zwłaszcza do państw rolniczych. Pewną ilustracją tego stanu rzeczy będą może dane, opublikowane przez „Europa Wirtschaft” w połowie r. ub. na podstawie ankiety Ligi Narodów, według których zadłużenie rolnictwa w 3 naddunajskich państwach agrarnych przedstawia się następująco (dla porównania cytujemy również liczby, dotyczące Polski):

	Ogólne zadłu- żenie rolnictwa miljo. RM	Powierzchnia uprawna miljn. ha	Zadłużenie na 1 ha RM
Rumunia	1.100	12'0	90
Węgry	1.000	6'0	167
Jugosławia . . .	280	7'0	40
Polska	1.000	18'0	55

Sytuację możnaby więc zrekapitulować w ten sposób, że obdłużenie państw naddunajskich jest duże i uciążliwe, a ich ustrój gospodarczy i charakter bilansów płatniczych powoduje, że wszelkie drogi ratunku prowadzić muszą przez bilanse handlowe. Pogląd ten możemy wypowiedzieć bez szczegółowej motywacji, powołując się na fakt, że wszelkie dotychczasowe plany umocnienia gospodarczego tych państw bazowane były na ich zagranicznej wymianie towarowej, przez nią dopiero sięgając do zagadnienia produkcji i wymiany wewnętrznej.

Planów sanowania gospodarstw naddunajskich, bądź ogłaszanych bądź nieogłaszanych, ale realizowanych, mieliśmy już w okresie powojennym cały szereg. Zgrubsza je systematyzując, ustalić można 3 następujące grupy: rekonstrukcja (w mniej lub więcej

szerokim zakresie geograficznym) gospodarstwa Austro-Węgier przedwojennych, 2) związanie gospodarstwa państw naddunajskich z innymi obszarami ekonomicznymi, 3) wzmocnienie poszczególnych ustrojów polityczno-gospodarczych drogą ich autarchizacji.

Trzecia z omawianych koncepcyj nigdzie — o ile nam wiadomo — nie została wyraźnie postawiona, przynajmniej nie w formie konkretnego i zwartego planu (co zresztą wynika z natury rzeczy), natomiast ta właśnie metoda postępowania była stosowana w praktyce i, nawiasem mówiąc, ona właśnie doprowadziła do obecnych trudności. Mianowicie, polityka handlowa wszystkich omawianych państw nabrała z biegiem lat charakteru wybitnie protekcyjnego dla niedorozwiniętych lub nie istniejących działów produkcji, których powstawanie było poza tem popierane metodami wewnątrzno-gospodarczymi, w czem duże znaczenie miały pożyczki zagraniczne. W 3 krajach agrarnych obserwujemy silny prąd do industrializacji, w Austrii zaś i Czechosłowacji dążność do rozwinięcia rolnictwa przejawia się z jeszcze większą siłą. Obiektywnie rzecz traktując, uznać należy te tendencje za uzasadnione, albowiem Austria i Czechosłowacja cierpią zupełnie wyraźnie na przerost przemysłu, rozbudowanego na potrzeby przedwojennych Austro-Węgier, kraje zaś agrarne posiadają wielki przyrost naturalny, wymagający zwiększenia ilości warsztatów pracy wewnątrz kraju, skoro możliwości emigracyjne są ograniczone do minimum. Z drugiej strony proces autarchizacji jest procesem inwestycyjnym, wymaga kredytów, i to kredytów dogodnych, w przeciwieństwie do tych, jakie otrzymywano dotąd, poza tem dokonywać on się może w pełnej mierze jedynie w okresach dobrej konjunktury. Dziś więc, stojąc wobec sytuacji, wymagającej stosowania środków szybko działających, w tej dziedzinie znaleźć ich nie zdołamy; tem niemniej istnienia tych tendencji, konsekwentnie realizowanych, nie można pomijać i mieć je należy na uwadze przy ocenie wszelkich planów innej natury.

Koncepcja rekonstruowania gospodarczego przedwojennych Austro-Węgier jest najefektowniejsza, najpopularniejsza i dziś najaktualniejsza, wobec znanych projektów Premiera Tardieu. Jest ona równie stara, jak państwa naddunajskie, albowiem już traktat w Saint-Germain przewidywał powstanie specjalnych więzów gospodarczych (ściślej: polityczno-handlowych) między państwami sukcesyjnymi, następnie zaś koncepcja ta odradzała się w najróżniejszych formach, przybierając ostatecznie w propozycji francuskiej postać preferencji celnej w wysokości 10 — 15% stawek każdej z taryf, udzielonej sobie nawzajem przez 5 państw naddunajskich i nie podpadającej pod klauzulę największego uprzywilejowania, co miałyby być połączone z pożyczką sanacyjną, udzieloną tym państwom przez Francję i Anglię, oraz nieodwzajemnionymi preferencjami na niektóre towary ze

strony Niemiec i Włoch. Treść ekonomiczna tego planu tkwi w przewidywaniu, że preferencja naddunajska przywróci wymianę artykułów rolnych za przemysłowe, mieszczącą się w obrocie wewnętrznym Austro Węgier przedwojennych, zwiększy w ten sposób rozmiary bilansów handlowych, ożywi produkcję i poprawi jej rentowność; w konsekwencji kraje wierzycielskie (Anglja i Francja) odniosłyby korzyść ze wzmocnienia niepewnych dziś dłużników, wzrost zaś siły kupczej stanie się rekompensatą dla Niemiec i Włoch, wzamian za udzielone przez nie preferencje celne.

Niewątpliwie jest, że w przewidywaniach planu francuskiego tkwi wiele słuszności; jednak jego ocena szczegółowa opierać się musi na analizie bilansów handlowych, ta zaś zdaje się dowodzić, że ów dobry plan przy realizacji okazałby braki, które można przewidzieć z góry, a więc które z góry również należy uwzględnić w formie odpowiednich poprawek i modyfikacji. Odnosimy mianowicie wrażenie, że plan francuski jest przede wszystkim planem finansowym, i to w stopniu tak wyłącznym, że w niedostatecznej mierze docenia swą własną podstawę, t. j. handel zagraniczny, a więc w tym właśnie zakresie wymaga uzupełnień. Sugestia stosunkowo daleko posuniętej samowystarczalności b. Monarchji Austro-Węgierskiej nie może zastępować zupełnie istotnych i bardzo poważnych zmian, jakie nastąpiły od 1913 r. w strukturze gospodarczej obecnych państw naddunajskich, w rezultacie wspomnianej uprzednio autarchizacji tych państw, a również zmian, zaszłych w reszcie Europy, powodujących powstanie nowych zupełnie warunków współpracy gospodarczej, nowych współzależności, nowych potrzeb i nowych możliwości. Nie jest bynajmniej nigdzie powiedziane, że nawet zupełne zniesienie granic celnych między państwami naddunajskimi przywróciłoby ten stan względnej równowagi, jaki panował przed wojną, natomiast w statystyce jest powiedziane, że powstałaby wówczas jakaś nowa sytuacja, daleka od stanu równowagi i trudno ocenić czy lepsza od obecnej. Ten stan rzeczy uświadamiali sobie, zresztą, w pewnym stopniu i twórcy planu francuskiego, proponując jedynie preferencję celną, przy zasadniczym utrzymaniu ceł autonomicznych, oraz przewidując jednostronne preferencje celne ze strony Niemiec i Włoch, co okazało się zresztą pium desiderium zupełnie niewykonalnym.

Jakież przedstawiają się bilanse handlowe państw projektowanego bloku naddunajskiego? Traktując ich obroty per saldo, utrzymujemy dla lat ostatnich rezultaty następujące (w miljn. \$; + oznacza przewyżkę eksportu, — przewyżkę importu):

	1927	1928	1929	1930	1931
Austria	-147	-145	-151	-120	-120
Czechosłowacja	+ 64	+ 60	+ 16	+ 53	+ 43
Państwa przem.	- 83	- 85	-135	- 67	- 77
Jugosławia	- 14	- 25	+ 5	- 3	+ 02
Rumunia	+ 20	- 32	- 2	+ 36	+ 37
Węgry	- 60	- 67	- 5	+ 13	+ 5
Państwa agrarne	- 54	-124	- 2	+ 46	+ 422
5 państw	-137	-209	-137	- 1	- 348

Sumaryczny bilans handlowy okazuje się więc stale pasywnym, zmniejszając to pasywum pod wpływem zaostrażającego się kryzysu i związanego z tem zaniku dopływu kapitałów z zagranicy, co spowodowało zarówno zmniejszenie się biernego salda państw

przemysłowych, jak uaktywnienie się bilansu państw agrarnych. Dodać należy, że lata 1930 i 1931 przeszły pod znakiem bardzo radykalnych zarządzeń celnych, a ostatnio również dewizowych, w znacznej swej części posiadających charakter wybitnie konjunkturalny, a więc wypaczających wymowę liczb. Za najbardziej nadający się do bardziej szczegółowej analizy uważamy rok 1929, gdy zarówno sytuacja ogólna, jak i stan zarządzeń polityczno-handlowych najsluszniej mogą być nazwane normalnymi. Struktura geograficzna bilansów handlowych w 1929 r. uwidoczniła jest w poniższej tablicy:

	Import		Eksport		Saldo
	miljn. \$	%	miljn. \$	%	
Austria					
3 państwa agrar.	7377	178	5671	206	- 1706
Czechosłowacja	7424	178	4088	148	- 3336
Polska	3652	87	1813	65	- 1849
Niemcy	8749	209	4288	155	- 4461
Włochy	1451	34	2255	79	+ 804
Ogółem:	4.1579	100	7701	100	-1.3878
Czechosłow.					
3 państwa agrar.	4683	89	7680	143	+ 2997
Austria	4088	78	7424	137	+ 3336
Polska	3424	65	2278	43	- 1146
Niemcy	2.0226	384	1.0211	189	-1.0015
Włochy	1809	34	1259	24	-
Ogółem:	5.2586	100	5.3898	100	+ 1312
Jugosławia					
2 państwa prz.	4165	353	2553	202	- 1612
2 państwa agrar.	1056	92	2449	194	+ 1393
Polska	268	25	75	08	- 193
Niemcy	1865	160	1295	105	- 570
Włochy	1292	109	2979	243	+ 1687
Ogółem:	1.1924	100	1.2437	100	+ 513
Rumunia					
2 państwa prz.	3440	218	2849	183	- 591
2 państwa agrar.	2343	148	1783	117	- 560
Polska	690	45	276	20	- 414
Niemcy	3489	224	4486	294	+ 997
Włochy	783	51	960	66	+ 177
Ogółem:	1.5622	100	1.5342	100	- 280
Węgry					
2 państwa prz.	5746	337	6658	408	+ 912
2 państwa agrar.	2337	139	1504	93	- 833
Polska	793	48	329	18	- 464
Niemcy	3311	199	1899	117	- 1412
Włochy	770	48	1570	99	+ 800
Ogółem:	1.6572	100	1.6180	100	- 392

Reasumując te dane, należy stwierdzić, że wymiana towarowa z krajami naddunajskimi stanowiła dla Austrii 356% importu i 354% eksportu przy saldzie biernym, dla Czechosłowacji 167% importu i 280% eksportu przy saldzie aktywnym, Jugosławii 445% importu i 396% eksportu z saldem biernym, dla Rumunii 366% importu i 300% eksportu z saldem biernym oraz dla Węgier 476% importu i 501% eksportu z saldem słabo aktywnym. Są to liczby poważne, wskazujące na dosyć daleko idące uzupełnianie się tych organizmów, a pośrednio na możliwość wzmocnienia ich wzajemnych obrotów; jednocześnie jednak wskazują one na jeszcze większą doniosłość obrotów 5 państw z resztą świata, a więc na niemożność rozbudowywania naddunajskich stosunków handlowych kosztem tych obrotów, dostatecznie wielkich, aby niekorzystne w nich zmiany uczyniły niekorzystnym również rezultat całego planu. Zaznaczyć wreszcie wypada, że wymiana towarowa między grupą przemysłową i agrarną daje saldo dla tej

ostatniej pasywne, podczas gdy właśnie kraje rolnicze najsilniejszej potrzebują pomocy; zachodzi więc pytanie, czy klauzula naddunajska wystarczyłaby dla tak znacznego rozszerzenia zbytu produktów państw agrarnych w grupie przemysłowej, by wyrównało to istniejące już obecnie pasywność oraz zwiększenie pod wpływem tej preferencji importu do państw

agrarnych. Oprzemy się w tym względzie na tablicy poniższej (danych dla Rumunii niestety niema), skonstruowanej na podstawie międzynarodowego szematu statystycznego, przyczem grupy zwierząt żywych oraz artykułów spożywczych uznaliśmy za wskazane połączyć, bowiem handel zwierzętami hodowlanymi reprezentuje liczby stosunkowo małe (w miljn. \$):

	I m p o r t									E k s p o r t								
	Zwierzęta żywe i artykuły spożywcze			Surowce i półfabrykaty			Wyroby gotowe			Zwierzęta żywe i artykuły spożywcze			Surowce i półfabrykaty			Wyroby gotowe		
	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930	1928	1929	1930
Austria	140.0	135.4	117.4	129.0	137.2	105.6	176.5	179.0	151.6	10.5	8.6	11.7	70.0	69.6	57.7	224.8	225.4	186.7
Czechosłowacja	124.2	114.5	99.7	270.5	289.6	210.2	171.2	184.7	153.1	87.8	70.3	51.7	108.5	101.8	82.7	429.5	433.3	382.1
Państwa przemysłowe	164.2	249.9	207.1	399.5	426.8	315.8	347.7	363.7	304.7	98.3	78.9	63.4	178.5	171.4	140.4	654.3	658.7	568.8
Jugosławia	17.9	15.4	10.6	22.6	22.9	22.6	97.3	95.5	88.7	44.9	65.6	59.0	56.8	61.3	51.0	11.3	12.1	9.0
Węgry	15.8	13.8	10.4	99.4	80.4	64.2	108.9	87.2	67.3	89.4	119.8	104.6	21.1	23.7	19.1	32.7	36.7	35.3
2 państwa agrarne	33.7	29.2	21.0	122.0	103.3	66.8	206.2	182.7	156.0	154.3	185.4	163.6	78.0	84.0	70.1	44.0	48.8	44.3
4 państwa naddunajskie	197.9	279.1	228.1	521.5	630.1	382.6	936.5	546.4	460.7	232.6	264.3	227.0	256.5	255.4	210.5	698.3	707.5	613.1
Niemcy	967.2	909.7	703.2	1.607.4	1.649.5	1.252.9	546.9	518.9	408.5	155.0	167.0	131.9	581.9	594.2	544.7	2.178.4	2.222.7	2.058.5
Włochy	345.2	259.9		542.4	567.7		281.8	298.7		183.0	198.6		113.6	100.1		492.3	602.4	
Polska	61.5	42.6	32.3	131.6	144.8	102.3	152.3	158.8	114.4	84.9	105.5	96.9	155.4	148.5	113.6	40.7	61.9	57.9

Bilans handlu zwierzętami i artykułami spożywczymi jest mniej więcej zrównoważony, jeżeli więc uwzględnimy odnośny eksport z Rumunii, wynoszący co najmniej \$ 80 miljn. rocznie, otrzymamy dla całej grupy 5 państw wybitną przewyżkę eksportu nad importem. Dodać należy, że będzie to rezultat czysto statystyczny, jest bowiem oczywiste, że znaczna ilość artykułów spożywczych będzie musiała być stale importowana, niezależnie od warunków celnych, co dotyczy przede wszystkim artykułów kolonialnych, poza tem jednak szeregu innych. Jest więc niewątpliwe, że ewentualny blok będzie musiał być eksporterem płodów rolnych, i to niezależnie od postępów rolnictwa w grupie państw przemysłowych, co powyżej skwalifikowaliśmy jako proces zasadniczo zdrowy i uzasadniony.

Jeżeli zaś od sumarycznych liczb szematu międzynarodowego przejdziemy do danych szczegółowych, dotyczących artykułu, mającego tu znaczenie najdonioślejsze, t. j. zbóż, to obraz powyższy uwydatni się z większą jeszcze doniosłością (saldo obrotów w tys. q; okresy od 1/VIII do 31/VII):

	Państwa agrarne	Państwa przemysłowe	Saldo bloku
Pszenvica oraz mąka pszen. przeliczona na ziarno			
1928/29	+ 9.666	- 8.416	+ 1.250
1929/30	+ 14.912	- 8.767	+ 6.145
1930/31	+ 10.664	- 8.912	+ 1.752
Kukurydza			
1929/30 (1/XI—31/X)	+ 19.786	- 4.416	+ 15.370
1930/31	+ 10.004	- 8.791	+ 5.213
Jęczmień			
1928/29	+ 4.415	+ 310	+ 4.525
1929/30	+ 15.355	+ 389	+ 15.744
1930/31	+ 15.382	+ 418	+ 15.800
Owies			
1928/29	+ 284	- 218	+ 66
1929/30	+ 1.143	+ 325	+ 1.468
1930/31	+ 705	- 752	- 47

Rzeczą szczególnie uderzającą jest, że w zakresie jęczmienia i owsa Czechosłowacja stale jest krajem eksportującym, w Austrii zaś zbiory przynicy wzrosły

z 1.805 q w 1919 r. na 3.208 q w 1930 r.¹⁾ Jest więc rzeczą niewątpliwą, że nawet przy zupełnym wyparciu ze swych rynków konkurencji zewnętrznej, państwa naddunajskie posiadać będą poważną nadwyżkę eksportową artykułów spożywczych, a tem samem nie będą mogły zgnieść importu artykułów przemysłowych z państw z poza bloku, w słusznej obawie o retorsje wobec ich wywozu.

Odnosnie wyrobów gotowych wyprowadzanie salda obrotów nie może doprowadzić do żadnych konkretnych wniosków, jest bowiem rzeczą oczywistą, że zawsze i zupełnie niezależnie od zarządzeń celnych oraz obawy ewentualnych retorsyj poważne ich ilości będą musiały być importowane, wprost naskutek specyficznych cech towarów, do tej grupy wchodzących. Pomijając więc kwestię sald, dla celów orientacyjnych porównujemy poniżej import wyrobów gotowych do 2 państw agrarnych (Jugosławia i Węgry) z eksportem państw przemysłowych, zaznaczając, że import tej grupy towarów do Rumunii ocenić można na około 80% importu ogólnego, t. j. \$ 110 — 150 miljn. (w miljn. \$):

	1928	1929	1930
Import wyrobów gotowych do Jugosławii i Węgier	206.2	182.7	156.0
Eksport wyrobów gotowych z Austrii i Czechosłowacji	654.3	658.7	568.8
Przewyżka eksportu	448.1	476.0	412.8

Z tablicy tej wynika, że również państwa przemysłowe, choć w omawianej przez nas koncepcji francuskiej wyraźnie uprzywilejowane, nie zdołałyby ulokować w państwach agrarnych swej nadwyżki wyrobów fabrycznych, a więc przy kształtowaniu swego importu rolniczego z reszty świata musiałyby mieć na uwadze ewentualność retorsyj. Powtarzamy, że w dziedzinie tej snucie wniosków na podstawie danych statystycznych, zwłaszcza sumarycznych, jest

¹⁾ Dla zilustrowania postępu rolnictwa w Austrii zacytujemy poza tem, że była rzeźnego dostarczyli na rynek wiedeński produkcenci krajowi w 1919 r. 27.233 sztuk, a w 1930 r. 154.242 sztuk; zbiory jęczmienia browarnianego wynosiły w 1919 r. 939 tys. q, a w 1930 r. 2.673 tys. q.

trudne i niebezpieczne, tem niemniej zasadnicza wymowa tych liczb wydaje się być słuszną.

Reasumując powiedziane powyżej, mniemamy, że preferencja dunajowa nie rozwiązałaby bynajmniej kwestji nadwyżek eksportowych państw agrarnych nawet w obecnym stanie rzeczy, pomijając, że rzeczywiście skuteczne jej działanie wypaczyłoby linię wewnętrzną polityki gospodarczej tych państw, zmierzającej ku rozwojowi rolnictwa. Korzyści państw przemysłowych (zwłaszcza Czechosłowacji) z preferencji dunajowej byłyby zapewne większe, jednak i tu istniałaby nadal nadwyżka eksportowa wyrobów gotowych, z czem znowu łączy się kwestja industrializacji państw agrarnych.

Tem niemniej sens istotny koncepcji francuskiej, t. j. możność i celowość wzmoczenia obrotów towarowych między państwami naddunajskimi, uzyskuje w świetle liczb potwierdzenie. W rezultacie więc dochodzimy do wniosku, wypowiedzianego już powyżej, że mocną stroną planu francuskiego jest rozwiązanie zagadnienia finansowego, o ile zostanie ono istotnie rozwiązane, t. j. o ile stopa procentowa będzie dostosowana do rentowności; nie stoi on w sprzeczności z tendencjami rozwojowymi państw naddunajskich, bowiem klauzula preferencyjna nie sprzeciwia się kontynuowaniu ich zasadniczej indywidualnej polityki celnej; poprawia wreszcie sytuację przez stworzenie warunków dla wzmoczenia wymiany towarowej wewnątrz bloku. Natomiast brakiem planu jest przywiązywanie zbyt wielkich nadziei do rezultatów tej wzmoczonej wymiany, sama przez się nie daje ona bowiem jeszcze rozwiązania zagadnienia, które rozwiązane być musi, aby plan stał się skończonym i istotnie realnym. Jednostronne związanie bloku z Niemcami jest tylko częściowem załatwieniem sprawy i zresztą — jak się okazało — tylko papierowem; pominięcie reszty tego splotu interesów, od jakiego uzależnione są państwa naddunajskie, byłoby przejściem do porządku dziennego nad stanem rzeczy, faktycznie dziś istniejącym, przejściem tem groźniejszym, że wchodzi tu w grę również interesy państw nienaddunajskich, mogących w rezultacie napotkać na trudności tak znaczne, że realizacja planu Tardieu zawisłaby w próżni. Wydaje się koniecznem takie rozszerzenie punktów planu, dotyczących handlu zagranicznego, aby objęte nimi zostały wszystkie kraje, grające w handlu tym ważną rolę, co leży zarówno w interesie tych krajów, jak i państw naddunajskich.

Plan Premjera Tardieu, pozostawiający każdemu z zainteresowanych państw autonomję celną, dowodzi, że proces usamodzielnienia się krajów naddunajskich może być pogodzony z koncepcją zacieśnienia stosunków handlowych między nimi; analiza liczb wskazuje, że i trzeci z wymienionych przez nas na wstępie typów planu ratunkowego ma uzasadnienie i musi być uwzględniony dla uzyskania zwartej i nadającej się do realizacji struktury ekonomicznej. Z tego zaś trzeciego typu (jeżeli pominiemy koncepcję bloku państw agrarnych, przewidującą współpracę krajów o podobnym ustroju gospodarczym) najbardziej znany jest niedawny pakt Anshlusu, nasuwający znane również powszechnie zastrzeżenia. Obecnie zaś urastać się zdaje nowy plan niemiecki, a mianowicie system umów preferencyjnych, łączących Niemcy w sposób bilateralny z poszczególnymi krajami naddunajskimi. Umowy tego rodzaju zawarły Niemcy z Rumunją i Węgrami jeszcze w końcu

r. ub., nie mogły one jednak wejść w życie wskutek sprzeciwu państw, korzystających w Niemczech z K N U, a zainteresowanych na ich rynku zbożowym; obecnie trudności te zostały usunięte i złożone już zostały oficjalne propozycje wprowadzenia w życie klauzul preferencyjnych, a jednocześnie rozoczęte zostały analogiczne pertraktacje z Jugosławją i Austrią przy zupełnem pominięciu Czechosłowacji, w planach niemieckich pozostawionej na uboczu. Dla naddunajskich państw agrarnych preferencje niemieckie posiadają oczywiście ogromną siłę atrakcyjną, jest to bowiem dla nich rynek uzupełniający o rozmiarach potężnych, już obecnie wchłaniający 14—18% ich całego wywozu, a w ustroju preferencyjnym zdolny do wchłonięcia całej ich nadwyżki eksportowej płodów rolnych nie tylko istniejącej, lecz nawet możliwej do osiągnięcia. Dość zacytować, że przywóz do Niemiec artykułów spożywczych i zwierząt wyniósł w 1929 r. sumę \$ 945 miljn., analogiczny zaś eksport 3 państw agrarnych wynosił około \$ 270 miljn.; co się zaś tyczy Niemiec, to ich zainteresowanie w tem rozwiązaniu sprawy nie ulega wątpliwości, napewno zaś jest to koncepcja dogodniejsza dla nich niż preferencja naddunajska, w wyniku której walczyćby musiały z uprzywilejowaną konkurencją czechosłowacką. Systemu preferencyj niemieckich nie można uważać za plan skończony, nie rozwiązuje on bowiem palącego zagadnienia finansowego. Trudno jest myśleć, aby w Niemczech znalazły się sumy niezbędne dla uszanowania zabagnionych finansów naddunajskich drogą mniej lub więcej wyraźnej konwersji; wiadome jest jednak, że długi zagraniczne mogą być albo uporządkowane albo zlikwidowane, przyczem to drugie wyjście oznaczać może właśnie tę katastrofę, która wisieć się zdaje nad niektórymi przynajmniej państwami naddunajskimi, a jednocześnie przypomina ono stanowisko Niemiec wobec ich długów politycznych. Nie jest więc zupełną niemożliwością, aby system niemiecki był dokompletowany przez rozwiązania finansowe, stając się w ten sposób planem skończonym.

Aby nie wyliczać zastrzeżeń, które nasuwać musi niemiecki plan preferencyjny, wystarczy przypomnieć sprawę Anshlusu; dodamy również, że ogromna przewaga ekonomicznej masy, jaką posiadają Niemcy wobec naddunajskich państw agrarnych, a zwłaszcza przewaga ich przemysłu, nasuwać musi obawę, że tworzące się przemysły tych krajów zostałyby wprost roztopione, jak zaś wspominaliśmy, ich rozwój jest niezbędny ze względów wewnątrz-gospodarczych. Istnieją więc liczne decydujące racje, przemawiające za tem, że plan niemiecki nie stanowiłby rozwiązania zagadnienia naddunajskiego w sposób dla Europy pożądany; pomijając wielce tu doniosłe kwestje polityczne, ciążyłby on ujemnie na strukturze ekonomicznej państw agrarnych, pozostawia na uboczu Czechosłowację, nie wykorzystuje sił możliwych do uruchomienia w razie wzmoczenia obrotów wewnątrz bloku Tardieu, kwestję finansową pozostawia nierozwiązaną lub też pozostawia jej rozwiązanie katastrofie, wreszcie w niepełnej mierze uwzględnia stosunki handlowe dorzecza dunajowego z resztą Europy.

Wydaje się, że plan istotnie dobry uwzględnić winienby istotne składowe wszystkich 3 typów, wymienionych na wstępie niniejszego artykułu, a więc: 1) umożliwić racjonalny proces rozwojowy w organizmach gospodarczych poszczególnych państw nad-

dunajskich, 2) wzmóc ich wymianę wzajemną, 3) utrzymać i zabezpieczyć stosunki handlowe krajów naddunajskich z innymi zainteresowanymi państwami i wreszcie — last but not least — ściągnąć nad Dunaj te sumy pieniężne, które niezbędne są dla normalnego uzdrowienia tamtejszych finansów. Wymogom tym w najszerszym stopniu odpowiada plan Tardieu, który pomija jedynie punkt trzeci. Poprawki tedy, których wprowadzenie w tym planie jest niezbędne, iść muszą po linii skomplikowania proponowanego systemu polityczno-handlowego, a jednocześnie uczynienia go bardziej subtelnym i dostosowanym do życia, przez wprowadzenie doń dalszych umów, łączących państwa bloku z innymi krajami środkowo-europejskimi więzami mniej może ścisłymi od tych, które stanowić będą istotę bloku, lecz dostatecznie silnymi, aby zostały uhonorowane wymagania faktycznie dziś istniejącego stanu rzeczy, powyżej obszerniej omówio-

nego. Takim uzupełnieniem planu Tardieu jest niezawodnie wysunięty na konferencji w Innsbrucku system „rynków pomocniczych”, związanych z państwami naddunajskimi dwustronnymi preferencjami na niektóre ważniejsze towary. Jak wiadomo, w rezolucjach tej konferencji stwierdzono, że samostarczalność państw naddunajskich nie wchodzi w rachubę, przeciwnie winny one ściśle i trwale współpracować również z państwami trzecimi, posiadającymi na tym terenie poważne interesy handlowe, tak, aby nie spowodować strat dla owych państw trzecich. W świetle liczb i faktów, wskazanych powyżej, wydaje się, iż tego rodzaju rozszerzenie geograficzne planu Premjera Tardieu jest niezbędne, aby plan ów nabrał cech istotnie realnych, nawet z egoistycznie ujmowanego punktu widzenia państw naddunajskich.

W. Jastrzębowski

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

WZROST SPOŻYCIA BAWELNY. — Ogłoszone ostatnio sprawozdanie „Luternational Federation of Master Cotton Spinners Association” o stanie spożycia i zapasów bawełny we wszystkich krajach, należących do tej potężnej organizacji, przyniosło nieoczekiwaną niespodziankę. Pomimo kryzysu światowego spożycie bawełny wydatnie wzrosło. Sprawozdanie to, które obejmuje okres 6 miesięcy do lutego r. b., podkreśla, że najsilniej wzrosło spożycie bawełny amerykańskiej i egipskiej, w mniejszej zaś mierze — bawełny wschodnio-indyjskiej. Wzrost spożycia bawełny w okresie 6 miesięcy, objętych sprawozdaniem, wyraża się następującymi liczbami: bawełny amerykańskiej — 662 tys. bel, bawełny egipskiej — 91 tys. bel; spadek spożycia bawełny wschodnio-indyjskiej w wymienionym okresie wyniósł 289 tys. bel, spadek spożycia innych gatunków — 158 tys. bel. Ogółem wzrost spożycia wyniósł w okresie sprawozdawczym 306 tys. bel bawełny. W okresie tym światowa konsumpcja wyniosła 11.470 tys. bel bawełny w porównaniu z 11.164 tys. bel w okresie poprzednim.

Wśród krajów europejskich, które partycypują w tym wzroście spożycia surowca bawełnianego, wysuwa się na pierwsze miejsce Anglja, na którą przypada 609 tys. bel w porównaniu z 493 tys. bel w analogicznym okresie r. ub. Na dalszych miejscach znajdują się (w tys. bel): Niemcy 437 (364), Włochy 264 (240), Belgja 77 (70), Hiszpanja 125 (109), Szwecja 55 (40), Austria 37 (32), Węgry 26 (23). Z krajów, w których spożycie bawełny spadło, wymienić należy (w tys. bel): Francję 308 (370), Czechosłowację 139 (146), Polskę 79 (92), Holandję 67 (70), Portugalję 15 (27) i Finlandję 16 (18).

Z krajów pozaeuropejskich wykazały wzrost spożycia: Stany Zjednoczone 2.568 tys. bel w porównaniu z 2.377 tys. bel, oraz Kanada 104 tys. bel (91 tys.). Olbrzymi wzrost spożycia zaobserwować się daje w krajach azjatyckich, co pozostaje w związku z silną rozbudową rodzimego przemysłu bawełnianego. Indie i kraje Dalekiego Wschodu w zaciętej walce przeciwko towarom europejskim szybko roz-

budowują produkcję własną, której wzrost znajduje najdokładniejsze odbicie w statystyce spożycia surowej bawełny. Jest to wzrost olbrzymi, bo przekraczający w okresie 6 miesięcy przeszło 50%. Tak więc kraje azjatyckie skonsumowały w okresie 6 miesięcy sprawozdawczych do lutego r. b. 949 tys. bel w porównaniu z 602 tys. bel w r. ub. Na czele tych krajów kroczy rozbudowująca cały swój przemysł włókienniczy w tempie wprost zawrotnym Japonja, której spożycie wzrosło z 426 tys. bel do 630 tys. bel. Wzrost spożycia w Chinach wyraża się również pokazną liczbą około 90 tys. bel w wymienionym okresie i dochodzi 250 tys. bel. Niemal sześciokrotnie wzrosło spożycie bawełny w Indjach: z 12 tys. bel do 69 tys. bel.

Wzrost spożycia bawełny w Anglii pozostaje w związku z silną rozbudową produkcji, jaka nastąpiła po spadku funta. Na podkreślenie zasługuje brak w wymienionej statystyce danych o spożyciu bawełny w Z. S. R. R. Szybka rozbudowa produkcji bawełnianej w Z. S. R. R. nie została udostępniona międzynarodowej organizacji przedziałników bawełnianych, i problem dumpingu bawełnianego Sowietów pomimo chwilowo niewyjaśnionej sytuacji bynajmniej nie stracił na aktualności. Zdaje się jednak nie ulegać żadnej wątpliwości, że intensywne forsowanie kolektywnych gospodarstw rolnych musiało się odbić na polityce Rządu sowieckiego, zmierzającego do jak najwydatniejszego zwiększenia obszarów, zajętych pod uprawę bawełny.

Zapasy bawełny, znajdujące się w przedsiębiorstwach na całym świecie, wynosiły 4.636 tys. bel, t. j. o 50 tys. bel więcej niż w analogicznym okresie r. ub.

Ogólna ilość wrzecion bawełnianych na świecie wynosiła 160'55 miljn., t. j. o 2 miljn. mniej niż w r. ub. Silny wzrost ilości wrzecion wykazują Indie, Japonja i Chiny, t. j. kraje, rozbudowujące intensywnie swe włókiennictwo. Na podkreślenie zasługuje również silny wzrost w tych krajach wrzecion, przerabiających bawełnę egipską. Pozostaje to w związku z zapoczątkowaniem w szerokim zakresie produkcji przedży najwyższych gatunków.

K.

ANGLJA

TRUDNOŚCI PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO. — Włókiennictwo angielskie, a zwłaszcza przemysł bawełniany okręgu Lancashire, przeżywa w okresie powojennym daleko idące przeobrażenia w dziedzinie organizacji produkcji.

Przesunięcia na światowych rynkach zbytu, na których Anglja przed wojną zajmowała stanowisko dominujące, a na których powstały obecnie nowe zupełnie przemysły włókiennicze (Indje, Chiny, Japonja) — postawiły potężne włókiennictwo angielskie przed szeregiem niezwykle ciężkich problemów organizacyjnych. Zwłaszcza okrąg Lancashire jest terenem zaciętych walk między przemysłem i robotnikami, którzy odrzucają kategorycznie wszelkie projekty pracodawców, zmierzające do wprowadzenia t. zw. wielu krosien, t. j. powiększenia liczby warsztatów, obsługiwanych przez jednego robotnika i obniżenia przez to kosztów produkcji. W końcu marca udało się osiągnąć pewne prowizoryczne porozumienie i zlikwidować możliwości grożące strajku w całym przemyśle bawełnianym Anglii.

Jak się jednak obecnie okazuje, perturbacje, które miały zakończyć długotrwały zatarg o racjonalizację pracy w angielskim przemyśle bawełnianym, znalazły się obecnie na martwym punkcie.

Sytuacja zaostrzyła się poważnie, ponieważ przemysłowcy oświadczyli, iż zmuszeni są w celu zmniejszenia kosztów produkcji obniżyć płace. Jednocześnie organizacje, zrzeszające przemysłowców, rozpoczęły już konferencje w tej sprawie z przedstawicielami związków zawodowych, którzy kategorycznie odrzucili tę propozycję.

Zresztą, zamierzenia reorganizacyjne natrafiają na poważne trudności wśród samych producentów. Tak więc ostatnio związek przedsiębiorców bawełnianych opracował plan, w którym w celu opanowania nadprodukcji wysunął projekt zamknięcia szeregu fabryk i zniszczenia maszyn na szmelc. Projekt ten odrzucony został przez większość przemysłowców. Jedynie właściciele przedsiębiorstw, wyrabiających prze-

dzę bawelnianą egipską, doszli do porozumienia w sprawie regulowania produkcji. W myśl zawartej konwencji produkcja tych przedziałów na okres najbliższych 6 tygodni ograniczona zostaje do 80%.

STANY ZJEDN. AM.

HANDEL ZAGRANICZNY W 1931 R. — Obroty handlowe Stanów Zjednoczonych z zagranicą kształtowały się w ciągu r. ub. w sposób niepomyślny. Wywóz amerykański zmniejszył się w ciągu r. ub. w porównaniu do 1930 r. pod względem wartości o 37%, równocześnie przywóz spadł o 32%. Pod względem wagi natomiast wywóz obniżył się o około 20%, a przywóz o około 10%. Główną przyczyną większego spadku handlu zagranicznego pod względem wartości było znaczne obniżenie się cen. Wśród artykułów wywozowych zniżka cen szczególnie dotknęła bawełnę, ropę, gazolinę, miedź, pszenicę, mąkę pszenną, tytoń i wyroby mięsne.

Natomiast pod względem ilości zmalał eksport przede wszystkim takich artykułów, jak pojazdy mechaniczne, przetworów rafineryjnych, wyrobów żelaznych i stalowych, miedzi, maki i przetworów mięsnych. Wśród artykułów przywozowych silna zniżka wartości objęła kauczok, kawę, jedwab surowy, miedź, ropę, oleje roślinne i t. p. Pod względem ilości zmalał zaś przywóz skór surowych i wyprawionych, przetworów mięsnych, bawełny i nawozów.

Ogólna wartość wywozu zmalała o \$ 1.419 miljn. w stosunku do wywozu z roku poprzedniego, osiągając \$ 2.424 miljn. czyli najniższy poziom od 1914 r. Wartość wywiezionych wyrobów fabrycznych spadła z \$ 1.899 do 1.120 miljn. Główne powody w spadku tym stanowił spadek wywozu maszyn o \$ 199 miljn., przetworów naftowych o \$ 206 miljn. i pojazdów mechanicznych o \$ 131 miljn.

W grupie półfabrykatów, których wywóz zmalał z \$ 513 do \$ 318 miljn., szczególnie silny spadek wystąpił wśród wyrobów żelaznych i stalowych oraz miedzi wszelakiego rodzaju. Wywóz przetworzonych środków żywnościowych spadł z \$ 363 do 247 miljn., głównie wśród wyrobów mięsnych, tłuszczów i maki pszennej. W grupie surowych środków żywnościowych spadek wartości wywozu z \$ 179 do \$ 127 miljn. należy głównie przypisać obniżeniu się cen pszenicy. Spadek wartości wywozu surowcowego z \$ 829 do \$ 567 miljn. był przede wszystkim spowodowany zmniejszeniem się wartości eksportu bawelnianego, który mimo wzrostu o 5% pod względem ilości, zmniejszył się pod względem wartości o 34% (z \$ 496'8 do \$ 325'6 miljn.).

Wartość przywozu wynosiła w r. ub. \$ 2.090 miljn., czyli o \$ 972 miljn. mniej niż w 1930 r. i nawet poniżej poziomu z 1921 r. Przywóz wyrobów fabrycznych zmalał z \$ 757 do \$ 548 miljn., przy czym specjalnie zmniejszył się przywóz papieru drukarskiego, towarów wełnianych, przetworów naftowych i chemikalij. Zmniejszenie się przywozu półfabrykatów było następstwem spadku cen olejów i tłuszczów roślinnych, jak również i cyny, oraz ilościowego obniżenia się przywozu miedzi.

Pod wpływem ogólnego spadku cen wartość przywozu surowcowego zmalała z \$ 1.002 do \$ 642 miljn. Udział w spadku tym przypada na jedwab surowy oraz kauczok w wysokości \$ 71 miljn. oraz

\$ 67 miljn. (mimo wzrostu ilości przywozu), na ropę \$ 26 miljn., skóry surowe i wyprawione \$ 42 miljn. oraz bawełnę \$ 19 miljn. Spadek przywozu artykułów spożywczych wynosił \$ 116 miljn. (z \$ 363 do \$ 247 miljn.). Spadek wartości przywozu cukru surowego wyniósł \$ 17 miljn., przetworów mięsnych — \$ 13 miljn. Wśród surowych artykułów spożywczych (mimo wzrostu przywozu kawy i kakao pod względem ilości o 9% wzgl. 12%) wartość przywozu kawy zmalała o \$ 35, kakao o \$ 8 miljn. Przeciętna cena przywiezionej kawy spadła z 13 do 10 cent. za funt.

Ponieważ zmniejszenie się wartości wywozu było większe o \$ 448 miljn. od spadku przywozu, przeto saldo dodatnie bilansu handlowego zmniejszyło się z \$ 782 miljn. w 1930 r. do \$ 334 miljn. w r. ub., przedstawiając najniższe saldo aktywne w okresie powojennym, gdyż w najgorszym pod względem handlu zagranicznego 1923 r. nadwyżka bilansowa wynosiła \$ 375 miljn.

Dr. B. Rm.

NIEMCY

ZAPASY PŁODÓW ROLNICZYCH. — Na podstawie statystyki, ogłoszonej przez Komisję Cennikową przy Niemieckiej Radzie Rolniczej, zapasy płodów rolniczych, będących w posiadaniu rolnictwa, a przeznaczonych na sprzedaż, przedstawiają się w g. stanu z dn. 15/III następująco (w miljn. tonn):

		Zbiór	Zapasy w dn. 15/III 1932	
			1932	1931
Pszenica ozima . . .	1932	3:07	0:57	
	1931	3:44	0:45	
Pszenica jara . . .	1932	0:56	0:20	
	1931	0:34	0:10	
Żyto ozime . . .	1932	6:59	1:23	
	1931	7:59	1:96	
Jęczmień ozimy . . .	1932	0:51	0:05	
	1931	0:48	0:05	
Jęczmień jary . . .	1932	2:51	0:54	
	1931	2:40	0:39	
Owies	1932	6:20	2:54	
	1931	5:70	2:55	
Ziemniaki	1932	40:55	13:50	
	1931	44:23	14:51	

Zapasy pszenicy ozimej jest znacznie większy niż w r. ub., co nie jest spowodowane tylko większym zbiorem w r. b. w porównaniu do 1931 r., lecz też spadkiem konsumpcji. Ubytek w zapasach pszenicy ozimej wynosi w okresie od dn. 15 II do 15/III r. b. 260 tys. t. podczas gdy w tym samym czasie r. ub. ubytek wynosił 350 tys. t. To samo odnosi się do pszenicy jarej. Łączny zapas pszenicy wynosi ok. 770 tys. t. podczas gdy w tym samym czasie r. ub. wynosił tylko 550 tys. t. Niemniej jednak istnieje konieczność importu pszenicy, choć nie w tej ilości, jaką obliczano z początkiem bieżącego roku gospodarczego.

Zapasy żyta jest w r. b. znacznie mniejszy, aniżeli w r. ub. Konsumpcja żyta jednak się zmniejsza, i tak w ostatnim miesiącu sprawozdawczym ubytek zapasów wynosił 430 tys. t. podczas gdy w tym samym okresie r. ub. ubytek wynosił 710 tys. t. Spadek konsumpcji tłu-

maczy się w pierwszym rzędzie zmniejszonym zużyciem żyta na karm. Łącznie z zapasami żyta pochodzenia rosyjskiego, będącego w posiadaniu Deutsche Getreide-Handelsgesellschaft oraz zakontraktowanymi już ilościami żyta zagranicznego, zdaje się, iż nie będzie potrzeby dodatkowego importu.

Zapasy jęczmienia ozimego jest mniej więcej taki sam, jak w r. ub., nie odgrywa jednak większej roli. Zapasy jęczmienia jarego jest o ok. 150 tys. t. większy od zapasu w tym samym czasie r. ub. Wobec tego jednak, że w r. b. odpada eozynowane żyto jako pasza, tendencja na rynku jęczmienia jest nadal mocna. Zużycie jęczmienia browarowego zwiększy się zapewne wobec zwiększenia się konsumpcji piwa w związku z obniżeniem podatku od piwa.

Zapasy owsa jest taki sam, jak w r. ub. pomimo, iż zbiór w r. b. był o 0'5 miljn. t. większy od zbioru w r. ub. Zużycie owsa jest nadal duże.

Zapasy ziemniaków jest o 1 miljn. t. mniejszy w porównaniu do poprzedniego roku. Spożycie jednak w dalszym ciągu maleje, a specjalnie co do kartofli jadalnych.

Równocześnie ogłasza Komisja Cennikowa zapasy zbóż i maki, będące w posiadaniu młynów i domów skladowych z końcem marca r. b. W/g tych danych zapasy te przedstawiają się następująco (w tys. tonn):

	Pochodzenia krajowego i zagran., oclone		Pochodzenia zagran. nieoclonne	
	Marzec	Luty	Marzec	Luty
Pszzenica	450'5	512'2	57'0	31'7
Żyto	241'6	224'9	131'3	139'9
Owies	98'9	131'4	0'7	0'7
Jęczmień	104'5	150'8	23'4	28'7
Mąka pszenna . .	129'9	148'3	0'1	0'2
Mąka żytnia . . .	55'6	60'7	0'0	0'1

Z powyższej tabeli wynika, że zapasy żyta zwiększyły się, natomiast zapasy innych gatunków zbóż i maki się zmniejszyły. Statystyka powyższa obejmuje około 95% faktycznych zapasów, będących w posiadaniu młynów i domów skladowych, nie obejmuje natomiast zapasów piekarzy, przemysłu i t. d.

A. B.

WĘGRY

TRAKTAT HANDLOWY Z FRANCJĄ. — Parlamentowi węgierskiemu został przedłożony do ratyfikacji układ dodatkowy do traktatu handlowego z Francją z 1930 r., uprzednio już przez Francję ratyfikowany. Układ przewiduje udogodnienia preferencyjne dla eksportu pszenicy węgierskiej w granicach kontyngentu, który corocznie określać będzie francuski Minister Rolnictwa, na podstawie stanu tamtejszych urodzajów i w rozmiarach zapewne 10% całkowitego importu pszenicy do Francji (t. j. około 80 tys. t.). Przywóz w ramach tego kontyngentu dokonywany będzie na mocy pozwoleń, wydawanych przez francuskę Min. Rolnictwa indywidualnym importerom, jako eksporter zaś będzie występować „Futura” S. A. Pszenica clona będzie według francuskiej taryfy minimalnej, jednak następnie Rząd francuski wpłaci Rządowi węgierskiemu określoną dwu-

stronnie kwotę, będącą zwrotem części opłaconego cła, nie przekraczającej 30% stawki minimalnej; kwota ta będzie przekazywana eksporterom węgierskim lub ich organizacjom. Kontyngent, udzielony przez Francję, nie stanowi zobowiązania do zakupu odnośnej ilości pszenicy; Rząd francuski przyrzeka jedynie wyrzucić nacisk na swych importerów, aby zakupili na Węgrzech co najmniej kontyngentową ilość ziarna.

Wzajemnie Węgry udzieliła Francji zniżek celnych na szereg artykułów przemysłowych, jednak nie w sensie preferencyjnym, t. zn., że ze zniżek tych korzystać będą wszystkie kraje, posiadające traktaty handlowe z Węgrami, oparte na KNU. Zniżki te dotyczyć będą serów, win musujących, mydeł, perfumerji i kosmetyków, esencji, wody kolońskiej, tkanin bawełnianych, przędzy jedwabnej, jedwabnych wyrobów dzianych, wyrobów galanterijnych, widokówek, skór wierzchnich, niektórych wyrobów gumowych, pomp, świec do motorów spalinowych i in.

BULGARJA

PRODUKCJA TYTONIU. — Dla gospodarki Bułgarii tytoń posiada podstawowe znaczenie — zwłaszcza obecnie po przyłączeniu do tego kraju terenów, w których istnieją znakomite warunki uprawy tytoniu. Obecnie więc tytoń jest równoważnikiem bilansu handlowego Bułgarii i pośrednio ma poważny wpływ na stabilizację bułgarskiej waluty.

Tytoń zajmuje dziś pierwsze miejsce w handlu zagranicznym Bułgarii. Przed wojną produkcja tytoniowa w tym kraju była słabo rozwinięta, wskutek czego tytoń w handlu zagranicznym Bułgarii nie odgrywał prawie żadnej roli, gdyż wywóz jego stanowił 3 — 5% ogólnego wywozu.

Bułgaria południowa oraz południowo-wschodnia, a zwłaszcza doliny rzek Struma i Mesta, gdzie produkuje się aromatyczne, orientalne tytoń, posiada znakomite warunki do uprawy tytoniów. Obszary te leżą na 42° i 43° szerokości geograficznej. Średnia roczna temperatura tego ośrodka tytoniowego wynosi +12,2° C, nie wykazując poważniejszych odchyśleń od temperatury, odpowiadającej tej szerokości geograficznej. Należy dodać, że powiaty te odgródzone są od północy ogromnym masywem Starej—Płaniny—Bałkanem, co wywiera poważny wpływ na ich klimat. Średnia węgetacyjna temperatura tytoniowej rośliny — począwszy od początku kwietnia do końca września — wynosi +18,5° C. Charakterystyczną cechą klimatyczną tej dzielnicy Bułgarii jest przedewszystkiem łagodna zima, w związku z działaniem południowo-wschodnich wiatrów od morza Białego, następnie ciepłe lato i jesień i wreszcie stosunkowo wysoka temperatura, dzięki silnemu nagrzewaniu ziemi podczas letnich miesięcy. Bułgaria jest więc wyposażona przez naturę w jak najbardziej sprzyjające warunki uprawy tytoni dobrych, cennych i aromatycznych.

Z punktu widzenia gospodarczego, uprawa ta, wymagająca większej liczby rąk roboczych i dużej pilności i staranności plantatora, udaje się przedewszystkiem w krajach, w których przeważają drobne gospodarstwa rolnicze. W Bułgarii właśnie istnieją takie warunki, bo 81% ludności

trudni się rolnictwem, z czego 68% posiada mniej niż 50 dekarów ziemi.

Orientalne tytoń bułgarskie, służące do wyrobu papierosów, dzieli się na 2 rodzaje: drobnoliściaste i gruboliściaste, znane na rynkach światowych z nazw tureckich „basma” i „baszy-balii”. W Bułgarii produkuje się rocznie 4 do 5 miljn. kg basmy oraz 20 do 25 miljn. kg „baszy-balii”.

Geograficznie Bułgaria podzielona jest na 5 dużych okręgów tytoniowych, które w południowej Bułgarii określone są basenami dużych rzek: Maryca, Struma, Mesta i Tundza, a północna Bułgaria stanowi samodzielny okrąg tytoniowy.

Jako artykuł eksportowy o pierwszorzędnej znaczeniu, bułgarskie tytoń muszą prowadzić konkurencyjną walkę na rynkach światowych. Nie mają one potrzeby obawiać się konkurencji tytoniów zaoceanicznych, jak np. chińskich lub japońskich, które przeważnie są niższych gatunków, lub amerykańskich tytoniów, które nadają się głównie do wyrobu cygar, pozostaje im tylko konkurencja tytoniów Bliskiego Wschodu — tureckich, które z powodu niższych kosztów produkcji są tańsze, a zwłaszcza greckich, które zdołały wyrobić sobie doskonałą markę na rynkach światowych. Mimo to, popyt na bułgarskie tytoń zwiększa się, i dzisiaj już nic ich nie potrafi usunąć z rynku międzynarodowego.

Po wojnie europejskiej produkcja tytoniowa w Bułgarii wzrasta stale; w 1919 r. obszar plantacji wynosił 357.290 dekarów, a produkcja — 21.959.270 kg, w 1920 r. — 374.849 dek. i 29.352.457 kg, w 1922 r. — 328.056 dek. i 26.690.934 kg, w 1923 r. — 596.180 dek. i 51.269.984 kg. W ostatnich latach produkcja tytoniowa w Bułgarii przechodzi silne przesilenie, które dotkliwie odczuwają i inne kraje Bliskiego Wschodu; od 1927 r. powierzchnia zasiewu utrzymuje się na wysokości ok. 1/2 miljn. dek. Równolegle zmniejszał się i eksport wskutek znacznego spadku cen na rynkach światowych. Czynniki zainteresowane przy pomocy dużych ofiar potrafiły jednak utrzymać dobrą światową markę tytoniów bułgarskich.

Mówiąc o tytoniach bułgarskich, nie można pominąć bułgarskich spółdzielni tytoniowych, których, począwszy od 1920 r., powstało ogółem 55; liczą one 6.500 członków. Rząd bułgarski popiera je bardzo energicznie i okazał im wydatną pomoc w ich dążeniach ku ulepszeniu kultury tytoniowej. Istnienie tych spółdzielni pozwoli niebawem usunąć pewną kategorię pośrednictwa, a głównym zadaniem tych spółdzielni jest dążność producentów nawiązania bezpośredniego kontaktu tak z odbiorcami wewnętrznymi, jak i zagranicznymi.

Jan Woźnicki

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— Dn. 26 ub. m. wprowadzone zostały w Belgii kontyngenty na przywóz masła, zwierząt żywych i bitych, mięsa. Skontyngentowanie przywozu masła spotkało się z b. energicznym protestem ze strony Izby Handlowej w Antwerpii.

— Węgierskie zakazy przywozu zostały rozszerzone na podkłady kolejowe, surową teksturę dachową, korzeń ryżowy i wyroby szczeniarskie z niego oraz pilniki i raszple.

— Agrarjusze czesko-słowaccy ponownie z dużą energią lansują projekt wprowadzenia monopolu importu zbóż. Opiera się to na niezadowolaniu z pracy komisji dla przywozu zboża, która zezwoliła na przywóz ilości na tyle dużych, że nie nastąpił odpowiedni wzrost cen.

— Toczą się pertraktacje węgiersko-tureckie w sprawie umowy kompensacyjnej. Turcja pragnie dostarczać Węgom węgiel i bawełnę wzamian za zboże, zwierzęta i maszyny rolnicze.

— Zostało założone litewsko-angielskie tow. okrętowe, posiadające 2 okręty towarowe na linii Kłajpeda—Londyn. Kapitał zakładowy wynosi £ 25 tys., z czego udział litewski 49%; po dopełnieniu tego udziału do 51% okręty przejdą pod flagę litewską, narazie pływają pod angielską.

— Na konferencji Imperjalnej w Ottawie poruszono ma być kwestja wprowadzenia w Kanadzie i ewentualnie całym Imperjum Brytyjskim bimetalicznego systemu pieniężnego. Istnienie systemu opartego na złocie i srebrze miałoby ułatwić stosunki handlowe z krajami o walucie srebrnej, przedewszystkiem z Chinami.

— W dn. 26 ub. m. nastąpiło dalsze rozszerzenie czesko-słowackiej listy „towarów zbędnych”, których przywóz wymaga pozwolenia dewizowego. Ograniczenie to dotyczy m. in. całej grupy drzewnej oraz azotniaku.

— W Jugosławiji zarządzono moratorium dla długów rolniczych; jednocześnie stopa procentowa od długów wiejskich ograniczona została do maksimum 6%.

— W dn. 29 ub. m. belgijskie stawki celne na wełnę czesana i nieczesana oraz wszelkiego typu meble zostały podniesione o 50%.

— We Włoszech z dn. 2 b. m. stopa dyskontowa została obniżona do 5%; dotychczasowa stopa wynosiła 6%. Jest to druga redukcja stopy w ostatnim czasie, albowiem do dn. 21/III r. b. wynosiła ona 7%.

SPRAWY CELNE ORAZ REGULAMENTACJA HANDLU ZEWN. W PAŃSTW. ZAGR.

FRANCJA. — Podwyższenie celi na drzewo. — Dekretem Prezydenta Republiki z dn. 26/III r. b. podwyższone zostały stawki celne na drzewo w taryfie minimalnej. Jak wiadomo, taryfa generalna podwyższona już była w r. ub. ustawą z dn. 11/VII, wprowadzającą liczne podwyżki celne na szereg artykułów, m. in. i na drzewo.

Nowe stawki taryfy minimalnej przedstawiają się, jak następuje:

Poz. tar. celnej	Nazwa towaru	Cło minimalne	
		obecne	poprzednie
		fr. od 100 kg	

128 Drzewo pospolite, okrągłe, surowe nieociosane, z korą lub bez, o dowolnej dłu-

gości i obwodzie w grubszym końcu powyżej 60 cm	3:25	1:11
128 Drzewo pospolite ciobisane lub tarte:		
podkłady kolejowe z drzewa miękkiego lub twardego:		
80 mm i powyżej	6:00	1:90
poniżej 80 mm	7:00	2:25
inne — o grubości:		
80 mm i powyżej	7:50	3:25
poniżej 35 do 80 mm wyłącznie	8:75	3:50
powyżej 2 do 35 mm włącz. z wyjątkiem płyt, fornierów	12:00	4:50
2 mm i poniżej	w/g poz. w 603 quater.	g poz. 603 quater.
129 Drzewo zwykłe:		
kostka brukowa	10:00	2:98
130 Deszczułki na klepki	3:75	1:28
131 Drzewo w szczapach	10:00	2:55
132 " na obręczce; żerdzie obrabione	10:00	3:75
133 Żerdzie, stemple, surowe o długości powyżej 1'10 m i obwodzie w grubszym końcu maksimum 60 cm	1:50	0:51
135 Szczapy o długości 1'10 m i poniżej, lupane lub okrągłe — o obwodzie w grubszym końcu najwyższej 60 cm, chrust w wiązках	1:00	0:34

Wyżej przytoczone zmiany spowodowane zostały, jak głoszą motywy do dekretu, koniecznością wzmocnienia ochrony celnej produkcji drzewa we Francji. Kryzys, jaki przeżywa od dłuższego czasu ta wytwórczość, wywołany został nie tylko spadkiem konsumpcji wewnątrz kraju wskutek ogólnego kryzysu, lecz w znacznym stopniu zwiększeniem się importu drzewa zagranicznego pochodzenia.

Przeciętny roczny przywóz drzewa pospolitego do Francji w latach 1928/1929 wynosił około 1.900 tys. t, w 1930 r. wzrósł do 2.872 tys. t, a w 1931 r. sięgał jeszcze 2.471 tys. t, pomimo kryzysu ekonomicznego i wprowadzonych we wrześniu 1931 r. zakazów przywozu. Równocześnie eksport drzewa francuskiego spadł z 1.915 tys. t w 1928 r. do 835 tys. t w 1931 r. Taki stan rzeczy ujemnie odbił się na francuskim rynku drzewnym, powodując znaczną redukcję cen oraz nagromadzenie się zapasów niesprzedanego

drzewa (około 1/3 wyrębu lasów państwowych i komunalnych).

Zdaniem Rządu francuskiego wzrost importu spowodowany został nie tylko wzmocnieniem się podaży drzewa na rynku światowym, ale w znacznej mierze również zbyt dużą rozpiętością pomiędzy stawkami taryfy minimalnej i generalnej, zwłaszcza po podwyżce w lipcu 1931 r. tej ostatniej. Jak wyjaśnia uzasadnienie do omawianego dekretu, zbyt wysoka rozpiętość pomiędzy wspomnianymi stawkami sprzyja obchodzeniu taryfy celnej, polegającemu na przywozie drzewa sowieckiego (opłacającego, jak wiadomo, cła generalne) z krajów traktatowych, korzystających ze stawek minimalnych — rzekomo za ich świadectwami pochodzenia.

Wydaje się wątpliwym, aby, przy ostrym kryzysie w produkcji drzewa, który dotknął i kraje, korzystające z francuskich cła minimalnych, drzewo sowieckie mogło korzystać z ich świadectw pochodzenia.

Nowe stawki minimalne, niewątpliwie, znacznie utrudnią nasz eksport drzewa do Francji, który i tak ucierpiał dzięki wprowadzonej w r. ub. reglamentacji przywozu.

HOLANDJA.—Przedłużenie kontyngentów na przywóz wyrobów włókienniczych.—Na podstawie rozporządzenia rządowego przedłużone zostały kontyngenty na przywóz artykułów włókienniczych w okresie od 1/V r. b. do 31/I 1933 r. Według postanowienia tego rozporządzenia kontyngenty na poszczególne artykuły zostały zmienione i uległy częściowo podwyżce. Tak więc na towary wełniane i półwełniane ustalono kontyngenty w wysokości 65% całego importu w okresie od 1929 r. do 1931 r. według przeciętnej miesięcznej tego przywozu. Dotychczas kontyngent ten wynosił 62,5%. Kontyngent dla trykotaży ustalono na 70% (dotychczas 60%) norm z lat 1929 i 1930. Import konfekcji dopuszczony został w wysokości 62% (dotąd 50%) przeciętnej przywozu miesięcznego w latach od 1929 do 1931. Na konfekcję gumową, wreszcie, kontyngent ustalono w wysokości 75% importu według przeciętnej miesięcznej z lat 1930 i 1931.

W związku z tem producenci kapeluszy wystąpili do Rządu z postulatem objęcia kontyngentami również i importu kapeluszy do Holandji. Rząd, po zbadaniu całokształtu sprawy, postulat ten odrzucił. W motywach tej decyzji podkreślono, że szereg fabryk konfekcyjnych w Holandji, produkujących m. in. kape-

lusze, przerzucił się ostatnio na produkcję uszlachetnienia artykułów futrzanych i zorganizował w swych fabrykach inne działy wytwórczości. Wskutek tego wprowadzenie kontyngentów natrafiłoby na trudności, ponieważ również i przywóz stożków do kapeluszy musiałby być objęty temi kontyngentami.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie od dn. 16 do 30 kwietnia r. b. kształtowały się następująco (w \$ za kwintal):

	16-22/IV	23-30/IV	+ wzrost - zmniejszenie
Pszenica:			
Berlin	6:25	6:36	+ 1:8
Praga	4:51	4:56½	+ 1:3
Chicago	2:14	2:08½	- 3:5
Buenos Aires	2:91	2:91	—
Liverpool	2:28	—	—
Wiedeń	4:99½	4:90	- 1:8
Hamburg	2:76	2:68	- 2:4

Żyto:			
Berlin	4:73½	4:73½	—
Praga	4:15	4:15	—
Chicago	1:79	1:60½	- 10:7
Wiedeń	4:77½	4:81	+ 0:7
Hamburg	2:36	2:37½	+ 1:2

Owies:			
Berlin	3:90	3:90	—
Praga	3:05½	3:11½	+ 1:9
Chicago	1:66	1:65	- 0:6
Buenos Aires	2:49	—	—
Liverpool	2:78½	—	—
Wiedeń	3:86	4:00	+ 3:6
Hamburg	1:93½	1:93½	—

Jęczmień browarowy:			
Berlin	4:58	4:56½	- 0:3
Praga	3:18	3:18	—
Chicago	2:29	2:23	- 2:6
Wiedeń	5:05½	5:19½	+ 2:7
Hamburg	2:48	2:40	- 2:9

Jęczmień zwykły:			
Berlin	4:40	4:37½	- 0:4

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

TELEFONY: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie— z 15, półrocznie — z 30, rocznie — z 60; **ZAGRANIĄ:** kwartalnie — z 25, półrocznie — z 50, rocznie — z 100.

CENY OGŁOSZEŃ w zeszytach zwykłych: IV str. okładki— z 1.200; II i III str. okł.— z 900; ½ str. okł.— z 500; str. zwyczaj.: 1 str.— z 600, ½ str.—350, ¼ str.— z 200, 1/8 str.— z 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petiowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Chemiczne w Winnicy, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że — mocą postanowienia PP. Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dn. 7 października 1930 r., ogłoszonego w „Monitorze Polskim” z dn. 18 października 1930 r. Nr. 242 — kapitał zakładowy spółki powiększony został o zł 4.662.500, czyli do zł 500.000, drogą emisji 373 sztuk nowych akcji na okaziciela nominalnej wartości zł 12.500 każda; że zgodnie ze statutem, ogłoszonym w tymże Nr. „Monitora Polskiego” kapitał zakładowy spółki ustalony został na zł 500.000, podzielony na 500 akcji każda po zł 1.000 nominalnej wartości i wskutek tego dokonana będzie przez Zarząd

zamiana akcji dotychczasowych emisji

w ten sposób, że za każde 80 sztuk akcji dotychczasowych emisji po zł 12.500 nominalnej wartości każda, wydana będzie jedna akcja wartości nominalnej zł 1.000.

Wskutek tego Zarząd Spółki wzywa PP. Akcjonariuszów, ażeby się stawili w ciągu 7 dni od dnia dzisiejszego do kancelarii adwokata Stanisława Goldszteina (Kredytowa 3) pomiędzy godz. od 5 do 6½ po poł. wraz z posiadanymi akcjami i dokonali zamiany akcji dotychczasowych emisji po zł 12.500 każda na akcje nowej emisji, otrzymując za każde 80 akcji dawniejszych jedną akcję nominalnej wartości zł 1.000.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„ZDROJE POLSKIE”

zawiadamia że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 24 maja 1932 r., o godz. 19 w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Piękna 2, m. 5. Porządek obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r. i podział zysku; 2) Plan działalności w 1932 r.; 3) Potwierdzenie dokonane w związku ze zmianą statutu podwyższenia kapitału zakładowego; 4) Wybory członka Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni przed 17 maja r. b. złożyć w Zarządzie swoje akcje, lub odpowiednie dowody depozytowe.

III OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

M. Leszczyński i S-ka, Fabryka Chemiczna

W WARSZAWIE

niniejszem zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że zwołane na dz. 30 kwietnia 1932 r. na godz. 17 (5 po poł.) do siedziby Spółki przy ul. Ogrodowej Nr. 32 w Warszawie, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbyć się w tym dniu nie może z powodu niezgłoszenia przez Akcjonariuszów wymaganej w § 22 statutu Spółki ilości akcji, reprezentujących połowę kapitału akcyjnego Spółki.

Wobec powyższego

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki — zgodnie z § 22 statutu Spółki i dwoma poprzednimi ogłoszeniami Zarządu w „Monitorze Polskim”, „Kurjerze Warszawskim” i „Polsce Gospodarczej”, odbędzie się w dn. 10 maja 1932 r. o godz. 17 (5 po poł.), w tymże lokalu przy ul. Ogrodowej Nr. 33 w Warszawie, z tym samym już ogłoszonym porządkiem dziennym, które to Zgromadzenie, jako odbyte w drugim terminie, będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych Akcjonariuszów i wysokość reprezentowanego kapitału akcyjnego Spółki.

ZARZĄD

Towarzystwa Handlowego „SVEA”, S. A. w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 4 w siedzibie Zarządu przy ul. Nowy Świat Nr. 42 w Warszawie, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 5) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce członków ustępujących; 6) Wybór Komisji Rewizyjnej; 7) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wybór zagranicznych instytucji kredytowych dla deponowania w nich akcji Spółki przed Walnym Zgromadzeniem; 9) Wybór pisma dla ogłoszeń Spółki; 10) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w tym Zgromadzeniu, w nni—w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych—przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub też zaświadczenia krajowych instytucji kredytowych, wydane na dowód złożenia akcji.

ZARZĄD

Spółki Akcyjnej pod firmą

Zakłady Przemysłowe „ETERNIT” S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE

zwołane zostaje w lokalu Spółki, Warszawa, Czackiego 14, na dz. 21 maja 1932 r., w sobotę o godz. 2 po poł.

Porządek dzienny: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia Walnego z dn. 31 października 1931 r.; 3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931; 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego, jak również bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.; oraz budżetu i planu działania na 1932 r.; 5) Zatwierdzenie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie Zarządowi absolutorjum; 6) Upoważnienie Zarządu do zbywania należących do Spółki nieruchomości w drodze kupna — sprzedaży lub zamiany, oraz do nabywania na rzecz Spółki wszelkiego rodzaju nieruchomości; 7) Wybory do władz Spółki; 8) Oznaczenie wynagrodzenia członkom Komisji Rewizyjnej; 9) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni co najmniej na siedem dni przed terminem tego Zgromadzenia złożyć w Zarządzie Spółki (ul. Czackiego 14 m. 7) w godzinach od 11 do 1, swoje akcje lub świadectwa tymczasowe, względnie świadectwa zastawowe lub depozytowe polskich instytucji kredytowych państwowych lub prywatnych, działających na mocy statutów, przez Rząd zatwierdzonych. W świadectwach tych winny być wymienione ogólna suma nominalnej wartości i numery akcji, względnie świadectw tymczasowych, oraz wyraźnie zaznaczone, że akcje te, względnie świadectwa tymczasowe nie będą wydane właścicielom, ani też sprzedane przed ukończeniem Zgromadzenia Walnego.

Zarząd Sp. Akc. dla Przemysłu Dzewnego „OIKOS” we Lwowie zawiadamia, że w dn. 28 maja 1932 r., o godz. 11 przed poł., odbędzie się w siedzibie Spółki we Lwowie, ul. 3 Maja 16

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok gospodarczy 1930/31; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i wnioski na udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Uchwała co do rozdziału czystego zysku; 5) Ustanowienie rocznego wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w powyższym zebraniu, winni złożyć w biurze Spółki Akcyjnej (Lwów, ul. Trzeciego Maja 16) najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia swoje akcje względnie dowód złożenia akcji w krajowej instytucji kredytowej.

PP. Akcjonariusze mają prawo zgłoszenia na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia dodatkowych wniosków, które winne być złożone Zarządowi na piśmie nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Goodyear Tire & Rubber Company of Poland, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 18 maja 1932 r., o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Moniuszki 10, odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok sprawozdawczy 1931;
- 4) Wybór władz Spółki;
- 5) Wnioski Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 6) Wynagrodzenie Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni zgłosić do dn. 11 maja 1932 r. w biurze Zarządu Spółki w Warszawie, ul. Moniuszki 10, swoje akcje lub zaświadczenia na dowód złożenia akcji u notariusza, urzędującego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej lub w banku The Union Trust Company of Cleveland, Ohio, U. S. A. (zezwolenie Ministra Skarbu z dn. 11 grudnia, 1931, D. 11.3272/3/31).

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Węgierska Górka“ Górnicza i Hutnicza Sp. Akc.

z siedzibą w Krakowie,

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

IX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się we wtorek, dn. 31 maja 1932 r. o godz. 12.30 w biurze Dyrekcji Spółki, w Węgierskiej Górze z nast. porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu (Dyrekcji);
- 3) Przedłożenie zamknięcia rachunkowego za 1931 r.;
- 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i udzielenie absolutorjum;
- 5) Powzięcie uchwały w sprawie wyniku bilansu;
- 6) Wnioski i interpelacje.

U w a g a. — Akcjonariusze mogą zgłosić do Zarządu dodatkowe sprawy na porządek dzienny, które zamieszczone będą w drugim ogłoszeniu (art. 13 ust. 4 statutu Spółki).

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć akcje lub świadectwa tymczasowe, uzasadniające prawo głosowania, najpóźniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia w Kasie Spółki w Węgierskiej Górze. Zamiast akcji wzgl. świadectw tymczasowych mogą być złożone również potwierdzenia, wydane na dowód złożenia akcji wzgl. świadectw tymczasowych u notariusza, mającego siedzibę urzędową w granicach Rzeczypospolitej Polskiej.

Wytwórnia Sygnałów i Urządzeń Kolejowych, S. A.

W KRAKOWIE

w myśl art. 58 ust. o spółk. akcyjn. zaw. adamią, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w dn. 26 IV 1932 r. uchwaliło następujący porządek dzienny:

- 1) Zatwierdzenie zamknięcia rachunków, bilansu i r-k zysków i strat za 1931 r., oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum;
- 2) Uchwała w przedmiocie użycia czystego zysku;
- 3) Wybór Rady Nadzorczej;
- 4) Wnioski.

Dalej Walne Zgromadzenie uchwaliło jednogłośnie:

ad 1) przyjąć i zatwierdzić przedłożony bilans za 1931 r., oraz udzielić Zarządowi absolutorjum za 1931 r.,

ad 2) z czystego zysku za 1931 r. w kwocie zł 5.155.06 wydzielić — stos. do § 49 statutu — na kapit. zapas. 8% od zysku zł 412.40, zaś pozostałą kwotę zł 4.742.66 przenieść na 1932 r.,

ad 3) na członków Rady Nadzorczej na okres 3-letni wybrani zostali: b. min. Inż. Zygmunt Jasiński, Warszawa; Dyr. Inż. Tadeusz Karszo - Siedlewski, Warszawa; Dyr. Inż. Hugo Weinberger Wiedeń; Dyr. Inż. Hugo Liebesny, Wiedeń; Radca Kom. Inż. Antoni Fross - Büsing, Wiedeń; Dyr. Oskar Federer, Praga; Dyr. Dr. Henryk Aschkenasy, Warszawa; Dyr. Szymon Zehnirith, Kraków; Prof. Inż. Roman Rieger, Kraków.

ad 4) wniosków nie było.

Kraków, dn. 28 kwietnia 1932 r.

Zarząd

„Tramwaje Elektryczne w Zagłębiu Dąbrowskiem“

S. A.

zawiadamia niniejszym PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja r. b. o godz. 10 rano odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW w lokalu S. A. „Siła i Światło“ w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 4) Zatwierdzenie preliminarzy: eksploatacyjnego i inwestycyjnego na 1932 r.;
- 5) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej na 1932 rok i dla Komisji Rewizyjnej za 1931 r. i na 1932 r.

Akcje na okaziciela dają prawo do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu jeżeli zostaną złożone przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 17 maja r. b., w biurze Spółki w Sosnowcu przy ul. Jasnej Nr. 2 III p. lub w biurze warszawskiej Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 94 i jeżeli nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kredytowych.

Akcjonariusze zagraniczni mogą składać zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji, w firmie Trust Métallurgique Belge - Français, Bruxelles, 168 rue Royale.

Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenia, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Stosownie do § 12 statutu Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Z A R Z A D**Modrzejewskich Zakładów Górniczo - Hutniczych**

S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż

DOROCZNE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 18 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu biura Zarządu w Warszawie, ul. Srebrna 9 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, r-ku zysków i strat za rok operac. 1931;
- 2) Budżet i plan działań;
- 3) Wybory władz: a) Rady Nadzorczej, b) Komisji Rewizyjnej;
- 4) Zatwierdzenie nabycia nieruchomości i upoważnienie Zarządu do nabycia, sprzedaży, dzierżawy, względnie do zamiany nieruchomości oraz do korzystania z kredytu i zabezpieczenia tegoż;
- 5) Zgłoszone wnioski o uzupełnienie §§ 8 i 16 statutu przez dodanie:

w § 8 ustępu: Doroczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów odbywa się najpóźniej w miesiącu maju każdego roku.

w § 16 ustępu: Zarząd Spółki jest obowiązany w ciągu 3 miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans, rachunek zysków i strat oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu o ile conajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia będą zapisani do ksiąg Spółki, jako akcjonariusze, właściciele zaś akcji na okaziciela o ile w tym samym terminie złożą w biurze Zarządu w Warszawie ul. Srebrnej 9 w dni powszednie w godz. 10 — 12 w poł. swe akcje, względnie dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej (art. 59 pr. o sp. akc.).

Rada i Dyrekcja Banku Północnego, S. A. w Warszawie

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 18 maja 1932 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Banku przy ul. Plac Żelaznej Bramy Nr. 1 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady, Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz podział zysków; 4) Ustalenie budżetu na 1932 r.; 5) Wybory władz; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są na 7 dni przed Zebraniem złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe w kasie Banku w Warszawie, przy ul. Plac Żelaznej Bramy 1.

Zarząd Warszawsko-Łódzkiego Tow. Handlowego, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż

XI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w drugim terminie w dn. 23 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w Łodzi ul. Piotrkowska Nr. 48.

Porządek dzienny Walnego Zgromadzenia następujący:

1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za rok 1931, rachunku zysków i strat i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 3) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 4) Wybór członków Zarządu; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Wniosek Zarządu; 7) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

W celu uzyskania prawa uczestnictwa na Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariusze obowiązani są złożyć w biurze Zarządu w Łodzi ul. Piotrkowska 48. swoje akcje na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Polsko - Brytyjskiego T-wa Okrętowego, S. A.

Polish British Steamship Company, Limited

W G D Y N I

zawiadamia o zwołaniu na dz. 25 maja 1932 r., o godz. 11 w Gdyni, w lokalu Towarzystwa, przy ul. Washingtona

ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za 1931 r.;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.;
- 4) Uchwalenie odpisów na fundusz amortyzacyjny i uchwała o przeniesieniu na 1932 r. rezultatów roku sprawozdawczego 1931 r.;
- 5) Uchwalenie absolutorjum władzom Spółki z czynności w roku sprawozdawczym 1931 r.;
- 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie planu działania i budżetu na 1932 r.;
- 7) Wybór Rady Nadzorczej;
- 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny w terminie, przewidzianym ustawą o spółkach akcyjnych.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej

„Północne Towarzystwo Transportowe i Ekspedycyjne“

W WARSZAWIE

odbędzie się w dn. 25 maja 1932 r., o godz. 12 w poł. w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Widok Nr. 6, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie i zatwierdzenie bilansu za 1931 r.; 2) Budżet na 1932 r.; 3) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 4) Pełnomocnictwa dla Zarządu; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący umieszczenia swych wniosków na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia, powinni zgłosić do Zarządu piśmienne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków do dn. 11 maja 1932 r.

ZARZĄD

Huty Szklanej „Dąbrowa“, S. A. w Warszawie

zaprasza PP. Akcjonariuszów, na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 28 maja 1932 r., o godz. 12 w poł. w lokalu Banku Zachodniego w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 6, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania rachunkowego za 1931 r. wraz z rachunkiem zysków i strat za tenże okres; 2) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, obowiązani są na 7 dni przed Zebraniem złożyć swoje akcje lub świadectwa depozytowe w Banku Zachodnim w Warszawie, przy ul. Fredry Nr. 6.

Rada Nadzorcza

Banku Naftowego, S. A. we Lwowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1932 r., o godz. 11 przed poł. odbędzie się w lokalu Banku we Lwowie przy ul. Sapielny 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Otwarcie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Rady, Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 4) Zatwierdzenie zamknięcia rachunków za 1931 r. udzielenie absolutorjum Radzie i Dyrekcji za okres sprawozdawczy i powzięcie uchwały o użyciu wyników bilansowych; 5) Wybór Rady Nadzorczej; 6) Wybór Komitetu Rewizyjnego i ustalenie wynagrodzenia; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, zamierzający brać udział w Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje najpóźniej do dn. 20 maja 1932 r. w Kasie Banku.

W razie niemożności osobistego przybycia, można udzielić pełnomocnictwa do zastąpienia, na którym wystarcza podpis bez legalizacji notarialnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych, zgłosić na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Zarząd Wileńskiego Banku Ziemskiego

ogłasza, że na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 14 marca 1932 r. o ulgach dla dłużników, Wileński Bank Ziemski pobiera od dn. 1 maja r. b. od pożyczek spłacanych jednorazowo, udzielanych gotówką,

11% W STOSUNKU ROCZNYM.

„PIONIER“

Spółka Akc. dla Poszukiwania i Wydobywania Minerałów Bitumicznych

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 maja 1932 r., o godz. 5 po poł. odbędzie się we Lwowie, w lokalu Spółki przy ul. Mikołaja 23

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej „Pionier” z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Uchwalenie przedstawionych poniżej zmian statutu dla uzgodnienia go z nowym prawem akcyjnym; 3) Wybór członków Rady Nadzorczej; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Ad 2. — Projektowane zmiany statutu obejmować będą następujące paragrafy statutu:

a) §§ 37 do 51, dotyczące Zarządu Spółki, zostaną w całości uchylone, a w ich miejsce zostaną uchwalone nowe postanowienia zmniejszające ilość członków Zarządu Spółki i tworzące w myśl nowej ustawy o Spółkach akcyjnych Radę Nadzorczą, a zarazem normujące sposób ustanowienia tych władz Spółki — ich prawa i obowiązki i wzajemny stosunek do siebie;

b) §§ 53 do 56, dotyczące Komisji Rewizyjnej Spółki, zostaną uchylone w całości, a w ich miejsce zostaną uchwalone nowe postanowienia, uzgadniające postanowienia statutu, co do Komisji Rewizyjnej, z nową ustawą o Spółkach akcyjnych;

c) §§ 57 do 62, dotyczące roku administracyjnego — zamknięcia rachunków — rozdziału zysku i funduszy rezerwowych, zostaną uchylone w całości, a w ich miejsce zostaną uchwalone nowe postanowienia, uzgadniające postanowienia statutu w tym przedmiocie z nową ustawą o spółkach akcyjnych;

d) §§ 1, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 66 i t. d. zostaną zmienione tylko stylistycznie celem dostosowania ich treści do terminologii i przepisów nowej ustawy o spółkach akcyjnych przez zastąpienie słów „kapitał zakładowy spółki” słowami „kapitał akcyjny spółki”, słów „księga akcjonariuszów” słowami „księga akcyjna” i t. p. i zmiany niektórych postanowień, jakoteż celem dostosowania ich treści do zmian, wprowadzonych w organizacji władz spółki przez utworzenie Rady Nadzorczej Spółki, wskutek czego niektóre sprawy zostaną zastrzeżone decyzji Rady Nadzorczej Spółki, wreszcie przez poprawienie niektórych usterek stylistycznych, które zaszyły w statucie, względnie obecnie okazują się potrzebne;

e) § 8 zostanie zmieniony przez postanowienie, że wszelkie publiczne ogłoszenia Spółki — w myśl nowej ustawy o spółkach akcyjnych — winny być umieszczane w czasopiśmie „Polska Gospodarcza” zamiast — jak dotąd było postanowione w czasopiśmie „Przemysł i Handel”;

f) § 23 zostanie zmieniony przez skreślenie powołanego tamże art. 224 handlowej ustawy;

g) § 24 zostanie zmieniony przez zmianę terminu, wyznaczonego do odbywania zwyczajnych Walnych Zgromadzeń, na pięć miesięcy po upływie roku administracyjnego zgodnie z nową ustawą o spółkach akcyjnych;

h) § 32, dotyczący zakresu działania Walnego Zgromadzenia, zostanie zmieniony przez dostosowanie jego treści do zmiany, spowodowanej utworzeniem Rady Nadzorczej, jakoteż do przepisów nowej ustawy o spółkach akcyjnych;

i) § 63 zostanie zmieniony przez zastąpienie słów: „na cele eksploatacji” słowami „na cele odwiercania”;

j) § 65 zostanie zmieniony przez skreślenie pierwszego zdania, dotyczącego stosowania przepisów ustawy handlowej, obowiązującej w Małopolsce.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. l.

Towarzystwo Ubezpieczeń „PIAST”, S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

12 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 31 maja (wtorek) 1932 r., o godz. 6 po poł. w sali posiedzeń Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Moniuszki Nr. 10, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez Prezesa Zarządu i wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.;
- 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków;
- 5) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej na tenże rok;
- 7) Wybory członków do Rady Nadzorczej;
- 8) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, o ile były zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych.

Walne Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile na niem reprezentowana będzie — stosownie do § 21 Statutu Spółki — nie mniej niż jedna czwarta ogólnej ilości akcji.

PP. Akcjonariusze, posiadający akcje na okaziciela, a chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w kasie Spółki swe akcje, względnie świadectwa depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwa Ubezpieczeń „Piaśt” przypomina tym PP. Akcjonariuszom Towarzystwa „Piaśt”, a także sfuzjonowanej Spółki Akcyjnej „Zjednoczone Towarzystwa Ubezpieczeń Omnium i Wilja”, którzy nie wymienili dotychczas posiadanych przez nich akcji po 10 nominalnej wartości każda, na nowe po 100, a życzyliby sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, o konieczności dokonania wymiany akcji przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Wymiana akcji dokonywa się codziennie w wydziale Sekretariatu od 9 do 13 godz. z wyjątkiem niedziel i świąt.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

„GAZOLINY”, S. A.

odbędzie się we Lwowie w lokalu własnym, ul. Leona Sapiehy 3 w dn. 23 maja 1932 r. o godz. 17.

Porządek dzienny:

- 1) Zatwierdzenie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Przedłożenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu, jakoteż rachunku strat i zysków i protokołu rewizyjnego Rady Nadzorczej Spółki za 1931 r., oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 3) Rozdział czystego zysku;
- 4) Wybór jednego członka Rady Nadzorczej;
- 5) Wnioski akcjonariuszów.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Akcje na okaziciela dają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną złożone na 8 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia do depozytu w Banku Naftowym S. A. we Lwowie, ul. Sapiehy 3.

Akcjonariusze, mający zamiar zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia, zechcą odnośne wnioski nadesłać najpóźniej do dn. 6 maja r. b. do Zarządu Spółki w Borysławiu.

Z a r z ą d

Towarzystwa Ubezpieczeń „EUROPA“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 6 i pół wieczorem, w lokalu Zarządu, ul. Marszałkowska Nr. 136, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku strat i zysków za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r. oraz ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Upoważnienie Zarządu do nabywania nieruchomości oraz lokowania kapitałów Spółki na hipotekach; 5) Wybory członków Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 6) Wybór czasopisma do statutowych ogłoszeń Spółki; 7) Zmiana §§ 32, 33, 34, 36 i 38 Statutu Spółki.

Dotychczasowe brzmienie § 32 statutu Spółki:

„W razie śmierci lub ustąpienia któregośkolwiek członka Zarządu przed upływem terminu, na jaki został wybrany, najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Zarządu do statutowej liczby członków. Jednakże w tym wypadku jeszcze przed Walnym Zgromadzeniem Zarząd może przez jednomyślną uchwałę powołać zastępcę z grona akcjonariuszów lub z poza ich grona do czasu najbliższego Walnego Zgromadzenia. Termin pełnienia obowiązków przez członka, wybranego przez Walne Zgromadzenie na miejsce członka zmarłego lub ustępującego przed terminem swego mandatu, upływa z końcem trzechlecia, na które ustępujący lub zmarły członek był wybrany”.

Proponowane brzmienie § 32 statutu Spółki:

„W razie śmierci lub ustąpienia któregośkolwiek członka Zarządu przed upływem terminu, na jaki został wybrany, najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Zarządu do statutowej liczby członków”.

Dotychczasowe brzmienie § 33 statutu Spółki:

„Członkowie Zarządu wybierają corocznie ze swego grona prezesa i vice-prezesa na pierwszym posiedzeniu Zarządu po Walnym Zgromadzeniu”.

Proponowane brzmienie § 33 statutu Spółki:

„Członkowie Zarządu wybierają corocznie ze swego grona prezesa i vice-prezesa na pierwszym posiedzeniu Zarządu po Walnym Zgromadzeniu”.

Dotychczasowe brzmienie § 34 statutu Spółki:

„Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub jego zastępca, ilekroć tego wymagają interesy Spółki, conajmniej jednak raz na miesiąc. Posiedzenie powinno być zwołane obowiązkowo, jeżeli tego zażąda Dyrektor Zarządzający lub w razie jego nieobecności pełniący te obowiązki zastępca. Rada Nadzorcza albo 1/3 członków Zarządu; w tych wypadkach posiedzenie winno być zwołane nie później niż w 10 dni po zażądaniu zwołania. Do prawomocności posiedzeń Zarządu potrzebna jest obecność połowy wszystkich członków oraz prezesa lub jego zastępcy. Uchwały zapadają prostą większością; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego na posiedzeniu. W posiedzeniach Zarządu mogą uczestniczyć dyrektorzy lub ich zastępcy tylko z głosem doradczym”.

Proponowane brzmienie § 34 statutu Spółki:

„Posiedzenie Zarządu zwołuje prezes lub vice-prezes, ilekroć tego wymagają interesy Spółki, conajmniej jednak raz na miesiąc.

Posiedzenie powinno być zwołane obowiązkowo jeżeli tego zażąda Rada Nadzorcza albo 1/3 członków Zarządu; w tych wypadkach posiedzenie winno być zwołane nie później niż w 10 dni po zażądaniu zwołania. Do prawomocności posiedzeń Zarządu potrzebna jest obecność połowy wszystkich członków oraz prezesa lub vice-prezesa. Uchwały zapadają prostą większością; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego na posiedzeniu”.

Dotychczasowe brzmienie § 36 statutu Spółki:

„Wszelkie pełnomocnictwa, akty, dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla Spółki, czeki oraz listy o wydanie funduszy do instytucji kredytowych powinny być opatrzone podpisami 2-ch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i Dyrektora Zarządzającego lub jego zastępcy, względnie jednego członka Zarządu i prokurenta. Natomiast korespondencje, zarządzenia w czynnościach bieżących, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych

i innych, pozatem wszelkie dokumenty, z których żadne zobowiązanie dla Spółki nie wynika, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu lub przez Dyrektora Zarządzającego lub jego zastępcę, względnie przez prokurenta”.

Proponowane brzmienie § 36 statutu Spółki:

„Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla Spółki, czeki oraz listy o wydanie funduszy do instytucji kredytowych powinny być opatrzone podpisami 2-ch członków Zarządu, względnie jednego członka Zarządu i prokurenta. Natomiast korespondencje, zarządzenia w czynnościach bieżących, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, pozatem wszelkie dokumenty, z których żadne zobowiązanie dla Spółki nie wynika, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu, względnie przez prokurenta”.

Dotychczasowe brzmienie § 38 statutu Spółki:

„Dla prowadzenia bieżących interesów Spółki Zarząd może wybrać z pomiędzy siebie lub osób postronnych Dyrektora Zarządzającego i jednego lub kilku dyrektorów, przyczem obok prokury wydaje im dokładne instrukcje i pełnomocnictwa, wskazujące ich obowiązki i sposób wykonywania tychże. Pozatem Zarząd mianować może w miarę potrzeby vice-dyrektorów i prokurentów, udzielając im prokury”.

Proponowane brzmienie § 38 statutu Spółki:

„Zarząd może mianować w miarę potrzeby prokurentów, udzielając im prokury”.

8) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone na piśmie Zarządowi Spółki nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia — stosownie do przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych. Wnioski te mogą być na żądanie umieszczone w drugim ogłoszeniu o Walnym Zgromadzeniu.

Na zasadzie § 27 statutu Spółki oraz art. 59 prawa o spółkach akcyjnych właściciele akcji korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile nie później, niż na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia ich akcje imienne zostały zapisane w księgach Spółki, zaś akcje na okaziciela zostały złożone w Biurze Zarządu, przyczem zamiast akcji mogą być składane zaświadczenia depozytowe, lub zastawowe instytucji kredytowych krajowych, z oznaczeniem numerów akcji.

Warszawa, dn. 4 maja 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wyrobów Bawełnianych K. Poznańskiego w Łodzi

podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszów, jakie miało odbyć się w dn. 30 kwietnia 1932 r. z powodu braku quorum nie doszło do skutku, wobec czego

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 24 czerwca 1932 r., o godz. 11 przed poł. w lokalu Spółki w Łodzi z tym samym porządkiem dziennym, a mianowicie:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Udzielenie absolutorium władzom Spółki; 4) Ustalenie preliminarza na 1932 r.; 5) Zatwierdzenie kooptacji członków Rady Nadzorczej; 6) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 7) Wynagrodzenie Komisji Rewizyjnej; 8) Uzupełnienie statutu: Zarząd powinien w ciągu trzech miesięcy od upływu roku obrachunkowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrachunkowego, rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z działalności Spółki za rok ubiegły. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno odbyć się corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrachunkowego; 9) Wnioski Rady Nadzorczej; 10) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Właściciele akcji imiennych, względnie świadectw tymczasowych mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli zostaną zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia.

Posiadacze akcji na okaziciela winni przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożyć swe akcje w oryginale na ręce Zarządu Spółki w Łodzi, lub przedstawić zaświadczenie na dowód złożenia ich akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach tych należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zgromadzenie to ważne będzie bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

LIKWIDATOR

Towarzystwa Handlu Żelazem, J. Pappé, S. A., zawiadamia o likwidacji firmy i wzywa wierzycieli do zgłaszania pretensyj pod adresem: Warszawa, Nowy-Swiat Nr. 62, m. 33; tel. 685-01.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia z dn. 15 kwietnia 1932 r. firma

ARTIGRAPH

Zakłady Przemysłowe dla Wyrobu Reklam Artystycznych i Opakowań z Papieru i Blachy. S. A. Kraków, ul. Prądnicza 65.
OBNIŻA KAPITAŁ ZAKŁADOWY z zł 1,750.000 na zł 700.000.

W myśl art. 122 rozporządzenia Prez. R. P. z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383) wzywa się wierzycieli Spółki do zgłoszenia swoich pretensyj najdalej do dn. 15 sierpnia 1932 r. Wierzycieli, którzy się nie zgłosili, uważa się za zgadzających się na obniżenie kapitału akcyjnego Spółki.

Rada Zawiadowcza

Bielsko - Bialskiej Spółki Elektrycznej i Kolejowej

S. A. W BIELSKU

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszów na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbyć się mające we czwartek, dn. 19 maja 1932 r. o godz. 18 w sali posiedzeń Spółki w Bielsku, ul. Blichowa Nr. 64, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej i przedłożenie bilansu za 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i odnośna uchwała;
- 3) Uchwała odnośnie do podziału czystego zysku;
- 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej na rok administracyjny 1932;
- 5) Wybór członków Rady Zawiadowczej — w myśl art. 15 statutu;
- 6) Ustalenie wartości żetonów obecności dla członków Rady Zawiadowczej, oraz wysokości wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w tym Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, zechcą złożyć za wręczeniem kart legitymacyjnych swoje akcje i arkusze pożytkowe, z których dwie akcje lub cztery arkusze pożytkowe dają prawo do jednego głosu (art. 36 statutu), począwszy od dnia ogłoszenia tego obwieszczenia, a najpóźniej do dn. 11 maja b. r. w kasie Spółki w Bielsku, ul. Blichowa Nr. 64, w Śląskim Zakładzie Kredytowym w Bielsku, w Banku Handlowym w Warszawie lub w Dolno-Austr. Towarzystwie Eskontowym w Wiedniu, I. Bielsko, dn. 27 kwietnia 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„POLSKI LLOYD“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki, odbędzie się w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Marszałkowskiej Nr. 130, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zażalenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków oraz udzielenie pokwitowania władzom Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Wybór dwóch członków Zarządu i pięciu członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, winni złożyć swe akcje względnie kwity depozytowe w kasie Spółki pod powyższym adresem najpóźniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Fabryka Lin i Drutu dawn. A. Deichsel“, S. A. w Sosnowcu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1932 r., o godz. 14, w siedzibie Spółki w Sosnowcu, przy ul. Niweckiej Nr. 2, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Przeszacowanie majątku Spółki; 3) Wolne wnioski. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w siedzibie Zarządu na 7 dni przed terminem Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia swe akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych, zaaprobowanych przez Ministerstwo Skarbu.

Sosnowiec, dn. 27 kwietnia 1932 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Fabryka Lin i Drutu dawn. A. Deichsel“, S. A. w Sosnowcu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1932 r., o godz. 16 w siedzibie Spółki w Sosnowcu, przy ul. Niweckiej Nr. 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego i Sekretarza; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r., zatwierdzenie bilansu, rachunku strat i zysków za tenże okres oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Wybór 5 członków Rady i 2 członków Zarządu; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w siedzibie Zarządu na 7 dni przed terminem Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia swe akcje, względnie kwity depozytowe instytucji kredytowych, zaaprobowanych przez Ministerstwo Skarbu.

Sosnowiec, dn. 27 kwietnia 1932 r.

Rada Zarządzająca

Fabryki Stali Tyglowej „Huta Poldi“ (Poldina Hut)

W PRADZE CZESKIEJ. S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1932 r., o godz. 4 po poł., odbędzie się w sali posiedzeń Böhmische Escomptebank & Creditanstalt w Pradze, Graben 10,

41 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z działalności Spółki za 1931 r.;
- 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i udzielenie Radzie Zarządzającej absolutorjum z dotychczasowej działalności;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i podział zysków;
- 4) Wybór członków Rady Zarządzającej;
- 5) Wybór dwóch członków Komisji Rewizyjnej i jednego zastępcy na rok gospodarczy 1932.

Z prawa głosu korzystają tylko ci akcjonariusze, którzy co najmniej 10 akcji wraz z bieżącymi kuponami złożą najpóźniej do dn. 19 maja 1932 r.: w Pradze Czeskiej w Generalnej Dyrekcji Spółki lub w Böhmische Escomptebank & Creditanstalt względnie w Zivnostenska banka, w Wiedniu w Niederösterreichische Escomptegesellschaft, w Genewie w Banque d'Escompte Suisse. Wzajemian złożonych akcji wydane im będą imienne karty legitymacyjne, opiewające na ilość złożonych akcji i przypadające na nie głosy.

Praga, dn. 22 kwietnia 1932 r.

Rada Zarządzająca
Towarzystwa Ubezpieczeń „POLONIA“, S. A.

podaje do wiadomości, że

**XIV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w sali sejsjonalnej w gmachu Towarzystwa w Warszawie, przy Pl. Jen. Dąbrowskiego Nr. 1, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie władzom Spółki absolutorjum; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 5) Ustąpienie członków Rady Zarządzającej i Komisji Rewizyjnej z powodu wejścia w życie nowego statutu i określenie wynagrodzenia; 6) Wybory 8 członków Zarządu i określenie ilości członków Rady Nadzorczej i wybór tychże, zgodnie z nowym statutem; 7) Utrzymanie w mocy uchwał poprzedniego Walnego Zgromadzenia z dn. 15/VII 1931 r. p. 7 i 8, dotyczących podwyższenia kapitału akcyjnego. p. 9 tyżącego się rozszerzenia działalności Towarzystwa przez wprowadzenie działu ubezpieczeń od wypadków, i p. 10, tyżącego się sprzedaży połowy domu; 8) Wolne wnioski.

Zakłady Górnicze „Silesia“, S. A. w Bielsku

zawiadamiają niniejszym PP. Akcjonariuszów, że — w myśl postanowień § 19 statutu — odbędzie się w dn. 19 maja 1932 r. o godz. 10 przed poł. w biurach Spółki w Bielsku, ul. Krasieńskiego 32

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad: 1) Sprawozdanie Rady Zawiadawczej i Komisji Rewizyjnej za rok operacyjny 1931; 2) Zatwierdzenie bilansu na 31 grudnia 1931 r., rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie absolutorjum Radzie Zawiadawczej; 3) Wybory członków Rady Zawiadawczej na miejsce ustępujących; 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej na 1932 r., oraz oznaczenie wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej za 1931 r. i na 1932 r.

Celem wykonania prawa głosowania należy najpóźniej do dn. 15 maja 1932 r. zdeponować akcje bądź w Banku Związku Spółek Zarobkowych. Oddział w Warszawie, ul. Jasna 8, bądź też w Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft. Wien I, Am Hof 2, dla otrzymania karty legitymacyjnej.

Prawo jednego głosu daje 10 sztuk akcji po nominalnej wartości zł. 10.

Prawo głosu wykonane być może również i przez pełnomocnika — stosownie do § 20 statutu Spółki.

Rada Zawiadawcza

Zarząd Spółki „ROPA“, Sp. Akc. Przemysłu Naftowego we Lwowie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1932 r. o godz. 10, odbędzie się w lokalu Banku Naftowego we Lwowie, przy ul. Leona Sapiehy 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i przyjęcie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie do zatwierdzenia zamknięcia rachunków za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Rozdział czystego zysku; 4) Ustalenie liczby członków Rady Nadzorczej i wybór Rady; 5) Ustalenie wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej; 6) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa tymczasowe, najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. do dn. 20 maja 1932 r. włącznie, w kasie Banku Naftowego we Lwowie, przy ul. Leona Sapiehy 3.

W razie niemożności osobistego przybycia, można udzielić pełnomocnictwo do zastąpienia, na którym podpis wystarczy bez legalizacji notarialnej.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą — z zachowaniem przepisów art. 54 prawa o spółkach akcyjnych — zgłosić do dn. 13 maja na porządek dzienny dodatkowe sprawy, które mogą być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Zarząd Spółki Akcyjnej
d. Magister Klawe, S. A. w Warszawie

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 3 po poł. w biurze Zarządu Spółki przy ul. Karolkowej 22, z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok operac. 1931; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz podział zysków za rok operacyjny 1931 i udzielenie Zarządowi pokwitowania; 3) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek hipotecznych; 4) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski Zarządu i PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, winni złożyć w biurze Zarządu akcje swoje lub świadectwa depozytowe instytucyj finansowych, zatwierdzonych przez władze, z wyszczególnionymi numerami akcji, najpóźniej na 7 dni przed terminem Zebrania.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Fabryka Obić Papierowych i Papierów Kolorowych „J. Franaszek“

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 maja 1932 r. o godz. 20 w biurze Spółki w Warszawie przy ul. Wolskiej 41, odbędzie się

XXIII WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów, z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 3) Wybór jednego członka Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

Z A R Z A D

**Towarzystwa Przemysłu Metalowego
„K. RUDZKI i S-ka“, S. A.**

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1932 r. o godz. 5 po poł. w biurze Zarządu Towarzystwa przy ul. Fabrycznej Nr. 3, w Warszawie, odbędzie się

ZGROMADZENIE WALNE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok operacyjny 1931;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1932 r.;
- 3) Potwierdzenie upoważnienia Zarządu do korzystania z kredytów w instytucjach finansowych i u osób prywatnych, zaciągania wszelkiego rodzaju pożyczek krajowych i zagranicznych, tudzież do hipotecznego ich zabezpieczenia;
- 4) Wybór 3 członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 5) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wnioski Zarządu.

PP. Akcjonariusze — stosownie do par. 54 prawa o spółkach akcyjnych — mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny w trybie i terminie w powyższym artykule przewidzianym.

Dla otrzymania biletów wejścia na posiedzenie Zgromadzenia Walnego, PP. Akcjonariusze winni złożyć swoje akcje lub dowody na ich posiadanie w Biurze Zarządu Towarzystwa (ul. Fabryczna Nr. 3), najpóźniej do dn. 21 maja 1932 r., gdzie będą wydawane wzmiankowane bilety wejścia, poczynając od dn. 14 maja r. b. między godz. 10 i 3 po poł. z wyjątkiem niedziel i świąt.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Towarzystwa Przemysłowo-Handlowego Block-Brun, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów że w dn. 19 maja 1932 r. o godz. 6 po poł., w Biurze Zarządu, przy ul. Marszałka Focha 2, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu za rok operacyjny 1931, oraz rachunku strat i zysków i dokonanie podziału zysków, udzielenie pokwitowania Zarządowi; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Komitetu Wykonawczego na 1932 r. i wynagrodzenia dla Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 5) Ustalenie budżetu na 1932 r. operacyjny; 6) Określenie wysokości kredytu, z którego może korzystać Spółka w 1932 r.; 7) Upoważnienie Zarządu do otwierania nowych Oddziałów według uznania Zarządu, względnie do likwidowania już istniejących; 8) Upoważnienie Zarządu do kupna, sprzedaży i obciążania nieruchomości Spółki; 9) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najmiej na 7 dni przed terminem Zebrania złożyć Zarządowi swe akcje lub świadectwa zastawowe albo depozytowe instytucji kredytowych, działających na mocy statutów, przez władze zatwierdzonych.

Zarząd Spółki Akcyjnej

GANZ, Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce

powtórnie podaje do wiadomości, że w dn. 20 maja 1932 r. o godz. 10 w Siedzibie Spółki, przy ul. Kopernika Nr. 4/6, odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 27 czerwca 1931 r.; 3) Sprawozdanie Zarządu za okres sprawozdawczy 1931 r.; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 5) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 9 okres sprawozdawczy na dz. 31 grudnia 1931 r.; 6) Zmiany statutu; 7) Wolne wnioski.

III OGŁOSZENIE

Zarząd Sp. Akc. „Tomaszowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu“, S. A.
z Siedzibą w Warszawie, Wilcza 9a

podaje do wiadomości, że Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 16 marca 1932 r. (protokół Notariusza Marjana Kurmana w Warszawie Nr. Rep. 352/1932 uchwaliło

OBNIŻYĆ KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁKI

z zł. 36.300.000 do zł. 35.700.000.

Zawiadamiając o powyższym, Zarząd — zgodnie z art. 122 prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r., zmienionem Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 86/1930), wzywa wierzycieli Spółki do zgłaszania swych roszczeń w ciągu 3 miesięcy, t. z. do dn. 7 sierpnia r. b.

Jaworznicckie Komunalne Kopalnie Węgla, S. A.

w KRAKOWIE

zwołują niniejszem

XVIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

w Krakowie w Prezydium Magistratu na dz. 31 maja 1932 r. (wtorek) godz. 11 z porządkiem dziennym: 1) Zatwierdzenie kooptacji do Rady Nadzorczej; 2) Sprawozdanie, oraz bilans i rachunek strat i zysków za 1931 r. ze sprawozdaniem rewizorów i związane z tem uchwały.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu, należy złożyć akcje w Zarządzie Spółki w Krakowie, ul. Krupnicza 5 najdalej do dn. 21 maja 1932 r.

Termin zgłaszania ewentualnych dodatkowych spraw do porządku dziennego upływa dn. 12 maja 1932 r.

Zarząd Fabryki

Maszyn i Kotłarni „MOC“ dawniej Bystydzieński i Sopoćko S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że we wtorek, dn. 31 maja 1932 r., o godz. 5.30 po poł., odbędzie się w lokalu D/H. Z. Różmanit w Warszawie, ul. Królewska 6

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Spółki za rok sprawozdawczy; 3) Odczytanie nowego Statutu Spółki, zatwierdzonego przez państwowe władze nadzorcze; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i powzięcie odnośnych uchwał; 5) Plan działania i budżet na 1932 r.; 6) Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz ustalenie wynagrodzenia dla członków obu tych organów; 7) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisany.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki swe akcje względnie świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 24 maja 1932 r.

W ogłoszonym w Nr. 17 „Polski Gospodarczej“ z dn. 23 kwietnia 1932 r. bilansie Spółki Akcyjnej „Zakłady Chemiczne w Winnicy“, S. A. na dz. 31 grudnia 1931 r. w pozycji „Aparaty, maszyny i instalacje“ omyłkowo wydrukowano zł 532.409.88, zamiast zł 1,532.409.88, jak być powinno.

W ogłoszeniu firmy

BANK ANGIELSKO-POLSKI, S. A.

umieszczonem w Nr. 18 tyg. „Polska Gospodarcza“ ostatni ustęp p. 10 porządku dziennego powinien brzmieć:

„Pierwsze zwołuje się corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego, drugie w każdym czasie, kiedy to się okaże potrzebnem“.

Pierwsze i trzecie zdanie pozostają bez zmiany.

ZARZĄD

Towarzystwa Górniczo-Przemysłowego „Saturn“

S. A.

ma zaszczyt zaprosić PP. Akcjonariuszów na

XXXII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

mające się odbyć w dn. 31 maja r. b., o godz. 10 rano w biurze Głównem Towarzystwa w mieście Czeladzi na kopalni „Saturn“.

Porządek obrad:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, rachunku strat i zysków za rok operacyjny od 1 stycznia do 31 grudnia 1931 r. oraz udzielenie władzom spółki absolutorjum; 2) Sprawa przelania części kapitału rezerwowego na kapitał akcyjny; 3) Upoważnienie Zarządu do pokrycia z kapitału rezerwowego zaległości państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1931; 4) Wybór 2 członków Rady Nadzorczej, członków Komisji Rewizyjnej oraz określenie wynagrodzenia Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Dla uzyskania prawa uczestniczenia i głosu w Walnym Zgromadzeniu PP. Akcjonariusze obowiązani są — w myśl art. 59 prawa o spółkach akcyjnych — przedstawić Zarządowi najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swoje akcje na okaziciela lub zaświadczenie na dowód złożenia akcyj u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej.

Właściciele akcyj imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej przynajmniej na siedem dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. PP. Akcjonariusze, życzący sobie umieszczenia dodatkowych spraw w porządku obrad winni zgłosić swój wniosek na piśmie nie później, jak na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Jeżeli Walne Zgromadzenie nie odpowie § 12 statutu, to powtórne Zgromadzenie będzie wyznaczone stosownie do przepisów, zawartych w tymże § 12.

Towarzystwa Przemysłowego Zakładów Mechanicznych „LILPOP, RAU i LOEWENSTEIN“, S. A. w Warszawie

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że Walne Zgromadzenie w dn. 27 kwietnia 1932 r.

UCHWALIŁO WYPŁATĘ DYWIDENDY ZA 1931 R.

od akcji Spółki w stosunku 10%, t. j. po zł 2-50 (dwa złote i groszy 50) za kupon Nr. 7 od akcji 25-złotowej, poczynawszy od dn. 28 kwietnia 1932 r.

Wypłatę dywidendy uskutecznia I Oddział Miejski Banku Zachodniego w Warszawie, ul. Nowy Świat 51, do dn. 1 stycznia 1933 r., po tym zaś terminie kupony realizowane będą wyłącznie w biurze Zarządu Spółki na Woli, ul. Bema Nr. 65.

II OGŁOSZENIE

XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Polskiej Spółki Akc. „Pharma“, Magister Bolesław Jawornicki w KRAKOWIE

odbędzie się w sobotę, dn. 21 maja 1932 r. o godz. 6 wieczorem w sali posiedzeń we własnym gmachu „Pharmy“ przy ul. Długiej Nr. 46 48, I piętro, z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z XI Walnego Zgromadzenia; 2) Wybór skrutatorów; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Rewizorów rachunkowych za 1931 r.; 4) Zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r., rozdział czystego zysku; 5) Udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej; 6) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej; 7) Oznaczenie wysokości marek obecności Rady Nadzorczej i wybór pisma do ogłoszeń; 8) Wnioski.

Celem wykonania prawa głosowania składają akcjonariusze akcje swoje, tak imienne uprzywilejowane, jak i na okaziciela opiewające, bez arkuszy kuponowych i talonów najpóźniej do dni 7 przed Walnym Zgromadzeniem em w kasie Spółki, t. j. najdalej 14 maja 1932 r.

Kraków, dn. 2 maja 1932 r.

II OGŁOSZENIE

IX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Powszechnego Banku Związkowego w Polsce S. A.

odbędzie się w dn. 24 maja 1932 r. o godz. 11 przed połudn. w lokalu Banku, w Warszawie, przy ul. Zgoda 11.

Porządek dzienny: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Dyrekcji i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Uchwała w sprawie zużycia czystego zysku; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady i Komisji Rewizyjnej; 5) Wybory członków Rady; 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni swe akcje, uprawniające do głosowania, złożyć najpóźniej do dn. 17 maja 1932 r. włącznie w Zakładzie Głównym w Warszawie, lub w Oddziałach Powszechnego Banku Związkowego w Polsce, S. A.

Zarząd Stowarzyszenia Rolniczo-Handlowego w Radomsku, S. A.

zawiadamia, że stosownie do § 56 Statutu zwołuje ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

na dz. 13 maja 1932 r. o godz. 1 popoł. w Radomsku do gmachu własnego przy ul. Wł. Reymonta Nr. 12 (sala posiedzeń II piętro) z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania przez Prezesa Zarządu; 2) Wybór Prezydium Zgromadzenia; 3) Odczytanie protokołu z dn. 8 kwietnia 1931 r.; 4) Sprawozdanie Zarządu; 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 6) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za 1931 r.; 7) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 8) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących; 9) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 10) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Spółka Akcyjna Przemysłowa Markus Kohn“ w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 maja 1932 r., o godz. 5 po poł. w siedzibie Spółki w Łodzi przy ul. Łąkowej Nr. 5, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

akcjonariuszów Spółki, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1931 r., oraz udzielenie absolutorjum dotychczasowemu władzom Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 3) Powzięcie uchwały w przedmiocie podziału zysku lub pokrycia strat;
- 4) Zmiana statutu Spółki;
- 5) Wybór Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 6) Wyznaczenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej;
- 7) Ustalenie pisma, przeznaczonego do publikowania ogłoszeń Spółki;
- 8) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Projektowane zmiany statutu Spółki odnoszą się do § 1, który brzmi obecnie, jak następuje:

„Firma Spółki brzmi w języku polskim: „Spółka Akcyjna Przemysłowa Markus Kohn“; w języku angielskim: „Markus Kohn Ltd.“; w języku niemieckim: „Industrie-Aktiengesellschaft Markus Kohn“; w języku francuskim: „Société Anonyme Industrielle Markus Kohn“, zaś otrzymać ma brzmienie następujące:

§ 1. — Firma Spółki brzmi w języku polskim: „Przędzalnia Wełny Czesankowej Markus Kohn. Spółka Akcyjna“, w języku angielskim: „Worsted Spinners Markus Kohn Ltd.“, w języku niemieckim: „Kammgarnspinnerei Markus Kohn Aktiengesellschaft“, w języku francuskim: „Filature de laine peignée Markus Kohn. Société Anonyme“,

oraz § 9 statutu, który brzmi, jak następuje:

„Liczba członków Zarządu ustalona będzie w ilości conajmniej 3 osób przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów. Członkowie Zarządu będą wybierani na przeciąg lat 3“ i zmieniony ma być przez wpisanie wyrazów „dwóch osób“, zamiast, jak obecnie „trzech osób“.

Ządanie umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym, winno być przez PP. Akcjonariuszów zgłoszone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia i przysługiwać będzie akcjonariuszom, reprezentującym przynajmniej 1/15 część kapitału zakładowego Spółki Akcyjnej.

PP. Akcjonariusze, którzy życzą sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć najpóźniej na dni 7 przed terminem tegoż posiadane przez nich akcje Zarządowi Spółki. Zamiast akcji, mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej.

Zarząd Spółki Akcyjnej

M. ARCT, Zakłady Wydawnicze w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 30 maja 1932 r., o godz. 7 wiecz. w lokalu Spółki w Warszawie, przy ul. Nowy Świat 35, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r.; 5) Wybory Komisji Rewizyjnej i pełnomocników; 6) Wnioski Zarządu; 7) Wolne wnioski (zgłoszenia do 15 maja r. b.).

Zarząd Fabryki Wyrobów Ceramicznych „BRYTANIA“, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 5 wieczorem odbędzie się w biurze Zarządu, przy ul. Jerolimskiej 28 w Warszawie

ZWYCZAJNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. zgodnie z wnioskiem Komisji Rewizyjnej; 2) Budżet wydatków na 1932 r.; 3) Ustalenie ilości członków Zarządu oraz ich wybór; 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i określenie wynagrodzenia; 5) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE
Zarząd Spółki Akcyjnej

Zakłady Przemysłu Bawełnianego „LUDWIK GEYER”, S. A. w Łodzi

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że wobec niedojścia do skutku

**ZWYCZAJNEGO WALNEGO ZGROMADZENIA
AKCJONARJUSZÓW**

wyznaczonego na dz. 29 kwietnia r. b., odbędzie się ono w drugim terminie w dn. 28 maja r. b., o godz. 16, w lokalu Spółki przy ul. Piotrkowskiej Nr. 282 z tym samym porządkiem dziennym a mianowicie:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej za 1931 r. i sprawozdania Zarządu ze stanu interesów Spółki;
- 3) Przejrzenie i zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum Zarządowi;
- 4) Uchwała w sprawie pokrycia strat;
- 5) Przejrzenie i zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1932 r.;
- 6) Zdecydowanie ilości członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 7) Zdecydowanie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 8) Wybory do Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 9) Wybór pisma do zamieszczania obowiązkowych ogłoszeń Spółki;
- 10) Wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje względnie prawomocne świadectwa depozytowe na ręce Zarządu w Biurze Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza Spółki Akcyjnej

**Pabjanickie Zakłady Włókiennicze dawniej R. Kindler w Pabjanicach
S. A.**

zawiadamia, iż w dn. 24 maja 1932 r., t. j. we wtorek, o godz. 11 przed poł. w lokalu Biura Zarządu Spółki, mieszczącego się w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 16/18, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 i wydanie pokwitowania Zarządowi; 4) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932; 5) Upoważnienie Zarządu do wyjednanie zezwolenia Ministerstwa Skarbu na składanie akcji dla uczestniczenia w Walnych Zgromadzeniach w jednej z instytucji kredytowych zagranicznych; 6) Wnioski Akcjonariuszów.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

„STANIOLA”, Pierwsza Krajowa Fabryka Tubek Metalowych, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 1 czerwca 1932 r. o godz. 13 odbędzie się w kancelarii notariusza Siennickiego Warszawa, Kapucyńska 6

XI WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i udzielenie zarządowi absolutorjum za 1931 r.; 2) Zatwierdzenie budżetu i planu działań na 1932 r.; 3) Wybór 2 członków Zarządu na miejsce ustępujących oraz 5 członków Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem złożyć Zarządowi w lokalu, przy ul. Czerskiej Nr. 12 akcje lub świadectwa depozytowe.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Browaru i Innych Przedsiębiorstw Przemysłowych „E. Lipski” w Wilnie

podaje do wiadomości, że w dn. 28 maja 1932 r. o godz. 18 w lokalu Zarządu, przy ul. Popławskiej Nr. 29 odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Zarządu i bilans na d. 30/IX 1931 r.; 2) Uzgodnienie statutu z nowym prawem o Spółkach Akcyjnych; 3) Instrukcja i pełnomocnictwo dla Zarządu; 4) Preliminarz na 1931 — 32 r.; 5) Wybory Zarządu; 6) Wybory Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Włocławski Młyn Parowy L. Stern i Synowie, S. A. we Włocławku

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 17, w lokalu Zarządu Spółki we Włocławku, przy ul. Karnkowskiego Nr. 30/32 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat; 4) Podział zysków; 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie art. 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

PP. Akcjonariusze, mają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli złożą akcje względnie świadectwa tymczasowe w biurze Zarządu przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia i przed ukończeniem tegoż ich nie odbiorą. Zamiast akcji mogą być złożone świadectwa depozytowe.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Kopalń Węgla „Flora”, S. A.

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że — w myśl par. 16 Statutu Spółki — zwołuje

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

na dz. 20 maja 1932 r. o godz. 16 w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Senatorskiej 30, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Komisji Rewizyjnej; 2) Plan działalności i budżet na 1932 r. oraz określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Upoważnienie Zarządu do nabywania zbywania, obciążania i wydzierżawiania nieruchomości; 4) Wybory uzupełniające do Zarządu i wybór Komisji Rewizyjnej oraz zatwierdzenie mianowania Dyrektora Zarządzającego i jego zastępcy; 5) Wolne wnioski.

Zarząd Pierwszego Polskiego T-wa Kąpieli Morskich, S. A.

zawiadamia Akcjonariuszów, że w dn. 17 maja 1932 r., o godz. 18, w lokalu Spółki Krakowskie Przedmieście 20/22, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie Zarządu; 2) Zatwierdzenie bilansu; 3) Wybór władz Towarzystwa; 4) Wolne wnioski

ZARZĄD

T-wa Zakładów Ceramicznych „Dziewulski i Lange”

S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów o przybycie na

XXXIV ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

odbyć się mające w dn. 31 maja r. b., o godz. 5 po poł., w biurze Zarządu w Warszawie, ul. Rysia Nr. 1.

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 2) Zatwierdzenie bilansu zamknięcia i rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi; 3) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 4) Zwiększenie liczby członków czynnych Zarządu do czterech i wybór dwóch czynnych członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, którzy pragną przyjąć udział w powyższym Zebraniu, raczą — zgodnie z art. 50 Prawa z dn. 22 marca 1928 r. — złożyć w biurze Zarządu (Rysia Nr. 1) akcje swoje lub kwity na zdeponowane akcje w instytucjach bankowych najpóźniej do dn. 24 maja r. b.

PP. Akcjonariusze, pragnący zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zawiadomić o tem Zarząd piśmiennie przed dn. 16 maja r. b.

W ogłoszeniu firmy

Towarzystwo Ubezpieczeń „PORT”, S. A.

umieszczonem w Nr. 18 tyg. „Polska Gospodarcza” zamieszczono:
„Wszelkie akta i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu i prokurenta”

gdy winno być:

„Wszelkie akta i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta”.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłu i Handlu Papierniczego „Dawidowicz, Kempniński i S-ka”

zawiadamia, iż w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 17 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Chmielnej 43 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu i rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Pokwitowanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z wykonania obowiązków; 4) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 5) Wybór władz Spółki na następną kadencję.

Jednocześnie Zarząd zawiadamia, że w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 18 odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów z następującym porządkiem dziennym: 1) Określenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 2) Wolne wnioski.

W myśl § 54 i 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych Zarząd wskazuje na możliwość zgłoszenia przez akcjonariuszów dodatkowych spraw na porządek dzienny, które ewentualnie będą zamieszczone w następnym ogłoszeniu.

Z A R Z A D

Polskiego Towarzystwa Księgarni Kolejowych „Ruch”

S. A. W WARSZAWIE

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 17, w siedzibie Spółki, przy ul. Al. Jerozolimskie 63, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931 i odczytanie wniosku Komisji Rewizyjnej o udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za r. 1931; 4) Podział zysków; 5) Zmiany statutu Spółki: a) z § 4 skreśla się: „...wszakże jeden akcjonariusz nie może mieć więcej głosów ponad liczbę, do jakiej uprawnia posiadanie 1/10 części całego kapitału akcyjnego”; b) § 7. Pierwsze zdanie tego paragrafu zmienia się jak następuje: „Rada Nadzorcza składa się nie więcej niż z 12 członków”; c) § 12 całkowicie zostaje przereklamowany w sposób następujący:

„Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki weksli, pełnomocnictw, umów i wogóle wszelkich aktów, zawierających zobowiązania — wymagane są podpisy dwu członków Zarządu, za wyjątkiem czeków na rachunki bieżące, które podpisuje jeden członek Zarządu lub też osoba, do tego przez Zarząd piśmiennie upoważniona. Do pokwitowania z odbioru z poczty i innych instytucji i osób pieniędzy, dokumentów i przesyłek i podpisywania korespondencji bieżącej, dostateczny jest podpis jednego członka Zarządu lub też osoby, do tego piśmiennie przez Zarząd upoważnionej. Podpisywać spółkę należy w ten sposób, że pod wypisaną, wydrukowaną lub stemplem wyciśniętą firmą spółki upoważnieni położyć swoje podpisy;

6) Wybory: a) do Rady Nadzorczej, b) do Zarządu, c) do Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

UWAGA. PP. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem na Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć go Zarządowi Spółki najpóźniej na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

XIII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Banku Komerckiego, S. A. w Krakowie

odbędzie się w dn. 31 maja 1932 r., o godz. 4 po poł., w lokalu Banku przy ul. Św. Jana 1, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Rady Zawiadawczej i przedłożenie bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej, oraz wnioski na udzielenie Radzie Zawiadawczej i Dyrekcji absolutorjum i na zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za 1931 r.; 3) Uchwały w przedmiocie rozdziału czystego zysku za 1931 r.; 4) Wybór członków Rady Zawiadawczej; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej i oznaczenie wynagrodzenia; 6) Uchwalenie zmian statutowych, objętych postanowieniem Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dn. 31 grudnia 1931 r. Nr. 44 „Monitora Polskiego” z dn. 24 lutego 1932 r.; 7) Ewentualne wnioski.

Akcjonariuszom przysługuje prawo zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, o ile zostaną zgłoszone przez jednego lub więcej akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, w terminie nie późniejszym jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Na Walnem Zgromadzeniu ma prawo głosu każdy akcjonariusz, który przynajmniej na 7 dni przed zebraniem Walnego Zgromadzenia złoży swe akcje lub świadectwa depozytowe w Banku Komerckim Spółka Akcyjna w Krakowie. Każda akcja daje 1 głos.

Rada Zawiadawcza

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Chemiczny „Boruta”, S. A.

W ZGIERZU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 18 maja 1932 r. o godz. 18, w lokalu Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie Al. Jerozolimskie 1, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu zamknięcia i r-ku strat i zysków za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o pokryciu straty; 4) Udzielenie absolutorjum za 1931 r.; 5) Wybór członków Rady Nadzorczej; 6) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie dla nich wynagrodzenia; 7) Upoważnienie Zarządu do zaciągania pożyczek i kredytów, zabezpieczonych hipotecznie; 8) Wnioski akcjonariuszów.

Właściciele akcji mają prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu jeżeli przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w biurze Spółki w Zgierzu akcje w oryginalne lub też zaświadczenie wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach tych należy wymienić liczby akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze mają prawo zgłoszenia na porządek dzienny Zgromadzenia dodatkowych spraw, które winny być złożone Zarządowi na piśmie nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej „WŁADYSŁAW HOFFMAN i S-ka”, Przemysł i Handel Apteczny odbędzie się w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 5 po poł., w lokalu Zarządu w Warszawie, Leszno 17.

Porządek dzienny: 1) Wybór prezydium; 2) Sprawozdanie Zarządu z działalności za rok sprawozdawczy 1931; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, rachunku zysków i strat za 1931 r., oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania; 4) Likwidacja spółki akcyjnej — zgodnie z p. 2 § 53; 5) Wybór Komisji Likwidacyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć we wspomnianem Zgromadzeniu zechcą — zgodnie z art. 23 Statutu — złożyć w biurze Zarządu swoje akcje nie później, jak do dnia 20 maja 1932 r. włącznie do godz. 12 w poł.

Rada Nadzorcza Spółki Akcyjnej
„ARMA”, Fabryka Broni i Maszyn
we Lwowie, pl. Gen. Bema 3

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 21 maja 1932 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu własnym we Lwowie przy pl. gen. Bema 3

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia; 3) Rozpatrzenie i ewentualne zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie absolutorjum władz Spółki; 4) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokryciu strat; 5) Wybór członków do Rady Nadzorczej; 6) Wnioski i interpelacje.

Zgłoszenie dodatkowe spraw na porządek dzienny należy nadesłać do Zarządu Spółki pisemnie, nie później jednak jak 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, a to w myśl „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383

Właściciele akcji i tymczasowych poświadczzeń, mają prawo uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli akcje lub tymczasowe zaświadczenia złożone zostaną w kasie Spółki „ARMA”, we Lwowie pl. gen. Bema 3, przynajmniej 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Częstochowskiej Fabryki Guzików dawn. Jan i Stanisław Grosman
S. A. W CZĘSTOCHOWIE

zwołuje

Ogólne Zebranie Akcjonariuszów

które odbędzie się w lokalu Zarządu w Częstochowie, przy ul. Ogrodowej Nr. 66, dn. 17 maja o godz. 12 po poł. z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz r-ku zysków i strat; 3) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących; 5) Zatwierdzenie budżetu i planu działalności; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Ogólnym Zebraniu, zechcą—stosownie do § 59 Ustawy—złożyć swoje akcje lub odnośne kwity depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zebrania w lokalu Zarządu.

W myśl § VI Statutu akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym. W tym celu akcjonariusze powinni przynajmniej na 14 dni przed terminem Zebrania zgłosić do Zarządu piśmienne żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji.

Stosownie do § 11 Statutu Ogólne Zebranie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Pabjanickich Fabryk WYROBÓW Bawełnianych „Krusche i Ender”
zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja r. b. o godz. 10 przedpoł. odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w biurze Spółki w Pabjanicach przy ul. Zamkowej Nr. 3 z następującym porządkiem dziennym:

1) Otwarcie Walnego Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie i rozpatrzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 4) Zatwierdzenie budżetu i planu działalności na 1932 r.; 5) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu; 7) Wybór pism do publikowania ogłoszeń Spółki; 8) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć w biurze Spółki w Pabjanicach przy ul. Zamkowej Nr. 3 swoje akcje lub kwity depozytowe instytucyj bankowych.

II OGŁOSZENIE

Zarząd firmy

„GAZY ZIEMNE” Spółki Akc. dla Przemysłu Naftowego

WE LWOWIE

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów Spółki na dz. 18 maja r. b., o godz. 11.30 przed poł., we Lwowie, w sali posiedzeń Spółki we Lwowie, ul. Akademicka L. 7/III p., z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za rok administracyjny 1/1 — 31/XII 1931 i przedłożenia bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 2) Sprawozdanie Komitetu Wykonawczego Rady Nadzorczej o rewizji ksiąg Spółki;
- 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za 1931 r., oraz kwitowania władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków;
- 4) Uchwała co do użycia czystego zysku i wynagrodzenia władz Nadzorczych Spółki;
- 5) Wybór Rady Nadzorczej w myśl § 10 statutu Spółki;
- 6) Wnioski członków.

Akcje. uprawniające do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu — w myśl art. 59 „Prawa o Spółkach Akcyjnych” („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383 ex 1928) — mają być złożone najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w kasie Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie, ul. 3 Maja 14.

Termin zgłoszenia przez Akcjonariuszów dodatkowych spraw na porządek dzienny w myśl art. 54, ust. 3 ustawy upływa z dn. 4 maja br.

Spółka Akcyjna Handlu Ziemiopłodami
K. Grabowski i S-ka w Poznaniu

Na zasadzie § 7 statutu mamy zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW**

odbędzie się w dn. 17 maja 1932 r. o godz. 11 przedpoł. w lokalu Banku Zachodniego. S. A., Oddział w Poznaniu przy ul. 27 Grudnia 1 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej za 1931 r.;
- 3) Wniosek o zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie pokwitowania Radzie Nadzorczej i Zarządowi z ich czynności za 1931 r.;
- 4) Wybór Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 5) Wolne wnioski.

Każdy akcjonariusz, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu, winien złożyć na siedem dni przed Walnym Zgromadzeniem w lokalu Spółki aż do zakończenia Walnego Zgromadzenia akcje względnie kwity tymczasowe lub też zaświadczenie o ich zdeponowaniu u notariusza polskiego albo w Banku Zachodnim. S. A. Oddział w Poznaniu. W zaświadczeniu wymienić należy liczbę akcji i stwierdzić, że nie będą one wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Wnioski akcjonariuszów mogą być złożone nie później jak na 14 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Zarząd Spółki Akcyjnej

S. Barciński i S-ka w Łodzi

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
Spółki odbędzie się w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 17, w biurze Zarządu Spółki w Łodzi, przy ul. Tylnej Nr. 6, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1931 i przedstawienie bilansu oraz rachunku zysków i strat za tenże czasokres; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty bilansowej w myśl wniosku Zarządu; 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi Spółki; 5) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących, oraz wybór Komisji Rewizyjnej; 6) Wnioski PP. Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący przyjąć udział w Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu conajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskami, powinni nie później jak na 2 tygodnie przed datą Walnego Zgromadzenia złożyć je na piśmie Zarządowi.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy „Karol Steinert”

S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 19 maja 1932 r. o godz. 4 po poł., odbędzie się w biurze Zarządu w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 276

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zbadaniu bilansu za rok operacyjny 1931; 3) Sprawozdanie Zarządu, zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Określenie wynagrodzenia dla członków Zarządu; 5) Budżet wydatków na 1932 r.; 6) Wybory do Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

Gdyby Walne Zgromadzenie z powodu niedostatecznej liczby reprezentowanych akcji w powyższym terminie nie doszło do skutku, ponowne Zgromadzenie odbędzie się w tym samym miejscu w dn. 27 maja 1932 r. o godz. 4 po poł. z tym samym porządkiem dziennym i będzie ważne bez względu na liczbę reprezentowanych na Zgromadzeniu akcji.

Zarząd Sp. Akc. p. f. Dom Towarowy „Bracia Jabłkowscy”, S. A.

powiadamia powtórnie PP. Akcjonariuszów, że w dn. 23 maja r. b., o godz. 17, w siedzibie Spółki w Warszawie, przy ul. Brackiej Nr. 25, celem rozpatrzenia i zdecydowania spraw, nierozstrzygniętych przez Walne Zgromadzenie w o pierwszym terminie, t. j. w dn. 28 kwietnia r. b., odbędzie się

POWTÓRNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszów, które jako takie będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanego kapitału.

Porządek dzienny: 1) Zmiany statutu: a) co do § 8, aby początek trzeciego zdania otrzymał brzmienie: „Zgromadzenie zwyczajne zwołuje Zarząd corocznie nie później jak w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrotowego” wzamian dotychczasowego: „Zgromadzenie zwyczajne zwołuje corocznie nie później jak w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrotowego”, b) co do § 25, aby paragraf ten o brzmieniu: „Sprawozdanie Zarządu, bilans Spółki, rachunek zysków i strat, wnioski Zarządu o podziale zysków, względnie o pokryciu strat, winny być przedłożeniem ich Walnemu Zgromadzeniu zbadane przez Komisję Rewizyjną, która z wyników tego badania winna złożyć Walnemu Zgromadzeniu szczegółowe sprawozdanie” uzupełnić przez dodanie drugiej części o brzmieniu następującem: „W związku z powyższym Zarząd Spółki obowiązany jest w ciągu trzech miesięcy od upływu roku obrotowego sporządzić i złożyć władzom nadzorczym do zbadania bilans na ostatni dzień roku obrotowego (dzień bilansowy), rachunek zysków i strat oraz dokładne piśmienne sprawozdanie z działalności za rok ubiegły”.

Rada Banku Handlowego w Warszawie

S. A.

stosownie do art. 16 Statutu Banku, niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

61 WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w dn. 31 maja 1932 r., we wtorek o godz. 5 po poł., w gmachu Banku Handlowego w Warszawie S. A., Traugutta 7/9, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia; 2) Sprawozdanie Dyrekcji ze stanu interesów Banku za 1931 r., sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z dokonanego sprawdzenia ksiąg; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r. oraz projektu podziału zysków, jak również udzielenie absolutorjum Radzie i Dyrekcji za okres sprawozdawczy 1931 r.; 4) Wybór członków Rady na miejsce ustępujących z kolei starszeństwa; 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 6) Oznaczenie wynagrodzenia członków Rady na 1932 r. oraz członków Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 7) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w 61 Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, zechcą złożyć posiadane akcje, — w myśl art. 14 statutu — najpóźniej do dn. 24 maja r. b., we wtorek do godz. 2 popoł. w kasie Instytucji Centralnej Banku Handlowego w Warszawie, S. A., bądź w kasie jednego z Oddziałów miejskich Banku w Warszawie: Mazowiecka 18 lub Tłomackie 1, bądź jednego z Oddziałów prowincjonalnych: w Będzinie, Częstochowie, Kaliszu, Katowicach, Krakowie, Lwowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Radomiu, Sosnowcu, Wilnie i Włocławku.

Wnioski Akcjonariuszów mogą być złożone nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce”

S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1932 r. (wtorek) o godz. 12, odbędzie się w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego, ul. Fredry 8

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz uchwała w sprawie podziału zysku;
- 2) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.;
- 3) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących;
- 4) Zmiana § 15 statutu przez skrócenie pierwszego zdania i zastąpienie w zdaniu drugim wyrazów „rozstrzyga większość głosów” przez wyrazy „uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów”;
- 5) Wnioski, które akcjonariusze mogą zgłosić w myśl art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych, a które będą pomieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

PP. Akcjonariusze, pragnący korzystać z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu zechcą złożyć swe akcje lub świadectwa depozytowe notariusza lub depozytowe wzgl. zastawowe instytucji kredytowych krajowych w biurze Zarządu, w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej Nr. 136, na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

I OGŁOSZENIE
Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą
„T-wo Budowy i Eksploatacji Kolei Dojazdowych w Polsce”
S. A.

zawiadamia, że w dn. 31 maja 1932 r., o godz. 5 po poł. odbędzie się w Warszawie przy ul. Zielnej 45 m. 2

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
SPRAWOZDAWCZE**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i udzielenie Zarządowi pokwitowania;
- 3) Wybór 5 członków Zarządu;
- 4) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej;
- 5) Zmiany Statutu, a mianowicie:
 - a) W § 8 dodaje się dalszy (siódmy) ustęp o brzmieniu następującem:
„Zamiast przelewania części czystego dochodu do kapitału amortyzacyjnego Zarząd może skupywać za odpowiednią sumę własne akcje spółki, celem ich natychmiastowego umorzenia”;
 - b) Skreśla się dotychczasową treść § 16 i zastępuje następującymi postanowieniami:
„Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają większością oddanych głosów.
Uchwały w przedmiocie zmian statutu, emisji obligacji, powiększenia lub obniżenia kapitału akcyjnego, połączenia spółek (fuzja), rozwiązania i likwidacji spółki, zbycia przedsiębiorstwa spółki lub jego hipotecznego obciążenia zapadają większością przynajmniej trzech czwartych oddanych głosów”;
 - c) W ustępie 1 § 26 wyrazy „w formie aktu rejentalnego” zastępuje się wyrazami „przez notariusza”;
 - d) W § 27 po wyrazie „akcjonariuszów” dodaje się wyrazy „lub z poza ich grona”;
 - e) W § 28 skreśla się ustępy 1, 2, 4 i 5, tak że paragraf ten otrzymuje brzmienie następujące:
„Mandaty członków Zarządu gasną z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia, zatwierdzającego sprawozdanie bilans i rachunek zysków i strat za ostatni rok ich urzędowania.
W miejsce członków ustępujących Walne Zgromadzenie wybiera nowych członków.
Ustępujący członkowie Zarządu mogą być wybrani ponownie”;
 - f) W ustępie 2 § 38 po wyrazie „Zarządu” dodaje się wyrazy „lub prokurenta”;
- 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym i powinni w tym celu zgłosić do Zarządu piśmiennie żądanie ze wskazaniem konkretnych wniosków oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji — najpóźniej na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swoje akcje w spółce przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Rada Zawiadowcza Pétroles de Boryslaw, S. A.
10. rue Kipdorp, Anvers

zaprasza niniejszem PP. Akcjonariuszów na
ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
które się odbędzie we wtorek, dn. 17 maja 1932 r. o godz. 11 przed poł. w siedzibie Spółki w Antwerpii, 10, rue Kipdorp z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Rady Zawiadowczej; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Zbadanie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r.; 4) Udzielenie absolutorjum członkom Rady Zawiadowczej i Komisji Rewizyjnej.

Celem wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu winni są PP. Akcjonariusze — zgodnie z postanowieniami statutu — złożyć swoje akcje najpóźniej do dn. 11 maja 1932 r. w siedzibie Spółki lub w następujących instytucjach: w Antwerpii: Crédit National Industriel, 10. rue Kipdorp; Crédit Anversojs, 36. courts rue de l'Hôpital; w Brukseli: Crédit Anversojs, 30. avenue des Arts; Caisse Générale de Reports et de Dépôts, 11. rue des Colonies; w Paryżu: Banque Nationale de Crédit, 16. Boulevard des Italiens.

Rada Banku Handlowo-Przemysłowego w Łodzi

S. A.

niniejszem podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 30 maja 1932 r., o godz. 5 po poł. w lokalu Banku w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 96 odbędzie się

**XII ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Rady z działalności Banku za rok operacyjny 1931;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz powzięcie uchwały w przedmiocie pokrycia strat.
- 4) Udzielenie absolutorjum Radzie i Dyrekcji Głównej;
- 5) Wybory do Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybór pisma codziennego dla zamieszczenia ogłoszeń obowiązkowych Banku;
- 7) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1932 r.;
- 8) Sprawa przeniesienia Centrali do Warszawy z pozostawieniem w Łodzi Oddziału Banku;
- 9) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni — w myśl § 27 Statutu — przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, złożyć w Centrali Banku w Łodzi, Piotrkowska 96, lub w Oddziale w Warszawie, Marszałkowska 151, akcje swe, względnie zaświadczenie na dowód złożenia akcji u notariusza lub też w krajowej instytucji kredytowej.

W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl § 24 Statutu — zwrócić się w tym celu piśmiennie do Rady conajmniej na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Recenia Polska w Pabjanicach

zawiadamia, iż w dn. 24 maja 1932 r., t. j. we wtorek, o godz. 12 w poł. w lokalu Biura Zarządu Spółki, mieszczącego się w Warszawie przy ul. Krakowskie Przedmieście 16/18, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931 i wydanie pokwitowania Zarządowi;
- 4) Zatwierdzenie budżetu na rok operacyjny 1932;
- 5) Upoważnienie Zarządu do wyjednanie zezwolenia Ministerstwa Skarbu na składanie akcji dla uczestniczenia w Walnych Zgromadzeniach w jednej z instytucji kredytowych zagranicznych;
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć — w myśl § 59 Statutu — w Biurze Zarządu, nie później jak 7 dni przed terminem swoje akcje lub zaświadczenia instytucji kredytowych działających na mocy Statutów, przez Rząd zatwierdzonych, o złożeniu w nich akcji, i stwierdzające, iż akcje te nie będą wydane właścicielowi przed terminem Walnego Zgromadzenia.

PP. Akcjonariusze, pragnący zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zawiadomić o tem Zarząd piśmiennie przed dn. 15 maja r. b.

Zarząd Polskiego T-wa Ubezpieczeń „Patria“, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić, że ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 11 przed poł. w siedzibie Spółki w Warszawie, przy Pl. Napoleona Nr. 3, z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Podział zysku, osiągniętego w 1931 r.; 4) Pokwitowanie władz Spółki z czynności za rok sprawozdawczy; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r., oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na tenże rok; 6) Zmiany § § 12, 31 i 34 Statutu Spółki.

Dotychczasowe brzmienie § 12 Statutu Spółki:

„Fundusze Spółki poza lokatami, przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych, mogą być lokowane ponadto w krajowych obligacjach miejskich, środkach technicznych, wpływających dodatnio na rozwój działalności Spółki, w którymkolwiek dziale ubezpieczeń, oraz za zgodą państwowej władzy nadzorczej w akcjach przedsiębiorstw asekuracyjnych i reasekuracyjnych”.

Proponowane brzmienie § 12 Statutu Spółki:

„Fundusze Spółki, poza lokatami przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych, mogą być lokowane ponadto:

- w akcjach Banku Polskiego,
- w krajowych i zagranicznych papierach wartościowych o stałym oprocentowaniu,
- w środkach technicznych, wpływających dodatnio na rozwój działalności Spółki, w którymkolwiek dziale ubezpieczeń,
- w akcjach przedsiębiorstw asekuracyjnych i reasekuracyjnych za zgodą Państwowej Władzy Nadzorczej”.

Dotychczasowe brzmienie § 31 Statutu Spółki:

„Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, z wyjątkiem polis, dodatków do polis i świadectw tymczasowych, oraz czeki i listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, winny być zaopatrzone podpisami 2 członków Zarządu, lub jednego członka Zarządu i Dyrektora Zarządzającego, albo jego zastępcy, czy też jednego członka Zarządu i prokurenta, albo wreszcie 2 osób specjalnie do tego przez Zarząd upoważnionych. Polisy natomiast, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencja zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu lub przez inne osoby, specjalnie do tego przez Zarząd upoważnione”.

Proponowane brzmienie § 31 Statutu Spółki:

„Wszelkie akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta.

Wyjątek od tej zasady stanowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czeki, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, korespondencja zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów”.

Dotychczasowe brzmienie § 34 Statutu Spółki:

„Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego, Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów wybiera co roku zwykłą większością oddanych głosów Radę Nadzorczą, złożoną najmniej z 5 członków”.

Proponowane brzmienie § 34 Statutu Spółki:

„Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego, Walne Zgromadzenie wybiera Radę Nadzorczą, złożoną przynajmniej z 5 członków”.

- Wybory do Zarządu i do Rady Nadzorczej;
- Zezwolenie członkom władz Spółki na uczestniczenie we władzach innych Towarzystw Ubezpieczeń;
- Oznaczenie pism codziennych dla ogłoszeń Spółki;
- Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, o ile będą zgłoszone zgodnie z art. 54 prawa o spółkach akcyjnych z 22 marca 1928 r. (Lz. Ust. R. P. Nr. 39, poz. 383).

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu winni złożyć w Spółce swe akcje, względnie świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

Warszawa, dn. 30 kwietnia 1932 r.

„WOLBROM“ Fabryka Wyrobów Gumowych

S. A. W WOLBROMIU

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 maja 1932 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu Sp. Akc. „Olkuszk” w Olkuszu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Wolbrom” Fabryka Wyrobów Gumowych, S. A. w Wolbromiu, z następującym porządkiem dziennym:

- Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931;
- Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat;
- Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- Wybór wzgl. odwołanie władz Spółki;
- Wyznaczenie wysokości odszkodowania członków Komisji Rewizyjnej oraz pensji Zarządu;
- Wolne wnioski Zarządu oraz akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej lub po uprzednim uzyskaniu zezwolenia — w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschecho-Slovakische Bank Prag, 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank Kommandit Gesellschaft a. Aktien Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 5) Credito Italiano, Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, 7) Schoeller & Co. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 9) Ungarische Allgemeine Kreditbank, Budapest V i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Wnioski akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu przez Zarząd, drogą poleconych pism, najpóźniej w ciągu 23 dni, poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

Niniejsze ogłoszenie, dotyczące powyższego Zgromadzenia, jest drugim i ostatnim.

Z A R Z A D**Fabryki Przetworów Chemicznych „RĘDZINY“, S. A.**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja r. b. o godz. 5 po poł. w Warszawie, przy ul. Czackiego Nr. 3/5 w gmachu Stowarzyszenia Techników Polskich ma się odbyć

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

wymienionej Spółki Akcyjnej z następującym porządkiem obrad: 1) Rozpatrzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r. oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 2) Podział zysków za 1931 r.; 3) Wybory członków Zarządu i wyznaczenie im wynagrodzenia; 4) Wybory członków Komisji Rewizyjnej i wyznaczenie im wynagrodzenia; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki w Rudnikach — Rędz.ach pod Częstochową, najpóźniej do 23 maja r. b. swoje akcje lub zaświadczenie instytucji kredytowych, działających na mocy zatwierdzonych przez Rząd statutowych, o złożeniu w nich akcji.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący najmniej jedną dziesiątą kapitału akcyjnego i pragnący zgłosić swoje wnioski w poszczególnych sprawach winni to uczynić najpóźniej do 15 maja r. b. Wnioski zgłoszone będą zamieszczone w drugim ogłoszeniu o Zgromadzeniu.

I OGŁOSZENIE
IX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

Zjednoczonych Zakładów Wapiennych „Wapnorud”, S. A. w Rudnikach odbędzie się w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 17 $\frac{1}{2}$ w Warszawie w lokalu Zarządu Spółki, Trębacka 15 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego Walnego Zebrania; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931 oraz udzielenie Zarządowi pokwitowania za tenże okres; 3) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących i określenie ich wynagrodzenia; 4) Zmiana Statutu Spółki, a mianowicie:

w § 8. w zdaniu pierwszym, wykreślenie wyrazu „corocznie”; w § 14 zdanie drugie będzie miało brzmienie następujące: Zarząd układa za każdy rok ubiegły szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki, bilans, oraz rachunek zysków i strat i przekłada w ciągu trzech miesięcy władzom nadzorczym. Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszów bilans winien być przedstawiony do zatwierdzenia w ciągu pięciu miesięcy.

5) Wolne wnioski.

Akcjonariuszom służy prawo zgłoszenia na porządek dzienny dodatkowych spraw trybem i w terminie przewidzianym w art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych 1928 r.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu winni dokonać formalności, przepisanych w art. 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

„POLMET”, Polska Fabryka Lamp, Latarni i Wyrobów Metalowych
Wszelkiego Rodzaju, S. A. we Lwowie, ul. Nowej Rzeźni 25

stosownie do par. 19 statutu zwołuje

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki na dz. 20 maja 1932 na godz. 12 w lokalu Spółki we Lwowie, ul. Nowej Rzeźni 25 z następującym porządkiem dziennym:

Zmiana statutu Spółki w celu uzgodnienia jego treści z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o prawie o Spółkach Akcyjnych („Dz. Ust. R. P.” 39/1928, poz. 383).

Lwów, dn. 28 kwietnia 1932 r.

Zarząd Towarzystwa Akc. Łódzkiej Fabryki Nici, S. A. w Łodzi

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 30 maja 1932 r. w poniedziałek, o godz. 11 przed poł., w siedzibie Spółki w Łodzi, przy ul. Niciarnianej Nr. 2, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za 1931 r.; 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 5) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 6) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 7) Wybór członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej; 8) Zatwierdzenie emerytur, udzielonych przez Zarząd byłym pracownikom; 9) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni—stosownie do § 13 statutu—najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje, bądź odnośne dowody posiadania akcji w Zarządzie Spółki.

Zarząd **NOWO-WILEJSKIEJ FABRYKI MASY DRZEWNEJ I PAPIERU, S. A. W KUCZKURYSZKACH** ogłasza, że w dn. 29 maja 1932 r. o godz. 5 po poł., w lokalu Zarządu w Kuczkuryszkach, przy fabryce odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r.; 4) Uzupełnienie statutu dwoma paragrafami; 5) Uzupełnienie dotychczasowego § II statutu przez powołanie się na rozporządzenie P. Prez. Rzplitej z dn. 3/XII 1930 r.; 6) Wybór Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

SĄD OKRĘGOWY W KRAKOWIE

Wydział II handlowy

dn. 11 marca 1932 r.

II. Firm. 477/32

B. I. 102

Do ts rejestru handlowego Oddział „B” przy firmie:

**„FABRYKA PRODUKTÓW CHEMICZNYCH LIBAN”; S. A.
W KRAKOWIE**

wpisano dodatkowo: Dzień wpisu 11 marca 1932. Statut firmy uzgodniono z Rozp. Prez. Rzp. z dnia 22 marca 1928 Dz. U. R. P. Nr 39 poz. 383. Brzmienie firmy: Fabryka Produktów Chemicznych Liban Spółka Akcyjna w Krakowie. Siedziba: Kraków. Przedmiot przedsiębiorstwa: 1) prowadzenie przedsiębiorstwa przemysłowego dla wyrobu sztucznych nawozów, kwasu siarkowego oraz wszelkich innych produktów z dziedziny przemysłu chemicznego; 2) zakładanie nowych i nabywanie już istniejących zakładów przemysłowych z dziedziny przemysłu chemicznego lub z tym przemysłem pokrewnego, 3) nabywanie akcji lub udziałów wszelkiego rodzaju w przedsiębiorstwach pod 1 i 2 wymierzonych, 4) prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego artykułami z dziedziny wytwórstwa o którym mowa wyżej, 5) zakładanie tak w Polsce jak i zagranicą biur sprzedaży, Oddziałów, agentur i składów. Kapitał zakładowy spółki, który wynosi 2.250.000 Zł jest w całości pokryty gotowizną i podzielony jest na 22500 akcji na okaziciela opiewających, po 100 Zł wartości nominalnej sztuka. Władzami spółki są: 1) Walne Zgromadzenie, 2) Zarząd, 3) Rada Nadzorcza. Zarząd składa się z dwóch członków wybranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona. Rada Nadzorcza składa się najmniej z pięciu, najwyżej zaś z dwunastu członków wybranych przez Walne Zgromadzenie. Do zakresu działania Zarządu należą wszystkie sprawy o ile one z mocy ustawy czy też statutu nie są przekazane Walnemu Zgromadzeniu. Podpisywanie spółki odbywa się w ten sposób, że pod wypisaną, wydrukowaną lub stemplem wyciśniętą firmą spółki — albo dwaj członkowie Zarządu albo jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem położą swoje podpisy. Czas trwania spółki jest nieograniczony. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. Wykreśla się członków Rady Zawiadowczej. Ustanowiono Zarząd w składzie następującym: Jan Liban przemysłowiec w Krakowie zam. ul. Kościelna 3, Bertold Weinsberg przemysłowiec w Krakowie ul. Karmelińska 9, Prokury Dra Ludwika Libana i Edmunda Kleina pozostają bez zmiany. Wybrano Radę Nadzorczą. Przepisy o likwidacji zawarte są w §§ 5 i 51 statutu. Walne Zgromadzenie oznaczyło aż do odwołania dziennik „Czas” jako miarodajny dla umieszczania ogłoszeń spółki. Wpisano na podstawie podania z dnia 11 marca 1932, protokołu nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 22.12. 1931 LR. 908, oraz protokołu nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 10 marca 1932 i postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 31 grudnia 1931.

I OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Muszyna-Krynica, S. A.

Stosownie do postanowień §§ 10 — 19 statutu podpisany Zarząd Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Muszyna — Krynica” zwołuje niniejszem

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcjonariuszy Spółki Akcyjnej „Kolej Lokalna Muszyna — Krynica” na dz. 31 maja 1932 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi Nr. 453) we Lwowie.

Przedmiotem obrad będzie: Przyjęcie projektu i kosztorysu rozbudowy budynku stacyjnego w Krynicy oraz uchwała upoważniająca Zarząd do zaciągnięcia pożyczki w Krajowym Funduszu Kolejowym na pokrycie kosztów tej rozbudowy. Po myśli postanowień § 20 statutu, każda akcja daje prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu jeżeli zostanie złożona przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w Kasie Spółki lub w Kasie Skarbowej I we Lwowie i nie będzie odebrana przed ukończeniem tegoż. Ewentualne dodatkowe wnioski do porządku dziennego mogą być zgłoszone najpóźniej dn. 17 maja 1932 w Zarządzie we Lwowie ul. Zygmuntowska 1 (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453).

Lwów, dn. 2 maja 1932.

Zarząd

Polskie Zakłady Skody, S. A.

W OKĘCIU POD WARSZAWĄ

zawadamia PP. Akcjonariuszów Spółki, że w dn. 27 maja 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w lokalu Polskiego Towarzystwa Zakładów Skody, Sp. z ogr. odp. w Warszawie, przy ul. Zgoda 7

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZY SPÓŁKI**

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za okres operacyjny od dn. 1 lipca 1930 r. do dn. 31 grudnia 1931 r.;
- 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu rachunku zysków i strat, podział zysku oraz pokwitowanie dla władz Spółki;
- 5) Uzupełniające wybory członków Rady Zawiadowczej;
- 6) Wybór Komisji Rewizyjnej;
- 7) Określenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 8) Upoważnienie Zarządu do zbycia części nieruchomości fabrycznych,
- 9) Ewentualne wolne wnioski.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, t. j. do dn. 20 maja r. b. do godz. 14 zostaną zapisani do księgi akcyjnej Spółki a właściciele akcji na okaziciela o ile w tymże terminie złożą w Zarządzie Spółki na Okęciu pod Warszawą swoje akcje, świadectwa tymczasowe lub też dowody zdeponowania akcji u notariusza w Polsce, przyczem w zaświadczeniu tem należy wymienić liczbę akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

R A D A**Banku Przemysłowców Polskich**

S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja 1932 r., o godz. 5 po poł., w gmachu Banku (ul. Zgoda Nr. 7) odbędzie się — stosownie do artykułu 49 statutu,

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego oraz sekretarza;
- 2) Przedstawienie sprawozdania Rady;
- 3) Odczytanie protokołu Komisji Rewizyjnej i wydanie władzom Banku i Dyrekcji pokwitowania z dotychczasowej działalności;
- 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za czas od 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1931 r.;
- 5) Upoważnienie do sprzedaży nieruchomości zaciągania pożyczek hipotecznych bez ograniczeń i na warunkach według uznania Dyrekcji, zamiany kaucyj hipotecznych na czyste wpisy i do sporządzania wszelkich aktów notarialnych i hipotecznych z prawem projektowania treści do wykazów hipotecznych;
- 6) Wybór 4 członków Rady i 5 członków Komisji Rewizyjnej oraz 2 ich zastępców;
- 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni — w myśl art. 42 statutu — złożyć w kasie Banku co najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia swe akcje względnie świadectwa tymczasowe. Zamiast akcji, mogą być składane kwity depozytowe, wydane jako dowód przyjęcia akcji na przechowanie lub zastaw przez instytucję kredytową działającą na zasadzie statutów, przez Rząd zatwierdzonych, z wymienieniem numerów akcji oraz zastrzeżeniem, że akcje te nie będą zwrócone przed terminem Walnego Zgromadzenia.

**Przemysłowo-Handlowych Zakładów Chemicznych
LUDWIK SPIESS I SYN, S. A.**

na zasadzie § 11 Statutu zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że **DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE SPÓŁKI** odbędzie się w dn. 31 maja r. b., o godz. 17 w Warszawie, w lokalu Spółki przy ul. Daniłowiczowskiej Nr. 16 z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931 i pokwitowanie Zarządu z jego działalności;
- 4) Powzięcie uchwał o rozdziale zysku za 1931 r.;
- 5) Wybór członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 6) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, proszeni są o złożenie w Spółce najpóźniej do dn. 24 maja r. b. posiadanych przez nich akcji, lub też stosownych dowodów zdeponowania takowych w krajowej instytucji kredytowej, lub w Banku Francusko-Polskim w Paryżu.

PP. Akcjonariusze mają prawo zgłaszać piśmiennie do Zarządu Spółki do dn. 17 maja r. b. dodatkowe sprawy na porządek dzienny.

Z A R Z Ą D**Zgierskiej Farbiarni i Apretury, S. A.**

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 18 w gmachu Stowarzyszenia Techników, przy ul. Czackiego 3/5 w Warszawie w sali 3 odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

- z nast. porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r.; 4) Udzielenie absolutorjum Zarządowi; 5) Wybór Komisji Rewizyjnej i zmniejszenie liczby członków Zarządu; 6) Ustalenie wynagrodzenia Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Udzielenie Zarządowi upoważnienia do obciążeń hipotecznych; 8) Wniosek akcjonariuszy b. dyrektora Sułockiego i p. Wutkego; 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w tem Zgromadzeniu, winni na 7 dni przed Zgromadzeniem złożyć w biurze Zarządu fabryki w Zgierzu przy ul. Szczawińskiej 2 swoje akcje lub zaświadczenia zgodnie z art. 59 Prawa o spółkach akcyjnych.

Wolne wnioski mogą być składane zgodnie z art. 54 Prawa o spółkach akcyjnych.

WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW**Drukarni Robotników Chrześcijańskich, S. A.**

odbędzie się w poniedziałek w dn. 30 maja 1932 r. o godz. 4 w Poznaniu w lokalu ul. św. Marcin 37 I. p.

- Porządek obrad: 1) Zagajenie i sprawdzenie legitymacyj;
- 2) Sprawozdanie Zarządu i przedłożenie bilansu z rachunkiem zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r.;
 - 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej oraz odczytanie sprawozdania Tow. Rew. „Powiernik” z odbytej rewizji;
 - 4) Uchwała, dotycząca zatwierdzenia bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz pokrycia strat;
 - 5) Uchwała, dotycząca udzielenia pokwitowania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej za 1931 r.;
 - 5) Uchwała, dotycząca udzielenia pokwitowania Radzie Nadzorczej za 1930 r.;
 - 7) Reasumcja uchwały z dn. 20 lipca 1931 r. co do dochodzenia pretensyj do „Gazety Zachodniej”;
 - 8) Wybór członków Rady Nadzorczej;
 - 9) Wolne wnioski.

Prawo uczestniczenia w Walnym Zebraniu mają ci akcjonariusze, którzy przedłożą poświadczenia którekolwiek Banku względnie notariusza na zdeponowane akcje lub złożą akcje swoje w naturze na ręce Zarządu w lokalu zebrania na jedną godzinę przed rozpoczęciem zebrania.

Poznań, dn. 2 maja 1932 r.

Przewodniczący Rady Nadzorczej (—) Leonard Wlazło
Zarząd: (—) Ks. A. Ludwiczak

Zarząd Sp. Akc. p. f. Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń, S. A.

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

61 ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE WALNE.

które się odbędzie w dn. 18 maja 1932 r., o godz. 11 rano w sali sesjonalnej Towarzystwa w Warszawie, przy ul. Jasnej Nr. 4, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Podział zysku, osiągniętego w 1931 r.; 4) Udzielenie absolutorjum dla władz Spółki; 5) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r., oraz określenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki na tenże rok; 6) Zmiany §§ 12, 31 i 34 statutu Spółki.

Dotychczasowe brzmienie § 12 statutu Spółki:

„Fundusze Spółki, poza lokatami, przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych, mogą być lokowane ponadto w krajowych obligacjach miejskich, w środkach technicznych, wpływających dodatnio na rozwój działalności Spółki w którymkolwiek dziale ubezpieczeń oraz, za zgodą państwowej władzy nadzorczej, w akcjach przedsiębiorstw assekuracyjnych i reasekuracyjnych”.

Proponowane brzmienie § 12 Statutu Spółki:

„Fundusze Spółki, poza lokatami, przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych mogą być lokowane ponadto: a) w akcjach Banku Polskiego, b) w krajowych i zagranicznych papierach wartościowych o stałym oprocentowaniu, c) w środkach technicznych, wpływających dodatnio na rozwój działalności Spółki w którymkolwiek dziale ubezpieczeń, oraz za zgodą państwowej władzy nadzorczej d) w akcjach przedsiębiorstw assekuracyjnych i reasekuracyjnych”.

Dotychczasowe brzmienie § 31 statutu Spółki:

„Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, z wyjątkiem polis, dodatków do polis i świadectw tymczasowych, oraz czeki i listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, winny być opatrzone podpisami 2 członków Zarządu, lub jednego członka Zarządu i Dyrektora Zarządzającego, albo jego zastępcy, czy też jednego członka Zarządu i prokurenta, albo wreszcie 2 osób, specjalnie do tego przez Zarząd upoważnionych. Polisy natomiast, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencja, zarządzenia dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu, lub przez inne osoby, specjalnie do tego przez Zarząd upoważnione”.

Proponowane brzmienie § 31 statutu Spółki:

„Wszelkie akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta.

Wyjątek stanowią: polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, czeki, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, korespondencja, zarządzenia, dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów”.

Dotychczasowe brzmienie § 34 statutu Spółki:

„Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego Walne Zgromadzenie wybiera co roku Radę Nadzorczą, złożoną najmniej z 5 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów”.

Proponowane brzmienie § 34 statutu Spółki:

„Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego, Walne Zgromadzenie wybiera Radę Nadzorczą, złożoną przynajmniej z 5 członków”.

7) Wybory do Rady Nadzorczej i do Zarządu; 8) Zezwolenie członkom władz Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, S. A., na uczestniczenie we władzach innych towarzystw ubezpieczeń.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swe akcje względnie świadectwa depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 prawa o spółkach akcyjnych.

Warszawa, dn. 4 maja 1932 r.

Polskich Zakładów Optycznych, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja 1932 r., o godz. 16, w gmachu Stowarzyszenia Techników w Warszawie, przy ul. Czackiego 5 odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARIJUSZÓW

też Spółki, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok operacyjny 1931, oraz odczytanie bilansu i rachunku zysków i strat; 3) Sprawozdanie i wnioski Komisji Rewizyjnej w sprawie absolutorjum dla Zarządu; 4) Budżet na 1932 r.; 5) Kupno, sprzedaż i obciążenie nieruchomości; 6) Ustalenie liczby członków Zarządu; 7) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Określenie wynagrodzenia dla Zarządu, członków, delegowanych do ścisłej współpracy z Dyrektorem Zarządzającym i Komisji Rewizyjnej; 9) Rewizja uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 29 maja 1931 r., powziętej w przedmiocie wprowadzenia nowego statutu; 10) Pozostawienie w mocy statutu Spółki, zatwierdzonego przez Min. Przemysłu i Handlu i Min. Skarbu w dn. 27 sierpnia 1929 r. i ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr. 209 z dn. 11 września 1929 r., z uwzględnieniem zmiany nazwy Spółki „Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych H. Kolberg i S-ka”, S. A., na „Polskie Zakłady Optyczne”, S. A., uchwalonej przez Walne Zgromadzenie z dn. 29 maja 1931 r. i zatwierdzonej przez Sąd Okręgowy, Wydział Rejestru Handlowego, przy wprowadzeniu zmian następujących:

w § 15 ustęp: „Każda akcja z tych pierwszych 640 akcji daje prawo jednego głosu. Z pozostałych akcji prawo jednego głosu dają każde 4 akcje (cztery akcje) — zmienia się na: „Każda akcja z tych pierwszych 640 akcji daje prawo 4 głosów (cztery głosów)”;

w § 19: „Zwyczajne Zgromadzenie Walne winno się odbywać corocznie w ciągu czterech miesięcy po upływie roku obrotowego” — zmienia się na: „Zwyczajne Zgromadzenie Walne winno się odbywać corocznie w ciągu pięciu miesięcy po upływie roku obrotowego”;

w § 38 ustęp: „Zarząd będzie wybierany na taką ilość lat, ile będzie osób w Zarządzie, przytem corocznie będzie ustępowała 1/3 część osobowego składu Zarządu przez pierwsze lata do końca zasadniczo, jak wyżej, określonej kadencji — przez losowanie, a następnie podług starszeństwa wyboru. Jeśli skład Zarządu będzie wynosił ponad 3 osoby” — wykreśla się;

w § 41 ustęp: „Jeśli skład Zarządu Spółki będzie wynosił więcej, niż jedną osobę, to” — wykreśla się;

w § 48 ustęp: „W ciągu najdalej 2 miesięcy od upływu roku obrotowego...” — zmienia się na: „W ciągu najdalej 3 miesięcy od upływu roku obrotowego”;

w § 56 ustęp: „Wszelkie ogłoszenia winny być umieszczane w „Monitorze Polskim”, jeśli Zgromadzenie Walne nie zdecyduje ogłoszeń dodatkowych, oraz w czasopiśmie „Przemysł i Handel” w Warszawie” — zmienia się na: „Wszelkie ogłoszenia winny być umieszczane w „Monitorze Polskim”, jeśli Zgromadzenie Walne nie zdecyduje ogłoszeń dodatkowych, oraz w czasopiśmie „Polska Gospodarcza” w Warszawie”;

w § 64 ustęp: „W niewymienionych w niniejszym statucie wypadkach Spółka kierować się będzie prawem o Spółkach Akcyjnych Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383)” — zmienia się na „W niewymienionych w tym statucie wypadkach Spółka kierować się będzie prawem o Spółkach Akcyjnych w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), oraz z dn. 3 grudnia 1930 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 86, poz. 664)”;

11) Wolne wnioski.

Stosownie do art. 27 statutu Spółki PP. akcjonariusze życzący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć w biurze Zarządu Spółki, Warszawa, Grochowska 35, w godz. od 9 do 13 codziennie, swoje akcje lub dowody o zdeponowaniu akcji w jednym z akcyjnych banków polskich, najpóźniej na 7 dni przed terminem odbycia Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Ericsson“ Polska Akcyjna Spółka Elektryczna

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 maja r. b., o godz. 11, odbędzie się w lokalu Spółki, przy ul. Al. Ujazdowskiej 47 w Warszawie

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansów oraz rachunków strat i zysków do dn. 31/XII 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków względnie pokryciu strat; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej; 5) Wynagrodzenie Rady i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni złożyć w Spółce swe akcje, względnie świadectwa depozytowe, przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia z zachowaniem przepisów art. 59 o prawach o spółkach akcyjnych.

II OBWIESZCZENIE

Rada Banku dla Spółdzielni, S. A. w Warszawie

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 22 maja 1932 r. o godz. 11 przed poł. w lokalu Spółki, przy ul. Senatorskiej Nr. 32, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie; 2) Wybór przewodniczącego; 3) Przedstawienie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Likwidacja Banku, wybór likwidatora, określenie sposobu przeprowadzenia likwidacji oraz upoważnienie likwidatora do alienowania należących do Banku nieruchomości; 5) Wnioski akcjonariuszy.

W przedmiocie składania akcji w celu uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, obowiązują przepisy § 41 Statutu Spółki.

Zarząd Zjednoczonych Zakładów Włókienniczych

K. Scheiblera i L. Grohmana, S. A.

w Łodzi

zawiadamia niniejszem PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 maja r. b. o godz. 12 przed poł., w gmachu Zarządu, przy ul. Targowej Nr. 65 w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawozdanie Zarządu Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i r-ku zysków i strat za rok operacyjny 1931 oraz pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 4) Powzięcie uchwały w sprawie podziału zysku względnie pokrycia straty;
- 5) Ustalenie budżetu wydatków i planu działalności;
- 6) Wybory członków Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej;
- 7) Wnioski Akcjonariuszów.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu lub zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny, winni zachować art. art. 54, 59 i 65 prawa o spółkach akcyjnych.

Stoownie do § 13 Statutu, Zgromadzenie powyższe będzie prawomocne o ile przybędą na nie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy, reprezentujący łącznie co najmniej 1/2 kapitału akcyjnego.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w powyższym dniu, takowe — na zasadzie § 14 statutu — odbędzie się w tymże lokalu i z tymże programem dn. 7 czerwca 1932 r. o godz. 12 rano w drugim terminie, a wtedy Walne Zgromadzenie będzie ważne bez względu na ilość reprezentowanego na niem kapitału akcyjnego. Dodatkowych ogłoszeń i zawadomeń o wyznaczeniu nowego terminu Walnego Zgromadzenia na zasadzie § 15 statutu nie dokonywa się.

Rada Zarządzająca Spółki Akcyjnej

dla Handlu i Przemysłu Włóknistego „Włókno Polskie“

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 maja 1932 r. o godz. 20 w biurze Spółki, przy ul. Okrag 6/8, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu r-ku zysków i strat za rok ubiegły oraz sposób pokrycia poniesionych strat; 3) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 4) Zmiana § 4 statutu Spółki w związku ze zmniejszeniem kapitału zakładowego do zł. 825.000 podzielonych na 1.650 akcji uprzywilejowanych imiennych i na 6.600 akcji na okaziciela po zł. 100 nominalnej wartości każda; 5) Przeniesienie kapitału amortyzacyjnego na r-k kapitału zapasowego; 6) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wynagrodzenie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 8) Wskazanie pisma dla ogłoszeń Spółki; 9) Wolne wnioski.

Właściciele akcji korzystają — zgodnie z § 24 statutu — z prawa głosu, o ile najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem, t. j. do dn. 24 maja r. b. złożą swoje akcje świadectwa tymczasowe, zastawowe lub depozytowe w biurze Spółki.

Z A R Z A D

Spółki Akcyjnej Przemysłu Cementowego „Wiek“

W OGRODZIEŃCU

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w myśl § 17 Statutu Spółki zwołuje

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

na dz. 31 maja 1932 r., o godz. 5 po poł., w biurze Spółki w Warszawie, ul. Nowogrodzka Nr. 40 m. 8, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu zamknięcia i rachunku strat i zysków za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o pokryciu straty; 4) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki za 1931 r.; 5) Ustalenie budżetu wydatków i planu działalności na 1932 r.; 6) Wybór członka Rady Nadzorczej zgodnie z § 40 Statutu; 7) Wybór członków Komisji Rewizyjnej zgodnie z § 48 Statutu; 8) Wolne wnioski Akcjonariuszów i Zarządu.

W myśl § 21 Statutu, Akcjonariusze, chcący brać udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni przedstawić swe akcje lub świadectwa depozytowe z wyszczególnieniem Nr. Nr. akcji najpóźniej na dni 7 przed terminem Zgromadzenia, w biurze Spółki w Warszawie, ul. Nowogrodzka Nr. 40 m. 8.

Zarząd T-wa Wyrobów Dziaonych i Tkanych R. Lipszyc, Sp. Akc.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż w **poniedziałek, dn. 30 maja 1932 r. o godz. 4 po poł.**, odbędzie się w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Piramowicza Nr. 11/13

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu wraz z opinią Komisji Rewizyjnej, tudzież rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz r-ku zysków i strat za 1931 r.; 2) Powzięcie uchwały o pokryciu strat i decyzyja, stosownie do przepisów art. 112 prawa o Spółkach Akcyjnych; 3) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 4) Upoważnienie Zarządu do zaciągnięcia pożyczki hipotecznej; 5) Wybór członków Zarządu, zastępców i Komisji Rewizyjnej, oraz określenie ich wynagrodzenia; 6) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze na zasadzie art. 57 prawa o Spółkach Akcyjnych mogą zgłosić wnioski na Walne Zgromadzenie do 18 maja r. b.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„OLKUSZ” Fabryka Naczyń Emaljowanych

S. A. W OLKUSZU

podaje niniejszym do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że dn. 24 maja 1932 r. o godz. 16 odbędzie się w lokalu S. A. „Olkusz” w Olkuszu

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki Akcyjnej „Olkusz” Fabryka Naczyń Emaljowanych, S. A. w Olkuszu z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931;
- 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków wzgl. pokryciu strat;
- 4) Kwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Wybór wzgl. odwołanie władz Spółki;
- 6) Wyznaczenie wysokości odszkodowania członków Komisji Rewizyjnej, oraz
- 7) Wolne wnioski Zarządu oraz akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej lub po uprzednim uzyskaniu zezwolenia — w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo-Tschecho-Slovakische Bank Prag. 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank Kommandit Gesellschaft a Aktien Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London EC 3, 5) Credito Italiano, Trieste. 6) Osterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien. 7) Schoeller et Co. Bankhaus, Wien. 8) Schweizerischer Bank Verein, Zürich. 9) Ungarische Allgemeine Kreditbank, Budapest V i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

Wnioski akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu jedynie przez Zarząd, drogą poleconych pism, najpóźniej w ciągu 23 dni, poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

Niniejsze ogłoszenie, dotyczące powyższego zgromadzenia jest drugim i ostatnim.

Zarząd Zakładów Przemysłowych „STRZEMIESZYCE”, S. A. ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że **Zwyczajne Walne Zgromadzenie** odbędzie się w dn. 23 maja 1932 r. o godz. 16 w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Wierzbowa 11. Porządek dzienny: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu za 1931 r., projekt rozdziału zysków oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 5) Wybory do władz; 6) Upoważnienie dla Zarządu obciążania nieruchomości; 7) Wolne wnioski.

CO NAS SKŁANIA DO LATANIA?
PODRÓŻ MIŁA, SZYBKA, TANIA

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność”, S. A.

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów Towarzystwa, że w piątek dn. 27 maja 1932 r., o godz. 11.30 przed poł., odbędzie się w lokalu Towarzystwa w Warszawie, pl. Małachowskiego Nr. 4

TRZYDZIESTE DZIEWIĄTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności Towarzystwa za 1931 r.; 3) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. i powzięcie stosownych uchwał; 4) Plan działań i budżet na 1932 r.; 5) Wybory członków Zarządu; 6) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 7) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone w trybie przepisany.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu z prawem głosu, winni złożyć do Zarządu Towarzystwa, Warszawa, pl. Małachowskiego Nr. 4, akcje lub zaświadczenia o zdeponowaniu akcji u notariusza lub w jednej z instytucji kredytowych, działających w kraju, przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. najpóźniej w dn. 20 maja 1932 r.

I OGŁOSZENIE

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Banku Kwilecki, Potocki i S-ka

S. A. W POZNANIU

odbędzie się w **poniedziałek**, dn. 30 maja 1932 r., o godz. 16 (4 po poł.) w lokalu Banku w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11, z następującym porządkiem obrad:

- 1) Sprawozdanie za 1931 r. i przedłożenie bilansu i obrachunku zysków i strat na dz. 31 grudnia 1931 r.;
- 2) Zatwierdzenie bilansu i obrachunku zysków i strat, udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej oraz podział czystego zysku;
- 3) Wybór członków Rady Nadzorczej.
- 4) Wnioski bez uchwał.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Zgromadzeniu, winni akcje swoje złożyć najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia w instytucji naszej w Poznaniu lub w Oddziałach: w Gdańsku, Inowrocławiu, Ostrowie Wlkp., Warszawie i Katowicach z tem, że ich nie odbiorą przed ukończeniem tego Zgromadzenia.

Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniach należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze reprezentujący przynajmniej 1/10 kapitału akcyjnego, mają prawo żądania umieszczenia na porządku obrad dodatkowych spraw, zgłoszonych nie później jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka, S. A.

(-) Waszyński, (-) Paluch

Zarząd T-wa Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege”, S. A. w Warszawie

zaprasza PP. Akcjonariuszów na

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

które odbędzie się w dn. 29 maja 1932 r. o godz. 10 w lokalu Spółki, ul. Chmielna Nr. 32, m. 22, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 2) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków, względnie pokrycia strat; 3) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 4) Wybór 5 członków Rady Zawiadowczej; 5) Wybór 4 członków Zarządu; 6) Wolne wnioski.

Pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia PP. Akcjonariusze, winni swoje akcje złożyć przynajmniej 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem w siedzibie oddziału Spółki w Krakowie, ul. Straszewskiego 27.

Łódzkie Wąskotorowe Elektryczne Koleje Dojazdowe, S. A.

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA	zł	zł	PASYWA	zł	zł
Budowa linii Łódź — Zgierz w/g. kosztorysu	2,340.658'59		Kapitał akcyjny		14,500.000'00
Budowa linii Łódź — Pabjanice w/g. kosztorysu	2,221.726'27		„ amortyzacyjny		6,819.204'62
Budowa linii Łódź — Aleksandrów w/g. kosztorysu Nr. 1	1,531.571'08		„ zapasowy		499.472'32
Budowa linii Łódź — Konstantynów w/g. kosztorysu Nr. 2	1,189.867'69		„ obrotowy		153.003'20
Budowa odnogi do Rudy Pabjan. w/g. kosztorysu Nr. 3	338.505'32		„ rezerwow		1,380.995'65
Przedłużenie linii Łódź — Pabjanice w/g. kosztorysu Nr. 4	113.963'66		Rezerwy kapitał odnowienia		40.029'42
Przebudowa linii Łódź — Pabjanice w/g. kosztorysu Nr. 5	237.981'92		Kapitał obligacyjny	585.843'72	
Przebudowa linii Łódź — Zgierz w/g. kosztorysu Nr. 6	542.974'98		Wylosowane obligacje	289.498'44	875.342'16
Rozbudowa linii Łódź — Konstantynów i Łódź — Aleksandrów w/g. kosztorysu Nr. 7	156.499'29		Niezapłacone wylosowane obligacje „ kupony od obligacji		46.792'06 97.485'95
Rozbudowa linii Łódź — Zgierz w/g. kosztorysu Nr. 8	1,504.508'77		Kaucje, złożone w Spółce	1.938'55	
Rozbudowa linii Łódź — Pabjanice w/g. kosztorysu Nr. 9	796.405'06		„ za liczniki do światła	6.448'58	8.387'13
Budowa linii Zgierz — Ozorków w/g. kosztorysu Nr. 10	1,566.415'09		Depozyt członków Rady Nadzorczej i Zarządu zgodnie z § 55 Statutu		90.000'00
Elektryfikacja linii Zgierz — Ozorków w/g. kosztorysu Nr. 10a	1,528.383'40		Pasywa przejściowe		8.266'74
Rozbudowa linii: Łódź — Zgierz, Łódź — Pabjanice, Łódź — Aleksandrów, Łódź — Konstantynów i budowa linii Ruda — Kruszew w/g. kosztorysu Nr. 11	3,191.204'37		Depozyty		14.725'00
Przedłużenie linii Łódź — Pabjanice w/g. kosztorysu Nr. 12	334.539'91		Rachunek różnych		1,381.910'36
Koszty drukowania akcji i stempel od nich	194.047'22	17,789.252'62	Dywidenda niepodniesiona		1,015.000'00
Kasa		6.450'11	Sumy przechodnie		11.110'48
Weksle		29.500'00	Zysk brutto za 1931 r.		1,420.835'71
Papiery procentowe		2,281.637'80			
Magazyn Zgierz	461.286'86	461.286'86			
„ Pabjanice	106.186'88				
„ Konstantynów	27.217'88	594.691'62			
Zaliczki		13.267'29			
Nieruchomości		3,336.075'39			
Roboty, nieobjęte kosztorysami		2,936.033'83			
Akcje, zdeponowane przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu, zgodnie z § 55 Statutu		90.0'00			
Kaucje		4.501'00			
Hipoteki na nieruchomościach		515.758'06			
Procenty od kuponów i amortyzacja obligacji		50.697'34			
Papiery procentowe, przyjęte do depozytu		133.963'00			
Inwentarz i narzędzia		580.732'74			
		<u>28,362.560'80</u>			<u>28,362.560'80</u>

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

PRZYCHÓD	zł	ROZCHÓD	zł
Wpływy z operacji Spółki	5,518.785'89	Wydatki eksploatacyjne	3,912.836'86
		Świadczenia	185.113'32
		Zysk brutto	1,420.835'71
	<u>5,518.785'89</u>		<u>5,518.785'89</u>

BANK DYSKONTOWY WARSZAWSKI, S. A.

Bilans netto na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajow. i P. K. O.		5.104.815'10	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		1.597.975'52	a) zakładowy	10.000.000'00	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	5.000.000'00	
a) pożyczki państwowe	918.641'19		c) fundusz amortyzacyjny	550.000'00	15.550.000'00
b) papiery hipoteczne	3.793.618'12		Wkłady:		
c) akcje	1.092.837'53	5.805.096'84	a) terminowe	15.052.858'15	
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		5.262.715'86	b) à vista	2.980.949'98	18.033.808'13
Banki krajowe		447.578'79	Rachunki bieżące (saldo kredytowe)		11.887.440'39
Banki zagraniczne		5.396.245'69	Zobowiązania inkasowe		177.976'02
Weksle zdyskontowane		21.179.376'03	Redyskonto weksli w Banku Polskim		9.737.602'97
Rachunki bieżące (saldo debetowe):			Banki krajowe		1.566.541'90
a) zabezpieczone	42.760.784'89		Banki zagraniczne		40.675.211'66
b) niezabezpieczone	9.911.131'48	52.671.916'37	Różne rachunki		9.404.266'45
Pożyczki terminowe		47.170'03	Odsetki, dotyczące 1932 r.		145.144'23
Nieruchomości		4.711.600'00	Zysk:		
Różne rachunki		5.052.920'92	a) z lat ubiegłych	54.426'96	
		<u>107.277.411'15</u>	b) za 1931 r.	44.992'44	99.419'40
					<u>107.277.411'15</u>
Gwarancje				zł 5.684.229'89	
Inkaso				" 14.694.041'89	

Rachunek strat i zysków

WINIEN	zł	MA	zł
Procenty i prowizje wypłacone	7.434.539'36	Pozostałość zysków z lat ubiegłych	54.426'96
Koszty handlowe	5.169.932'75	Procenty i prowizje pobrane	14.112.872'73
Podatki	955.569'80	Różnice kursowe	983.256'78
Amortyzacja nieruchomości	46.660'00	Dochody z nieruchomości	94.282'91
Odpisy	1.775.049'72	Zwrot sum, dawniej odpisanych	233.918'15
Czysty zysk	99.419'40	Przedawniona dywidenda od akcji banku	2.413'50
	<u>15.481.171'03</u>		<u>15.481.171'03</u>

Stan rachunków w dn. 31 marca 1932 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, Banku Gospod. Krajow. i P. K. O.		3.361.332'09	Kapitały własne:		
Waluty zagraniczne		1.185.659'84	a) zakładowy	10.000.000'00	
Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	5.000.000'00	
a) pożyczki państwowe	889.095'39		c) fundusz amortyzacyjny	550.000'00	15.550.000'00
b) papiery hipoteczne	3.716.525'81		Pozostałość zysków		54.426'96
c) akcje	1.002.141'79	5.607.762'99	Wkłady:		
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorci.		5.261.590'86	a) terminowe	13.980.943'75	
Banki krajowe		359.257'12	b) à vista	4.279.639'27	18.260.583'02
Banki zagraniczne		5.350.098'29	Rachunki bieżące (saldo kredytowe)		12.030.171'33
Weksle zdyskontowane		19.755.130'63	Zobowiązania inkasowe		155.788'86
Rachunki bieżące (saldo debetowe):			Redyskonto weksli w Banku Polskim		6.577.819'28
a) zabezpieczone	39.745.798'74		Banki krajowe		1.535.144'90
b) niezabezpieczone	9.301.739'37	49.047.538'11	Banki zagraniczne		39.083.649'61
Pożyczki terminowe		47.120'03	Różne rachunki		6.040.636'74
Nieruchomości		4.711.600'00	Procenty, prowizje i różne zyski		1.074.071'58
Różne rachunki		4.967.210'93	Oddziały		9.036.890'45
Koszty		1.274.909'69			
Oddziały		8.469.972'15			
		<u>109.399.182'73</u>			<u>109.399.182'73</u>
Gwarancje				zł 4.635.009'82	
Inkaso				" 12.047.897'89	

Bank Międzynarodowy w Warszawie, S. A.

Bilans roczny (netto) na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY	zł	STAN BIERNY	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i w B-ku Gosp. Krajowego.	355.821-51	Kapitały własne:	
Waluty zagraniczne	83.182-70	a) zakładowy	2.500.000-00
Papiery wartościowe własne:		b) zapasowy	178.160-00
a) pożyczki państwowe	1.003-48	Wkłady:	
b) akcje	51.514-73	a) terminowe	444.043-65
Udziały i akcje w przedsięb. konsorcjalnych.	79.170-00	b) a vista	571.895-65
Banki krajowe	34.124-66	R-ki bieżące (saldo kredytowe)	107.859-74
Banki zagraniczne	247.810-86	Zobowiązania inkasowe	9.408-54
Weksle zdyskontowane	2.205.998-60	Redyskonto weksli	424.450-10
R-ki bieżące (saldo debetowe):		Banki krajowe	95.904-15
a) zabezpieczone	1.772.962-36	Banki zagraniczne	171.122-60
b) niezabezpieczone	142.359-85	Akcepty	607.000-00
Nieruchomości	80.000-00	Rezerwa na różnice kurs.	37.800-00
Rachunki różne	327.278-01	Rachunki różne	232.169-59
	5.381.226-76	R-k strat i zysków	1.412-74
Udzielone gwarancje	794.880-58		5.381.226-76
Inkaso	325.634-52	Zobowiąz. z tyt. udziel. gwar.	794.880-58
	6.501.741-86	Różni za inkaso	325.634-52
			6.501.741-86

Rachunek strat i zysków

WINIEN	zł	MA	zł
Procenty i prow. wypłacone	321.485-98	Pozostałość zysków z lat ubiegłych	133.412-64
Koszty handlowe	574.017-50	Procenty i prowizje pobrane	866.141-93
Podatki	138.135-59	Różnice kursowe na rachunkach walutowych.	268.544-58
Amortyzacja ruchomości i nieruchomości	6.875-80		
Odpisy na dłużników	159.973-06		
Strata na papierach procentow.	28.398-48		
Rezerwa na różnice kursowe	37.800-00		
Czysty zysk	1.412-74		
	1.268.099-15		1.268.099-15

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNE, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA	zł	PASYWA	zł
Place i nieruchomości	24,540.648-00	Kapitał zakładowy	60,000.000-00
Urządzenia maszynowe i elektryczne	42,358.245-00	Kapitał zapasowy zgodnie ze statulem	2,709.545-78
Sieć kablowa łącznie ze stacjami transformatorowymi i oświetleniem ulc	34,857.156-74	Fundusz amortyzacyjny	9,779.842-75
Ruchomości i narzędzia	1,874.181-00	Fundusz dyspozycyjny	138.174-76
Wydzierżawione liczniki i różne aparaty	5,089.334-66	Fundusz stosownie do § 12-a uprawnienia.	625.661-84
Rozpoczęte urządzenia	127.634-68	Wierzyciele	42 497.031-43
Materiały na składzie	3,706.302-18	Pozostałość na rachunku zysków i strat.	4,052.979-92
Gotowizna w kasie	39.214-82		
Papiery procentowe własne	200.770-77		
Dłużnicy	6,756.633-67		
Sumy przechodnie	253.114-96		
	119,803.236-48		119,803.236-48
Kaucje w papierach procentowych	1,810.412-28	Kaucje w papierach procentowych	1,810.412-28
	121,613.648-76		121,613.648-76

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WYDATKI	zł	WPLYWY	zł
Podatki	2,476.943-07	Pozostało z roku operacyjnego 1930	55.411-00
Opłaty komunalne i państwowe	1,059.554-88	Nadwyżka wpływów nad wydatkami eksploatacyjnymi i administracyjnymi	14,819.003-86
Procenty i różnice na kursie	4,533.661-60		
Wpłaty do Kasy Emerytalno-Pożyczkowej Pracowników Elektrowni Łódzkiej	450.966-44		
Amortyzacja	2,100.000-00		
Fundusz stosownie do § 12-a uprawnienia.	200.308-95		
Pozostałość nadwyżki do dyspozycji Walnego Zgromadzenia	4,052.979-92		
	14,874.414-86		14,874.414-86

„M. Łempicki“, S. A.

Przedsiębiorstwa Górnicze, Wiertnicze i Hydrotechniczne

Bilans netto w dn. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Nieruchomości Nr. Nr. 236 733, 16, 391E, 7270 i 7279 zł 440.520-62; Rygi wiertnicze i maszyny zł 405.744-75; Narzędzia wiertnicze warsztatowe i rury zł 731.344-31; Ruchomości zł 85.836-15; Udziały w innych przedsiębiorstwach zł 240.000-00; Materjały surowe i djamenty zł 145.600-41; Materjały gotowe zł 33.740-55; Inwentarz żywy zł 1.245-50; Kasy i banki zł 4.987-28; Weksle zł 2.500-00; Dłużnicy zł 615.910-22; Papery procentowe zł 26.901-17; Kaucje i wadja zł 20.146-88; Sumy przechodnie zł 928-56; Gwarancje własne zł 20.000-00; Gwarancje obcych przedsiębiorstw zł 110.000-00; Strata zł 27.840-16; Razem zł 2.913.246-56.

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 800.000-00; Kapitał zapasowy zł 30.317-39; Kapitał amortyzacyjny zł 1.027.282-88; Akcepty zł 71.100-00; Wierzyciele zł 386.718-38; Niewypłacona dywidenda zł 80.096-00; Banki zł 31.400-00; Sumy przechodnie zł 1.000-00; Zobowiązania hipoteczne zł 305.331-91; Akcepty gwarancyjne zł 20.000-00; Poręczenia gwarancyjne zł 110.000-00; Zobowiązania na nabyte udziały w innych przedsiębiorstwach zł 50.000-00; Razem zł 2.913.246-56.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

Koszty handlowe zł 344.016-26; Podatki zł 123.332-40; Utrzymanie magazynów i inwentarza żywego zł 85.859-86; Różnice na kursach papierów procentowych zł 11.460-27; Odpisy amortyzacyjne zł 175.212-51. Razem zł 739.881-30.

MA

Pozostałość zysków z 1930 r. na rezerwę podatkową zł 43.747-62; Nadwyżka z wykonanych robót zł 648.613-35; Nadwyżka dochodu z nieruchomości zł 629-40; Pozostatutowe rezerwy zł 19.050-77. Strata zł 27.840-16. Razem zł 739.881-30.

Powyższy bilans wraz z rachunkiem strat i zysków został zatwierdzony przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów z dn. 24 kwietnia 1932 r.

Zakłady Włókiennicze Karol Hoffrichter, S. A. w Łodzi

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Gotówka zł 40.437-06; Weksle zł 152.664-71; Papiery wartościowe zł 72.865-24; Grunty i budynki zł 1.495.657-85; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 4.237.455-29; Ruchomości, zaprzag i samochody zł 92.427-22; Zapasy zł 3.348.296-96; Dłużnicy zł 656.493-93; Ogółem zł 10.096.298-26.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 3.500.000-00; Kapitał zapasowy zł 50.000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 2.642.187-73; Wierzyciele przedwojenni zł 475.472-05; Hipoteki zł 48.870-19; Akcepty i rembursy zł 1.102.883-29; Wierzyciele zł 2.058.031-69; Zysk z 1930 r. zł 13.560-17; Zysk za 1931 r. zł 205.293-14; Ogółem zł 10.096.298-26.

Rachunek zysków i strat

STRATY

Koszty handlowe i straty na dłużnikach zł 634.104-38; Podatki zł 359.633-49; Świadczenia socjalne zł 128.736-42; Świadczenia społeczne zł 4.398-20; Zysk do podziału zł 218.853-31; Ogółem zł 1.345.725-80.

ZYSKI

Zysk z fabrykacji zł 1.345.725-80.

Sp. Akc. „Trak“ Eksploatacja i Handel Drzewny, Wilno

Bilans na dz. 30 września 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 2.920-72; Banki zł 27.327-65; Dostawcy zł 138.242-58; Różni zł 66.523-46; Towary zł 166.736-64; Ruchomości zł 14.356-09; Sumy przechodnie zł 1.167-68; Straty lat poprzednich zł 77.080-67; Ogółem zł 494.355-49.

PASYWA. — Dostawcy zł 16.908-30; Różni zł 121.249-21; Sumy przechodnie zł 69.585-60; Kapitał akcyjny zł 250.000-00; Zysk 1930/31 r. zł 36.612-38; Ogółem zł 494.355-49.

Rachunek strat i zysków

DEBET. — Koszty handlowe zł 196.067-45; Procenty i prowizje zł 15.424-16; Straty na ruchomościach zł 2.679-86; Różnice kursowe zł 4.288-76; Czysty zysk 1930/31 zł 36.612-38; Ogółem zł 255.072-61.

CREDIT. — Zysk brutto na towarach zł 255.072-61; Ogółem zł 255.072-61.

Przędzalnia Bawełny „Teodor Steigert“, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Gotówka i weksle zł 26.816-38; Remanenty zł 41.325-90; Dłużnicy zł 249.127-60; Nieruchomości zł 2.511.917-40; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 2.653.212-80; Sumy przechodnie zł 7.642-94; Strata zł 1.502.507-29; Razem zł 6.992.550-31.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 3.450.000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 364.401-72; Kapitał zapasowy zł 30.663-90; Akcepty zł 27.249-80; Wierzytelności: a) bieżące zł 1.479.147-48; b) długoterminowe zł 1.282.690-93; Rachunek przejściowy różnic kursowych zł 327.312-05; Sumy przechodnie zł 31.084-43; Razem zł 6.992.550-31.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

STRATY

Strata z 1930 r. zł 1.146.698-28; Koszty ogólne zł 1.073.966-18; Podatki i świadczenia socjalne zł 178.760-98; Amortyzacja zł 338.963-48; Różne straty zł 296.337-08; Razem zł 3.034.726-00.

ZYSKI

Dochód brutto zł 1.532.218-71; Strata zł 1.502.507-29; Razem zł 3.034.726-00.

„Kutnowskie Zakłady Przetworów Zbożowych“, S. A.

Bilans za 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 46.931-05; Dłużnicy zł 6.921-27; Nieruchomości zł 354.695-82; Ruchomości zł 262.601-83; Koszty organiz. zł 16.207-18; Straty zł 6.421-79; Razem zł 693.778-94.

PASYWA. — Wierzyciele zł 258-92; Kapitał zakładowy zł 600.000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 74.488-02; Sumy przechodnie zł 19.032-00; Razem zł 693.778-94.

R-k zysków i strat

WINIEN. — Różne wydatki zł 18.537-38; Kapitał amortyzacyjny zł 38.788-02; Razem zł 57.325-40.

MA. — Zysk z 1930 r. zł 2.889-44; Dzierżawa zł 48.014-17; Strata za 1931 r. zł 6.421-79; Razem zł 57.325-40.

Drukarnia Bydgoska, S. A. w Bydgoszczy

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 2.424-50; Rachunki bieżące zł 49.396-64; Banki zł 1.177-61; Sumy przechodnie zł 1.144-83; Udziały zł 745-50; Akcje Banku Polskiego zł 2.600-00; Pożyczka konwersyjna zł 1.890-00; Kaucje zł 1.574-00; Materjały zł 40.085-83; Maszyny zł 543.451-56; Czcionki zł 11.113-05; Urządzenia zł 29.921-93; Samochody zł 84.300-87; Zaprzęg zł 6.519-00; Nieruchomości zł 49.286-98; Rymesy zł 935-00; Protestowane weksle zł 4.103-74; Oddziały zł 32.177-93; Suma zł 862.848-97.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 100.000-00; Kapitał zapasowy zł 25.000-00; Fundusz rezerwowy zł 107.179-77; Fundusz amortyzacyjny zł 341.495-79; Dywidenda niepodjęta zł 2.315-62; Akcepty zł 94.789-42; Kaucje zł 3.213-00; Sumy przechodnie zł 28.383-19; Wierzyciele zł 135.172-67; Banki zł 11.893-00; Zysk zł 16.406-51; Suma zł 862.848-97.

Rachunek strat. — Utrzymanie wydawnictwa zł 740.419-98; Koszty przetworni zł 86.384-00; Pensje zł 49.830-00; Koszty handlowe zł 270.767-30; Utrzymanie zaprzęgu zł 1.419-05; Utrzymanie samochodów zł 32.343-14; Utrzymanie maszyn zł 2.472-72; Utrzymanie nieruchomości Poznańska 14 zł 261-36; Odsetki zł 14.940-39; Różnice walutowe zł 17-16; Reparacje nieruchomości Poznańska 12 zł 3.271-55; Różne koszty zł 9-60; Koszty Oddziałów zł 46.796-62; Cele społeczne zł 674-00; Odpisy zł 106.174-81; Zysk zł 16.406-51; Suma zł 1.372.188-19.

Rachunek zysków. — Wydawnictwo i wytwórczość zł 1.368.743-66; Dochód z papierów wartościowych zł 590-50; Różne przychody zł 2.854-03; Suma zł 1.372.188-19.

Wymiana starych akcji Spółki na nowe nastąpi w ten sposób, że za pięć starych akcji wartości a zł 20, wydana zostanie nowa akcja na zł 100, w biurze Spółki w Bydgoszczy, przy ul. Poznańskiej 12/14, w czasie od 15 maja do 30 czerwca r. b.

Akcje, niezgłoszone do wymiany w terminie, wskazanym w ogłoszeniu, tracą swą wartość przy zastosowaniu odnośnych przepisów prawnych.

Bracia Jenike, Fabryka Dźwigów, S. A.

Warszawa, ul. Al. Jerozolimskie 20

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Place zł 148.973-00; Budynki fabryczne zł 124.247-00; Maszyny i urządzenia fabryczne zł 217.354-00; Ruchomości zł 19.632-98; Kasa zł 8.318-90; Banki — r-ki bieżące zł 17.284-72; Papiery wartościowe zł 102-00; Kaucje gotówkowe zł 3.685-00; Weksle protestowane zł 6.030-09; Wyroby gotowe i półfabrykaty zł 224.046-90; Dłużnicy zł 58.456-10; Koszty organizacji Spółki Akcyjnej zł 11.100-00; Straty i zyski zł 75.726-63; Kaucje w wekslach zł 2.900-00; Banki — weksle kaucyjne zł 38.000-00; Papiery wartościowe, złożone przez członków Zarządu zł 10.000-00; Dłużnicy — r-k gwarancyj zł 13.765-00; Razem zł 979.622-32.

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 500.000-00; Kapitał zapasowy zł 5.214-84; Kapitał amortyzacyjny zł 37.882-00; Wierzyciele zł 371.869-48; Weksle własne kaucyjne zł 40.900-00; Banki — listy gwarancyjne zł 13.765-00; Depozyty członków Zarządu zł 10.000-00; Razem zł 979.622-32.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

Strata na wekslach protestowanych i papierach wartościowych zł 1.378-85; Przeniesienie zysku z 1930 r. zł 1.114-53; Odsetki zł 1.561-66; Koszty handlowe zł 86.776-38; Podatki zł 21.727-10; Wynagrodzenie Zarządu zł 43.500-00; Razem zł 156.058-52.

MA

Czysty zysk z 1930 r. zł 1.114-53; Różnice kursu zł 79-69; Zysk na towarach zł 79.137-67; Strata za 1931 r. zł 75.726-63; Razem zł 156.058-52.

Bilans powyższy został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów w dn. 28 kwietnia 1932 r. na zażądanie protokołu, zeznanego przed Notariuszem Sennickim w Warszawie za Nr. 1542.

WYTWÓRNIA SYGNAŁÓW I URZĄDZEŃ KOLEJOWYCH, S. A. W KRAKOWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Nieruchomości	600.443 61
Maszyny, modele, narzędzia, urządz. fabryczne i biurowe	259.346 65
Kaucje i papiery wartościowe	2.192-50
Kasa i instytucje bankowe	15.963-52
Dłużnicy	601.263-17
Sumy przechodnie	1.080-00
Zapasy towarów	670.230-90
	2.150.520-35

Różni: za gwarancje 165.560-00

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny	453.000-00
Kapitał zapasowy	81.539-68
Fundusz rezerwowy specjalny	19.333-10
Fundusz amortyzacyjny	177.740-83
Instytucje bankowe	94.689-00
Wierzyciele i akcepty	1.259.745-18
Pozostałość czystego zysku z 1930 r.	1.195-50
Sumy przechodnie	58.122-00
Czysty zysk za 1931 r.	5.155-06
	2.150.520-35

Instytucje bankowe: za listy gwarancyjne 165.560-00

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN

Podatki	81.432-89
Ubezpieczenia socjalne	40.168-94
Koszty ogólne i podróży	81.628-74
Odsetki i prowizje zastępców	182.314-14
Place, koszty waln. zgrom. Rady Nadz. i Zarządu	203.041-67
Koszty utrzymania nieruchomości	3.477-92
Amortyzacja	50.008-91
Czysty zysk za 1931 r.	5.155-06
	647.228-27

MA

Zysk brutto za 1931 r. 647.228-27

Zarząd; Inż. A. Sternkopf m. p., Inż. J. Hoszek m. p.

Polski Bank Komercyjny, S. A. w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. zł 656.395-23; Waluty zagraniczne zł 12.257-66; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 2.381,11; b) papiery hypoteczne zł 1.131-25; c) akcje zł 196.327-65; Papiery wartościowe, kapitału zapasowego zł 149.336-18; Banki krajowe zł 31.024-33; Banki zagraniczne zł 89.003-37; Weksle zdyskontowane zł 4.692.243-52; Rachunki bieżące: a) zabezpieczone zł 2.971.428-33; b) niezabezpieczone zł 697.243-58; Różne rachunki zł 441.979-27; Suma bilansowa zł 9,940.751-48.

Udzielone gwarancje zł 776.426-61; Inkaso zł 1,266.324-90; Razem zł 11,983.502-99.

STAN BIERNY

Kapitały własne: a) zakładowy zł 2,500.000-00; b) zapasowy zł 190.044-71; Wkłady: a) termnowe zł 1,902.404-54; b) à vista zł 1,077.462-18; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 629.488-89; Zobowiązania inkasowe zł 1.077-58; Redyskonto weksli zł 3,441.210-30; Banki krajowe zł 4.802-85; Banki zagraniczne zł 162.336-92; Różne rachunki zł 31.362-61; Zysk za 1931 r. zł 560-90; Suma bilansowa zł 9,940.751-48.

Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj zł 776.426-61; Różni za inkaso zł 1,266.324-90; Razem zł 11,983.502-99.

Depozyty zwykłe zł 20,781.070-62, lombardowe zł 635.467-80.

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

DEBET

Zapłacone procenty i prowizje zł 448.375-73; Koszty handlowe zł 441.947-57; Podatki zł 114.305-39; Amortyzacja ruchomości zł 2.597-00; Odpisy na dłużnikach zł 110.896-12; Czysty zysk za 1931 r. zł 560-90 Razem zł 1,118.682-71.

KREDYT

Pozostałość zysków z lat ubiegłych; rezerwa podatkowa z zysku roku ubiegłego zł 53.967-46; Pobrane procenty i prowizje zł 1,044.026-19; Różnice kursowe na wal. zagr. i pap. % zł 18.689-06; Razem zł 1,118.682-71.

Bilans surowy na dz. 31 marca 1932 r.

STAN CZYNNY

Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 340.162-28; Waluty zagraniczne zł 19.104-93; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 2.339-99; b) papiery hypoteczne zł 2.426-06; c) akcje zł 184.337-15; Papiery wart. ustaw. kapit. zapas. zł 152.526-40; Banki krajowe zł 14.455-34; Banki zagraniczne zł 63.947-65; Weksle zdyskontowane (w tem zagr.) zł 4.720.751-27; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 3,175.025-36; b) niezabezpieczone zł 908.894-14; Różne rachunki zł 480.208-01; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 97.079-43; Gwarancje zł 2,822.596-63; Inkaso zł 1.194.138-50; Suma bilansowa zł 14,177.993-14.

STAN BIERNY

Kapitały własne: a) zakładowy zł 2.500.000-00; b) zapasowy zł 191.294-71; Wkłady: a) termnowe zł 1,767.954-36; b) à vista zł 1,227.896-22; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 821.918-73; Zobowiązania inkasowe zł 327-00; Redyskonto weksli zł 3,547.422-84; Banki krajowe zł 11.219-28; Banki zagraniczne zł 1.483-64; Różne rachunki zł 18.654-54; Procenty, prowizje i różne zyski zł 73.086-69; Gwarancje zł 2,822.596-63; Inkaso zł 1,194.138-50 Suma bilansowa zł 14,177.993-14.

Depozyty zwykłe zł 21,037.325-89; lombardowe zł 706.772-80.

Spółka Akcyjna

„Prasa Nowa“ Zakłady Graficzne i Wydawnicze
WE LWOWIE

Bilans za 1931 r.

AKTYWA. — Gotówka zł 174.293-70; Wydawnictwa periodyczne zł 308.770-00; Nieruchomości zł 413.600-00; Dłużnicy zł 354.448-80; Ruchomości zł 578.803-81; Zapasy zł 44.174-68; Koszty założenia spółki zł 31.802-96; Razem zł 1,905.893-95.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 1,600.000-00; Wierzyciele zł 102.629-71; Składki zł 1.399-93; Przenośne zł 57.698-60; Fundusz zapasowy zł 15.600-00; Opodatkowana rezerwa podatkowa zł 60.569-06; Nadwyżka aktywów zł 67.996-65; Razem zł 1,905.893-95.

Rachunek strat i zysków

ZYSKI. — Dochody brutto zł 1,354.055-57.
STRATY. — Koszty handlowe zł 1,286.058-92; Zysk netto zł 67.996-65.

ZAKŁADY WŁÓKIENNICZE KAROL T. BUHLER W ŁODZI, S. A.

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY		zł
Nieruchomości		3.185.410'32
Maszyny, urządzenia, środki komunikacji i inwentarz		7.561.300'74
Kasa		182.471'01
Weksle		1.084.538'30
Banki i dłużnicy		2.916.568'21
Remanenty		1.894.845'64
Strata		222.630'86
		<u>17.047.765'08</u>
STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny		5.250.000'00
„zapasowy		330.000'00
„zapas. pozostawiony		211.795'92
„amortyzacyjny	4.897.970'32	
amortyzacja za 1931 r.	849.017'75	5.746.988'07
Zobowiązania:		
a) krótkoterminowe	1.368.089'59	
b) długoterminowe	4.013.410'08	5.381.499'67
Prześciowe różnice kursowe		107.201'41
Sumy przechodnie		20.280'01
		<u>17.047.765'08</u>

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN		zł
Świadczenia socjalne		247.932'21
Podatki i opłaty skarbowe		764.936'52
Dyskonto i odsetki		505.635'94
Koszty handlowe		396.430'93
Straty na dłużnikach, protestach i inne		1.195.173'00
Amortyzacja		849.017'75
Strata za 1930 r.		196.988'26
		<u>4.156.114'61</u>

MA

MA		zł
Zysk na fabrykacji, farbowaniu i wykańczaniu tkanin		3.933.001'34
Różnice kursowe		482'41
Strata:		
z 1930 r.	196.988'26	
za 1931 r.	25.642'60	222.630'86
		<u>4.156.114'61</u>

TOWARZYSTWO PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE A. L. SOJKA, S. A.

W WARSZAWIE

Bilans po dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Kasa zł 33.605'57; Weksle zł 147.008'56; Instytucje kredytowe zł 123.260'13; Dostawcy zł 10.822'46; Odbiorcy zł 815.111'48; Akcje i udziały zł 394.573'14; Koszty organizacji zł 27.573'00; Gwarancje zł 2.940.855'00; Różni za inkaso zł 55.586'51; Razem zł 4.548.395'85.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1.000.000'00; Rezerwa statutowa zł 6.309'00; Rezerwa specjalna zł 40.000'00. Rezerwa na podatek zł 5.498'00; Dostawcy zł 529.397'13; Odbiorcy zł 41.534'87; Gratyfikacja personelu zł 24.150'00; Sumy przechodnie zł 3.000'00; Gwarancje zł 2.839.000'00; Inkasa zł 55.586'51; Zyski i straty — pozostałość na 1932 r. zł 3.920'34; Razem zł 4.548.395'85.

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN. — Koszty handlowe Centrali i Oddziału zł 364.058'40; Podatki i świadczenia socjalne zł 86.781'05; Procenty zł 83.377'54; Różne straty zł 138.109'34; Rezerwy zł 26.546'70; Pozostałość zysku na 1932 r. zł 3.920'34; Razem zł 702.793'37.

MA. — Pozostałość zysku z 1930 r. zł 4.920'65; Przychód brutto zł 697.872'72; Razem zł 702.793'37.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Akcyjnej pod firmą

FABRYKA MASZYN RZEWUSKI i S-ka, S. A.

odbyte w dn. 25 kwietnia 1932 r. przyjęło i zatwierdziło bilans i rachunek strat i zysków za rok operacyjny 1931 w/g poniższego zestawienia udzielając władzom spółki absolutorjum.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Kasa zł 1.524'58; Weksle zł 10.300'01; Papiery wartościowe zł 6.202'00; Surowce zł 39.087'53; Wyroby własne zł 323.211'02; Nieruchomości zł 252.710'04; Urządzenia fabryczne i ruchomości zł 306.480'69; Towary konsygnacyjne zł 22.022'54; Kaucje zł 1.734'00; Ogółem zł 963.272'40.

„Różni” za udzielone gwarancje zł 225.000'00.

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 300.000'00; Kapitał rezerwowy zł 260.234'12; Kapitał amortyzacyjny zł 156.536'99; Banki zł 36.898'11; Odbiorcy zł 15.925'46; Dostawcy zł 3.307'96; Różni zł 156.659'80; Akcepty zł 22.193'46; Zysk za 1931 r. zł 11.516'56; Ogółem zł 963.272'40.

Nasze gwarancje u „Różnych” zł 225.000'00.

Rachunek zysków i strat

STRATY

Koszty handlowe zł 83.118'37; Procenty zł 19.078'68; Zysk netto za 1931 r. zł 11.516'56; Ogółem zł 113.713'61.

ZYSKI

Zysk brutto za 1931 r. zł 113.713'61; Ogółem zł 113.713'61
Uchwalono przenieść z zysków sumę zł 11.516'56 na kapitał amortyzacyjny.

Przewodniczący Zgromadzenia

Stanisław Rzewuski

Browar i Fabryka Kwasu Węglowego Sukcesorów K. ANSTADTA, S. A.

Łódź, ul. Pomorska 34

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Stan kasy i portfeli zł 24.308'82; Nieruchomości i grunty fabryczne zł 2.262.719'93; Maszyny, kotły i inwentarz fabryczny zł 2.001.720'07; Papiery wartościowe zł 8.949'00; Dłużnicy zł 292.771'99; Towary, surowce i materiały pomocnicze zł 434.067'40. Ogółem zł 5.024.537'21. Rachunek gwarancji zł 60.000'00.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 2.100.000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 1.684.383'41; Kapitał zapasowy zł 234.100'00; Wierzyciele i kaucje zł 600.375'49; Akcepty zł 321.911'20; Dywidenda niepodniesiona zł 80'00; Zysk zł 83.687'11; Ogółem zł 5.024.537'21. Rachunek gwarancji zł 60.000'00.

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN

Koszty na surowce i materiały; Pomocnicze koszty ruchu i koszty handlowe ogólne zł 1.309.410'55; Na akcyzę, podatki państwowe i miejskie zł 344.090'08; Na świadczenia socjalne zł 37.800'95; Pozostałość zysku z 1930 r. zł 1.565'05; Zysk za 1931 r. zł 82.122'06. Razem zł 83.687'11. Ogółem zł 1.774.988'69.

MA

Pozostałość zysku z 1930 r. zł 1.565'05; Ogólny przychód w 1931 r. zł 1.773.423'64. Ogółem zł 1.774.988'69.

Towarzystwo Przemysłowe Zakładów Mechanicznych „Lilpop, Rau & Loewenstein”

S. A.

W WARSZAWIE

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY		zł
Nieruchomości		17.558.057'45
Maszyny i urządzenia		9.971.734'00
Ruchomości		1.643.753'02
Magazyny		5.618.879'09
Roboty niewykończone		5.186.721'89
Kasa i banki		306.414'45
Weksle w portfelu		1.523.850'94
Dłużnicy		1.507.035'28
Depozyty i kaucje		505.091'46
Udziały konsorcjonalne		14.483'00
Sumy przechodnie		23.399'98
Fabryka w Krzemieńcużu		1'00
		<u>43.859.421'56</u>
Gwarancje w akceptach		2.870.250'00
		<u>46.729.671'56</u>

STAN BIERNY		zł
Kapitał akcyjny		12.400.000'00
Kapitał zapasowy		431.569'84
Kapitał amortyzacyjny		9.451.356'03
Rezerwa na uzupełn. kapit. zakład.		3.017.334'90
Rezerwa z przerachow. bil. b-tto na dz. 1.VII. 1928 r.		4.218.756'30
Rezerwa specjalna		563.772'28
Fundusz ubezpieczeniowy		206.784'28
Dywidenda niepodniesiona z lat dawnych		302.687'86
Kasa Przejrzystości Urzędników		167.986'27
Kasa Oszczędności Robotników		27.520'00
Wierzyciele		9.979.166'58
Akcepty		1.037.773'28
Właściciele depozytów		190.395'08
Sumy przechodnie		111.554'55
Zysk—pozostałość z 1930 r.	zł	4.799'11
„ za 1931 r.	zł	1.747.965'20
		<u>1.752.764'31</u>
		<u>43.859.421'56</u>
Akcepty gwarancyjne		2.870.250'00
		<u>46.729.671'56</u>

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN		zł
Koszty ogólne, handlowe etc.		2.881.684'52
Podatki: obrotowy, dochodowy i opłaty stempl. od faktur i umów		1.732.831'05
Strata na usuniętych maszynach		140.617'44
Spisane wątpliwe należności		44.641'91
Różnice kursowe na papierach wartościowych		141.129'09
Amortyzacja		1.535.407'60
Zysk za 1931 r.		1.747.965'20
		<u>8.224.276'81</u>

MA		zł
Zysk brutto		8.224.276'81
		<u>8.224.276'81</u>

W 1931 r. wskutek kryzysu zmniejszyło się zatrudnienie wszystkich oddziałów fabryki.

Inwestycje uskutecznił w minimalnym zakresie. Ukończono prawie we wszystkich działach reorganizację, osiągając usprawnienie pracy między wydziałami, wreszcie przez zastosowanie racjonalizacji zmniejszono stan Magazynów.

W roku ubiegłym zatwierdzony został statut, przystosowany do nowego prawa akcyjnego.

Pabjanicka Spółka Akcyjna Przemysłu Chemicznego

w Pabjanicach

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA		zł
Grunty		687.840'25
Budynki		2.383.110'17
Maszyny, aparaty i ruchomości		4.961.000'67
Towary		2.266.920'88
Dłużnicy		1.733.033'87
Kasa		17.898'59
Weksle		274.014'84
Papiery wartościowe		135.663'00
		<u>12.459.482'27</u>

PASywa		zł
Kapitał akcyjny		4.000.000'00
„ rezerwowo		420.967'31
„ amortyzacyjny		3.062.241'40
Kasa Emeryt. Urzędników Spółki		776.070'68
„ „ Robotników „		248.679'31
Wierzyciele		3.743.427'72
Zysk		208.095'85
		<u>12.459.482'27</u>

Rachunek strat i zysków

WINIEN		zł
Wydatki		2.992.510'63
Amortyzacja budynków, maszyn i t. p.		565.813'74
Odpis na kapitał rezerwowo		20.022'13
„ „ Kasę Emeryt. Urzędników S-ki		50.000'00
„ „ zysk		208.095'85
		<u>3.836.442'35</u>

MA		zł
Pozostałość zysku z 1930 r.		27.841'29
Zysk na towarach		3.808.601'06
		<u>3.836.442'35</u>

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE KAROLA EISERTA

S. A. W ŁODZI

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Budynki zł 3,965.411'15; Place zł 637.884'00; Maszyny i urządzenia techniczne zł 8.673.931'69; Ruchomości biurowe zł 72.752'42; Środki lokomocji zł 120.673'18; Kasa zł 38.241'95; Papiery wartościowe zł 117.057'16; Weksle zł 581.355'92; Rezerwy zł 3.457.755'00; Dłużnicy zł 4.016.883'49; Sumy przechodnie zł 426.755'75; Razem zł 22,108.701'71. Depozyty zł 216.600'00.

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 9,000.000'00; Kapitał zapasowy zł 1,140.000'00; Kapitał amortyzacyjny zł 6,721.332'67; Kapitał obligacyjny zł 4,084.800'00; Akcepty zł 86.528'81; Wierzyciele zł 620.161'46; Sumy przechodnie zł —; Zysk zł 475.878'77; Razem zł 22,108.701'71. Akcepty depozytowe zł 216.600'00.

Rachunek strat i zysków na 1931 r.

WINIEN

Podatki zł 187.381'40; Świadczenia socjalne zł 181.591'52; Nieściągalne należności zł 264.000'39; Zysk zł 475.878'77; Razem zł 1,108.852'08.

MA

Fabrykacja zł 1,045.290'44; Dywidenda od papierów wartościowych zł 16.740'00; Wpływy ze spisanych należności zł 46.821'64; Razem zł 1,108.852'08.

HERMANNMÜHLEN, S. A.

W POZNANIU

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Grunty zł 178.840'00; Budynki zł 1.034.972'73; Maszyny i urządzenia zł 1.969.195'86; Papiery wartościowe zł 22.366'00; Dłużnicy zł 1.141.214'33; Kasa zł 2.351'14; Weksle zł 12.800'00; Towary zł 436.227'45. **Ogółem zł 4.797.967'51.**

Gwarancje udzielone zł 50.000'00; Dłużnicy z tytułu gwarancji zł 1.277.000'00. **Razem zł 1.327.000'00.**

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 1.000.000'00; Fundusz rezerwowy zł 100.560'00; Fundusz rezerwy specjalnej zł 600.000'00; Fundusz Hermana Rothholza zł 50.000'00; Fundusz z przerechowania zł 908.014'85; Fundusz amortyzacyjny zł 1.079.195'89; 1931 r. zł 226.734'32; Razem zł 1.305.930'21. Dywidenda niepodjęta zł 2.304'00; Wierzyciele zł 550.292'65; Akcepty zł 279.057'44; Saldo z 1930 r. zł 30.995'17; Saldo z 1931 r. zł 29.186'81; Razem zł 1.808'36. **Ogółem zł 4.797.967'51.**

Wierzyciele z tytułu gwarancji zł 50.000'00; Gwarancje otrzymane zł 1.277.000'00; **Razem zł 1.327.000'00.**

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

WINIEN

Amortyzacja zł 226.734'32; Różnice kursowe zł 16.585'94; Koszty ruchu zł 444.530'29; Koszty handlowe zł 154.938'81; Odsetki zł 77.119'80; Podatki zł 65.963'42; **Ogółem zł 985.872'58.**

MA

Towarw zł 956.685'77; Strata zł 29.186'81; **Ogółem zł 985.872'58.**

„JASŁO“ ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-NAFTOWE

„GARTENBERG I SCHREYER“, S. A.

Bilans zamknięcia za 1931 r.

STAN CZYNNY

Kasa	zł	22.236'56
Waluty		5.989'70
Papiery wartościowe		35.000'00
Portfel wekslowy		322.028'09
Fabryka		4.268.841'76
Zapasy		19.669'33
Dłużnicy		2.725.770'64
		<u>7.409.536'08</u>

STAN BERNY

Kapitał akcyjny	zł	2.000.000'00
Fundusze rezerwowe		2.593.008'49
Wierzyciele		2.033.332'33
Zysk:		
z 1930 r.	261.697'72	
z 1931 r.	521.497'54	783.195'26
		<u>7.409.536'08</u>

Rachunek strat i zysków z dn. 31 grudnia 1931 r.

STRATY

Wydatki ogółem		2.493.940'40
Zysk:		
z 1930 r.	261.697'72	
z 1931 r.	521.497'54	783.195'26
		<u>277.135'66</u>

ZYSKI

Zysk z 1930 r.	261.697'72	
Zysk brutto	3.015.437'94	
		<u>3.277.135'66</u>

Jasło, dn. 31 grudnia 1931 r.

Sprawozdanie SCHNEIDER i ZIMMER Młyn Parowy, S. A. w Lesznie

Bilans za 1931 r.

AKTYWA	zł	zł	PASYWA	zł
Nieruchomości		675.100'00	Kapitał zakładowy	2.500.000'00
Maszyny	249.338'09		Dług obligac.	688.000'00
	510.000'00		Odsetki od tego	22.710'00
	544.790'35	1.304.128'44	Samochod Anschaffungskonto	11.038'00
Bocznica		20.000'00	Fundusz zapasowy	137.500'00
Samochody	12.000'00		" nadzw.	185.000'00
	38.000'00		Delcred.re	25.000'00
	24.000'00	74.000'00	Odpisanie	1.141.220'00
Inwentarz		141.750'00	Wierzyciele	59.828'13
Dłużnicy banki		331.267'86	Zysk	147.776'03
Dłużnicy inni		1.232.559'84	Redyskont Bank Polski	46.885'70
Pap. wartościowe i weksle	10.583'60			
	83.242'24	93.825'84		
Redyskont Wechsel		46.885'70		
Zapasy przemiatu	978.134'00			
" różne	3.920'00	982.054'00		
Gotówka		43.386'18		
		<u>4.964.957'86</u>		<u>4.964.957'86</u>

Rachunek zysków i strat

WINIEN	zł	MA	zł
Wszystk. koszty	677.852'60	Przenies. za 1930 r.	689'87
Odpisanie	166.130'00	Konto przemiatu	979.974'64
Fundusz zapasowy	15.000'00	Konto różne	11.094'12
Dywid.	105.000'00		
Tantjemy	16.000'00		
Do dysp. zarz.	6.000'00		
Przen. na 1932 r.	5.776'03		
	<u>991.758'63</u>		<u>991.758'63</u>

Leszno, dn. 31 grudnia 1931 r.

Schneider i Zimmer Młyn Parowy, S. A.
ZARZĄD

Myszkowska Przędzalnia „August Schmelzer“, S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1931 r.

STAN CZYNNY

R-k nieruchomości zł 1,153.730-94; R-k ruchomości i maszyn zł 2,741.978-44; R-k papierów publicznych zł 569-00; R-k premii wywozowej zł 1.817-26; R-k inkaasa zł 468-28; R-k pożyczek zł 17.196-27; R-k sum przechodnich zł 579-65; R-k weksli zł 200-00; R-k dewiz zł 6.273-68; R-k Kasy zł 300-21; R-k przędzy zł 156.943-44; R-k składu Budapeszt zł 14.536-71; R-k składu Timisoara zł 18.966-79; R-k odpadków bawełnianych zł 196.819-00; R-k protestowanych weksli zł 236.347-99; R-k odbiorców zł 355.481-87; R-k sum przejściowych zł 431.556-41; R-k fabrykacji zł 120.000-00; R-k skrzyń zł 9.374-00; R-k farb i chemikalii zł 26.200-00; R-k cewek zł 8.827-00; R-k oświetlenia zł 1.800-00; R-k materiałów opałowych zł 629-00; Strata za rok operacyjny 1930/1931 zł 449.067-27; **Ogółem zł 5,949.662-61.**

STAN BIERNY

R-k kapitału akcyjnego zł 2,000.000-00; R-k kapitału amortyzacyjnego zł 861.381-48; R-k kapitału specjalnego zł 891.175-64; R-k akceptów zł 73.686-78; R-k wierzycieli i banków zł 2,123.418-71; **Ogółem zł 5,949.662-61.**

R-k strat i zysków za okres operacyjny 1930/31

WINIEN

Strata na produkcji roku operac. 1930/1931 zł 248.505-69; Strata na dłużnikach zł 203.984-27; **Ogółem zł 452.489-96.**

MA

R-k czynszu zł 1.760-00; R-k różnic kursowych zł 1.662-69; Strata w okresie 1930/31 zł 449.067-27; **Ogółem zł 452.489-96.**

Bilans na dz. 1 stycznia 1932 r.

STAN CZYNNY

R-k nieruchomości zł 1,153.730-94; R-k maszyn i ruchomości zł 2,555.508-44; R-k papierów publicznych zł 569-00; R-k pożyczek zł 17.196-27; R-k sum przechodnich zł 579-65; R-k weksli zł 3.800-00; R-k dewiz zł 3.763-82; R-k kasy zł 77-41; R-k przędzy zł 867-00; R-k składu Budapeszt zł 1.700-00; R-k składu Timisoara zł 1.550-00; R-k odpadków bawełnianych zł 183.618-25; R-k protestowanych weksli zł 270.334-80; R-k odbiorców zł 287.936-40; R-k sum przejściowych zł 413.979-65; R-k fabrykacji zł 114.774-50; R-k farb i chemikalii zł 26.200-00; R-k skrzyń zł 7.649-00; R-k cewek zł 8.827-00; R-k oświetlenia zł 1.800-00; R-k strat i zysków — strata na 1/VII 1931 r. zł 449.067-27; R-k strat i zysków — strata na 1/I 1932 r. zł 253.834-98; **Ogółem zł 5,757.364-38.**

STAN BIERNY

R-k kapitału akcyjnego zł 2,000.000-00; R-k kapitału amortyzacyjnego zł 802.642-68; R-k kapitału specjalnego zł 891.175-64; R-k wierzycieli i banków zł 2,059.246-40; R-k akceptów zł 4.161-56; R-k przewozów zł 138-10; **Ogółem zł 5,757.364-68.**

R-k strat i zysków za okres od 1/VII do 31/XII 1931 r.

WINIEN

Inwentarz na 1/VII 1931 r. zł 156.943-44; R-k odpadków bawełnianych zł 3.092-07; R-k farb i chemikalii zł 6.085-17; R-k skrzyń zł 1.758-75; R-k materiałów opałowych zł 2.070-87; R-k oświetlenia zł 1.246-73; R-k renowacji zabudowań zł 1.065-93; R-k bonifikacji zł 5.363-49; R-k skonta zł 2.649-52; R-k różnic kursowych zł 235-87; R-k dyskonta zł 178-95; R-k eksportu (składu zagran.) zł 4.721-49; R-k przewozów (krajowe) zł 3.438-55; R-k przewozów (zagraniczne) zł 7.828-27; R-k ubezpieczenia zł 8.817-00; R-k robocizny zł 4.002-78; R-k pensji zł 15.430-58; R-k prowizji zł 2.869-30; R-k danin socjalnych zł 2.328-11; R-k kosztów handlowych zł 19.460-63; R-k podatku dochodowego zł 2.135-10; R-k podatku obrotowego zł 2.717-35; R-k podatków różnych zł 1.355-25; Strata na dłużnikach zł 1.591-84; Strata na sprzedaży 17 maszyn zł 110.635-00; **Ogółem zł 368.022-04.**

MA

R-k czynszu zł 1.189-00; R-k przędzy fakturowano zł 112.131-06; Inwentarz na 31/XII 1931 r. zł 867-00; Strata w okresie od 1/VII do 31/XII 1931 r. zł 253.834-98; **Ogółem zł 368.022-04.**

Walne Zebranie w dn. 25 kwietnia 1932 r. uchwaliło:

Sprawozdanie Zarządu oraz bilanse i rachunki strat i zysków za czas od 1 lipca 1930 r. do 1 stycznia 1932 r. zatwierdzić, tudzież wynikłą w okresie sprawozdawczym stratę w kwocie zł 702.902-25 pokryć z rezerw kapitału specjalnego.

Fabryka Garbarska Standard, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa zł 31.910-43; Weksle zł 28.060-98; PKO zł 2.470-58; Powsz. Bank Związk. zł 1.929-50; Towary zł 119.232-87; Surowiec zł 52.297-95; Półfabrykaty zł 80.851-20; Garbniki i mat. pom. zł 29.053-94; Odbiorcy zł 89.513-03; Dostawcy zł 995-02; Różni zł 10.401-79; Wydatki na 1932 r. zł 1.187-50; Sumy przechodnie zł 5.266-58; Nieruchomości zł 13.185-60; Dzierżawa Garb. zł 5.933-34; Inwestycje zł 12.050-87; Urządzenie zł 38.827-55; Żywy inwentarz zł 675-00; Koszty organizacyjne zł 9.101-60; Strata za 1931 r. zł 24.272-76; **Ogółem zł 557.218-09.**

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 350.000-00; Fundusz amortyzac. zł 5.615-27; Akcepty zł 81.318-41; Wierzyciele zł 88.650-00; Dostawcy zł 23.762-48; Odbiorcy zł 3.337-02; Różni zł 3.141-11; Sumy przechodnie zł 875-50; Zaliczenia poczt. zł 518-30; **Ogółem zł 557.218-09.**

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Fundusz amortyzac. zł 5.615-27; Dzierżawa zł 2.966-66; Koszty organizac. zł 2.275-40; Odsetki i prowizje zł 9.832-72; Towary zł 22.191-21; **Ogółem zł 42.881-26.**

ZYSKI. — Towary zł 16.728-81; Odsetki i prowizje zł 1.879-69; Strata za 1931 r. zł 24.272-76; **Ogółem zł 42.881-26.**

Polsko-Belgijskie Tow. dla Impregnacji Drzewa i Polski Krezonatt, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

1) Gotówka w kasach zł 9.155-30; 2) Rachunki bieżące zł 1.968.378-49; 3) Kaucje zł 676.008-08; 4) Materiały zł 216.087-41; 5) Ruchomości zł 79.821-39; 6) Maszyny, urządzenia i narzędzia zł 399.624-60; 7) Nasycalnia w Rawie - Ruskiej zł 2.012.867-87; 8) Sumy przechodnie zł 60.477-60; 9) Aporty zł 400.052-64; 10) Strata zł 255.892-68; **Razem zł 6,078.366-06;** Gwarancje zł 351.826-00.

STAN BIERNY

1) Kapitał akcyjny zł 2,000.000-00; 2) Kapitał zapasowy zł 113.058-50; 3) Kapitał amortyzacyjny zł 1,493.483-65; 4) Rezerwa na gwarancje trwałości podkładów zł 350.025-00; 5) Fundusz rezerwy specjalny zł 400.052-64; 6) Rachunki bieżące zł 1.571.746-27; 7) Akcepty zł 150.000-00; **Razem zł 6,078.366-06.** Różni za gwarancje zł 351.826-00.

Rachunek zysków i strat w 1931 r.

WINIEN

1) Podatki i opłaty stemplowe zł 638.343-24; 2) Koszty Centrali zł 210.001-11; 3) Amortyzacje zł 278.210-91; **Razem zł 1,126.555-26.**

MA

1) Pozostałość zysku za 1930 r. zł 1.525-03; 2) Zysk brutto na fabrykacji zł 869.137-55; 3) Strata zł 255.892-68; **Razem zł 1,126.555-26.**

Manufaktura Wełniana Karol Bennich, S. A. Łódź

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Grunty fabryczne zł 2,792.945-42; Budynki zł 1,568.507-66; Maszyny zł 3,256.787-32; Dłużnicy zł 522.615-70; Towary zł 160.631-16; Surowce zł 165.800-83; Weksle zł 47.640-18; Kasa zł 137.711-15; Sumy przechodnie zł 181.974-49; Papiery wartościowe zł 10.000-00; Depozyty sądowe zł 2.011-60; Strata za 1931 r. zł 872.207-76; **Razem zł 9,718.833-27.** Depozyty zł 5.000-00.

PASYWA

Kapitał zakładowy zł 4,920.000-00; Kapitał zapasowy zł 218.000-00; Kapitał amortyzacyjny zł 2,233.190-46; Specjalny fundusz rezerwy na pokrycie strat zł 1,186.801-46; Długi zł 277.438-95; Kredyt długoterminowy zł 873.654-00; Sumy przechodnie zł 8.128-19; Niepodniesiona dywidenda zł 1.620-21; **Razem zł 9,718.833-27.** Depozyty zł 5.000-00.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

Dopłacony podatek dochodowy za 1928/29 r. zł 25.153-90; Amortyzacja zł 161.641-64; Różne wydatki zł 635.263-79; Strata na niewypłacalnych dłużnikach zł 199.135-32; Strata na fabrykacji zł 469.090-83; Inne straty zł 559.977-99; **Razem zł 2,050.263-47.**

MA

Wpływy z dawniej odpisanych strat zł 1.275-07; Różne wpływy zł 761.206-38; Różnice kursowe zł 415.574-26; Strata za 1931 r. zł 872.207-76; **Razem zł 2,050.263-47.**

„VISTULA“

Powszechne Towarzystwo Ubezpieczeń

S. A. w Tczewie

(w likwidacji)

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA	zł	zł
Kasa		894'51
Institucje kredytowe:		
a) krajowe		
1) państwowe i Bank Polski	—	
2) inne	228.343'44	
b) zagraniczne	—	228.343'44
Papiery wartościowe:		
a) krajowe:		
1) posiadające ubezpieczeń-		
stwo prawne	55'58	
2) inne	113.984'00	114.039'58
b) zagraniczne	—	114.039'58
Pożyczki hipoteczne		1.002.229'91
Dłużnicy:		
a) agencji	4.021'60	
b) różni z tytułu zal. głęj		
składki	14.140'17	
c) zakłady ubezpieczeń	23.458'01	
d) inne	21.740'84	63.360'62
Samochód	15.273'46	
Odpisano	1.527'36	13.746'10
		<u>1.422.614'16</u>

PASYWA	zł	zł
Kapitały i fundusze gwarancyjne:		
a) emitowany kapitał akcyjny	250.000'00	
b) kapitał rezerwowy	100.000'00	
c) rezerwa hipoteczna	4.578'61	354.578'61
Fundusze i rezerwy techniczne:		
rezerwa na nieuregulowane		
szkody na udział własny		75.953'20
Wierzyciele:		
a) agencji	12.099'83	
b) zakłady ubezpieczeń	218.743'63	
c) inni	16.984'36	247.827'82
Nieuiszczone podatki i opłaty:		
Opłaty stemplowe od ubez-		
pieczeń	1.538'95	
Do dyspozycji masy likwidacyjnej	742.715'58	
		<u>1.422.614'16</u>

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

STRATY	zł
Niepodzielona część kosztów administracji	5.126'60
Odpisano na samochód	1.527'36
Strata na kursie	17.536'00
Przeniesienie na nowy rach. masy likwidacyjnej	742.715'58
	<u>766.905'54</u>
ZYSKI	zł
Pozostałość z bilansu otwarcia likwidacji	74.138'66
Pozostałość z działu ubezpieczeń od ognia	578.272'00
Czysty dochód z majątku	103.255'03
Nadwyżka odzyskana przy sprzedaży domu	11.053'00
Zysk na kursie	186'85
	<u>766.905'54</u>

TERENOWO-BUDOWLANE TOWARZYSTWO

S. A.

Bilans na 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA	zł
Nieruchomości	3.086.975'49
Dłużnicy	54.520'04
Ruchomości	1'—
Gotowizna w kasie	1.668'66
Sumy przechodnie	644'—
Rachunek zysków i strat: straty	109.037'05
mniej pozostałość z 1930 r.	79.500'07
	<u>29.536'98</u>
	<u>3.173.346'17</u>
PASYWA	zł
Kapitał zapasowy	800.000'—
Fundusz zapasowy	136.264'69
Rezerwy	1.004.368'32
Wierzyciele	1.210.761'95
Sumy przechodnie	21.951'21
	<u>3.173.346'17</u>

Rachunek zysków i strat na 31 grudnia 1931 r.

WYDATKI	zł
Koszty handlowe	21.119'06
Podatki	5.242'02
Procenty i różnice kursowe	84.525'97
	<u>110.887'05</u>
WPLYWY	zł
Pozostałość z 1930 r.	79.500'07
Różne wpływy	1.850'—
Straty	29.536'98
	<u>110.887'05</u>

FABRYKA SZKŁAUJŚCIE

S. A. dawn. Friedr. Siemens—Ujście
województwo poznańskie

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Grunty zł 69.084'40; Pokłady torfu zł 45.500'—; Budynki zł 2.148.413'73; Piece, maszyny i urządzenia zł 2.128.629'09; Patenty zł 82.751'—; Kasa, weksle, banki zł 142.511'08; Kaucje, papiery wartościowe zł 3.072'—; Dłużnicy zł 299.846'89; Udziały zł 1.065'—; Sumy przechodnie zł 24.411'35; Zapasy zł 739.833'—; Strata w 1931 r. zł 237.514'61; Zysk w 1930 r. zł 25.022'27; Razem zł 212.492'34; Razem zł 5.897.609'88; Różni za gwarancje zł 2.165.000'—; Ogółem zł 8.062.609'88.

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 500.000'—; Kapitał rezerwowy zł 84.150'49; Kapitał rezerw. specj. zł 33.000'—; Kapitał amortyzacyjny zł 692.260'32; Hipoteki zł 774.000'—; Wierzyciele 3.785.150'04; Sumy przechodnie zł 29.049'03; Razem zł 5.897.609'88; Różni za gwarancje zł 2.165.000'—; Ogółem zł 8.062.609'88.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

Koszty ruchu zł 1.050.399'09; Koszty administracji zł 635.468'90; Amortyzacja zł 167.470'75; Ogółem zł 1.853.338'74.

MA

Zysk 1930 r. zł 25.022'27; Towary zł 1.608.386'12; Różne wpływy zł 7.438'01; Strata zł 212.492'34; Ogółem zł 1.853.338'74.

**FABRYKA CHUSTEK FANTAZYJNYCH
I WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH**

„TOGA”, S. A. W ŁODZI

Bilans na 31 XII 1931 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Place	24.897.00	
Budynki	361.514.89	386.411.89
Maszyny	1.814.60	
Ruchomości	8.683.59	
Instalacje	2.580.17	
Materiały	3.421.20	16.499.56
Kasa	369.06	
Dłużnicy	159.522.50	159.891.56
		<u>562.803.01</u>

STAN BIERNY	zł
Kapitał akcyjny	225.000.00
„ zapasowy	196.440.64
„ amortyzacyjny	48.743.53
Wierzyciele	9.829.00
Zysk za rok 1931	82.789.84
	<u>562.803.01</u>

Rachunek zysków i strat

Przychód	89.000.00
Rozchód	6.210.16
Zysk	<u>82.789.84</u>

Spółka Akcyjna Wytwarzania Bawełnianych „WOLA” w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Place zł 144.101.60; Budynki zł 4.719.955.14; Bocznicą kolejową zł 77.620.49; Maszyny, aparaty i instalacje zł 9.717.347.92; Remanenty na 31 grudnia 1931 r.: Towarów zł 2.424.184.04; Materiałów zł 815.769.37; Kasa zł 23.238.56; Weksle zł 19.577.09; Depozyty zł 300.000; Dłużnicy zł 329.760.23; Razem zł 18.274.554.44.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 9.000.000.00; Kapitał zapasowy zł 91.347.05; Kapitał amortyzacyjny zł 4.287.213.66; Kapitał rezerwowy zł 208.729.25; Towarzystwo Kredytowe Przemysłu Polskiego zł 1.498.326.36; Fundusz kar zł 236.54; Fundusz asekuracyjny zł 41.852.47; Sumy przechodzące zł 21.348.14; Rezerwa na podatki zł 14.735.46; Akcepty zł 136.659.50; Wierzyciele: akcjonariusze zł 931.734.30; Różni zł 1.623.056.22; Czysty zysk zł 419.315.49; Razem zł 18.274.554.44.

Sprawozdanie za 1931 r.

PRZYCHÓD. — Sprzedaż tkanin i przędzy zł 6.995.183.10; Wpływy długów wątpliwych zł 1.704.33; Różnice kursowe zł 747.546.80; Remanenty towarów na 31/XII 1931 r. zł 2.424.184.04; Razem zł 16.168.618.27.

ROZCHÓD. — Wyplacono za kupione materiały, surowce, przewóz, cło i opał zł 3.029.812.85; Wartość remanentów na 31/XII 1930 r. zł 3.057.921.72; Remont maszyn i budynków zł 45.491.41; Wypłaty i pensje zł 2.282.670.22; Utrzymanie nieruchomości, koni i wozów zł 32.424.47; Koszty handlowe zł 63.134.34; Koszty fabryczne, asekuracja, ekspedycja, prowizje, etc. zł 414.849.62; Procenty zł 369.081.13; Świadczenia socjalne zł 207.608.76; Podatki zł 222.300.55; Straty na usuniętych maszynach zł 24.007.71; Czysty zysk zł 419.315.49; Razem zł 10.168.618.27.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

Zysk brutto zł 4.080.883.70; Wydatki zł 3.661.568.21; Czysty zysk zł 419.315.49.

Projekt podziału zysków za 1931 r.

Amortyzacja budynków zł 94.399.10; Amortyzacja bocznicą kolejową zł 2.328.60; Amortyzacja maszyn i aparatów zł 322.587.79; Razem zł 419.315.49.

**DOM TOWAROWY BRACIA JABŁKOWSCY, S. A.
W WARSZAWIE, UL. BRACKA 25**

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

1) Nieruchomości zł 4.586.762.18; 2) Ruchomości zł 1.557.722.41; 3) Towary zł 1.611.533.31; 4) Dłużnicy zł 571.309.82; 5) Instytucje kredytowe zł 3.983.81; 6) Sumy przechodzące zł 15.116.48; 7) Gotowizna w kasie zł 23.733.10; 8) Waluty obce zł 2.778.14; 9) Papiery wartościowe zł 245.903.24; 10) Weksle zł 53.695.55; 11) Przewyżka pasywów nad aktywami zł 18.318.79; 12) Depozyty zł 386.917.00; 13) Korespondenci za akcepty kaucyjne zł 50.000.00; Weksle kaucyjne zł 61.316.47; Razem zł 9.189.090.30.

STAN BIERNY

1) Kapitał akcyjny zł 3.000.000.00; 2) Kapitał zapasowy zł 305.987.55; 3) Kapitał specjalny rezerwowy zł 1.251.103.49; 4) Kapitał amortyzacyjny zł 1.093.154.97; 5) Fundusz stypendjalny zł 12.000.00; 6) Fundusz zapomogowy zł 37.037.50; 7) Dług hipoteczny zł 945.584.71; 8) Wierzyciele zł 1.912.851.77; 9) Instytucje kredytowe zł 38.588.95; 10) Sumy przechodzące zł 58.270.49; 11) Niepodniesiona dywidenda zł 36.277.40; 12) Depozytariusze zł 386.917.00; 13) Akcepty kaucyjne zł 50.000.00; 14) Korespondenci za weksle kaucyjne zł 61.316.47; Razem zł 9.189.090.30.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN

1) Wydatkowano zł 1.607.183.10; 2) Spisano wątpliwych należności zł 38.042.06; Razem zł 1.645.225.16.

MA

1) Zysk brutto zł 1.626.906.37; 2) Przewyżka wydatków nad dochodami zł 18.318.79; Razem zł 1.645.225.16.

**Pierwsza Warszawska Palarnia Kawy, Cykorji i Surogatów Kawy
„PLUTON” T. i M. TARASIEWICZÓW, S. A. W WARSZAWIE**

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Nieruchomości zł 553.133.36; Maszyny, urządzenia fabryczne i ruchomości zł 270.500.08; Kasa zł 33.711.44; Banki zł 260.709.06; Weksle zł 48.386.44; Dłużnicy zł 247.474.22; Papiery wartościowe zł 129.00; Towary zł 359.523.40; Sumy przejściowe zł 17.577.00; Suma bilansowa zł 1.791.144.00.

Depozyty w różnych instytucjach zł 107.880.00; Kaucje hipoteczne zł 9.200.00; Gwarancje udzielone zł 10.955.70; Razem zł 128.035.70.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 800.000.00; Kapitał zapasowy zł 77.000.00; Kapitał amortyzacyjny zł 234.975.45; Wierzyciele zł 333.412.32; Dywidenda niepodniesiona zł 16.711.06; Akcepty zł 5.961.00; Sumy przejściowe zł 8.721.64; Rachunek przejściowy różnic kursowych zł 18.364.17; Sumy hipoteczne zł 59.770.57; Zyski z 1930 r. pozostałość zł 10.993.64; Zysk za 1931 r. zł 225.234.15; Suma bilansowa zł 1.791.144.00.

Różni za swoje depozyty zł 107.880.00; Różni za kaucje hipoteczne zł 9.200.00; Zobowiązania z tytułu gwarancji udzielonych zł 10.955.70; Razem zł 128.035.70.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Wydatki handlowe, administracyjne, robotnicza, agenci, podatki i świadczenia zł 1.657.704.36; Utrzymanie nieruchomości i nieruchomości zł 16.151.86; Procenty zł 10.313.36; Amortyzacja zł 44.026.68; Straty różne zł 105.203.94; Zysk za 1931 r. zł 225.234.15; Ogółem zł 1.458.634.35.

MA. — Zysk brutto ze sprzedaży towarów zł 1.413.792.35; Procenty zł 20.916.25; Różnice kursowe zł 16.390.55; Wpływy z należności, odpisanymi na straty zł 6.744.86; Zyski różne zł 790.34; Ogółem zł 1.458.634.35.

Towarzystwo Przemysłowo-Leśne, S. A.

Bilans na dz. 30 września 1931 r.

STAN CZYNNY

Gotówka i czek zł 38.188-53; Weksle zł 186.228-49; Papiery procentowe zł 718-20; Zakłady i budynki zł 3.929.364-07; Bocznicza kolejowa i tabor kolejowy zł 138.124-35; Inwentarze zł 70.175-25; Magazyn materiałów 100.638-36; Zapasy kłód i gotowych wyrobów 434.591-39; Materiały w lesie Woronolcha zł 5.751-94; Maj. Woronolcha zł 3.431.558-48; Grunty zł 58.171-70; Dłużnicy zł 403.241-15; Sumy przechodnie zł 100-00; Depozyty zł 175.000-00; Strata zł 102.489-16; **Ogółem zł 9,074.341-07.**

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 2.500.000-00; Kapitał zapasowy zł 82.330-01; Kapitał rezerwowy zł 2.551.405-08; Kapitał amortyzacyjny zł 1.867.937-98; Akcepty zł 947.282-84; Wierzyciele zł 945.003-08; Sumy przechodnie zł 5.382-08; Depozyty zł 175.000-00; **Ogółem zł 9,074.341-07.**

Rachunek strat i zysków

STRATY

Koszty administracyjne zł 135.192-80; Różne straty zł 226.917-52; **Ogółem zł 362.110-32.**

ZYSKI

Zysk z fabrykacji zł 194.332-08; Zysk z eksploatacji lasu zł 65.289-08; Strata zł 102.489-16; **Ogółem zł 362.110-32.**

Syndykat Rolniczy Częstochowski, S. A.

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r., zatwierdzony na Walnem Zgromadzeniu 27 kwietnia 1932 r.

AKTYWA. — Kasa zł 2.268-25; Banki zł 6.673-71; Dłużnicy zł 455.607-64; Towary zł 116.528-95; Nieruchomości zł 545.493-64; Ruchomości zł 20.497-06; Papiery procentowe zł 35.310-45; Weksle zł 28.856-00; Sumy przechodnie zł 756-71; Akcje depozytowe członków Zarządu zł 12.000; Strata za 1931 r. zł 279.210-31. **Ogólna suma bilansowa zł 1,503.202-72.**

PASYWA. — Banki zł 35.378-71; Wierzyciele zł 781.958-80; Akcepty zł 14.900-00; Sumy przechodnie zł 42.303-34; Akcje depozytowe członków Zarządu zł 12.000-00; Niepodjęta dywidenda zł 3.526-41; Kapitał akcyjny zł 400.000-00; Kapitał zapasowy zł 69.768-60; Kapitał amortyzacyjny zł 143.366-56; **Ogólna suma bilansowa zł 1,503.202-72.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Koszty handlowe zł 237.185-79; Procenty zł 9.183-98; Strata na inwentarzu zł 13.837-71; Strata na kursie akcji Banku Polsk. zł 3.294-00; Odpisano z rachunku dłużników zł 209.628-02.

MA. — Zysk brutto na towarach i dochód z nieruchomości zł 169.166-68; Prowizje zł 24.469-18; Wpływy z odpis. na straty dłużników w latach ub. zł 283-33; Strata za 1931 r. zł 279.210-31; **Razem straty i zyski zł 473.129-50.**

Plaszowska Fabryka Dachówek i Cegieł, S. A. w Krakowie

ogłasza

Rachunek bilansu sporządzony na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN. — R-k nieruchomości zł 350.909-96; R-k pieców zł 127.370-68; R-k inwentarza zł 50.098-69; R-k maszyn zł 299.834-02; R-k gruntów zł 179.095-42; R-k interesentów zł 123.154-94; R-k kasy zł 11.971-36; R-k rymes zł 60.326-77; R-k kaucji zł 1.075-00; R-k towarów zł 92.310-56; **Razem zł 1,301.248-40.**

MA. — R-k kapitału akcyjnego zł 750.000-00; R-k funduszu amortyzacyjnego zł 426.878-47; R-k funduszu zapasowego zł 47.593-01; R-k interesentów zł 28.286-67; R-k depozytów zł 20.000-00; R-k dywidend zł 3.679-20; R-k strat i zysków: saldo z 1930 r. zł 10.216-51; Zysk z 1931 r. zł 14.594-54; **Razem zł 24.811-05; Razem zł 1,301.248-40.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — R-k ruchu zł 183.352-43; R-k kosztów handlowych zł 107.174-54; R-k materiałów zł 69.205-47; R-k podatków zł 48.865-81; R-k prowizji zł 10.262-27; R-k ubezpieczeń społecznych zł 20.434-85; R-k funduszu amortyzacyjnego zł 52.900-41; R-k bilansu zł 24.811-05; **Razem zł 517.006-83.**

MA. — Przeniesienie z 1930 r. zł 10.216-51; R-k towarów zł 506.790-32; **Razem zł 517.006-83.**

Union Textile, S. A., Częstochowa

Bilans per 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA	zł
Grunty	48.700-00
Nieruchomości	665.993-51
Kasa	245.301-44
Weksle w portfelu	3.540.450-16
Papiery wartościowe	591.288-46
Materiał pomocniczy	695.656-71
Banki	298.320-91
Klientela	17.966.668-93
Różni dłużnicy	1.538.627-83
Towary	10.456.851-45
Rachunek zysków i strat	
Straty netto za 1931 r.	530.595-23
Ogółem	36,578.454-63

PASYWA

PASYWA	zł
Kapitał zakładowy	3.456.000-00
Kapitał zapasowy	3.090-36
Pożyczki długoterminowe	28.650.880-00
Banki	15.360-00
Dostawcy	2.700.796-85
Różni wierzyciele	1.752.327-42
Ogółem	36,578.454-63

Rachunek zysków i strat per 31 grudnia 1931 r.

WINIEN	zł
Koszty ogólne	9.309.013-15
Procenty i różne	1.676.927-53
Ogółem	10,985.940-68
MA	zł
Zysk brutto na towarach	10.455.345-45
Saldo strat	530.595-23
Ogółem	10,985.940-68

Spółka Akcyjna

„Tomaszowska Przedziałnia Wełny Czesankowej“

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Place zł 544.769-36; Budynki zł 1.673.797-88; Maszyny i urządzenia techniczne zł 2.142.841-59; Ruchomości zł 40.839-41; Towary zł 688.469-97; Materiały pomocnicze zł 58.219-09; Kasa zł 4.547-99; Papiery wartościowe zł 30.399-50; Weksle w portfelu zł 63.102-80; Banki zł 307.312-24; Dłużnicy zł 608.515-85; Zaliczki zł 3.304-09; Sumy przechodnie zł 7.880-00; Straty zł 1.219.359-85; **Razem zł 7,393.359-62.**

STAN BIERNY

Kapitał zakładowy zł 3.000.000-00; Kapitał zapasowy zł 79.923-71; Kapitał rezerwowy zł 337.107-92; Kapitał amortyzacyjny zł 1.760.400-18; Banki zł 80.622-88; Wierzyciele zł 1.493.437-94; Sumy przechodnie zł 16.562-94; Rach. przejściowy różnic kursowych zł 625.304-05; **Razem zł 7,393.359-62.**

Rachunek strat i zysków

Pensje zł 68.638-40; Ogólne koszty zł 67.605-54; Podatek obrotowy zł 142.926-24; Podatki różne zł 25.508-77; Opłaty stemplowe zł 23.294-31; Asekuracja zł 17.107-47; Prowizje zł 93.198-60; Procenty zł 107.390-56; Strata na papierach wartościowych zł 11.903-35; Strata na odbiorach i dłużnikach zł 168.279-70; Amortyzacja zł 269.517-72; **Razem zł 995.370-66.**

Zysk na fabrykacji zł 806.372-83; Dyskonto zł 30.056-94; Różnice kursowe zł 55.018-24; Rezerwa specjalnego funduszu zł 70.703-30; Strata za 1931 r. zł 33.219-35; **Razem zł 995.370-66.**

BILANS SUROWY BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE, S. A.

na dz. 31 marca 1932 r.

STAN CZYNNY	zł	zł	STAN BIERNY	zł	zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P.K.O. i Banku Gospodarstwa Krajowego		5,373.844'57	1. Kapitały własne:		
2. Waluty zagraniczne		1,154.459'47	a) zakładowy	30,000.000'00	
3. Papiery wartościowe własne:			b) zapasowy	3,000.000'00	
a) pożyczki państw.	781.643'49		c) inne rezerwy	3,000.000'00	
b) papiery hipoteczne	1,491.862'19		d) fundusz amortyz.	832.431'77	36,832.431'77
c) akcje	1,672.420'79	3,945.926'47	2. Wkłady:		
4. Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcj.		3,667.453'94	a) terminowe	12,220.522'79	
5. Banki Loro:			b) na książ. wkładk.	19,832.160'87	
a) krajowe	731.831'15		c) à vista	20,416.094'95	52,468.778'61
b) zagraniczne	203.006'04	934.837'19	3. Rachunki bieżące (saldo kredyt.)		13,851.043'84
6. Banki Nostro:			4. Zobowiązania inkasowe		695.962'06
a) krajowe	975.950'62		5. Redyskonto weksli		22,006.855'26
b) zagraniczne	2,470.207'75	3,446.158'37	6. Banki Loro:		
7. Weksle zdyskontowane		65,060.697'77	a) krajowe	4,301.840'79	
8. R-ki bież. (saldo debet.):			b) zagraniczne	1,549.436'26	5,851.277'05
a) zabezpieczone	59,911.173'49		7. Banki Nostro:		
b) niezabezpieczone	12,576.976'14	72,488.149'63	a) krajowe	1,503.646'57	
9. Nieruchomości		12,603.846'40	b) zagraniczne	36,679.476'88	38,183.123'45
10. Różne rachunki		6,793.613'67	8. Różne rachunki		1,933.076'79
11. Koszty handlowe i t. p.:			9. Proc., prow. i różne zyski:		
a) roku ubiegłego	10,453.604'42		a) roku ubiegłego	13,493.902'60	
b) „ bieżącego	2,226.787'59	12,680.392'01	b) „ bieżącego	2,197.393'08	15,691.295'68
12. Oddziały		28,955.317'46	10. Oddziały		29,590.852'44
13. Dłużnicy z tyt. kred. akc. i remburs.		5,535.142'89	11. Zobowiąz. z tyt. kred. akc. i remb.		5,535.142'89
Suma bilansowa:		222,639.839'84	Suma bilansowa:		222,639.839'84
14. Udzielone gwarancje		11,716.267'68	12. Zobow. z tyt. udz. gwaran.		11,716.267'68
15. Inkaso		16,035.268'45	13. Różni za inkaso		16,035.268'45
Razem:		250,391.375'97	Razem:		250,391.375'97

Fabryka Żyrandoli Elektrycznych A. Marciniak, S. A. W WARSZAWIE

Bilans zamknięcia na dz. 1 stycznia 1932 r.

STAN CZYNNY
Nieruchomości zł 365.840'00; Urządzenia i ruchomości zł 312.040'39; Materjały na składz'e zł 367.093'84; Gotowizna w kasie i bankach zł 2.670'13; Papiery wartościowe zł 20.500'00; Weksle zł 580'00; Dłużnicy zł 247.107'22; Rachunki przechodnie zł 1.098'00; Strata bilansowa zł 26.145'91; **Suma ogólna zł 1,343.075'49.**

STAN BIERNY
Kapitał zakładowy zł 600.000'00; Kapitały rezerwowe zł 57.828'40; Kapitał amortyzacyjny zł 275.995'28; Wierzyciele zł 304.959'13; Wierzyciele — banki zł 51.381'00; Akcepty zł 32.911'68; Depozyty zł 20.000'00; **Suma ogólna zł 1,343.075'49.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN
Koszty produkcji zł 781.471'39; Koszty ogólne zł 307.262'77; Dłużnicy wątpliwi zł 11.983'64; Tytuły prawne zł 2.704'85; Amortyzacja zł 35.505'95; **Suma ogólna zł 1,138.928'60.**

MA
Produkcja zł 1,112.782'69; Strata bilansowa zł 26.145'91; **Suma ogólna zł 1,138.928'60.**

Zakłady Przemysłu Bawełnianego Juliusza Kindermana S. A. W ŁODZI

Bilans w dn. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA. — Nieruchomości zł 2,478.291'56; Maszyny i urządzenia techniczne zł 6,046.619'09; Samochody i zaprzęgi zł 112.366'50; Ruchomości zł 52.750'68; Gotówka, dewizy, weksle i papiery wartościowe zł 138.209'41; Zapasy zł 1,781.325'48; Dłużnicy zł 902.309'00; Sumy przechodnie zł 24.042'49; Depozyty zł 57.000'00; **Razem zł 11,592.914'21.**

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 4,600.000'00; Wpłata na akcje nowej emisji zł 200.000'00; Kapitał zapasowy zł 870.169'50; Kapitał amortyzacyjny zł 3,671.462'13; Długoterminowe wkłady akcjonariuszów zł 683.076'14; Akcepty i rembursy zł 929.546'41; Wierzyciele zł 548.684'18; Sumy przechodnie zł 29.267'06; Zyski zł 3.708'79; Depozytarjusze zł 57.000'00; **Razem zł 11,592.914'21.**

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

MA. — Pozostałość z 1930 r. zł 3,425'89; Zysk brutto za 1931 r. zł 2,066.817'94; **Razem zł 2,070.243'83.**

WINIEN. — Koszty handlowe, rabaty i straty na dłużnikach zł 1,654.769'53; Amortyzacja zł 249.797'44; Podatki zł 161.968'07; Zysk do podziału zł 3.708'79; **Razem zł 2,070.243'83.**

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA

TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ
„PRZEMYSŁ i HANDEL”

		z			z
	1 — 18) bez serji — wyczerpane.				
19) Tom	I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji. 1926 (wyczerp.)	1'20	42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1'00	
20) „	II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0'70	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1'00	
21) „	III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego. 1926	1'50	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnem uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1'50	
22) „	IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1'20	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowlak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1'00	
23) „	V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1'00	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2'50	
24) „	VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1'50	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Klarner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2'00	
25) „	VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1'50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0'80	
26) „	VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1'20	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1'00	
27) „	IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1'00	50) „ XXXII — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczem Polski	1'00	
28) „	X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1'50	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1'50	
29) „	X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietowej (wyczerp.)	1'00	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1'00	
30) „	XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2'50	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1'50	
31) „	XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczanie trustów w Stanach Zjednoczonych	2'00	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1'50	
32) „	XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1'50	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3'00	
33) „	XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1'20	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1'50	
34) „	XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2'00	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1'50	
35) „	XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2'00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1'00	
36) „	XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2'00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem	1'50	
37) „	XIX — <i>Józef Kożuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2'00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2'00	
38) „	XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1'50	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczem	1'00	
39) „	XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluta złota i pozłacana	1'50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1'50	
40) „	XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3'00			
41) „	XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3'00			

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
CISIOWE — PARAFINE, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

LUBLIN, ul. Krak Przedm. 46, tel. 10-74

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHEŁM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNOSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOZCÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

ZAKŁAD CENTRALNY W WARSZAWIE
ALEJA JEROZOLIMSKA 1

ADRES TELEGRAFICZNY: KRAJOBANK

KAPITAŁ ZAKŁADOWY zł 150,000.000. REZERWY zł 64,216 730

ZAŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

UDZIELA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO, PRZEDEWSZYSTKIEM
POŻYCZEK INWESTYCYJNYCH DLA SAMORZĄDÓW W 7% OBLI-
GACJACH KOMUNALNYCH I POŻYCZEK W 7% LISTACH ZASTAWNYCH
NA MAJĄTKI ZIEMSKIE I NIERUCHOMOŚCI MIEJSKIE

EMISJE BANKU, WYSTAWIONE W PEŁNOWARTOŚCIOWEJ WALUCIE,
ZAOPATRZONE SĄ W GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA
ORAZ ZABEZPIECZONE HIPOTECZNIE

19 ODDZIAŁÓW W POLSCE

KORESPONDENCI WE WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIASTACH ŚWIATA